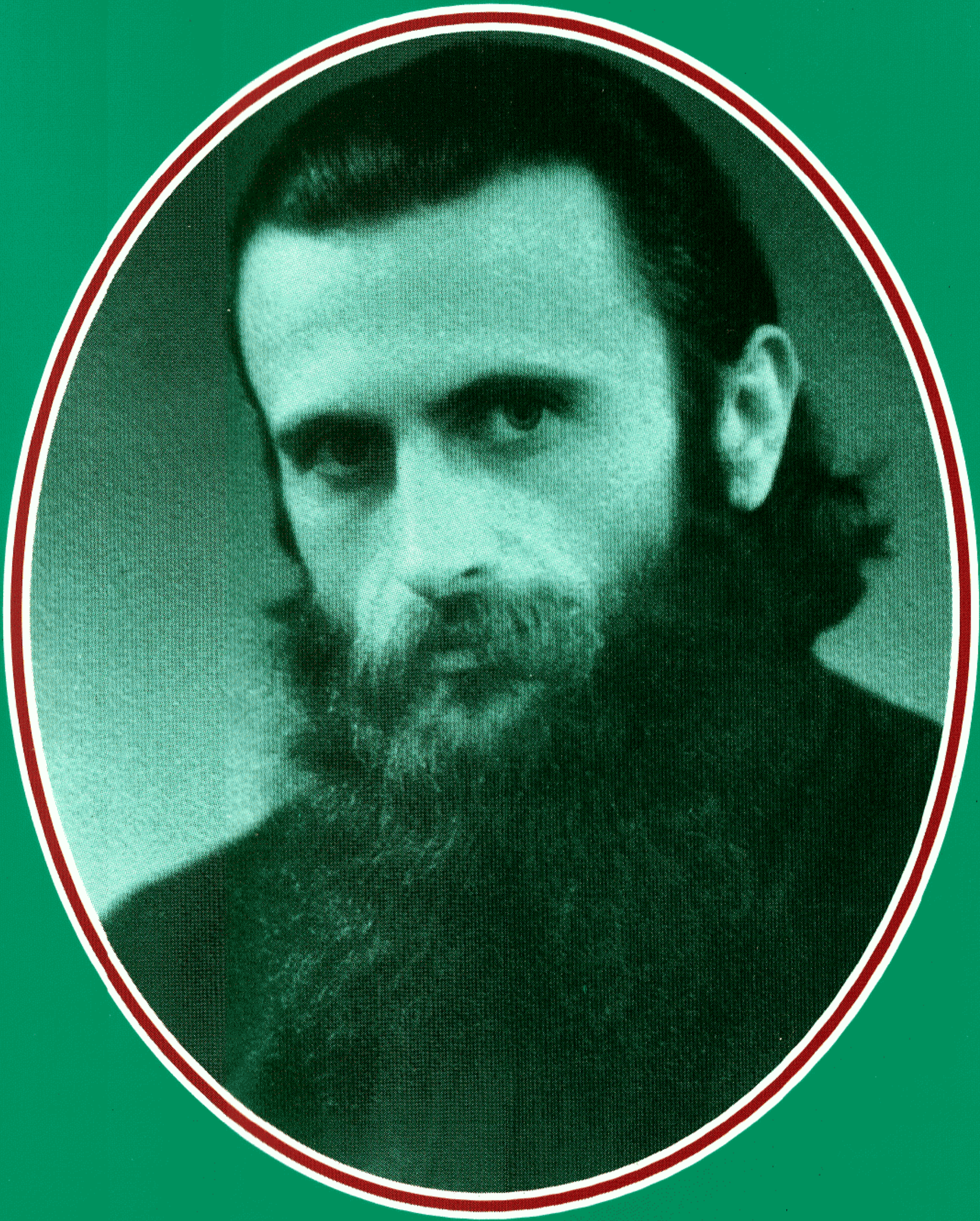
Din învățăturile Părintelui

ARSENIE BOCA



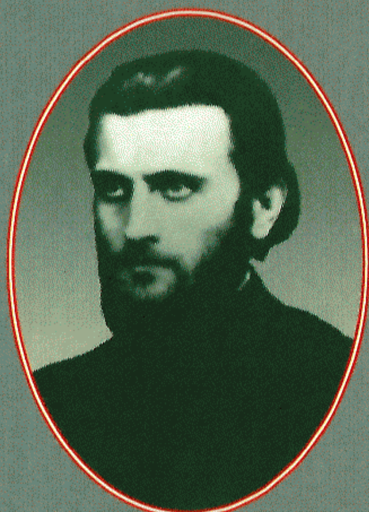
TINERII, FAMILIA ȘI COPII NĂSCUȚI ÎN LANȚURI

Din învățăturile Părintelui
ARSENIE BOCA



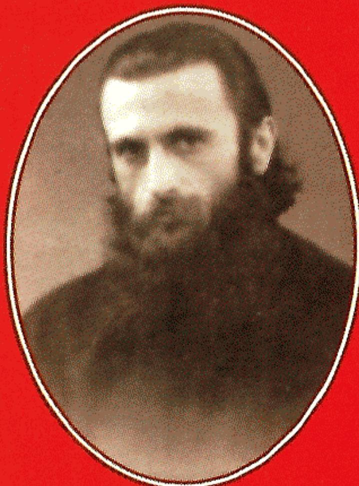
TALANȚII
ÎMPĂRĂȚIEI

Din învățăturile Părintelui
ARSENIE BOCA



ROSTUL
ÎNCERCĂRILOR

Din învățăturile Părintelui
ARSENIE BOCA



O M U L ,
ZIDIRE DE MARE PREȚ

Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca

TINERII, FAMILIA
și copiii născuți în lanțuri

Unirea între bărbat şi femeie - *familia* - trebuie să fie veşnică şi nefăţarnică

Călăuză - povăţuitor şi ghid duhovnicesc - spre atingerea mântuirii dacă alegem să străbatem drumul existenţei noastre pământeşti prin hăţişurile vieţii de familie

„M-am înhămat la carul unui ideal cam greu: transformarea omului în Om, fiul mai mic al lui Dumnezeu şi frate al Fiului Său mai mare. Însă toate idealurile mari au în ele ceva paralizant: nu te lasă să te preocupi de nimicurile acestei vieţi"

(*Părintele Arsenie Boca*)

Din învățăturile
Părintelui Arsenie Boca

TINERII, FAMILIA

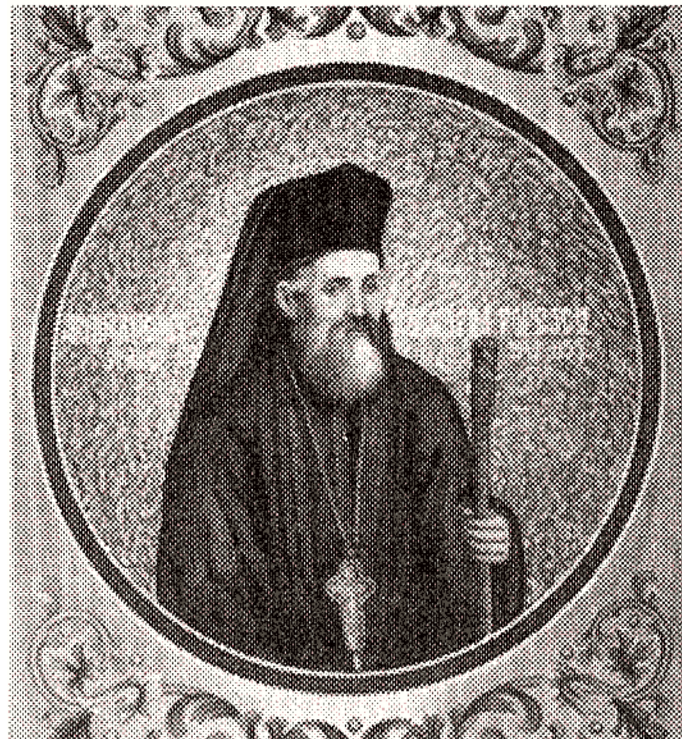
şi copiii născuți în lanțuri

(Despre legile şi fărădelegile familiei creştine)

Lucrare tipărită cu binecuvântarea
Preasfinţitului CALINIC
Episcopul Argeşului

Ediţia a IV-a revizuită şi îmbunătăţită; 2012

ISBN 973-8256-24-0



Conținutul prezentei cărți este adunat de Părintele Arhimandrit **Serafim Popescu**, - mare duhovnic, om smerit, bun, blând, binevoitor, alinând suferințele multor suflete necăjite - unul din primii viețuitori, împreună cu Părintele Arsenie Boca, ai Sfintei Mănăstiri Brâncoveanu de la Sâmbăta de sus, stareț între anii 1949-1955.

Născut la 27 Octombrie 1912, trece la cele veşnice la 22 Decembrie 1990.

„Ori te-or asculta, ori nu, tu fiul omului, să nu te temi de ei şi de vorbele lor să nu te sperii; deşi ei vor fi pentru tine spini şi ciulini, ai să trăieşti între ei, ca între scorpii; să nu te temi de vorbele lor, să nu te sperii, ci să le spui cuvintele Mele, ori te-ar asculta, ori nu te-ar asculta" (Iezechiel 2, 3- 7).

Trădarea misiunii preotului sau chiar şi numai împlinirea ei cu nepăsare (Ieremia 8, 11), îți pune asupra ta sângele oamenilor care mor pedepsiți cu dreptate pentru păcatele lor, dar cu ei te pierzi şi tu. *„Iar dacă tu ai prevenit un păcătos să se abată de la calea lui şi el nu s-a abătut, atunci el va muri pentru păcatele lui, iar tu ți-ai mântuit viața"* (Iezechiel 33, 9).

Cine are minte, să ia aminte!

Consilier editorial:
Preot Nicolae Tănase

Ediție îngrijită de Ieromonahul Teognost
Mănăstirea Sfinții Arhangheli
Mihail şi Gavriil



Difuzarea se face numai prin

„PELERINUL" - IAŞI;

Stradela Grădinari 39; Bl. B2; Sc. B;
Et. 3; Ap. 3; cod 6600;

Telefon: 0744. 91 50 69

Editura primeşte spre tipărire:
cărți, manuscrise, casete video şi audio;
toate cu conținut ortodox.

Editura cere ajutor financiar (sponsorizare) pentru a putea continua tipărirea de carte bisericească.

Binevoitorii pot depune donațiile în contul Editurii Pelerinul, Nr. RO89 RNCB 0175 0335 7393 0001; Cod Fiscal 5606114, deschis la BCR Iaşi. Pentru informații sunați la telefonul 0744. 91 50 69

Bunul Dumnezeu şi Maica Domnului să vă răsplătească.

Cuvânt înainte

Sfântul Maxim Mărturisitorul ține să ne spună că: „nu mâncărurile sunt rele, ci lăcomia pântecelui; nici facerea de prunci, ci curvia; nu banii, ci iubirea de bani; nici slava, ci slava deșartă. Iar dacă-i așa, nimic nu e rău din cele ce sunt decât reaua lor întrebuințare, care vine din negrija minții de-a cultiva cele firești" (Filocalia vol. 2, pg. 77). Ori, ceea ce îngrijorează astăzi este faptul că senzualitatea ia locul iubirii și plăcerea trece în locul comuniunii. Amorul liber este socotit ca un lucru normal, iar căsătoria a devenit pentru mulți un mijloc lesnicios de a dobândi plăceri și o asigurare împotriva neputințelor de la bătrânețe.

Creștinii, însă, știu bine că nunta este Taina iubirii, „Taina mare în Hristos și în Biserică", având ca scop procreația (nașterea de prunci) și desăvârșirea personală a soților, unul prin altul și amândoi prin Hristos Dumnezeu. Părintele Stăniloae spune că cei doi căsătoriți în comuniunea și dăruirea lor Îl privesc pe Hristos privindu-se unul pe altul. Iar comuniunea dintre soț și soție se întărește prin copii.

Nenorocirea este că tocmai acești copii, care au rolul de a întări comuniunea familiei binecu-

vântate prin Taina Cununiei, sunt avortați fără milă de mame ușuratice și necredincioase cu acordul taților leneși și care nu vor să-și asume odată cu trăirea plăcerii ce rezultă din actul sexual și răspunderea creșterii pruncilor care se vor zămisli în mod natural, după rânduiala înscrisă în fire de Dumnezeu, Creatorul vieții. Împiedicarea zămislirii copiilor prin tot felul de mijloace și uciderea copiilor în pântece transformă actul sexual într-o sursă de plăcere fără finalitate, golind astfel pe omul care a ales viața lumească de adevăratul lui sens și conducându-l de fapt spre urmări ce nu vor întârzia să apară, adică spre nefericire și disperare care vor degenera în final în vicii cu urmări grave.

Transformarea plăcerilor sexuale într-un idol duce la alegerea iresponsabilă a pornografiei, a mijloacelor contraceptive și a crimei de avort ca modele de viață, încât acestea reprezintă o plagă a vremii noastre, precum lepra în antichitate și ciuma în evul mediu. O statistică recentă ne informează că prin acceptarea sexualității, întreaga țară s-a transformat într-un adevărat abator în care sunt uciși fără milă aproape un milion de copii în fiecare an.

Cauza unică a pruncuciderii rămâne lipsa de iubire. A omorî un copil nenăscut înseamnă a te pune împotriva voinței lui Dumnezeu, iar pentru femeie înseamnă a omorî ceva din ea însăși, înseamnă a omorî iubirea și sfințenia, e un act de violență asupra propriei persoane, care se transformă, patologic, într-un instinct criminal și

afectează zestrea ereditară. Bunicile şi mamele care au făcut avorturi, pe parcursul a trei sau patru generații, lasă urmaşilor tendința nefastă a repetării aceleiaşi fărădelegi. Nici un motiv nu justifică actul criminal al uciderii fătului, cauza unică a acestei fărădelegi nefiind alta decât lipsa de iubire maternă şi paternă şi ura inspirată de lucrarea de surpare a duhurilor rele, considerată de dreapta credință a Bisericii Ortodoxe drept „îndrăcire". Răutății şi influenței demonice nevăzute li se adaugă văzut şi cabinetele de planificare a familiei aflate în slujba avortului hormonal, şi cele aflate în serviciul avortului chirurgical.

De asemenea, împotriva tinerilor şi spre distrugerea lor, se folosesc armele psihologice moderne care sub masca „fericirii, binefacerii şi modei apusene moderne" îi încurajează să fumeze, să consume alcool, să privească doar filme de groază, violență şi pornografie, să se drogheze şi să înceapă cât mai devreme viața sexuală, pentru a-i secătui de vlagă dacă se poate cât mai de timpuriu. De la scenele pornografice televizate la proiectele „educative" confecționate de instructorii de sex pentru depăşirea „miturilor şi prejudecăților tradiționale" cum se justifică ei, de la dansurile voit libidinoase din discoteci la lecțiile ce se predau în cabinetele de „planificarea familiei", totul este un atentat împotriva castității, una din cele mai de seamă virtuți pe care se întemeiază viața în sânul familiei, este o tentativă de a pătrunde în sanctuarele vieții intime binecuvântate prin nunta creştină, cu scopul de

a le devasta.

Căci, oare ce poate fi mai rău decât desfrâul, această boală groaznică, o adevărată lepră morală care calcă în picioare iubirea, fidelitatea, frumusețea și noblețea existenței. Acceptând aceste rele de bunăvoie, sigur mergem spre pierzanie.

În goana după plăcere, vrând să înlăture responsabilitatea nașterii și creșterii copiilor și să rămână doar cu plăcerea împreunării sexuale, omul a decăzut la nivelul practicilor împotriva firii ajungând de la anticoncepționale și avort, adică de la crimă premeditată, la degradarea în homosexuali și lesbiene fără rușine, degenerând de la funcția de om moral și spiritual la cea de om animalic - decăzut din drepturile lui de ființă omenească după chipul și asemănarea lui Dumnezeu[1]. De aici rezultă și uriașele tulburări sufletești care răbufnesc sub formă de tot felul de vicii grave, de boli psihice conducând până la sinucidere și care-i duc la moarte veșnică, sub robia nemiloasă a diavolului.

„Mulți consideră copiii ca o povară neplăcută a căsătoriei, de aceea vor să scape de ei prin vicierea actului natural. Ei urmăresc voluptatea actului sexual, dar evită fecunditatea. Însă nici o rațiune - fie și cea mai grea - nu poate face ceea ce în sine este contra naturii să fie de acord cu natura și onest. Deoarece actul conjugal după natura sa este destinat pentru nașterea de copii,

---

[1] „Omul în cinste fiind n-a priceput, alăturatu-s-a dobitoacelor celor fără de minte și s-a asemănat lor" (Psalm 48,12).

cei ce-l frustrează de consecinţele lui naturale lucrează împotriva naturii şi operează ucigaş şi neonest. De aceea nu-i de mirare că Dumnezeu a urmărit cu cea mai mare ură această crimă şi nu de puţine ori i-a pedepsit cu moartea, cum zice Sfântul Augustin: *„Când este evitată concepţia copilului, este nepermisă şi ruşinoasă chiar împreunarea cu soţia legitimă. Aceasta a făcut-o Onan, fiul lui Iuda, şi pentru aceasta l-a omorât Dumnezeu"*. Biserica creştină, pentru a salva căsătoria de la această decădere, în numele trimiterii ei divine, proclamă că oricine lipseşte actul conjugal de exerciţiul său natural şi de puterea de procreare a vieţii, calcă legea lui Dumnezeu şi a naturii şi se face vinovat de o mare nelegiuire"[2]

Prezenta carte apare din dorinţa de a-i face conştienţi pe toţi tinerii, băieţi şi fete, care aleg calea căsătoriei, asupra marilor răspunderi pe care trebuie să şi le asume din momentul în care îşi încep viaţa sexuală. Biserica Ortodoxă a binecuvântat de la începuturile ei unirea dintre bărbat şi femeie, a aşezat-o sub ascultarea poruncilor dumnezeieşti ale Sfintei Scripturi, şi a ridicat-o la rangul de Taină Sfântă, apărând-o astfel de atacurile viclene ale nevăzutului vrăjmaş al omului şi al lui Dumnezeu. Trăită ca Taină, căsătoria duce la unirea soţilor şi la formarea copiilor după placul lui Dumnezeu, spre bucuria şi pacea lor, şi spre binele societăţii

[2] Michel Guerin, Căsătoria şi Sterilitatea, Paris, 1938

în care se vor manifesta ca oameni maturi, şi totodată spre binele lor veşnic.

Şi pentru că este o datorie morală a creştinilor ortodocşi să se cunune religios şi să participe la Sfânta Taină a Cununiei, prin care primesc binecuvântarea dumnezeiască a unirii lor, am introdus în textul cărţii, la Adăugirile editorului, şi slujba acestei Sfinte Taine, pentru ca oricând vor vrea să-şi aducă aminte de făgăduinţele pe care le-au făcut în aceste momente solemne, să le poată citi şi reciti, făcându-se astfel împlinitori cu fapta a celor făgăduite şi a poruncilor dumnezeieşti.

Nenumăraţi slujitori devotaţi ai lui Hristos şi ai Bisericii, dintre care mulţi au fost trecuţi în rândul sfinţilor, s-au ridicat în apărarea familiei şi a bogăţiilor ce rezultă din unirea sfinţită a celor doi. În această carte vom aduce de faţă vocea puternică şi fără egal a iubitului nostru părinte Arsenie Boca, care cu puterea cuvântului său binecuvântat a schimbat vieţi, a salvat nenumărate suflete de la iad, a luminat drumul multor derutaţi şi a lăsat o amintire neştearsă în inima tuturor celor care l-au cunoscut, l-au văzut şi l-au auzit. El a primit de la Dumnezeu darul de a pătrunde adevărurile dumnezeieşti revelate în Sfânta Scriptură şi de a ni le desfăşura în faţa ochilor cu o atât de mare limpezime încât lumina lor a deschis şi deschide şi azi mulţi ochi ce sunt încă întunecaţi.

Deşi încă nu este canonizat sfânt de către Sfânta noastră Biserică, poporul drept credincios

care l-a cunoscut, care s-a împărtăşit din sfinţenia vieţii lui de duhovnic şi i-a auzit cuvântul puternic şi adânc, îl cinsteşte în adâncul inimii şi pentru ei părintele Arsenie Boca se află printre Sfinţii cuvioşi ai neamului nostru. De asemenea şi mulţi dintre cei ce numai au citit lucrările apărute în care au găsit scrierile părintelui, predicile lui şi mărturiile numeroase ale celor ce l-au cunoscut, nu pot să rămână indiferenţi în faţa luminii strălucitoare de Adevăr a cuvântului lui, ci din contra îşi schimbă din temelii viaţa, fie luând drumul călugăriei, fie înţelegând să trăiască cununia (căsătoria) la valoarea ei de Taină, şi încep din răsputeri să ducă lupta pentru mântuire.

Un sfânt al Bisericii ruse, Sfântul Lavrentie de Cernigov (1868-1950), în predica sa *„Despre ispitele trupeşti şi despre patimi"*, spunea că „diavolul este foarte înverşunat pe ultimii dreptcredincioşi „fecioare" (ai acestui veac), îi invidiază şi vrea să-i atragă în păcat, căci aceştia urmează să completeze, în ceruri, rândurile îngerilor căzuţi." De asemenea, acest sfânt, pe când era în viaţă, niciodată nu rămânea la cununie, căci fiind înzestrat cu darul înainte vederii cunoştea dinainte că cei ce se uneau nu mai erau feciori, deci îşi pierduseră starea de castitate. „Totuşi o dată a rămas şi s-a rugat mult pentru cei doi tineri, iar la sfârşit a spus că această pereche într-adevăr a fost o pereche de feciori, fată şi băiat, pentru că a văzut Duhul Sfânt trecând de

la unul la altul".[3]

Din aceste mărturii se vede clar cât de importantă este pentru suflet starea de curăție, trupească şi sufletească, a celor ce aleg să se căsătorească şi cât de plăcută este înaintea lui Dumnezeu. De asemenea, părintele Lavrentie tare plângea când păcătosul care se spovedea la dânsul nu descoperea păcate de moarte. „Amare lacrimi vărsa când mama care se spovedea mărturisea marele păcat al uciderii de prunci (avortul). El spunea că:

- Mama ce a săvârşit acest păcat trebuie să verse multe lacrimi îndurerate şi să se roage zi şi noapte, căci greu este păcatul acesta. Să vă ferească Dumnezeu de el!

Mai spunea că trebuie să ne fie frică de acest păcat, ca de foc."

Într-o totală armonie cu cele descoperite de acest Sfânt şi în deplin acord cu toată învățătura dumnezeiască a Sfintei noastre Biserici Ortodoxe este şi viața, precum sunt şi învățăturile şi descoperirile pe care ni le-a făcut Părintele nostru Arsenie Boca. Păzirea castității, a fecioriei, până la căsătorie, până după cununia civilă şi religioasă, era unul din sfaturile clare ale Părintelui Arsenie. Prin cuvântul său, cu putere multă, a strigat în urechile tuturor celor ce vor să audă: „Voința lui Dumnezeu aceasta este: sfințirea şi să vă feriți de desfrânare. ... Numai atât

[3] „Viața, învățăturile şi minunile Sfântului Lavrentie de la Cernigov" - Lucrare tipărită la ed. Credința strămoşească, 2003.

este nunta binecuvântată de Biserică, cât este spre naştere de prunci, restul e desfrânare." Printre păcatele prin care se *„tâlhăreşte energia genetică"*, Părintele Arsenie amintea şi *„păcatele din interiorul familiei, începând cu cele de dinaintea cununiei bisericeşti, cu propria aleasă. Ei nu mărturisesc păcatul înainte şi cer Sfânta Taină a căsătoriei peste curvia nemărturisită. După asta se miră de traiul rău şi că nu e binecuvântarea copiilor."* De asemenea, spunea Părintele: *„Şi după căsătorie poate fi desfrânare. Sub numele căsătoriei se îngăduie toată risipa şi toate blestemăţiile ce se întâmplă. Se face o pervertire a energiei genetice până acolo că intră în simţul lor, şi desfrânarea devine o a doua natură. Când devine o a doua natură, ei sunt robiţi de plăcere şi sărăciţi de putere."* Sărăciţi nu numai de puterea fizică ci şi de puterea morală atât de necesară restabilirii omului pe calea dreaptă a lui Dumnezeu.

Părintele Arsenie a avertizat de atâtea ori că cei ce vor începe senzualismul înainte de căsătorie, chiar cu partenerul sau cu partenera, greu vor plăti acest păcat, cu atât mai mult cu cât nu s-au mărturisit înainte de căsătorie, ca să-şi ia iertare de la Dumnezeu. Traiul rău va fi urmarea păcatelor de dinainte de căsătorie. Spunea Părintele: *„Avem mult de furcă, desigur, cu acest vrăjmaş, cel mai de temut dintre toate păcatele, căci desfrânarea, datorită instinctului sexual care e foarte puternic, îl încolăceşte pe bietul om. ... Mulţi întreabă: de ce-i păcat? E păcat când treci*

peste măsură - care este aspră. Este necesară această cenzură a minții, a inimii, a voinței, a folosirii energiei genezice (hormonale) pentru regenerarea întregului organism, haotizat de păcate şi patimi, spre a ajunge la starea de sănătate."

Multe sunt sfaturile şi numeroase sunt exemplele pe care ni le-a dat şi ni le-a lăsat acest mare misionar al românilor, acest ales al lui Dumnezeu încredințat cu o misiune specială. Ele sunt un mare tezaur de gândire şi spiritualitate ortodoxă. Să dea Dumnezeu să ajungă în fața ochilor şi a sufletelor noastre, sub formă de lucrări tipărite, toată lucrarea de mântuire a neamului pe care a făcut-o Părintele Arsenie Boca prin exemplul vieții lui, prin toate predicile pe care le-a lăsat creştinilor, prin toate scrierile sale, prin toate mărturiile creştinilor care l-au cunoscut şi au avut binecuvântarea să-i audă ei înşişi cuvântul lui viu, care pătrundea şi mişca sufletele celor ce-l ascultau. Să ne ajute Dumnezeu pe toți creştinii, ca nici o pagină din lucrarea cea mântuitoare a Părintelui Arsenie să nu rămână necunoscută dar să ne străduim să şi împlinim după puteri, cu darul lui Dumnezeu. Amin!

(*Ieromonahul Teognost*)

TAINA CĂSĂTORIEI

„Iisus sfinţeşte unirea trupească a bărbatului cu femeia, ridicând căsătoria la înălţimea de mare Taină - în Hristos şi în Biserică”

(*Părintele Arsenie Boca*)

Un singur trup

Atâta vreme cât toţi împăraţii lumii nu vor fi de prisos, vom înapoia banii însemnaţi cu numele lor; atâta vreme cât toţi oamenii nu vor fi asemenea îngerilor, neamul nostru trebuie să se înmulţească.

Familia şi *statul*, înjghebări bicisnice[4] când ne gândim la fericirea din ceruri, sunt trebuitoare în adăstarea (aşteptarea) pământească a Raiului. Dar atâta vreme cât sunt trebuitoare, vor fi nevoite, cât de cât, să nu fie din cale afară de necurate şi schiloade.

Cel ce cârmuieşte (*statul*) ar trebui să simtă responsabilitatea deopotrivă cu cel ce slujeşte; unirea între bărbat şi femeie (*familia*) ar trebui

[4] Bicisnic (becisnic) - vrednic de compătimire, debil, slăbănog, neputincios, bolnăvicios; lipsit de personalitate, de energie.

să fie veşnică şi nefăţarnică.

Iisus vede în căsătorie, mai înainte de orice (duhovniceşte vorbind), împreunarea a două trupuri. De data aceasta întăreşte spusa Vechii Legi: „Nu mai sunt două trupuri ci un singur trup"[5]. Mirele şi mireasa fac un singur trup, cu neputinţă de despărţit. Acel bărbat nu va avea altă femeie; femeia aceea nu va cunoaşte alt bărbat, până nu i-a despărţit moartea. Împerecherea bărbatului cu femeia, când nu-i uşurarea unei luxurii vagaboande, ori a unei prostituări furişe, când e întâlnirea şi oferta a două feciorii sănătoase, când e precedată de o alegere nesilită, de o patimă curată[6], de-o învoială ştiută de lume şi consfinţită, capătă caracter aproape mistic, pe care nimeni nu-l mai poate înlătura. Alegerea e fără schimbare, patima (pasiunea) curată e consfinţită, învoiala e veşnică. În cele două trupuri ce se strâng în dorinţă, sunt două suflete ce se regăsesc în iubire. Cele două trupuri se schimbă într-un singur trup, cele două suflete într-un singur suflet.

Cei doi şi-au amestecat sângele; dar din această contopire se naşte o făptură nouă, plămădită din viaţa lor: întruchiparea vădită a contopirii lor. Iubirea-i face asemenea lui Dumnezeu: făurari ai mereu reînnoitei şi miraculoasei faceri.

Dar această trupească şi rituală vanitate, cea

---

[5] Facerea 2, 24; Matei 19, 5.

[6] patima înţeleasă ca pasiune; (n.ed).

mai desăvârşită dintre nedesăvârşitele înjghebări omeneşti (nunta creştină), nu trebuie să fie tulburată ori întreruptă niciodată. Adulterul o strică; divorţul o curmă. Adulterul este traducerea[7] vicleană a unităţii, divorţul renegarea-i definitivă. Adulterul este un divorţ secret, întemeiat pe minciună şi trădare; divorţul, urmat de o nouă căsătorie, e adulterul legiuit.

Iisus osândeşte totdeauna, în chip solemn şi răspicat, adulterul şi divorţul. Întreaga-I fire se răzvrătea împotriva îngrozirii, în faţa necredinţei şi a trădării. Veni-va o zi, prooroceşte El, vorbind de viaţa din ceruri, în care bărbaţii şi femeile nu se vor mai cununa (Luca 20, 34-36); dar atunci cununia trebuie să cunoască măcar toate virtuţile îngăduite de viaţa pământească.

Iisus, Care porneşte totdeauna de la cele văzute către cele nevăzute, nu-i zice adulterin doar celui care fură soţia fratelui său, dar chiar şi celui ce o priveşte pe drum, cu ochii poftei[8]. Nu-i adulterin doar cel ce se dă într-ascuns cu femeia altuia, ci şi acela care, după ce a alungat-o pe a sa, se însoară cu alta. Într-un singur loc pare a îngădui divorţul: bărbatului femeii adultere, însă vina soaţei izgonite n-ar putea îndreptăţi în nici un chip crima pe care ar săvârşi-o cel trădat, însurându-se cu alta.

În faţa Legii atât de absolute şi neîndurate,

---

[7] trădarea, înşelarea.
[8] Matei 5, 27-28

până şi ucenicii se ridică în două picioare[9]. De vreme ce aşa trebuie să fie, la ce bun să se mai însoare omul? Dar El le răspunde: „Nu toți sunt în stare de ceea ce spuneți, ci doar aceia cărora le este dat. Deoarece sunt fameni (eunuci) născuți aşa din sânul maicii lor, sunt fameni făcuți de oameni şi sunt fameni în vederea Împărăției Cerurilor. Cine-i în stare să o facă, facă!" (Matei 19, 11-12)

Cununia e un hatâr făcut firii omeneşti şi răspândirii vieții. Nu-s toți în stare să se păstreze curați, feciorelnici şi singuri, „ci doar aceia cărora le este dat." (Matei 19,11). Desăvârşitul celibat e un har, o răsplată a izbânzii sufletului asupra trupului.

Oricine vrea să închine întreaga dragoste de care-i în stare unor fapte mari, va (trebui) să se „osândească" (pe sine) a rămâne cast. Omul ce trebuie să îndeplinească o grea solie, care-i va cere toate zilele, până la cea din urmă, nu se poate lega de o femeie.

Cununia cere părăsirea ființei tale în voia altei ființe, iar Mântuitorul va să dea tuturor ființelor îmbinarea a două suflete - nu-i ajunge - căci ar face grea, poate cu neputință contopirea cu toate sufletele celelalte. Răspunderile pe care le atrage după sine alegerea unei femei, naşterea copiilor, întemeierea unei mici închegări în mijlocul celei mari, sunt atât de grele, că ar fi o zilnică piedică față de alte îndatoriri nespus de

---

9 Matei 19, 10.

grele.

Omul care vrea să le poruncească celorlalți oameni, să-i schimbe, nu se poate lega pe viață cu o singură făptură. Ar trebui să fie necredincios femeii ori chemării sale. Îi e prea dragă lumea nesfârşită a fraților săi, ca s-o îndrăgească numai pe una singură dintre surori. Eroul e întotdeauna singur. Singurătatea-i e osândă şi măreție. Se lipseşte de bucuriile dragostei casnice, iar iubirea din el se înmulțeşte spre a se împărtăşi tuturor oamenilor, într-o sublimizare[10] de jertfă, ce întrece toate extazele pământeşti. Bărbatul fără femeie e singur, dar liber; sufletu-i, necotropit de gânduri lumeşti, poate urca mai sus. Nu zămisleşte copii în carne şi oase, dar îi face să nască la a doua viață pe copiii sufletului său[11].

Nu tuturor le e dat însă de a ține piept abstinenței: „Cine-i în stare, s-o facă!". Întemeierea Împărăției cerurilor cere oameni care să-şi dea tot sufletul; dăruirea trupească, chiar îngrădită de îndrituirea cununiei, e o moleşire pentru cel ce e chemat să cate la cele sufleteşti.

Cei ce se vor scula în marea zi a izbândirii nu vor mai avea ispite în Împărăția Cerurilor. Împreunarea bărbatului cu femeia fie chiar sfințită prin dăinuirea veşnică a căsătoriei, va fi înlăturată. Marea ei țintă este zămislirea de oameni noi; dar atunci moartea va fi înfrântă şi nu va mai fi nevoie de veşnica primenire a semințiilor.

---

[10] Desăvârşire.
[11] Fiii duhovniceşti.

„Bărbații lumii acesteia se însoară, iar femeile se mărită; dar cei ce vor fi socotiți să aibă parte de lumea viitoare şi de învierea morților, nu vor mai fi ținuți să se cunune, că aceia nu mai pot muri niciodată; sunt oameni asemenea îngerilor şi sunt copii ai lui Dumnezeu, fiind copii ai Învierii" (Luca 20, 34-36).

Prin dobândirea vieții veşnice şi a firii îngereşti - cele două făgăduințe şi credințe ale lui Hristos - ceea ce părea cu putință de îndurat ajunge de negândit; ceea ce părea curat ajunge josnic; ce era sfânt, netrebnic. În acea lume supremă, toate încercările la care e pusă seminția omenească au fost făcute mai dinainte.

Păcătoşitului mascul bestial i-a ajuns împreunarea fugară cu femeia furată; bărbatul se ridică până la cununie, până la unirea unică cu femeia unică; sfântul se ridică mult mai sus, ajungând până la castitatea de buna lui voie. Dar omul arhanghelizat în cer, prefăcut în duh de iubire, a învins fie chiar şi în amintire trupul; iubirea-i, într-o lume în care nu se află săraci, bolnavi, nenorociți, şi duşmani, se transfigurează într-o contemplație mai presus de cele pământene.

Ciclul naşterilor s-a închis. Cea de-a patra Împărăție a fost întemeiată o dată pentru totdeauna. Cetățenii acestei împărății fi-vor pe veci aceiaşi aceia iar nu alții, de-a lungul veacurilor. Femeia nu va mai naşte în durere. Osârdia surghiunului e stinsă; şarpele e înfrânt. Părintele îl sărută iarăşi pe copilul fugit, raiul e găsit a doua oară, şi nu va mai fi pierdut niciodată.

Odrasle pentru Dumnezeu[12]

„Naşteţi copii cu gândul să fie slujitori ai lui Dumnezeu între oameni: odrasle pentru Dumnezeu”

(*Părintele Arsenie Boca*)

Chiar şi după Legea Vechiului Testament, căsătoria este indisolubilă, de nedezlegat, adică nu era îngăduită despărţirea. Ştiind aceasta, fariseii s-au apropiat de Iisus, ispitindu-L: *„Se cuvine, oare, ca bărbatul să-şi lase femeia sa pentru orice pricină?”* (Matei 19, 3).

Iisus îi provoacă la Lege: *„Dar n-aţi citit că Cel ce i-a făcut dintru început, bărbat şi femeie i-a făcut pe ei? Şi a zis: Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa şi se va lipi de femeia sa şi vor fi amândoi un trup. Pentru aceea nu mai sunt doi, ci un trup. Deci, ce a împreunat Dumnezeu omul să nu despartă”* (Matei 19, 4-6).

Ei răspund în sensul îngăduirii date de Moise, cu cartea de despărţire. Dar Iisus, Care era la zidirea omului, le-a spus rostul de la începutul zidirii, în care nu merge despărţirea, fiindcă amândoi, bărbatul şi femeia, alcătuiesc o singură făptură. Iisus întăreşte căsătoria la rostul ei de la începutul zidirii.

Iisus nu putea coborî raţiunile creaţiei din

[12] Matei 19, 3-15, Maleahi 2, 15.

motivele lui Moise, de aceea a ridicat căsătoria la rangul de Taină. Deci, dacă ar fi trăită de căsătoriți la valoarea şi la cuviința de Taină, ar da şi roade vrednice de Tainele lui Dumnezeu.



Imagine de o rară frumusețe din fosta grădină a Mănăstirii Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, când stareț era Părintele Arsenie Boca

Dumnezeu a ridicat pe om la cinstea de colaborator al Său în lume. Căsătoria, la rangul la care a instituit-o Dumnezeu, ar trebui să realizeze în progresie geometrică posibilitatea acestei colaborări.

„Oare nu i-a făcut El ca să fie o singură făptură cu trup şi suflet? Şi această făptură întrunită (unitatea căsătoriei) la ce năzuieşte ea? Odrasle pentru Dumnezeu!" (Maleahi 2,15).

Deci, dacă în Taina Cununiei cei doi sunt o singură făptură, atunci această făptură la ce năzuieşte ea? Odrasle pentru Dumnezeu. Răspuns categoric!

La ce atunci Hristos este cap bărbatului?[13], dacă nu pentru împlinirea unui suspin al firii, „căci făptura a fost supusă deşertăciunii, nu din voia ei, ci din pricina aceluia ce a supus-o, totuşi cu nădejde" (Romani 8,20). *„Pentru că dorul statornic al făpturii aşteaptă cu nerăbdare descoperirea fiilor lui Dumnezeu"* (Romani 8,19), de vreme ce *„făptura însăşi se va izbăvi din robia deşertăciunii, ca să se bucure de libertatea măririi fiilor lui Dumnezeu"* (Romani 8,21).

La picioarele sfinţilor fiarele uitau de sălbăticia lor. Sălbăticia din firea de om e cea mai amară robie. Creşterea omului la bucuria şi la odihna „libertăţii fiilor lui Dumnezeu" atârnă hotărât şi de atitudinea căsătoriţilor faţă de căsătorie; iar ei, sfinţii, mulţi sunt aleşi tocmai din cauza atitudinii religioase a părinţilor mai înainte de a se naşte.

Căsătoria are multe motive ca să fie Taină.

Când familia nu va mai fi întemeiată pe Taină, oamenii vor fi o turmă de fiare sălbatice, destrăbălate.

---

[13] I Corinteni 11, 3.



Începătură a mântuirii s-a făcut vestirea lui Gavriil către Fecioara, că a auzit: „Bucură-te!", şi n-a fugit de închinare, nici nu s-a îndoit ca Sara în cort, ci aşa a zis: „Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău".

Buna vestire

„Buna Vestire ar trebui să însemne o ridicare reală, nu numai doctrinară, a căsătoriei la rangul de Taină şi deci cu roade capabile de Taină ...

Buna Vestire taie hotarul între Sfinţi şi oamenii de nimic"

(*Pr. Arsenie Boca*)

La plinirea vremii, trimis a fost de Dumnezeu Îngerul Gavriil într-un oraş din Galileia, Nazaret, către Fecioara Maria aducându-i vestea că din Duhul Sfânt şi din puterea Celui Preaînalt va concepe şi va naşte pe Mesia, Fiul lui Dumnezeu, pe Care Îl va chema Iisus.

Acestea sunt datele, simplu expuse de Evanghelîştii Luca şi Matei.

Faptul acesta simplu cutremură însă legile firii. Nici Fecioara Maria n-a putut primi faptul fără o puternică întâmpinare critică, fără o puternică cutremurare interioară. Iar cât despre Iosif, paznicul şi garantul Sfintei Fecioare, ştim că pe ascuns a vrut să o părăsească.

Naşterea lui Dumnezeu printre oameni era făgăduită prin prooroci cu mii de ani în urmă. Isaia proorocul a spus lămurit că o Fecioară va naşte rămânând totuşi fecioară.

De n-am fi siguri de faptul petrecut, că Dum-

nezeu S-a unit cu firea omenească, în persoana lui Iisus, mai că nici n-am putea crede.

Această naştere a lui Dumnezeu, în făptura Sa, e de fapt o renaştere a omului, proces care a fost anunţat, pregătit şi care s-a desăvârşit apoi în istorie. Aceasta înseamnă cuvintele „La plinirea vremii".

Ceea ce e greu de priceput e faptul acesta: - cum e cu putinţă ca „Tatăl omului" să Se facă „Fiul omului", Fiul fiului Său? Dar iată că S-a făcut. S-a făcut istoric şi de atunci se face şi tainic în toţi cei ce-L primesc pe Dumnezeu şi se nasc a doua oară.

Deci, când sufletul, prin făptura noastră întreagă, ajunge pe căile ostenelii (ascezei) şi ale iubirii la starea de „fecioară", are loc şi pentru noi, la plinirea vremii, naşterea lui Iisus întru făptura noastră.

† † †

Dumnezeul nostru nu e un Dumnezeu care a părăsit lumea în seama legilor, iar El S-a retras în afara ei undeva. El nu e nici confundat cu natura, cu „marele tot", căci atunci cum s-ar putea naşte „totul" în parte. Dumnezeul nostru e o fiinţă mai presus de natură dar în legătură cu lumea, o energie activă creatoare, care transmite lumii ceea ce de fapt caută şi spre care neîncetat tinde: plenitudinea existenţei în unitatea universală. Această putere a Duhului Sfânt se uneşte (se împreunează) cu lumea şi vrea să nască din ea chipul viu al lui Dumnezeu.

Dar faptul istoric petrecut pe planul realităţii omeneşti, a zămislirii şi naşterii Fiului lui Dumnezeu în Fiul Omului, mai are şi alte semnificaţii.

Cu Iisus apare în lume o nouă generaţie de oameni, neamul lui Iisus, care nu se naşte numai după legile firii, ci peste ele se suprapune o naştere, duhovnicească, generaţia duhovnicească a lui Iisus. Noul neam duhovnicesc, cel al lui Iisus, nu-i un neam care se naşte pe pământ, după legile lumii animale - un neam neîncetat ispitit de pofte inferioare.

„Desfacerea de odinioară a omului de Dumnezeu înseamnă pentru om pierderea integrităţii, pierderea chipului androgin, care constituie chipul său ceresc, pacificat de ispitele lăuntrice.

Hristos Se naşte din Fecioară ca să sfinţească din nou alcătuirea omenească femeiască şi să o unească principiului masculin, ca bărbatul cu femeia să devină androgini[14] cum a fost Iisus" (Bichner Hristern). Teologul şi înţeleptul german are următoarea expresie minunată privitoare la noua stare de după păcat a neamului omenesc: - „Prin căderea de la curăţia originară, Fecioara, Înţelepciunea, i-a părăsit pe oameni şi s-a retras în cer". Dar odată cu venirea lui Iisus în firea omenească s-a coborât iarăşi Fecioara - veşnica înţelepciune - redându-i-se noul chip de viaţă în neamul duhovnicesc al lui Iisus, neamul cel creştinesc.

---

[14] Androgin - principiul feminin şi masculin se află unit într-o singură persoană.

S-ar putea observa, continuând ideea aceasta, că precum odinioară Înțelepciunea, care în graiul Părinților semnifică Fecioria, s-a retras în cer, lăsând pe oameni să ajungă *„numai trup"* (Geneza 6,3) şi deci să ajungă în potop, nu cumva şi noi netrăind noul stil de viață (după Hristos), să se retragă şi aceasta de la noi, iar neamul omenesc să se scufunde într-o nouă catastrofă.

Realitățile spirituale, numai trăirea le fixează în temeliile omului.

Înțelepciunea este eterna Feciorie şi nu eternul feminin[15]. Cultul care îi este închinat e acela al Fecioarei şi nu al principiului feminin care provine din căderea în divinizare. Iată de ce cultul Înțelepciunii se confundă aproape cu Cultul Sfintei Fecioare Maria, Maica Domnului. În ea natura feminină devine fără prihană şi naşte prin Duh. Astfel se naşte noua generație omenească, generația lui Iisus, nemuritoare, biruitoare asupra neajunsului nesfârşit al naşterilor şi morților. Calea care duce la restabilirea chipului integral al omului se deschide prin Fecioara Maria şi prin zămislirea sa a Fiului lui Dumnezeu. Aceasta este calea fecioriei, a curăției, a neprihănirii, calea iubirii mistice.

Învățătura şi cultul Fecioarei au fost întotdeauna aprofundate în creştinism; însă învățătura despre căsătorie şi sfințirea zămislirii n-au fost îndeajuns.

---

[15] „Fecioară", în înțelesul duhovnicesc al cuvântului de curăție originară, poate fi şi tânărul nu numai tânăra, şi bărbatul nu numai femeia.

Revelaţia sensului mistic şi pozitiv al iubirii dintre bărbat şi femeie aparţine problematicii conştiinţei creştine. Sensul mistic al iubirii, dogmatic, e nedezvoltat şi ceea ce găsim asupra acestui subiect la învăţătorii Bisericii e sărăcăcios şi neîndestulător. Creştinismul Părinţilor ne învaţă să câştigăm feciorìa prin ascetism, dar nu ne descoperă nici unul sensul mistic al iubirii ca pe o cale ducând la feciorie, la restabilirea chipului integral al omului şi a vieţii veşnice.

Creştinismul are motiv să îndreptăţească şi să sfinţească şi căsătoria şi familia omenirii păcătoase. El apără şi spiritualizează astfel viaţa generaţiilor decăzute (I Timotei 2,15), dar nu spune nimic asupra transfigurării sale, asupra venirii unui nou gen. Această transfigurare nu e pusă în lumină în creştinism ca multe altele. Sfinţirea maternităţii are un sens casnic, dar ea nu e o soluţie a problemei. Prăpastia care există între iubirea (senzuală), care naşte şi iubirea mistică, orientată spre veşnicie, creează o antinomie[16] pentru conştiinţa creştină.

Biserica învaţă că genul decăzut şi împărţit se transformă în Fecioara Maria în feciorie şi maternitate iluminată, primind într-însa Logosul lumii Care se naşte de la Duhul.

Dar se pare că nici o deducţie n-a fost făcută în ceea ce priveşte căile pozitive de iluminare şi

[16] Antinomie - contradicţie aparent insolubilă între două teze, legi sau principii, care se exclud reciproc şi care totuşi pot fi demonstrate, fiecare în parte, la fel de concludent.

transfigurare a vechiului element de rasă al genurilor. Sensul religios şi pozitiv al iubirii ca legătură care-l uneşte însăşi ideii de om ca ființă integrală, nu e revelat clar. Aceasta rezultă din dezvoltarea nedeplină în creştinism a concepției antropologice. Iubirea ca şi atâtea alte lucruri ale vieții creatoare a omului rămân neexplicate şi nesfințite, afară de lege într-o oarecare privință, şi sortite unui tragic destin în lume. „Iubirea, prin natura sa, ocupă acelaşi loc cu mistica. Ea e spirituală şi nu poate fi asimilată organizării fizice şi trupeşti a vieții omeneşti".

Iubirea e legată ideii inițiale de om. Nu avem o comparație a sensului religios al iubirii decât simbolic, ca legătură între Hristos şi Mireasa Sa - Biserica.

Buna Vestire ar trebui să însemne o ridicare reală, nu numai doctrinară, a căsătoriei la rangul de Taină şi deci cu roade capabile de Taină.

De importanța care se dă naşterii de sus, suprapunerii de Taină: Fiul lui Dumnezeu în Fiul Omului, atârnă neînchipuit de mult înălțarea sau josnicia la care este supusă viața. Iată, dacă o atitudine mişcă cerul spre pământ, o alta îl izgoneşte ca şi cum nu ar fi.

Buna Vestire taie hotarul între Sfinți şi oamenii de nimic.

Sfaturi pentru tinerii căsătoriţi

Cunoştinţele acestea urmăresc ideea de responsabilitate a căsătoriţilor faţă de Legea divină înscrisă în fire, sub formă de instinct. Şi mai urmăresc lămurirea ideii de păcat, idee care a început să fie neclară în mintea multora.

{Definiţia păcatului}

Păcatul este o conspiraţie a minţii omului cu diavolul împotriva Legii lui Dumnezeu.

Cu această definiţie de lucru, înţelegem dintr-o dată că numai Iisus a fost fără de păcat, adică singur El a refuzat orice idee diabolică din mintea, viaţa şi faptele Sale.

Voi, ca tineri începători ai vieţii, sunteţi poate ispitiţi de ideea că tineri fiind, de ce să începem cu copii din primul an, ci să ne mai trăim puţin viaţa că mai avem vreme şi de copii. Cu acest gând, dacă-l primiţi şi-l luaţi de bun, vă deschideţi calea către păcat şi către tot felul de necazuri care vin matematic. Ca să n-o luaţi rău de la început, că nu aveţi cum sfârşi bine, e recomandabil să o luaţi bine de la început şi să vă precizaţi poziţia sufletească faţă de roadele binecuvântate de Biserică ale cununiei - copiii. Ei sunt roadele dragostei; evitarea nu e dragoste, ci crimă. Căutarea plăcerii numai, cu evitarea rostului firesc al instinctului, e viciu şi păcat, şi se pedepseşte de Legea care vede toate ale omului.

{Dumnezeu iartă dar nepedepsit nimic nu lasă}

Deci, dacă nu sunteţi bine lămuriţi de la început către bine, foarte uşor vă treziţi în greşeli de convieţuire, de unde vin apoi mulţimi de necazuri şi de nenorociri de care nu vă poate scăpa nimeni.

Cu divorţul nu scapi de greşelile făcute. Adesea ele te urmăresc în multe căsătorii sau în orice altă parte ai luat-o. Nu te scapă nici rugăciunile!

Spovedania doar te pune în temă cu vinovăţiile tale faţă de „hotarele legii" de la cununie, pe care le-ai călcat şi-ţi dă iertarea lui Dumnezeu pentru neştiinţă, dacă aceasta a fost, sau pentru neputinţă, dacă aceasta este, şi-ţi dă puterea şi răbdarea ispăşirii, dacă te îndrepţi ca şi convieţuire.

Dumnezeu iartă[17], dar nepedepsit, nimic nu lasă. Aşa scrie Cartea (Sfânta Scriptură)!

{Greşelile de convieţuire şi urmările lor}

Iată acum o descriere sumară a greşelilor de convieţuire şi, legat de ele, urmările lor inevitabile, care te aşteaptă în faţă şi ţi se aşează în braţe. Iar dacă aşa stau lucrurile iar practica pe teren aşa confirmă, atunci măsura preventivă e cea mai bună, e singura raţiune posibilă şi la îndemâna tuturor.

La convieţuirea căsătoriţilor, nu-i bun nici abuzul, nici refuzul. Abuzul îl atinge pe soţ, refuzul pe soţie, dar şi pe soţ. Cum e aceasta? Aşa-i făcut

---

[17] Dacă-I ceri aceasta prin spovedanie la preot (n.ed.).

omul de Dumnezeu: bărbatul şi femeia, dintr-un singur trup. Cu cunoştinţele contemporane de biologie, de endocrinologie şi de neurologie, putem înţelege clar aceste lucruri.

{*Fie în turma lui Hristos, fie în turma lui Epicur*[18]}

Sistemul nostru nervos, ca să servească solicitărilor vieţii în bune condiţii, are nevoie de o bună şi corectă funcţionare a glandelor noastre endocrine. Glandele noastre sunt înşirate în număr de 7-8 (depinde cum sunt numărate) pe toată verticala staturii noastre. Două sunt în cap, responsabile cu comenzile şi cu modul de funcţionare a tuturor celorlalte. Acestea din cap sunt sensibile, adică lucrează în consonanţă cu concepţia ta de viaţă în care te integrezi trup şi suflet.

Pentru o clarificare pe scurt a rosturilor acestor două glande din cap, ca să funcţioneze într-un mod sau altul, e destul să dau ca exemplu două concepţii de viaţă diametral opuse: într-un fel vor lucra aceste glande de comandă asupra tuturor celorlalte glande din subordine când te integrezi în turma lui Epicur (viaţa imorală) şi altfel vor conduce iconomia endocrină când te integrezi în turma lui Hristos.

{*Cine fuge de copii, fuge de responsabilitate*}

Sărim peste aceste glande de pe verticala omenească şi ne referim puţin la cele sexuale.

---

[18] Epicur (341-270 î.e.n.) - filozof materialist şi ateist grec, care a conceput înţelepciunea ca o călăuză spre fericirea care se dobândeşte prin cultivarea plăcerii.

Aici e aici! Aici au fost lăsaţi oamenii fără nici o cunoştinţă exactă. Ba li s-au spus multe minciuni şi fiecare a fost lăsat în banii lui, cu greşelile şi ereziile sale.

S-o luăm fugitiv cu puţină biochimie endocrină. Sexele - bărbat şi femeie - se caută la maturizare unul pe celălalt, trecând peste orice bariere ale oricui. Totuşi e bună, chiar foarte bună, şi puţină minte şi cât de cât o cunoştinţă pozitivă a faptului acesta al continuităţii vieţii.

Constituţional natura bărbatului are o glandă în plus faţă de femeie - prostata. Această glandă spune foarte multe şi importante lucruri în iconomia vieţii şi în interpretarea corectă a foarte multe necazuri ivite în familie. Tot pentru clarificare, trebuie (spuse) şi numele produşilor de biosinteză ale glandei: hormonii. Aceştia sunt substanţe de biosinteză produse de glande şi vărsate în circuitul intern al sângelui, cu ajutorul căruia circulă prin tot organismul, cu rol în activitatea şi activarea sistemului nervos, deci a tuturor organelor, în scopul de a menţine organismul întreg şi în bune condiţii de viaţă internă şi externă.

Iată din tainele prostatei: aceasta sintetizează săruri ale acidului glutamic, care sunt substanţe absolut necesare sistemului nervos, atât al bărbatului, cât şi al femeii, dar nu le prepară decât bărbatul.

Aici e explicaţia fundamental biologică, în temeiul căreia femeia este atârnătoare de bărbat. Fără substanţele lui endocrine ea nu regenerea-

ză nervos, mintal etc. Aici începe să se înțeleagă de ce au urmări nefaste şi abuzul şi refuzul.

Dacă aceste substanțe extrem de valoroase pentru iconomia vieții şi pentru funcționarea în bune condiții a sistemului nervos sunt risipite de plăcere, de care nu te mai saturi - atunci încep să apară urmările. Abuzul păgubeşte pe bărbat de necesarul de substanțe glutamice sistemului său nervos (15 miliarde de neuroni) şi încep fenomenele de carență nervoasă, care pot ajunge până la slăbirea totală a funcției mintale. S-au văzut asemenea cazuri de tâmpenie a minții şi de pierdere totală a memoriei, fără să fie şi alte boli în organism. Respectivul era suprasolicitat, iar el s-a predat. Urmările sociale se înțeleg.

Refuzul, le păgubeşte pe femei. Unul din motivele obişnuite este acela „întemeiat" pe stăvilirea numărului de copii. Modalitatea aceasta este viciul „onaniei" cu femeia. Păgubesc amândoi - pagubă biologică ce se resimte în sănătatea amândurora.

Mințirea, trişarea, ferirea, e unul şi acelaşi viciu, ce duce în mod normal la o nervozitate şi la o nemulțumire unul față de altul, pe care natura în nevinovăția ei caută să o remedieze. Şi cum o remediază? Căutând fiecare în părți alt partener ca să nu falsifice convietuirea. În fond e o rezolvare greşită, vinovată față de unitatea de dragoste a Tainei Cununiei. Deci, dacă o femeie greşeşte cu altcineva, de vină e trişarea lor, „ferirea" soțului, care o împinge la gestul căutării altuia care să fie corect cu natura. În majoritatea

cazurilor de necredință a femeii e de vină soțul că nu şi-a umplut casa de copii. Deci, cine fuge de copii, fuge de responsabilitate. Şi unde fugim? În iresponsabilitate.

{Când îți iei răspunderea de a rodi copii, Stăpânul vieții îți va ajuta!}

Când însă îți iei răspunderea de a rodi copii, Stăpânul vieții îți va ajuta să ai şi ce le da de mâncare şi-ți va asigura şi cinstea căsătoriei. Deci, nici abuzul, nici refuzul, ci o dreaptă socoteală şi o conviețuire corectă şi cinstită.

Mai mult chiar, o altă constrângere de care trebuie ținut seama e foliculina, hormon feminin toxic şi cancerigen. Toxic la nivelul creierului, dând continuu dureri de cap şi foarte intens cancerigen la nivelul sânilor şi al uterului (fibroame uterine). De cleştele acestui hormon nu este scăpare decât de la 3-4 copii în sus - iar sarcinile să fie în mod natural, cum apar ele normal. Această ordine normală şi naturală a sarcinii, e singura cale. Asigură sănătatea copiilor şi a mamei.

Salturile peste sarcini, lepădarea de copii, indiferent cu ce mijloace şi din ce motive, ating sănătatea copiilor ulteriori, dacă mai vin. Dar chiar dacă nu mai vin alții, Legea divină îi pedepseşte şi retrospectiv pe cei făcuți cronologic.

Aşadar, în însăşi constituția endocrină a femeii e pusă obligativitatea naşterii de mai mulți copii. E chiar condiția de mântuire a femeii, după cum i-a descoperit Dumnezeu Sfântului Apostol Pavel.

În cazul viciului sau al greşelilor de convieţuire, apariţia cancerului care ucide soţia se răstoarnă iarăşi în răspunderea soţului. Soţul care nu vrea copii, nu trebuie luat; e un criminal camuflat al soţiei sale. Nu e din turma lui Hristos!

Abia de la 3-4 copii în sus, făcuţi în ordinea naturală în care apar, se neutralizează acţiunea toxică şi cancerigenă a foliculinei. Terenul confirmă aceasta. Sunt mame cu 10-12 copii făcuţi, care trăiesc şi ajung la vârsta de 80 de ani sănătoase, în destulă putere, fără să le doară capul sau să fie bolnave...

Femeile mai pătimesc şi de crizele climacteriului (menopauza) cam de la 50-52 de ani în sus. Când viaţa lor de până aici a fost corectă şi conformă cu natura, tulburările acesteia trec aproape neobservate. Echilibrul endocrin e asigurat de normalitatea convieţuirii şi a roadelor făcute până aici. În cazul viciilor de convieţuire, perioada aceasta e o adevărată nebunie.

Nu mai vorbesc de reflexul normalităţii sau anormalităţilor de convieţuire în sfera psihicului, care formează un capitol aparte, cu o matematică mult mai complicată şi cu pedepse mai greu de evitat. De asemenea, nu pomenesc aici decât în treacăt reflexul purtării, în genere, în codul genetic - deci în fondul ereditar al urmaşilor.

{*Cauzele predispoziţiei precoce a tinerilor spre sexualitate*}

Totuşi nu mă pot abţine de a nu pomeni unul care produce extrem de multe şi grele dificultăţi

în educarea copiilor. Şi anume, când soţul nu dă pace sarcinii (zice că el nu poate, sau nu vrea sau nu se declară stăpân pe legile naturii), atunci copiii vin pe lume cu predispoziţii precoce spre sexualitate. Aceasta îi face îndărătnici şi foarte greu educabili (sunt certaţi cu disciplina; unii genetic prezintă cromozomul criminalităţii - circumstanţe atenuante în justiţie). Fug de la şcoală şi încep aventurile. Deci, tot în răspunderea soţului se soldează şi aceste necazuri.

Explicaţia biologică: au crescut în mediul uterin hrăniţi cu sânge prea îmbibat cu progesteron, hormon sexual masculin.

{*Toxicitatea alcoolului şi a tutunului*}

Tot în treacăt pomenesc şi de acţiunea toxică a alcoolului. Dacă 6 grame de alcool la litrul de sânge au puterea să sudeze o mulţime de spermatozoizi câte doi cap în cap, fără să le tulbure viaţa, atunci ce vom zice de beţivii notorii?

Iată ce se întâmplă: aceşti monştri masculini au două cozi, deci o capacitate dublă de mişcare. Ajunşi ca atare în organismul femeii, caută febril ovulul, până şi la trompă şi acolo îl fecundează; oul format nelalocul lui creşte astfel normal, dar trebuie extirpat cu trompă cu tot. Aşa se instalează sterilitatea, condiţie suficientă de dezechilibru, până la faze clinice. Iată ce pustiu de bine face băutura. Femeia în cazul acesta să prefere orice agresiune, numai sterilitatea şi dezechilibrul nu.

Despre cei ce-şi beau minţile

Grozavă expresie şi adevărată, cuvânt cu cuvânt.

Ne reamintim efectul hormonilor asupra scoarţei cerebrale: excită spre poftele genezice. Exact acelaşi lucru îl face şi alcoolul, sub orice formă şi la orice grad de tărie, aprinde mintea spre aceleaşi pofte. Nu supleneşte însă nici un hormon în rolul lui binefăcător, ci pe oriunde trece ameţeşte, arde şi atrofiază. Omoară alte milioane de celule nervoase şi fire telefonice. Toate isprăvile se trec la activ, întocmai ca mai sus şi se transmit zestre pământească la copii – Mai grav: dacă prea din tinereţe se dedau flăcăii la băutură, se întâmplă că ajung neroditori. Glandele lor genezice se vor atrofia şi vor produce nişte celule incapabile de rodire. Se apără şi firea pe cât poate; nu ia în spate orice i se-ncarcă. Chiar dacă se dau la vin mai târziu şi încă nu scapă de pedepse. Aşa de pildă, cercetătorii în chestiune au găsit forme monstruoase de spermatozoizi având ba două capete, ba două cozi, ba alte forme, efecte ale beţiei. Beţia îşi înscrie urmările până şi în celula genezică mică de 60 de miimi dintr-un milimetru.

Ceea ce e dureros e faptul următor: de se întâmplă vreo zămislire cu o atare sămânţă beată, şi care-i mai mult siluire decât iubire, urmaşul va fi cu maximă probabilitate epileptic – boală de nervi fără de leac. Aceasta e cu atât mai sigur, cu cât la scârba şi spaima bietei mame se mai adau-

gă şi bruftuiala câtorva înjurături de Dumnezeu. Deci dezechilibrul în toate părțile, dezechilibru în mediul umoral, dezastru în patrimoniul ereditar, dezechilibrul imoral, o mai fi având şi mama ceva de adăugat, dacă nu alta cel puțin spaima ce-o mănâncă şi încă e de ajuns ca să se arate pe lume, în loc de un chip senin, un chinuit de draci şi martor la judecată împotriva părinților săi.

Sfârşitul bețivului e sau în şanț sau în casa de nebuni, iar sufletul în iad încă de aici. Urmaşii lui - numai zic nimic, mila mă opreşte; totuşi mai am şi o milă preventivă, pentru viitor, care mă face să scriu cele prezente pentru cei ce vor să se îndrepte.

Toxicitatea tutunului duce la atrofierea funcțională, dar nimeni, spun fumătorii, nu ştie gradul de vitalitate şi carență organică pe care o mai are sau nu o are.

Bărbaților! Atenție la neatenția cu voi înşivă şi cu urmaşii voştri, ca să nu zic la indolență, tutunul şi alcoolul diminuează drastic potența sexuală. Mai mult de atâta nu vă spun. Dacă aveți minte, bine e să luați aminte!

Alcoolismul, bețivitatea bunicilor, apare în nepoți ca tulburări şi insuficiențe nervoase, până la nivelul de epilepsie. Beția ca şi tutunul sunt o mare pacoste care se înscriu genetic în patrimoniul ereditar şi duc treptat, dar sigur, la degenerarea omului din neam în neam, deci duc la degenerarea neamului.

Răspunderile cresc considerabil pentru fiecare în parte!

Tu în ce concepție de viață alegi să te integrezi?

ÎNVIEREA „MORŢILOR"

„Înviaţi pe cei morţi"![19] Porunca aceasta o avem şi noi, preoţii, urmaşii Sfinţilor Apostoli, ucenicii de azi ai Domnului. Însă nu pentru trupuri moarte i-a fost Domnului grija, nu, ci pentru sufletele moarte, pentru oamenii cărora le merge numele că trăiesc dar de fapt sunt morţi.

(*Părintele Arsenie Boca*)

„Acestea zice Domnul: „Iată, Eu voi deschide mormintele voastre şi vă voi scoate pe voi, poporul Meu, din mormintele voastre. ... Şi voi pune întru voi Duhul Meu şi veţi învia, şi vă voi pune pe voi pe pământul vostru, şi veţi cunoaşte că Eu sunt Domnul, grăit-am şi voi face, zice Domnul" (Iezechiel 37,12,14).

Iată semnul lui Iona prin care au să treacă toţi din toate vremurile şi locurile, când spaima va fi mare, încât mulţi vor vrea să moară, dar nu mai pot, tânguirea e degeaba; şi aşa vor fi traşi de prin morminte în ziua înfricoşată, la darea de seamă a judecăţii din urmă. Veni-vor înspăimântaţi - în ziua aceea nu mai încape târguire: crezi, nu crezi, îs poveşti, ba nu-s poveşti, atunci vezi, nu mai trebuie să crezi de vreme ce vezi. Şi ce

[19] Matei 10, 8.

vezi? Vedere minunată: toate faptele ce le-ai făcut întru ascuns acum sunt date pe față. Şi le vezi nu numai tu ci şi toți oamenii dimpreună cu îngerii văd întreolaltă toate faptele lor şi ale tuturor.

Mai mult, oamenii au să vadă şi toate urmările faptelor lor, în urmaşii şi înaintaşii lor. Au să vadă cuvântul lui Dumnezeu pe care trebuiau să-l asculte şi să-l facă, pentru ca să nu fi venit urmări din acelea peste o mulțime de oameni.

Cuvântul lui Dumnezeu îi va judeca pe ei după faptele lor. Vor vedea toate vorbele ce le-au spus cât au trăit în lume, şi-şi vor vedea şi gândurile şi cărțile ce le-au scris, şi toate urmările lor peste oameni. Părinții îşi vor vedea faptele uciderii de prunci, toate, toate se vor descoperi în ziua aceea. Iată de ce o judecată dreaptă şi veşnică nu se poate face decât chemându-se toți oamenii să-şi vadă toate faptele cu toate urmările lor. În asemănare cu judecata de pe pământ, şi judecata lui Dumnezeu se face după anumite legi. Pe pământ sunt adeseori puzderie de legi, dosarele faptelor şi martori; la judecata lui Dumnezeu sunt însă numai două legi: Legea iubirii de Dumnezeu şi Legea iubirii de oameni, în care sunt cuprinse toate celelalte. În loc de dosare sunt cărțile morții şi cărțile vieții, în care sunt scrise faptele oamenilor iar martorii - toată făptura lui Dumnezeu.

În aceste două legi sunt puse față în față faptele şi oamenii. Prin legile acestea îi desparte pe oameni între buni şi răi, precum desparte păstorul oile de capre, oile de-a dreapta şi

caprele de-a stânga. (...)

Dacă nu ne întoarcem de la cele dinafară la cele dinlăuntru, la făptura cea născută de sus de la Dumnezeu, la Hristos, Cel ce petrece în adâncul profund dar apropiat al fiecărui om, dacă nu vom căuta darul naşterii noastre celei din Dumnezeu, atunci Hristos Iisus se află în noi flămând şi însetat, gol, străin şi bolnav de durerea întunecării noastre, şi pe deasupra întemnițat.

Prin urmare iată descoperite lucrările noastre...

Acum ştim pe Cel ce flămânzeşte şi însetează după noi, acum ştim pe Cine ținem în temniță pe viață, dacă nu cumva Îl şi răstignim zi şi noapte cât trăim... Acum e limpede de dovedit: putem avea față de Iisus Hristos şi de Duhul Său cel Sfânt, Care este temelia şi viața noastră după Dumnezeu, fie purtarea lui Iuda, fie iubirea lui Iisus; dar şi soarta lor în vecii vecilor.

Prin urmare nu este nedreptate la Dumnezeu dar nu ştim noi tainele. Şi tare mai sunt frumoase tainele lui Dumnezeu: *„Amin, amin, grăiesc vouă: cine ascultă cuvintele Mele şi crede Celui ce M-a trimis pe Mine, are viață veşnică şi la judecată nu va veni, ci s-a mutat din moarte în viață"* (Ioan 5,24). Auziți cuvântul lui Dumnezeu, că este chip de trecut la viața veşnică, fără de a trece prin focul judecății!

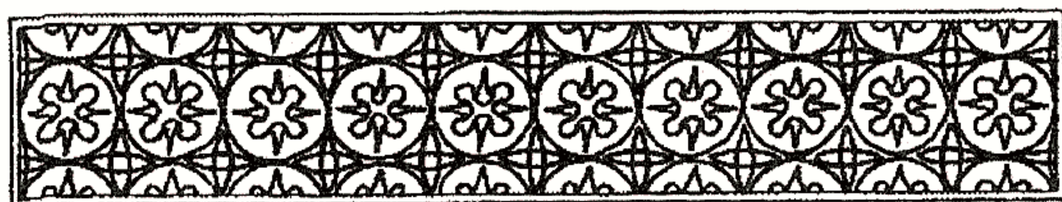
Doamne, ce taine se deschid!!?

Când a trimis Mântuitorul pe cei 12 ucenici, deprinzându-i la propovăduirea Împărăției Cerurilor, printre alte porunci le-a dat şi aceasta:

înviaţi pe cei morţi! Porunca aceasta o avem şi noi, preoţii, urmaşii Sfinţilor Apostoli, ucenicii de azi ai Domnului.

Însă nu pentru trupuri moarte i-a fost Domnului grija, nu, ci pentru sufletele moarte, pentru oamenii cărora le merge numele că trăiesc dar de fapt sunt morţi.

A găsi în tine pe Hristos Cel cu Cruce, temelia ta dumnezeiască, şi a clădi pe ea viaţa ta, aceasta este învierea cea din morţi înainte de învierea cea de obşte. Fericit şi sfânt este acela ce are parte de învierea cea din morţi. Peste acesta moartea cea de-a doua n-are putere. *„Amin, amin, grăiesc vouă, că vine ceasul şi acum este, când morţii vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu şi care vor auzi vor învia!"* (Ioan 5,25). E glasul Fiului lui Dumnezeu care cheamă la înviere prin preoţii, ucenicii şi trimişii Săi din toate vremurile: să aveţi parte de învierea cea dintâi! De aceea, pentru faptele din vremea de moarte, cere Preabunului Dumnezeu prin post şi rugăciune judecata Lui milostivă. Aceasta e Taina mărturisirii la preoţi, ucenicii şi tălmacii lui Dumnezeu între oameni, ca să clădeşti de aici înainte viaţă nouă pe temelia Hristos Iisus Cel cu Cruce şi în Duhul cel Sfânt, în Biserica Sa.



Misticismul şi puterile naturale

Misiunea preoţilor în regenerarea insului, familiei şi neamului

Când neamul se autonomizează de Biserica lui Hristos, atunci nu mai ajunge la cunoştinţa de sine, de drept - cum sunt neamurile care se leapădă de Hristos. Vor protesta şi a doua oară - vor fi a doua oară protestanţi, dacă nu s-au mulţumit cu protestarea lui Luther - şi le va fi după faptele lor.

Aceste trei răspunderi şi misiuni, a Bisericii, a preoţilor şi a statului, dacă nu se inserează în ordinea normală a locurilor, se inversează valorile. Căci acolo unde porunceşte trupul sufletului, sau vremelnicul veşnicului, lucrul nu dăinuieşte.

Noi, preoţii, suntem oameni trimişi de Dumnezeu. Toţi preoţii sunt trimişii lui Dumnezeu, ca să ajungă la cunoştinţa de sine şi de Dumnezeu, ca să aducă şi pe alţii la cunoştinţa de sine şi de Dumnezeu, ca să nu rămână în întuneric şi să se răzvrătească.

Dintre slujitorii lui Dumnezeu, potrivit credinţei Bisericii noastre, din vreme în vreme sunt aleşi unii şi încredinţaţi cu o misiune specială. Sunt misiuni care apar din vreme în vreme, misiuni speciale, aşa cum apăreau la iudei în timp de 1500 de ani patru prooroci mari şi 12

mici, de la Moise la Sfântul Ioan Botezătorul, ultimul prooroc. Au fost mai mulți prooroci, dar aceştia au fost aceia care au trezit credința adevărată, atunci când evreii voiau să se autonomizeze, sau să slujească altor dumnezei.

Misiunile speciale sunt arătate aşa în Sfânta Scriptură: *„Vă voi trimite slugile Mele dis-de-dimineață...”*, adică înainte de-a veni pedeapsa pentru păcate. Dumnezeu trimite vestitorii fiecărei vremi, ca să-ți dea răgaz să te îndrepți. - „Voi trimite slujitorii Mei dis-de-dimineață”, înainte de a începe bătaia lui Dumnezeu în toată plinătatea ei. Pe aceştia îi alegea Dumnezeu cum vroia şi cum ştia în înalta Lui Înțelepciune. Pe cine este curat îl bagă la lucru. Un cioban cu viața curată a fost ales la evrei, David - deşi mai avea 11 frați. Apoi alt cioban, Amos. Aceştia erau mai curați ca toți ceilalți. Când David a pățit apoi una şi alta, a avut minte şi le-a folosit în bine şi acele căderi. Dumnezeu a ales pe trimişii Săi şi dintre preoți, pe Iezechiel preotul, pe Isaia preotul, aşadar dintre fiii preoților.

Vremea în care suntem o vedeți mai bine ca mine, citiți şi aveți răgaz să vă dați seama cum se poartă veştile, vedeți ce zic purtătorii de război. Unul dintre ei, cel mai important, chiar zice: „Nu este vorba de învingători şi învinşi ci numai de supraviețuitori şi distruşi”. Sorții războiului nu sunt în mâna celui ce l-a stârnit, ci în mâna cerului - cum va fi cumințenia oamenilor, aşa va ține şi lumea. Dumnezeu caută cumințenia oamenilor în vreme de încercare: dacă o au ori se

întărâtă. Dacă o au şi trec la pocăinţa cerută - fără de care nu se poate - puternic este Dumnezeu să întoarcă cele rele în bine. De multe ori am spus-o, încât cred că s-a auzit şi de urechi mari.

În ordinea chemării la pocăinţă, Dumnezeu te cheamă mai întâi prin glasul conştiinţei; dacă nu asculţi îţi rânduieşte după aceea glasul preoţilor; nu asculţi nici de această chemare îţi dă necazuri, boli, suferinţe - le îngăduie. Dacă nici de acestea - îţi grăieşte Dumnezeu cu tunul. Unii, e drept, se fac mai credincioşi după ce au fost pe front. Alţii nu vor crede nici când Dumnezeu le grăieşte cu tunul. Căci, dacă de glasul domol al preoţilor n-au vrut să asculte, de glasul aspru al tunului la fel, atunci le rânduieşte Dumnezeu chemarea a cincea, care este anarhia..., unde nu mai este temere de Dumnezeu ci prigonire.

Şi cine trece prin această încercare dreptcredincios este mântuit. Căci în acele zile sau eşti cu ei sau cu Dumnezeu. Aceştia sunt cei veniţi de pe pământ în vremea strâmtorării celei mari. Locul e biblic. Aşa merg lucrurile în afară dacă nu-şi trag de seamă să se îndrepte înlăuntru. Cititorii de Apocalipsă ştiu - şi Apocalipsa e cea mai citită carte în vreme de strâmtorare.

Ştim că în vremile de pe urmă Dumnezeu va trimite îngerii, căci oamenii tot nu s-au pocăit de păcate şi de curvie. Noi, preoţii, suntem slugile lui Dumnezeu între oameni. Maleahi (proorocul) o spune: „suntem îngerii lui Dumnezeu". Un altul zice că a văzut pe Iisus Marele Preot şi ceată nouă de slujitori. Aceştia sunt cei care vor avea

să fie trimişi în bucata de vreme de la venirea Mântuitorului până la a doua venire. Aceasta relevă de altfel o problemă de teologie foarte importantă. Dar nu ne este dat nouă să ne ocupăm de ea şi nu e nici timpul necesar. În orice caz ne sileşte Scriptura la aceasta: slugi ale lui Dumnezeu şi împreună slujitori (lucrători); suntem colaboratori ai lui Dumnezeu în via aceasta.

Iată, ştiind ce suntem, şi răspunderea noastră în împrejurările actuale este de a chema pe toţi la pocăinţă, la viaţă curată, astfel ca la „venirea a doua", noi, cei care suntem cu Dumnezeu, să fim gata şi poate nu puţini sunt cei care vor intra în Împărăţia lui Dumnezeu. Preoţii au datoria de a-i lumina pe toţi, de a „pescui", de a învăţa, ca cei chemaţi să fie în stare să-L mărturisească pe Mântuitorul şi să poată trece proba mucenicieі nu ca nişte fricoşi, ci ca nişte oameni plini de puterea credinţei. Numai prin El putem birui. Noi suntem chipul neputinţei, dar prin Hristos, Care este Atotputernic, noi devenim puternici. Dacă suntem slugi ale Lui, avem puterea Lui.

Azi ne-am împărtăşit cu Hristos. El trăieşte în noi. Trebuie să facem să sporească această trăire şi să ajungă la puterile la care au fost cei dintâi creştini. Şi a fost în acea vreme mare credinţă. Cu studenţii de la Sibiu m-am înţeles că dacă mai fumează şi nu luptă împotriva acestei patimi aşa de mici, la pereţi nu mă mai duc să vorbesc. Nu tabacul e păcătos ci neputinţa de care dau dovadă. Iar dacă tu azi te-ai împărtăşit cu Hristos, cum cutezi să pui în gura Lui ţigară?

Iar Sfânta Împărtăşanie, dacă n-aţi ştiut, v-o spun, se consumă toată, în întregime, nu dă nici un rest, aşa că Hristos e în trupul, în vinele noastre.

Răspunderea preoţilor a fost făcută pe înţelesul nostru de însuşi Dumnezeu. Iată ce zice către Iezechiel proorocul: «Fiul omului! socotitor te-am pus pe tine, peste neamul lui Israil şi dacă vei auzi vreun cuvânt din gura Mea, dă-i de veste. Dacă Eu voi zice celui fărădelege: „Păcătosule, cu moarte vei muri" şi tu nu-i vei da de veste, ca să se întoarcă de la căile sale, şi să fie viu, păcătosul va muri în fărădelegea lui şi sângele lui din mâna ta îl voi cere. Dar dacă tu ai dat de veste păcătosului să se abată din calea lui şi să se pocăiască şi nu se va pocăi de faptele lui, va muri în fărădelegea lui, iar tu ţi-ai mântuit sufletul tău» (Iezechiel 3, 17-19). Aşadar, te-am pus străjer, adică să vorbeşti ca din partea Mea.

La predică începem cu: „În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh", dar ferească Dumnezeu să pui pe seama Sfintei Treimi învăţăturile pământeşti ci cum spune Sfântul Apostol Petru[20]: „vorbele tale să fie ca ale lui Dumnezeu". Şi numai după ce ai terminat predica să spui: Amin. Unii spun Amin după invocare şi apoi se propovăduiesc pe ei înşişi.

Noi, duhovnicii, suntem mai mult decât drepţii căci duhovnicul este răspunzător de cum a fost învăţat dreptul cele ale credinţei. Iar dreptul fără smerenie nu se mântuieşte. De aceea, duhov-

[20] I Petru 4, 11.

nicii nu trebuie să se teamă nici de fața „dreptului”, când acesta n-are smerenie.

Am văzut, capitalul uman este reprezentat prin ins, familie şi neam. Insul este răspunzător de faptele sale, familia de asemenea. Răspunderea în familie este mai grea ca a unui călugăr. A da roadele Tainei căsătoriei e mai greu decât a purta sarcina călugăriei. Adevărul spun, căci aşa este. Neamurile de asemenea sunt chemate a umbla în Lumina măririi lui Dumnezeu. Şi împărații pământului vor aduce mărirea lui Dumnezeu.

Iată, deci, care este răspunderea şi misiunea Bisericii, şi din aceasta cea a preotului. Şi am văzut şi zona în care e răspunzător statul, prin ascultarea sau neascultarea, prin subordonarea sau nesubordonarea față de Biserică. Acum se târguiesc cum să dea legi (împotriva creştinilor). Târgul acesta nu duce la bine. Cel vremelnic trebuie să stea unde e, că de se va amesteca unde nu-i este locul o vor păți[21].

Misiunea preotului este de a mai salva, ceea ce se mai poate salva; de a propovădui răspicat voința lui Dumnezeu, de a scoate pe cei ce sunt credincioşi să se mântuiască. Că de cumva nu vom lumina poporul, va fi rău. Noi suntem datori a propovădui pe Dumnezeu în Treime după predania Bisericii. Noi nu propovăduim ziduri moarte, ci pe Hristos Cel răstignit, căci azi sunt din acei care propovăduiesc un Hristos fără cruce.

---

[21] Poate rânduieşte bunul Dumnezeu şi ajunge cartea aceasta şi pe mâna birjarilor de la conducerea de orice fel. (n. ed.)

Părintele Arsenie Boca împreună cu Mitropolitul Nicolae Bălan în curtea Mănăstirii Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus

Aceasta e misiunea Bisericii al cărei conducător este Hristos; în zadar se nelinişteşte statul să afle cap Bisericii, că Biserica are cap, căci Hristos este cu noi până la sfârşitul veacurilor, purtând grijă şi adeverind cuvintele: „cu voi sunt până la sfârşitul veacurilor”.

Activitatea insului, familiei, neamului, aşa trebuie înțeleasă. E bine să dau o asemănare rustică. Cu câtă grijă umblă plugarul să aibă sământă bună! Şi ştiți cu toții că umblă cu multă grijă nu numai ei, ci în cele din urmă şi statul.

Cu atât mai vârtos noi, duhovnicii, trebuie să fim cu grijă asupra seminței de om. Aici începe problema cea mai grea a misiunii duhovnicului. Aici e misiunea celui rânduit de Dumnezeu, din vreme în vreme, să cheme pe oameni la pocăință. Cum acționezi asupra seminței de om? Căci prin ea trăieşte insul, familia, neamul. Ea are cu atât mai multă importanță cu cât Mântuitorul a binecuvântat nunta!

Să insistăm asupra acestui capitol. Când energia genetică nu se stârneşte cu prețul sau cu măsura care trebuie, aceasta degenerează şi avem în jos toate formele de degenerescență ale insului, familiei şi neamului, atât în privința trupului - numărul inşilor, sănătatea lor, longevitatea, cât şi a sufletului: credință greşită, misticism fals sau nebunie.

Sământa de om, pe care o numim cu un termen intermediar „energie genezică” sau energie genetică, este o problemă şi a preotului-duhovnic şi a medicului. Totul depinde de felul cum lucrează şi cum acționează omul asupra acestui

capital vital din viața lui, de cum îl învățăm s-o chivernisească, pentru că este una din puterile naturale de care e vorba în subiectul conferinței. Dacă lucrăm asupra energiei genetice cum trebuie, dacă va fi de aşa fel îngrijită şi chivernisită, atunci această energie de prim ordin va fi convertită, va da roade de regenerare a insului, a familiei, a neamului.

Însă dacă duhovnicul se lasă biruit de fața omului sau de neştiința lui (aceasta e singura scuză de luat în seamă), avem toate formele de pervertire a energiei genetice, adică anormale. Deci rostul duhovnicului este de a lovi în păcat, mai ales în rădăcina păcatului.

Vorbirăm în acest sens de convertirea energiei genetice, deci de regenerarea insului, familiei, neamului, iar în pas cu nuanțele de pervertire a energiei genetice, de degenerarea neamului.

Energia genetică - fie după categoria bărbat sau femeie, şi de aici începe împletirea fiziologiei cu duhovnicia - e o energie naturală menită să perpetueze spița (specia - n.ed.). Dacă laşi pornirea firii de capul ei, fără o îngrădire, e de aşa fel încât ea tinde spre pervertire - din pricină că e însoțită de momeala plăcerii. Omul se lasă momit de momeala plăcerii şi astfel este tâlhărită energia genetică în tot pomelnicul păcatelor desfrânării, care pot fi şi în căsătoria legitimă.

Să vă înşir păcatele prin care se tâlhăreşte[22] energia genetică:

---

[22] se cheltuieşte irațional (n.ed.)

1. De pe la 5-6 ani apar jocurile cu împunsături necurate de-a mirele cu mireasa - cu sora, verişoara..., încurajate iresponsabil chiar de părinții copiilor.

2. A doua perioadă începe pe la 14-15 ani în atârnare de[23] gradul de vitalitate a individului (poate începe chiar mai înainte). Acum apare altă formă de desfrânare: onania, malahia sau pe limba poporului „curvia cu mâna", de care greu se tămăduieşte. Ea ține de la 14 până la 75 de ani, dacă nu se îngrijeşte să se izbăvească de ea.

3. Desfrânarea cu dobitoacele începe tot în faza copilăriei, poate începe la pubertate sau adolescență; această pervertire se întâlneşte mai ales la cei debili mintal, care se debilitează astfel şi mai rău. Se poate să țină acest păcat şi după copilărie.

4. Acum, după aceste păcate, dau cu ticăloşia şi în păcatele curviei - stil personal, la care se trece începând cu vârsta adolescenței. De aceea mulți nu mai pot veni la căsătorie şi din pricină că ținuta lor are o gravă defecțiune, contractată înainte. Pe respectivul nu-l doare nimic dar nu reuşeşte să convie cu cineva şi să-şi aleagă o soție. Fetele, de asemenea, au desfrânarea cu mâna dar la ele merge aşa de departe, încât ajung să se lupte cu nebunia şi greu reuşesc să ajungă la căsătorie. O vom dovedi.

5. Alte păcate din acest pomelnic sunt cele din interiorul familiei, începând cu cele de

---

[23] în funcție de (n.ed.)

dinaintea cununiei bisericeşti, cu propria aleasă. Ei nu mărturisesc păcatul acesta înainte, ca să-şi ia iertare, şi cer Sfânta Taină a căsătoriei peste curvie nemărturisită. După asta se miră de traiul rău şi că nu vine binecuvântarea copiilor (că nu poate face copii). Făcând păcatul înainte de căsătorie, poate s-a temut că prinde copii, şi această frică fiind foarte puternică s-a resimţit în tot corpul şi astfel i-au fost paralizate ovarele. În felul acesta ajunge să nu mai aibă copii, să fie stearpă. A gustat mai înainte de vreme din fructul oprit şi a avut o teamă care a trecut prin ea ca un curent electric ce i-a paralizat ovarele.

6. Şi după căsătorie poate fi desfrânare - aşa o numeşte Scriptura; sub numele căsătoriei îşi îngăduie toată risipa şi toate blăstămăţiile. Ce se întâmplă? Se face o pervertire a energiei genetice până acolo că intră în simţul lor şi desfrânarea devine o a doua natură. Dacă devine o a doua natură, ei sunt robiţi de plăcere şi sărăciţi de putere. Când se întâmplă să mai zămislească şi copii, nedoriţi sau printr-un accident, căci căsătoria nu e dată spre plăcere, ci este însoţită şi de plăcere (şi asta e cu totul altceva), energia naturală slăbită va da un copil slăbănog sau debil fizic şi mintal. Ispitiţi, oamenii au despărţit plăcerea de poruncă şi se feresc de zămislire - ferire care aduce daune atât bărbatului cât şi femeii. Aceasta ajunge tot la sterilitate. Ferirea de copii este a doua pricină de sterilitate.

Acestea sunt formele de pervertire. Acesta este felul în care se tâlhăreşte capitalul vital. Ce-i

de făcut? De a acționa energic asupra acestui capital, ca să fie trecut sub formă de energie convertită şi să nu se dărăpăne în pervertirea energiei genetice.

Numai atât e nunta binecuvântată de Biserică, cât e spre naşterea (însămânțarea) de prunci, cât e comuniunea de iubire dintre părinți şi copiii care vor veni - restul e numai desfrânare. Acest adevăr e greu de primit până nu-i dovedeşti omului urmările, până nu-i spui de ce e aşa. Răspunsul vine îndată ce îi poți dovedi concret ce fizionomie iau insul, familia, neamul, când ar asculta de voința lui Dumnezeu.

Voința lui Dumnezeu aceasta este: sfințirea şi să vă feriți de desfrânare. Şi ca să ştiți să stăpâniți vasul în sfințenie şi cinste, nu în patima poftelor, că numai atâta nunta e binecuvântă de Dumnezeu, cât este spre naştere de prunci. Restul e desfrânare.

Desigur avem de lucru cu cel mai vrăjmaş dintre toate păcatele, căci peste măsură este încâlcit omul cu desfrânarea. Mulți îți zic: de ce e păcat? Pentru că treci de măsura care, desigur, pare foarte aspră.

Iată ce pățeşte omul care desfrânează: de îndată ce energia naturală este tâlhărită prin una din formele desfrânării, această energie nu-şi mai are şi cursul ei intern. Nu-şi mai urmează funcția sa endocrină. Organele care izvorăsc această energie nu mai au răgaz, nu mai prididesc să treacă energia lor, prin transformare, în sânge, energie care e foarte trebuitoare în circula-

ţia sângelui, şi sănătatea este afectată, se şubrezeşte tot mai tare. De aceea trebuie o presiune de înfrânare, de a opri trecerea în afară până n-a trecut în aparatul circulator. Trecerea energiei genetice în sânge este, ca să folosim o analogie, ca şi trecerea energiei căderii de apă în energie electrică. Aşadar, nu e o trecere de substanţă ci de energie; sângele capătă granule de energie vitală, cu rostul de-a ţine în bună stare întreg organismul trupesc. Oricum nu se poate.

Sufletul este de altă natură decât energia genetică, chiar dacă aceasta este transformată după cum am arătat, ea nu se transformă în suflet, ea tot energie rămâne.

Printr-o morală riguroasă[24], adică după cum e dorinţa lui Dumnezeu, energia genetică trece ca energie vitală în sânge. Această energie se mai numeşte energie hormonică. Când o ai în sânge ea îţi asigură sănătatea în întregime, a tuturor organelor. Tot prin această energie hormonică se asigură prin urmare şi buna funcţionare a sistemului nervos cerebro-spinal simpatic şi a sistemului nervos în general.

Energia aceasta, care-şi are sediul în sectorul de jos al omului (în organele genitale, cu funcţie endocrină), dacă este bine strunită, trece în sânge şi dă organismului sănătatea perfectă. De îndată ce ai tâlhărit-o, sănătatea devine şubredă, toate tânjesc, devin şubrede: stomac, ficat, plămân, simţurile, oasele chiar. Lucrul acesta

---

[24] riguroasă - neînduplecată, severă, aspră, strictă, dură.

l-am văzut cu ochii: oameni încă tineri, veneau într-un suflet la mănăstire abia răsuflând şi vârsta lor era de 30-40 de ani. Şi-i întrebam: Cum se poate de este aşa de prăpădit la vârsta asta? Dar pe de altă parte, eu vedeam semnele desfrânării pe faţa lor. Şi după caz chemam şi pe soţ şi pe soţie şi-i întrebam: „Vreţi să fiţi sănătoşi?" „Vrem, cum să nu vrem, că doar am fost şi pe la toţi doctorii şi nu ne-au găsit nimic". De fapt aveau toate organele la loc, fără lipsuri mari şi evidente pentru doctori. Le lipsea energia genezică, hormonică, care nu-i lăsa să funcţioneze normal. Faptele se aflau la scaunul spovedaniei şi tot aici se hotăra tămăduirea prin acceptarea timpului de înfrânare de cei în cauză. „Vreţi să fiţi sănătoşi? Iată ce să faceţi: Timp de ..., după caz, să trăiţi în înfrânare din toate punctele de vedere, în toate privinţele". Pleca omul. Eu făceam socoteala matematic, cât timp e necesar să primească energia hormonică şi să se refacă, pentru că omul nu moare, ci trăieşte zilele câte-i sunt rânduite de Dumnezeu. După o jumătate de an se făceau sănătoşi, regeneraţi şi trupeşte şi duhovniceşte. Veneau la mănăstire şi acum nu ştiau cum să mulţumească lui Dumnezeu că s-au făcut sănătoşi fără doctori. Doctoria erau ei, dar nu ştiau.

Şi acum, despre hormoni şi microbi. Toţi cei care îşi tâlhăresc energia genetică păţesc şi boli microbiene. Desfrânarea e cauza şi aici. Microbii stau la pândă în noi ca nişte tâlhari. De fapt, fiecare dintre noi avem agenţii tuturor bolilor,

dar ei nu pot acționa decât atunci când au un mediu prielnic. Ca să poată erupe acțiunea lor virulentă, se cere un mediu prielnic. În felul acesta, dacă nu eşti înarmat cu siguranța internă a energiei hormonice, poți trece aproape prin bolile tuturor organelor, şi spuneau unii din oameni seria de boli prin care au trecut una după alta: stomac, intestine, ficat, plămâni etc. Aceasta pentru că la ei nu mai exista siguranța internă care să pareze acțiunea microbilor. Acum, dacă îl convingi că trebuie să fie înfrânat, îl aduci pe calea sănătății fizice. Asta o fac hormonii care distrug microbii.

Iată şi legătura cu sufletul: Aparatul cerebrospinal, şi în general sistemul nervos, e un dicționar între două limbi - cea văzută şi cea nevăzută sau neauzită. E dicționarul între suflet şi lumea de dinafară, de dincoace. E mediul de transmisie între lumea lui Dumnezeu şi lumea aceasta. Aparatul acesta de radio-recepție este intermediarul între cele văzute şi cele nevăzute. Dacă ai sănătatea care trebuie, traducerea se face firesc. Dacă n-ai energia endocrină, dintre care cea mai importantă este hipofiza, o glandă mică de la baza creierului mare, care are legătură cu glandele din sectorul de jos al omului, deci dacă n-ai energia endocrină necesară, n-ai nici sănătate. Dimpotrivă, dacă ai această energie endocrină, ai şi un aparat bun de radio-recepție şi transmisie, ca să le faci cunoscute celui din lumea nevăzută.

Dacă ai o morală justă, dacă duci o viață curată, se întâmplă această convertire a energiei

vitale şi întreg aparatul de radio-recepție (sistemul nervos) îți serveşte admirabil cauza.

De îndată ce eşti şubred cu viața, adică purtările-ți sunt păcătoase, şi aparatul este şubred şi înregistrează toate nebuniile. Eşti într-adevăr pradă a unei lumi nebune. Eşti în cazul unui fals misticism sau în domeniul psihiatriei.

Medicina spune că nici nu poate stabili o limită între normal şi anormal (nebun) în lumea de dincoace. Duhovnicul i-o poate spune după viața pe care o duce. Tot aşa pot fi clasați cei care propovăduiesc un misticism bolnav. Şi sunt mulți care vorbesc în numele acestui misticism bolnav. Merg până la a zice că sunt Hristos. A fost unul la mănăstire... şi-i ziceam: dar stai frate, nu te grăbi, şi căutam să-i cunosc viața...

Viața înfrânată duce la redobândirea sănătății încât să poți deosebi binele de rău.

Lucrurile acestea sunt aşa: ori de câte ori ca duhovnic acționăm energic, fără să ne temem de ponoase, asupra acestui capital vital - energia genetică - tot de atâtea ori putem avea formele de regenerare ale insului, familiei, şi dacă acțiunea se extinde pe o rază mai mare şi asupra neamului. Regenerare - atât în privința sănătății fizice cât şi a minții, căci numai cu mintea sănătoasă poți împlini porunca lui Dumnezeu.

În biserică, omul tâlhărit nu poate primi cuvintele lui Dumnezeu căci el este ca o corabie sfărâmată aruncată de valuri pe mal, şi oricât te-ai strădui să o împodobeşti cu strălucirea unui Ioan Gură de Aur, tot nu te poate asculta. El

e tâlhărit prin acele păcate de toată puterea lui sufletească. O spune Sfântul Apostol Pavel despre păgâni, care deşi au avut filozofi mari, n-au putut să ajungă la o viaţă mai bună. Aceasta este de altfel şi tragedia intelectualităţii noastre. N-au morală şi n-au nici credinţă. De cutezi să le-o spui îţi râd în faţă, dar cine râde la urmă râde mai bine.

Dacă veţi fi pătrunşi de misiunea Bisericii şi de răspunderea preoţească, lucraţi mai cu curaj pentru a curăţi pe oameni. În felul acesta vom avea o regenerare şi a sufletului şi a trupului. Căci numai cu o sănătate regenerată vom putea face faţă împrejurărilor de astăzi. Numai aşa ne vom putea face preoţi adevăraţi. Numai aşa vom putea împiedica întinderea necredinţei. Numai aşa vom putea să scăpăm să nu păţim ceea ce au păţit fraţii din strana strâmbă. Adică lucrând asupra acestui capital vital, pentru ca să putem împiedica obrăznicia necredinţei.

Aşa că, în plină cunoştinţă a misiunii noastre, putem păşi la lucru, căci noi nu suntem singuri: Mântuitorul este cu noi. Personal am această cunoştinţă, de care nu sunt vrednic. Mi-am văzut Stăpânul şi mi-a arătat păcatele. Aşa se deosebeşte adevărul de părere, căci mi-a arătat păcatele mele nu ale altora.

E vorba de mobilizarea morală făcută cu tot natul[25]. Şi nu izbutesc decât numai dacă se cu-

---

[25] Nat = fecior - în graiul bănăţean; Natul = de la feciorul de crai până la feciorul de rând (adică cu tot neamul).

răţă de păcate cât e cu putinţă şi cu trebuinţă; atunci va spori Dumnezeu credinţa. Tu, duhovnic, nu eşti decât unealtă şi omul de curaj. Atunci îi vom putea scoate să-i întărim pe cei ce sunt ai lui Dumnezeu din valurile de oameni.

Vor veni vremuri în care cei păcătoşi numeric vor fi mai tari, dar calitativ - cei credincioşi, căci calitatea totdeauna este superioară cantităţii.

Prin răbdarea noastră, a preoţilor, vom putea să ne mântuim sufletul. Noi suntem lucrătorii luaţi în ceasul al 11-lea. Pacea s-a luat de pe pământ şi ... a ieşit din lume. Aşa că de îndată ce-şi fac de cap, să alegem pe cei care sunt de ales, căci pe un lup în piele de oaie nu poţi decât a-i lua pielea de oaie şi a-l arăta lup adevărat; sau, având un vraf de pleavă, în zadar te vei ruga: pleavă bună, fă-te grâu!, că tot nu se va face. Duhul vremii noastre este acesta, al ceasului al 11-lea. Lupta e pusă, noi trebuie să păzim lucrul ca să nu piară cei ai lui Dumnezeu. Omul trebuie să fie următor al unei porunci, pentru ca în vremea de vârtej, vreme care îi va cuprinde pe oamenii de pe toată suprafaţa pământului, să nu-şi piardă capul.

Dacă nu-i sănătate, e scăzută şi credinţa. Ea trebuie să fie aşa de tare, încât cu preţul vieţii s-o mărturiseşti. Să avem aşadar grijă să nu se piardă credinţa. Să avem grijă să nu fie neputincioşi. Pentru aceasta să nu piardă vremea. Ziua aceea a încercării nu este zi de temere, ci pe cei ai lui Dumnezeu îi bucură. Ori de câte ori le spun oamenilor la mănăstire cum cheamă Dumnezeu

pe cei păcătoşi la pocăinţă, tot de atâtea ori ei plâng. Ori eu, totdeauna simt semnele bucuriei pe faţă. Într-adevăr, zilele grele pentru cel slab cu credinţa sunt pricină de plâns, ori pentru cel pregătit, nu. Ci mai mult, e prilej de bucurie. Noi avem posibilitatea, dacă vom regenera poporul nostru printr-o viaţă morală aspră, să-l trecem prin proba grea a muceniciei.

Cei căldicei desigur vor fi de pagubă. Să nu fim şi noi vinovaţi de aceasta. Cei răi se vor lepăda de Dumnezeu şi se vor lega de stăpânitorii veacului. Pentru aceştia nu va fi deschisă Împărăţia. Pe ei îi va cuprinde atunci groaza. Ei sunt contra celor care cred. Aceştia (care cred) când văd că vin vremuri tari (ştiu) că se împlineşte cuvântul lui Dumnezeu: *„Când veţi auzi de războaie şi zvonuri de războaie să nu vă înspăimântaţi, că se cuvine să fie acestea, dar încă nu va fi sfârşitul, că se va scula neam peste neam şi împărăţie peste împărăţie... dar cel ce va răbda până în sfârşit acela se va mântui"* (Marcu 13, 7-8, 13).

Cei ai credinţei suntem cei ai curajului. Nu ne temem căci trecând proba muceniciei, ştim ce ne aşteaptă.

În ce priveşte cuvintele: „Acesta este glasul de dimineaţă a vremii ce va să vină", trebuie înţeles că aceasta este o misiune mistică către puterile naturale, dintre care n-am vorbit decât despre una: energia genetică şi am adus câteva din dovezile Sfintei Scripturi, căci e plină, apoi dovezile ştiinţei. Ar mai trebui să vorbesc şi despre ereditate, mediu şi destin, alte puteri

naturale. (Destinul de acum, după concepția creștină, vine mai mult de la divinitate).

Acesta e nervul conferinței. Acesta e înțelesul titlului conferinței: misticismul și puterile naturale. Care din acestea vor putea duce la mântuirea omului? Atunci nădăjduiesc că mare furtună se iscă între bine și rău, între lumină și întuneric, căci mulți sunt ținuți în întuneric de rău. Este o misiune mistică către puterile naturale, dar cât de cât să lămuresc această misiune mistică și către celelalte trei puteri naturale.

Și ereditatea este o forță cu care trebuie să luptăm. Se poate interveni și în ereditate, adică și în mediul extern ca și în cel intern (după cum am văzut), cât și în cel spiritual cu deosebire; vom vedea că se poate interveni și în puternica forță a destinului, care oarecum e din lumea aceasta. Când auzim cuvântul destin, pare că ai auzi că e vorba de o forță care îți anihilează orice inițiativă sau care ți-ar ușura răspunderile. Lucrul nu stă tocmai așa. Când purtările tale sunt rele, pedeapsa lui Dumnezeu vine până la al patrulea neam. Așa scrie în Sfânta Scriptură (Levitic cap. 20), că până la al patrulea neam vine pedeapsa lui Dumnezeu.

Ori de câte ori - ca duhovnic - auzim că un copil e neputincios, tot de atâtea ori ne lovim de ereditate, de influența mediului și dacă mergem și mai la rădăcina lucrurilor, ne lovim de destin - copilul ispășește vina părinților. De multe ori trebuie să o ispășească și pe cea a strămoșilor.

Se poate însă interveni și în ereditate, și în

influenţa mediului şi chiar şi în zona divină a destinului nostru, care covârşeşte pe pământeni.

Destinul e de speriat numai întrucât asupra celor care păcătuiesc e ca o forţă strivitoare. Dar dacă îl considerăm în partea lui divină, atunci forţa aceasta a destinului are altă faţă. În cazul când avem pervertirea energiei genetice, o ereditate proastă, un mediu decăzut, cu siguranţă că dăm în boli şi trupeşti şi sufleteşti. Când mediul social e în vraişte, cum e azi, desigur destinul e strivitor. Pedepsele vin una după alta.

Dacă, însă, Biserica, preoţii, statul ar lucra spre o regenerare a neamului, atunci destinul n-ar avea fizionomia aceasta strivitoare, ci cu totul o altă înfăţişare. Ar fi o funcţiune majoră, de ridicarea tuturor puterilor. Destinul n-ar mai trimite conducători care să te spânzure ci care să te ajute.

De noi atârnă, cei de mâine, de felul cum vom şti să le dăm locul, aşa vor veni. Oamenii se plâng că nu ne-au mai auzit. Dar eu i-am întrebat: N-aţi auzit de Biserică? N-aţi auzit poruncile lui Dumnezeu? Ascultatule-aţi? - Ba. E de vină părintele? Ba. Vă tânguiţi de lipsa păstorilor? Aici e durere, lipsesc.

Dar cu ocazia aceasta vă leg cu bună tocmeală: sfătuiţi pe oameni ca să păzească nepătată sarcina, căci orice legătură trupească peste copilul din pântece, e rea, căci se întipăresc în copil toate poftele părinţilor şi la împlinirea vârstei toate răsar ca ciupercile după ploaie, toate faptele tatălui. Când să crească, cresc şi faptele moştenite.

De îndată ce oferi sufletului - de la Dumnezeu venit - o temniță întunecoasă, peste care ai semănat toate relele, va covârşi omul cel dinafară pe cel dinlăuntru. Şi chiar dacă Dumnezeu l-a trimis cu destinația de a fi preot, el fiind încărcat cu păcate, temnița de pe el îl va strivi şi el va fi neputincios, ca să nu zic necredincios. El nu va avea puterea să propovăduiască cu toată puterea cuvântului lui Dumnezeu. Mai mult va fi spre sminteală. Va predica apă şi el va bea vin.

De aceea trebuie să intervenim, căci lumea nu se gată cu noi. Trebuie să lucrăm sistematic asupra problemei morale, ca să poată trimite Dumnezeu propovăduitori vrednici poporului, altfel se răresc tot mai mult. Ca să fie cum îi vrea Dumnezeu, atârnă şi de la părinți, căci aceştia îi încarcă cu poveri prea mari, pe care copiii trebuie să le ispăşească, şi când sunt maturi şi ar trebui să propovăduiască pe Hristos, ei sunt ispăşitori ai păcatelor înaintaşilor.

Iată temeiul pentru care suntem răspunzători de misiunea aceasta de regenerare morală. Căci dacă Dumnezeu nu ne va trimite conducători luminați, nu Dumnezeu este de vină. În felul acesta destinul nu este ceva apăsător, strivitor. **Dumnezeu trimite sufletul cu o anumită misiune, dar tu, pământeanule, eşti de vină că ea nu se desfăşoară, că preotul nu poate propovădui cu toată puterea şi nu este un povățuitor al poporului.**

Ci scrie: *„Dacă nu se vor griji de păcatele lor, pentru aceasta îi voi da în mâinile copiilor lor"*. Deci

de noi depinde, de noi atârnă ce generație vine.

Ştim cu toții că după război (1914-1918) am căzut în toate păcatele, am călcat postul, am desfrânat. Am văzut şi rezultatele. Asta a fost generația de după război. În vreme de război nici nu trebuie concepuți copii, căci aceştia moştenesc toată starea nervoasă a tatălui, care vine cu nervii zdrobiți de branduri, atacuri etc. A fost cu puşca în vremea aceia, să nu se mire nimeni că la vremea lui, copilul va lua pistolul şi va ucide. Generația de acum să priceapă aceste lucruri: ori se leapădă de păcate, ori va vedea ce zile negre vor veni.

Iată schițată şi această forță - destinul - care e şi naturală şi supranaturală. Căci jumătate e de pe pământ, iar numai cealaltă jumătate e de la Dumnezeu. Deci şi de noi atârnă ce zile vor veni. Destinul nu e numai în mâna lui Dumnezeu, ci şi a celor ce ştiu ce e şi cum lucrează.

Dar aceste trei forțe: ereditatea, mediul şi destinul, le voi dezbate atunci când vom pune problema natalității[26]. Atunci vom vorbi mai mult pe limba medicilor, căci se pare că acolo au şi ei răspunderea, că au şi ei o misiune în regenerarea neamului. Dar la ei e multă necredință. Va trebui să mai lase pe Hipocrat şi să vină să se adape de la doctorul trupurilor şi al sufletelor, şi să se dea la o viață morală.

---

[26] Problema este prezentată detaliat în lucrarea Părintelui Arsenie Boca: „Cărarea Împărăției", Editura Sfintei Episcopii Ortodoxe Române a Aradului, 1995.

Concluzia este că: se impune intervenirea energică în ţinerea riguroasă a moralei, a vieţii morale a insului, a familiei şi prin aceasta a neamului. Asta pentru că vremea o cere. Dacă boala e grea şi medicamentul e mai puternic. Sunt leacuri de limită. Când beteşugul s-a întins recurg la asemenea leacuri de limită, care ori te fac sănătos, ori te pierd. Răul îşi face de cap. **Ori îl luăm de coarne, noi toţi, care suntem hotărâţi să ducem o viaţă după Dumnezeu, ori vom fi pierduţi şi ca neam.**

Să o facem ca să nu fim păgubaşi la ceasul încercării. Dumnezeu să ne ajute.



Sfânta Mănăstire Prislop, Haţeg-Hunedoara, locul de prigoană al Părintelui Arsenie Boca. Dar şi aici a făcut o lucrare duhovnicească de domeniul Patericului.

TRUPUL SFINȚIT

- suport omenesc al unui om îndumnezeit

„Iar cei ce sunt în carne nu pot să placă lui Dumnezeu. Dar voi nu sunteți în carne, ci în Duh, dacă Duhul lui Dumnezeu locuieşte întru voi. Iar dacă cineva nu are Duhul lui Hristos, acela nu este al Lui. Iar dacă Hristos este întru voi, trupul este mort pentru păcat; iar Duhul, viață pentru dreptate. Iar dacă Duhul Celui ce a înviat pe Iisus din morți locuieşte întru voi, Cel ce a înviat pe Hristos Iisus din morți va face vii şi trupurile voastre cele muritoare, prin Duhul Său care locuieşte întru voi"

(Romani 8, 8-12);

Aspecte ale relației dintre neurologie, endocrinologie şi duhovnicie

Fiecare om, gândind mereu la lumea de dincolo de zare, ar trebui să țină ca trupul lui să fie sănătos şi să dureze în lumea aceasta cât are rânduit, cu rostul de a ajunge, până la sfârşitul vieții lui pământeşti, suport omenesc al unui om îndumnezeit.

Când însă omul vede rostul său numai la viața aceasta atunci înseamnă că a devenit numai trup, patimile i-au întunecat vederea şi el nu vede nimic.

Cum se explică aceasta?

{*Stăpân sau rob?*}

Dumnezeu a sădit în firea omului câteva legi fundamentale numite instincte, cum sunt instinctul conservării vieții şi instinctul de perpetuare a vieții. Pe acestea le avem comune cu toată seria viețuitoarelor care, însă, le au ca norme fixe de viață. Numai omul poate interveni, cu libertatea voinței şi cu funcția conştiinței, să modifice natura acestor norme fixe, în două sensuri opuse:

1. - înspre dereglarea lor, devenind patimi;

2. - înspre convertirea şi sublimarea lor prin virtute, înspre eliberarea de tirania lor prin nevoință şi luptă metodică.

Astfel, dacă omul intervine în primul sens, legile de existență sădite în fire, dereglate prin otrava păcatului, devin:

- patima de nutriție, manifestată prin lăcomie, beție;

- patima de proprietate, manifestată prin avariție, hoție;

- patima de reproducere, manifestată prin desfrânare;

- patima de dominație, manifestată prin trufie.

Deci, un instinct sădit ca lege de existență a firii devine patimă prin libera voință a omului.

Cum se explică aceasta?

Numai omul vrea să despartă rostul instinctului de plăcerea ce-l însoțeşte, alegându-şi plăcerea şi refuzându-i rostul.

„Împlinirea oricărui instinct al firii e însoțită

de plăcere. Omul, numai omul, dintre toate vieţuitoarele, vrea să despartă funcţia biologică a instinctului în două, vrea să separe rostul instinctului de plăcerea ce-l însoţeşte, alegându-şi plăcerea şi refuzându-i rostul."

Căutând intenţionat plăcerea, omul reuşeşte această denaturare în dauna sănătăţii, cu inevitabile urmări asupra urmaşilor, cu preţul pierderii libertăţii pe care când a avut-o a folosit-o rău, cu preţul dereglării instinctelor superioare (de natură divină), specific omeneşti, pe care nu mai apucă să le cultive. Căci Dumnezeu a dat omului legile după care să se conducă în viaţa sa şi puterea de a vrea sau a nu vrea să le respecte, adică a dat omului cinstea primejdioasă a libertăţii voinţei sale.

Deci, dacă se învoieşte să rămână între rosturile sale, gândite de Dumnezeu, va trăi după fire în toată libertatea.

{*În turma lui Epicur = în robia patimilor*}

Însă dacă alege să meargă împotriva legilor vieţii, deci împotriva firii şi împotriva intenţiilor lui Dumnezeu, atunci păcătuieşte, îşi viciază libertatea sa, aduce infirmitatea în fire şi îşi primejduieşte viaţa sa în întregimea sensului ei.

Instinctele - aceste forţe oarbe ale firii - au rost în apărarea vieţii ameninţată de moarte. Cum însă majoritatea oamenilor au dereglat rostul normal al instinctelor urmărind exclusiv plăcerea ce rezultă din satisfacerea lor şi refuzându-le rostul, oamenii au ajuns în robia patimilor,

pierzându-şi libertatea. Plăcerea, căutată numai pentru ea însăşi, cheamă repetarea din ce în ce mai deasă a actului de satisfacere a ei, până ce ajunge la distrugerea oricărei cenzuri morale, dereglând organismul şi împingându-l până dincolo de posibilităţile sale funcţionale, pe unii din supuşii ei ducându-i până la doaga nebuniei.

{*Sub cenzura raţiunii*}

Şi totuşi există şi al doilea sens de modificare a funcţiei instinctelor, sensul divin, pe care l-am amintit mai sus. Căci firea omenească este formată din două naturi:

- una, a noastră, care este natura biologică, fizică;
- şi alta e natura duhovnicească, de origine divină, care locuieşte vremelnic în temniţa acestui trup.

Trupul şi sufletul trebuie să le formăm într-o unitate, aşa cum am fost gândiţi de Dumnezeu la începutul zidirii. De aceea, pentru ca omul să nu devină numai natură biologică, „numai trup", peste mecanismul funcţional al omului au fost puse de la zidirea lui, două foruri de conducere:

1. cenzura raţiunii şi
2. mărturia conştiinţei.

{*Despre mecanismul funcţional al omului*}

Despre mecanismul funcţional al omului putem spune mai întâi că omul are aproximativ 15 miliarde de neuroni, care aparţin sistemului nervos şi care au nevoie de hrană şi mediu:

1. Oxigenul pe care hematiile din sânge îl

duc la creier.

2. Glicogenul este zahărul special preparat de ficat pentru neuroni.

3. Hormonii, adică produsul glandelor endocrine, care ageresc întreg organismul şi cu deosebire sistemul nervos.

4. Somnul, dreptul la somn fiind obligatoriu, ştiindu-se că omul moare după opt zile de nesomn.

5. O concepţie de viaţă necesară neuronilor, care aduce cu sine înfrânarea de la orice excese.

{*Hormonii sunt agenţii de stimulare a vieţii*}

În organismul nostru avem răsfirate mai multe glande a căror secreţie internă sunt hormonii. Aceştia sunt un fel de săruri, un fel de substanţe chimice care au rostul să stârnească la lucru anumite organe interne, să agerească nervii şi să înviorеze gândirea, să ne facă viaţa plăcută şi cu interes pentru ea, într-un cuvânt hormonii sunt agenţii de stimulare a vieţii. Printre aceste glande sunt şi cele care rodesc sămânţa de om, şi care, spre deosebire de celelalte, au o funcţiune dublă, una internă - secreţia hormonilor, şi alta externă - producerea celulelor germinative; pe lângă alte rosturi mai au şi pe acela de a stimula funcţiunea celorlalte glande şi de a da o configuraţie specifică, plină de vigoare şi precisă, corpului întreg, fie bărbat, fie femeie.

În sânge se mai află pe lângă hormoni şi vitaminele, secreţie celulară a fiecărui ţesut în parte, apoi oxigen, toxine, microbi şi altele.

Toate acestea la un loc dau ceea ce se nu-

meşte mediul nostru interior sau umoral, care trebuie să aibă o compoziţie normală şi determinată pentru ca organismul nostru să funcţioneze bine, căci cu deosebire aceasta are influenţă asupra sistemului nervos şi a capitalei sale, creierul. Iar dacă n-o are, apar tulburările organice şi funcţionale, un adevărat convoi de neputinţe.

Ştiind acestea putem schiţa o relaţie de conflict precum şi de bună învoială între raţiune şi instinct, fiindcă între concepţia de viaţă şi aceste glande este o strânsă legătură.

{*Legătura între concepţia de viaţă şi glandele endocrine*}

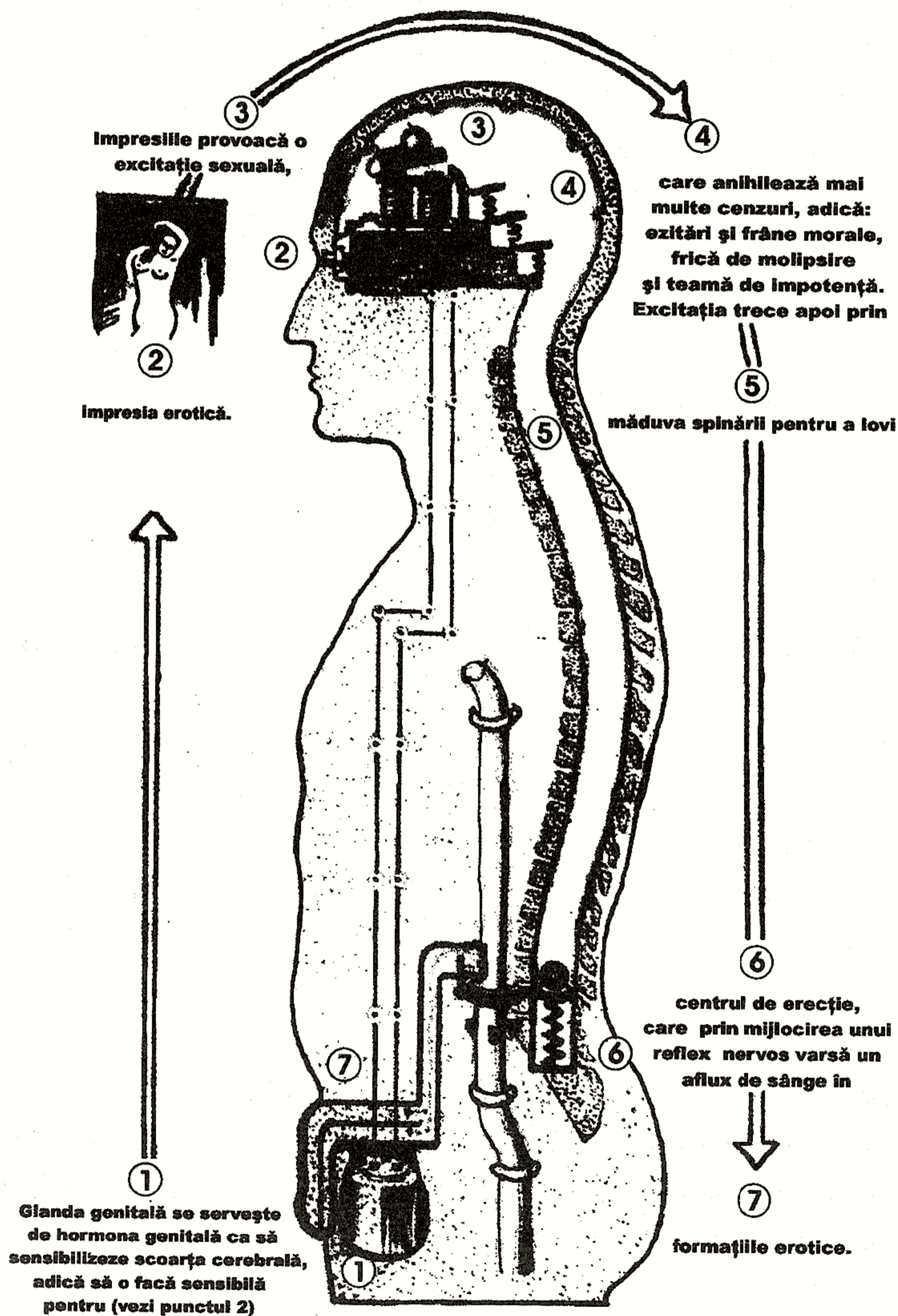
Astfel: într-un fel excesiv funcţionează toate glandele endocrine când un om are, de exemplu, concepţia de viaţă a lui Epicur şi a urmaşilor săi bazată pe plăcere.

Însă, când ai cea mai bună concepţie de viaţă, adică revelaţia creştină, atunci nu se mai produce acest exces de hormoni care să te desfrâneze sau să te dezechilibreze.

Schema următoare ne ajută să înţelegem care-i cumpăna ce trebuie urmărită.

Glanda genitală (1) [vezi punctul din schemă] se serveşte de hormona genitală ca să sensibilizeze scoarţa cerebrală, adică să o facă sensibilă pentru impresia erotică (2).

Impresiile erotice (vezi punctul 2) provoacă o excitaţie sexuală (3), care anihilează (4) mai multe cenzuri, adică: ezitări şi frâne morale, frică de molipsire şi teamă de impotenţă, ş.a.



Cercul vicios, între starea organică, mediu înconjurător şi gândurile omului.

Excitația trece apoi prin măduva spinării (5) pentru a lovi centrul de erecție (6), care prin mijlocirea unui reflex nervos varsă un aflux de sânge în formațiile erotice (7).

Din această schemă tehnică putem înțelege, pe rând, următoarele:

- Instinctul, deşi e fără minte, totuşi nu poate trece la faptă fără învoirea minții şi fără încuviințarea câtorva cenzuri. (Ce bine! Şi ce rău e, când însăşi stăpânirea minții e coruptă şi cenzura cumpărată!).

- Apoi, că hormonii, gloanțele instinctului, iau la țintă capitala sistemului nervos, creierul, nu pe vreo cale a lor aparte, ci, aflându-se în orice moment în toată structura sângelui, la cel dintâi motiv semnalat de ochi, deodată se şi reped în poarta forului de judecată, anunțând ocazia şi poruncile instinctului. De altfel, ochii, urechile, nările şi gura sunt zone erogene; tot atâtea porți de cremene şi iască în care mediul din afară loveşte cu amnarul în mediul dinlăuntru şi-l aprinde cu scânteile poftelor spre văpaia faptelor.

- Schema ne mai pune pe gânduri asupra unui lucru. Funcțiunile genezice se deşteaptă încă din vremea copilăriei, când mintea nu ştie să înfrâneze unele ca acelea.

De ce oare e rânduiala de-a-ndoaselea... ?

Dacă socotim datoria părinților de a-şi supraveghea şi de a-şi preveni copiii, la vreme, despre aceste noutăți gingaşe, fireşte că răspunderea căderilor nu rămâne numai în seama copiilor,

sau a lui Dumnezeu, ci părinţii au să dea seama. Copiii se reazimă pe mintea părinţilor.

În privinţă neurologică şi endocrină, deci după fire, aşa trebuie să fie: încă din copilărie să izvorască această energie interzisă, ca, sub acţiunea ei, să se dezvolte şi să se agerească întreg organismul şi cu deosebire sistemul nervos. Deci hormonii se dovedesc izvorând cu rost, dar acţiunea lor trebuie întovărăşită de înfrânare, altfel creşterea sănătoasă a organismului şi a sistemului nervos ar fi profund alterată, atât organic cât şi funcţional, fie că ar lipsi hormonii, fie că ar lipsi înfrânarea[27].

Câtă vreme cele două foruri de supraveghere, cenzura minţii şi conştiinţa, puse de Dumnezeu peste construcţia psihofizică a omului, lucrează în armonie, instinctele nu-i dau omului lupte, pentru că acestea primesc aprobarea, satisfacerea şi rostul lor concret.

---

[27] Iată cât de clar demască Părintele Arsenie Boca, toată zdroaba de sisif a celor din comunitatea europeană şi a sistemului de învăţământ de la noi din România de azi prin care copiilor li se predă educaţia sexuală încă din clasele mici, spunându-le că „a face sex de timpuriu şi chiar perversiuni sexuale" nu e păcat ci „un mijloc de autocunoaştere". Cât despre orele de religie aici e şi mai grav deoarece s-au redus orele de predare despre cele şapte Sfinte Taine (Sfânta Liturghie, Botezul, Mirungerea, Pocăinţa, Cununia, Sfântul Maslu, Preoţia) şi se introduc din ce în ce mai mult orele de ecumenism. Judecaţi şi dumneavoastră - care aveţi minte - *cine sunt aceştia şi cui slujesc ei.* (n.ed.)

{Care sunt urmările când patimile ajung să conducă mintea?}

Dacă este forțată cu scopul obținerii numai a plăcerii, cenzura rațiunii slăbeşte considerabil, patimile ajung să conducă mintea, iar omul, dintr-o voită funcționare excesivă a glandelor lui endocrine, îşi pierde libertatea interioară.

Gândurile, oricât de nebune ar fi, încă nu sunt înfrângeri şi păcat, oricât se impun, muncind mintea.

Păcatul începe de la învoirea spre faptă şi fapta propriuzisă. Nemailuând în seamă frâna conştiinței, care prin natura ei nu aprobă niciodată slăbirea rațiunii - viciul şi păcatul - omul păcătos intră în conflict deschis cu „pârâşul" lui, conştiința, care prin mustrările sale „nu tace" până ce omul nu-şi revizuieşte înfrângerile morale şi nu se întoarce de la păcat, ca să poată primi iertarea de la Dumnezeu.

În situația în care înfrângerile morale se țin lanț prin deasa lor repetare şi prin gravitatea lor, urmează sancțiuni ale conştiinței mai grele decât mustrarea şi anume: dezechilibrul minții care la început poate fi mai uşor şi din care se mai poate reveni (prin spovedanie curată), însă care poate fi urmat de formele mai grave: schizofrenia, paranoia, nebunia, şi în final cufundarea lui în întuneric şi în muncă veşnică încă din această viață. Toate acestea sunt urmările în trup ale capitulării conştiinței ca organ spiritual al omului. Pentru că atunci când omul cel vechi

mereu se obrăzniceşte cu drepturile sale biologice asupra omului ceresc şi biruie, între cele două naturi ale omului, biologică şi spirituală, se ajunge la un contrast nelimitat, încât Duhul lui Dumnezeu se retrage din om.

Instinctul rupe zăgazul rânduielii, te îndeamnă să ieşi dintr-o ascultare care ţi se pare ca un lanţ, sau ca o temniţă; aceasta este situaţia de luptă între trup şi suflet, între bine şi rău, pe terenul minţii şi inimii noastre. Instinctul se răzvrăteşte.

Cu cât eşti mai luptat de instinct cu atât eşti mai răzvrătit. De aceea tinereţea trebuie disciplinată.

{*Dacă ai o concepţie de viaţă ortodoxă, atunci cenzura raţiunii rezistă*}

Dar să vedem acum cum decurge o relaţie de bună învoială între raţiune, conştiinţă şi instinct în forul interior al unui om cu o concepţie de viaţă sănătoasă, în acord cu voinţa lui Dumnezeu. Să luăm, de exemplu, instinctul de reproducere (sexual). Acesta comandă glanda endocrină corespunzătoare să-şi verse în sânge hormonii, care ajunşi la nivelul creierului erotizează scoarţa cerebrală, determinând apariţia pe ecranul minţii a gândurilor şi imaginilor în favoarea satisfacerii acestui instinct. Acum gândurile cer învoirea, dar cenzura raţiunii rezistă şi le respinge iar conştiinţa aduce Numele lui Dumnezeu care-i arde pe diavolii ce stau ascunşi în spatele instinctului, aduce Crucea Domnului, care înseam-

nă lepădarea de sine, lepădarea de plăcere. Această cenzură manifestată prin gânduri de rezistență, puternice şi luminoase, afirmate cu toată credința că Însuşi Domnul Iisus luptă cu satana în locul nostru, produce în organism o reacție chimică în care substanțele endocrine din sânge, care erotizau scoarța cerebrală, se neutralizează printr-o apariție de anticorpi. Astfel toate gândurile, imaginile şi reprezentările pier şi în minte se restabileşte un echilibru şi o linişte întocmai cu liniştea pe care a restabilit-o Iisus când a venit pe mare la ucenicii Lui învăluiți de talazurile înfuriate. Liniştirea unei furtuni de gânduri sigur scoate un strigăt interior de recunoaştere: *„Domnul meu şi Dumnezeul meu"* (Ioan 20,28) şi mărturisirea: *„Tu eşti Fiul lui Dumnezeu"* (Matei 14,33).

{*V-ați întrebat de ce Sfinții nu putrezesc?*}

Concepția de viață este aceea în care te integrezi trup şi suflet. Aceasta va frâna producerea hormonilor şi va echilibra sistemul endocrin. Prin aceasta se modifică pozitiv structura celulelor întregului corp şi se armonizează cu această învățătură. De exemplu: Sfinții nu putrezesc, ei ajung izvoare de mir, nu de putoare. Firea lor pământească a fost înghițită de viața Sfântului Duh, ei au devenit temple ale Duhului Sfânt şi fii ai lui Dumnezeu, iar alți Sfinți au fost răpiți într-un alt mod de existență şi mormintele lor au rămas goale.

Pravila albă

Adică o dare pe faţă a unor stări de lucruri privitoare la căsătorie şi în afara ei, dimpreună cu urmările ei, în cea mai mare parte necazuri fără îndreptare, şi rânduiala de urmat pentru cine vrea să creadă şi să nu ajungă la acestea.

Cel căzut între tâlhari (Luca 10,30) a fost încredinţat Bisericii, ca slujitorii ei să poarte grijă de dânsul, spălându-i rănile cu vin şi turnându-i untdelemn - adică pocăinţa care e aspră ca şi vinul pe rană şi împărtăşirea harului celor 7 Sfinte Taine, izvorând acestea din Hristos, Pomul Vieţii, ca un untdelemn ce unge rănile omului şi-l tămăduieşte pe deplin.

Căderea între tâlhari este căderea firii omeneşti din Rai în lumea aceasta, iar căderea este de la desăvârşire - „căci îndată după călcarea poruncii s-a făcut în om străvezie şi arătată asemănarea cu dobitoacele necuvântătoare, deoarece trebuia după ce s-a acoperit strălucirea minţii, ca firea oamenilor să fie chinuită pe dreptate de însuşirile dobitoacelor"[28], până ce omul îşi va veni întru cunoştinţa de sine şi la simţirea măreţiei sale de făptură cerească (raţională).

Astfel, o însuşire prin care omul se aseamănă dobitoacelor este şi înmulţirea. Chipul cunoscut al naşterii trupurilor a venit omului tocmai din

---

[28] Sfântul Maxim Mărturisitorul - Răspunsuri către Talasie, Î. I.

pricina căderii, din neascultare. Căci ar fi fost cu putinţă şi un alt chip de înmulţire, nepătimaş şi nepăcătos.

Când însă a păcătuit, Adam urma să moară şi să se stingă omul din zidire. Dumnezeu însă văzând peste toate veacurile că mulţi au să se întoarcă din dobitocie, l-a osândit la calea naşterii trupeşti, care constă din pătimire (poftă) şi păcat - păcatul avându-şi porneala în patimă (poftă) şi plăcere, iar pofta (plăcerea) fiind dată pentru acest chip de naştere, ca într-o lege de pedeapsă dată firii. Firea şi voinţa au fost legate într-o înlănţuire rea. Căci cu cât se silea firea să dăinuiască în viaţa aceasta prin naştere curată, cu atât se strângea pe sine-şi mai mult în lanţul legii păcatului, sporindu-se şi moartea. I s-a dat deci omului pedeapsa să se lupte cu moartea de care se atinsese cu voia.

Dorul după Dumnezeu se întoarse în poftă pătimaşă după trup. Mintea întunecându-se şi întorcându-se de la vederea lui Dumnezeu, a căzut în hăţişul simţurilor trupeşti, care se lipesc de plăcere ca de un bine şi fug de durere ca de un rău. Iar plăcerea e momeala cu care „hoţul" (diavolul) amăgea pe om să se coboare din Ierusalim la Ierihon.

Pe drumul acestei pogorâri, toate puterile, începătoriile, şi stăpâniile cele din văzduhuri, ca un puhoi se sileau să intre pe întrecute în partea pătimitoare a firii, adică în poftă şi în iuţime, şi să le povârnească în contra firii[29]. Voinţa i-a în-

[29] Coloseni 2, 15.

tors-o ca să vrea numai ispita vicleanului: plăcerea, şi să ocolească povara naşterii de fii ca pe o durere. Căci a fost pândit omul şi în latura sfatului minţii şi a liberei voinţe. Ea (mintea), care odinioară avea văzând pe Dumnezeu într-însa, acum e „templu al idolilor, având în loc de un singur Dumnezeu, multe chipuri ale patimilor necurate."[30] Mintea nemaidepănând în sine vederea lui Dumnezeu[31], a intrat în robia stăpânitorului lumii acesteia[32] care a încâlcit-o în înfăţişările celor supuse simţurilor. Ea fiind o putere arzătoare, ca una ce avea să sălăşluiască într-însa pe Dumnezeu, şi care (mintea) încă este foc - acum născoceşte şi aprinde plăcerile trupului, ea însăşi fiind reţinută astfel în legătura pătimaşă cu simţurile[33]. Şi iată aşa, furişându-se în sfatul minţii legea păcatului, care este plăcerea simţurilor, pentru care s-a şi hotărât moartea trupului, de atunci mintea multora dă trupului numai sfaturi împotriva firii, sau sfatul fărădelegii.

„Foc de ocară este legea trupului, iar îmboldirea prin deprinderea patimilor este lumina lui potrivit cu această lege de ocară; şi pară de ocară este arderea când lucră patimile, sau, pe scurt, focul de ocară este păcatul; lumina de ocară - deprinderea păcatului, iar flacăra - lucrarea (păcatului). Prin urmare, nu se cade minţii să se încălzească în focul acesta, nici să se lumi-

---

[30] Sfântul Maxim Mărturisitorul, Î. 55.
[31] Ne mai sălăşluind pe Dumnezeu.
[32] diavolul
[33] Sfântul Maxim Mărturisitorul - Sc. 17, Î. 58.

neze cu lumina aceasta, nici să ardă în această flacără. Căci ceea ce pentru simţuri este lumină şi plăcere, pentru minte este adânc de întuneric."[34].

Simţurile nu sunt în stare decât de rătăcire şi nu aprind decât stricăciunea trupurilor, iar mintea împinsă în acestea este nu numai contra firii ci şi împotriva lui Dumnezeu. Iar o minte înnebunită de simţuri şi de poftele contra firii, prin care lucrează toată pofta vrăjmaşă, („fiindcă dorinţa cărnii este vrăjmăşie împotriva lui Dumnezeu" - Rom. 8, 7), ce sfaturi poate să dea decât sfaturile tâlharilor care căsăpesc pe cei care coboară din Ierusalim la Ierihon: copiii ce vin în lumea aceasta.[35]

{Prăpădul adus de patimi: aprinşi de pofte contra firii, oamenii îşi prăpădesc sămânţa şi vlaga şi îşi pustiesc neamul}[36]

---

[34] Sfântul Maxim Mărturisitorul - Sc. 20, Î. 54

[35] „Oare venirea lui Iisus la nunta din Cana să nu aibă şi un înţeles mai adânc? Oare să nu însemneze ceva mai mult faptul că la nuntă face prima dovadă a dumnezeirii Sale? Oare nu trebuie de aici înainte socotit şi Dumnezeu ca prezent la nuntă? Oare Dumnezeu nu are nici un cuvânt în biologie? Nici un lucru? Nici un sens? Nici o conducere? A dat legile şi a părăsit lumea? Sau legile îl exclud pe Dumnezeu? De ce dar a ridicat căsătoria la rangul de Taină între cele şapte, iar Bisericii i-a dat în grijă - deci în răspundere şi în drept - de-a urmări cu luare aminte roadele Tainei, aceşti muguri ai vieţii, copiii? Nu oare de aceea ca ei să fie fiii Săi, întregi la minte şi la trup, şi nu dimpotrivă, puii fărădelegii?" (extras din Cărarea Împărăţiei, ed. 1995, pag. 214).

[36] Asta e râvna cea mai mare a diavolului, prin cei ce au apus de la dreapta credinţă. Ştie el, dar ştim şi noi, că acolo unde nu se mai slujeşte Sfânta Liturghie, unde nu mai sunt suflete vii, râvnitoare spre mântuire, diavolul se

Mai departe să schimbăm puţin cuvintele. Ştiinţa medicinii printre multele ei învăţăminte o are şi pe aceasta: a băgat de seamă că toate ţesuturile omului se pot drege, adică se tămăduiesc, numai celula nervoasă atinsă odată, nu se mai drege niciodată; lucrul ei se opreşte fulgerător.

Celula nervoasă să o asemănăm cu un ghem de la care pleacă fire în mai multe părţi cu rost de „telefoane". Creierul ar fi ghemul cel mai mare, sau „centrala telefonică", prin care sufletul primeşte veştile şi trimite hotărârile sale tuturor „creieraşilor" mai mici, celule nervoase împrăştiate (împărţite) în tot trupul. Prin şira spinării duc mii de „fire telefonice" la creier. Prin creier lucrează mintea asupra trupului, care (mintea) este parte a sufletului şi nu a trupului.

Şi dovedeşte ştiinţa că desfrânarea, sau risipirea în orice fel, omoară milioane de celule nervoase. Iată cum: în tot trupul, dar mai cu deosebire în 7 locuri, izvorăşte un fel de putere, foarte-foarte trebuincioasă pentru bunăstarea întregului om trupesc. Aceasta e vlaga de viaţă. Între cele 7 izvoare de vlagă, printre cele mai puternice este şi izvorul ce înmugureşte sămânţa de om. Când omul se ţine după desfrânare, robit

---

află la el acasă, adică acolo e iadul. După ce au dărâmat tot ce se poate distruge material, acum vor să ne distrugă şi Dreapta credinţă. Are bunul Dumnezeu câte o mână de ţărână pentru fiecare spurcată gură. „Purtările vremii, după purtările oamenilor", zice Părintele Arsenie Boca. Dumnezeu ne-a promis că e cu noi până la sfârşitul veacurilor. Problema e să nu ne lăsăm noi de Dumnezeu. (n.ed)

de spurcata ei plăcere, izvorul nu mai poate dovedi să verse şi înăuntru, în sânge, partea de vlagă neapărat trebuincioasă, pentru că tot lucrul izvorului e „tâlhărit" în afară.

Acum, dacă de pe urma năravului desfrânării scade puterea izvorului de a mai vărsa în sânge felul său de vlagă, scăderea aceasta de putere aduce moartea a milioane de celule nervoase. Căci toate țesuturile din om pot răbda de foame sau pot lucra cu schimbul, sau se topesc ca să se facă mâncare celorlalte şi, la vreme prielnică, iarăşi se înmulțesc la loc, numai celula nervoasă, odată omorâtă de foame, nu mai învie niciodată. Iar mâncarea ei este această vlagă a celor 7 izvoare.

Acum suntem pe cale de a înțelege ce se petrece cu mulți care slăbesc la minte văzând cu ochii. Şcolarii, de unde la început învățau bine, acum de când cu onania le slăbeşte mintea şi trebuie să părăsească şcoala. Dar la năravul lor mai este cineva răspunzător şi să nu ne grăbim.

Iată pe nume câteva feluri de patimi prin care îşi prăpădesc oamenii sămânța şi vlaga, aprinşi de pofte contra firii:

- Onania sau malahia; - Curvia;
- Sodomia (homosexualitatea);
- Bestialitatea (cu animalele);

Iar în căsătoria legitimă:

- Desfrânarea;
- Fereala de zămislire (evitarea de a concepe copiii);
- Crima de avort; - Preacurvia; - Necurăția;
- Nesocotirea vremurilor oprite de Biserică;

- Alte nenumite spurcăciuni.

Dar ce e atunci după fire? Numai şi numai zămislirea pruncilor.

Căsătoria e o Taină dintre cele 7, tocmai ca să nu îngăduie într-însa atâta şerpărie de fărădelegi, încât în zilele noastre trebuie să strigăm amarnic: Ridicaţi căsătoria din desfrânare măcar la rânduiala dobitoacelor! Binecuvântarea lui Dumnezeu nu s-a dat fărădelegilor! E chiar aşa de greu de înţeles?

Dar zic unii: - Noi putem fi şi fără binecuvântarea lui Dumnezeu.

Iertaţi de întrebare: - Unde? În iad?

Da, pentru cine nu vrea să înţeleagă, nici Dumnezeu nu a avut ce să mai zică decât aceasta: *„Cine este nedrept, să nedreptăţească mai departe, cine e spurcat, să se spurce şi mai greu, cine e drept, să facă dreptate şi mai departe, cine stă sfânt, să se sfinţească şi mai mult. Iată, vin curând şi plata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după fapta lui"* (Apocalipsa 22, 11-12).

Şi mai zice ştiinţa că tot omul a venit pe lume cu un anumit număr de celule nervoase. Prin faptele lui cele de desfrânare pierde dintre ele un număr de celule, mai mic sau mai mare. Şi precum peste toate fărădelegile atârnă legile, aşa şi peste viaţa desfrânatului: i se scriu faptele în sămânţă. Iar cum copilul este îmbinarea celor doi părinţi, a celor patru bunici, a celor opt străbunici, a celor şaisprezece stră-străbunici, asta e moştenirea în sus care se numără până la al

patrulea neam, dar şi ceilalţi înaintaşi îşi dau partea lor de zestre, însă din ce în ce mai mică, deci ne putem da seama câte au de ispăşit copiii din greşelile părinţilor. Şi ce moştenesc?! Forma şi întocmirea trupului, precum şi numărul de celule nervoase pe care îl aveau părinţii când au chemat copilul pe lume. De la numărul şi sănătatea acestui număr atârnă multe pentru viaţa urmaşilor. Sau mai pe înţeles: un copil are scris în sine toate înclinările unui mare număr de părinţi, atât cele bune, cât şi cele rele: jumătate de la cei doi părinţi, a patra parte de la cei patru bunici, a opta parte de la cei opt străbunici şi aşa mai departe.

Acum, din toate înclinările acestea vor veni la arătare mai întâi cele mai puternice de la părinţii apropiaţi, dar pot veni la arătare şi porniri de la moşi-strămoşi, atunci când împrejurările din afară sau tocmirea sănătăţii dinlăuntru înlesneşte ca să se arate şi moşteniri îndepărtate.

Firea ţine la sănătate, de aceea moştenirii bolnave de la un părinte îi sare în ajutor cu partea sănătoasă de la celălalt, dar neputinţa o poartă totuşi nearătată în cojoc.

Înclinărilor acestora, să le zicem grâu şi neghină, şi vom pricepe cum în copii se arată şi sământa celui rău, care va trebui să o răbdăm până la seceriş, fiindcă semănătorii, lucrătorii şi iconomii tainelor au mai şi dormit, încât acum vedem cam multă neghină în ţarina aceasta. Iar somnul de care e vorba e adormirea străjii minţii, toropeala în patimile fărădelegilor. „Omul

vrăjmaş", diavolul, a strecurat în firea omenească din neam în neam tot mai multă neghină, sau înclinarea drăcească a fărădelegii.

Dar nu numai patima desfrânării omoară grăuncioara nervoasă, ci toate patimile. Mânia aprinsă, durerea peste măsură pentru o dragoste pământească la câți nu le-a făcut sânge rău şi nu i-a pălit guta?

Dărâmarea cea mai cumplită însă vine din patima beției. Otrava băuturii pe lângă amorțirea şi arderea tuturor nervilor, îi strică şi sămânța toată într-un chip nemaivăzut, după cum mărturiseşte ştiința. Iar dacă cineva cheamă copiii la viață în starea aceasta, peste bietul copil atârnă necaz mare, necaz greu, boala îndrăcirii. Căci ori unde este o dărâmătură mai mare, vine şi puterea rea, diavolul, ca la o ispravă a sa, arătându-se prin chinuirea ce o face copilului nevinovat.

Aşa se face că vedem nesfârşitul şir de urmaşi nenorociți: orbi, şchiopi, uscați sau putrezind de vii, alții strâmbi în fel şi chip şi mai greu ca toate chinuiți de draci. Iar alții în ce priveşte mintea, porniți de mici spre rele, şi când vor fi mai mari azvârlind în părinți şi în Dumnezeu şi sfârşind năprasnic. Mare dărâmare în firea omenească. Acestea sunt fărădelegile în chip de om, ce plângând strigă vinovățiile părinților şi aduc doar durere mare în toate părțile. Iar dacă vreți: singura scăpare sigură este de a nu ajunge aici. Este o cale care însă n-are fărădelegi - Taina cununiei. Aceasta-i toată taina şi cursul ei.

Ori, aceştia sunt prunci născuţi din somnul necurat, martori ai nelegiuirii părinţilor, când stai să cercetezi (Înţelepciunea 4,6). Legea atotputernică ce întoarce faptele oamenilor în braţele lor o strigă Sfânta Carte în fiecare veac de oameni: *„Fiii desfrânaţilor nu vor avea desăvârşire, şi sămânţa ieşită din patul nelegiuit se va stinge, că de vor trăi şi vor avea viaţă lungă, nu vor fi de nici-o treabă şi necinstite vor fi bătrâneţile lor cele mai de pe urmă, iar de vor muri de timpuriu vor fi fără de nădejde şi fără de mângâiere în ziua judecăţii. Că neamul celui nedrept are groaznic sfârşit"* (Înţelepciunea 3, 16-19). *„Eu, Domnul Dumnezeul tău, sunt un Dumnezeu râvnitor, care pedepsesc pe copii pentru vina părinţilor ce Mă urăsc pe Mine până la al treilea neam şi al patrulea neam şi Mă milostivesc până la al miilea neam, către cei ce Mă iubesc şi păzesc poruncile Mele"* (Ieşirea 20, 5-6).

Dar milostivirea lui Dumnezeu, care nu de bunăvoie umileşte şi pedepseşte pe fiii oamenilor (Plângerile lui Ieremia 3,33), aduce în câte unii înclinările bune ale străbunilor şi copilul de mic ajunge la deosebirea între bine şi rău. Despre aceştia zice Dumnezeu: *„Un copil care văzând păcatele, văzând toate câte le-a făcut tatăl său, el se păzeşte şi nu face nimic asemenea,... acest om nu va muri pentru nedreptăţile părintelui său, ci în veci va trăi, pentru că fiul a făcut ceea ce era drept şi legiuit şi toate legiuirile Mele le-a ţinut şi le-a împlinit, de aceea va trăi."* (Iezechiel 18, 14-19; 17, 19).

{*Ridicarea căsătoriei din desfrânare la înălțimea de Taină este singura stavilă în calea pustiirii*}[37]

Iată cât de cât înțeleasă sporirea pustiirii ce se lucrează în ascuns în firea fiecărui rând de oameni, care acum, în zilele noastre, s-a arătat în afară, cu urgie mare. Căci: *„De unde vin războaiele şi de unde certurile dintre voi? Nu oare de aici: din poftele voastre care se luptă în mădularele voastre?"* (Iacob 4, 1).

Cine va opri prăpădul pustiirii? - *„Fără Mine nu puteți face nimic* (bun)!" (Ioan 15,5). Prăpădul pustiirii nu se va opri până când nu vor scoate oamenii desfrânarea din inimile lor şi până nu vor şti de Dumnezeu (Osea 4, 1-10). *„Cei ce se țin de trup, poftesc cele trupeşti iar cei ce se țin de Duh, cele duhovniceşti. Căci cugetul trupului este moarte, iar cugetul Duhului este viață şi pace. Pentru că cugetul trupului vrăjmăşie este împotriva lui Dumnezeu, fiindcă nu se supune legii lui Dumnezeu şi nici nu poate. De aceea, cei ce sunt în trup* (în curvie) *nu pot să placă lui Dumnezeu."* (Rom. 8, 5-8).

Cei ce sunt ai lui Hristos, şi-au răstignit trupul împreună cu poftele. *„Nu suntem datori trupului, ca să viețuim după trup. Căci dacă viețuiți potrivit trupului, veți muri, iar dacă uci-*

---

[37] La pagina 300 şi 311 sunt date detalii despre noile descoperiri ştiințifice ale savanților din Rusia asupra acțiunii mascate de distrugere a familiilor prin efortul duşmănos de infectare a gândirii tinerilor; este accentuat efectul dezastruos al avorturilor atât asupra existenței națiilor cât şi din perspectiva mântuirii.

deți cu Duhul poftele trupului, veți fi vii. Fiindcă toți câți cu Duhul lui Dumnezeu se poartă, aceştia fiii lui Dumnezeu sunt." (Romani 8, 12-14). *„Căci aceasta este voia lui Dumnezeu: sfințirea voastră, a vă feri voi de toată desfrânarea. Să ştie fiecare dintre voi să-şi stăpânească vasul său întru sfințenie şi cinste, nu în patima poftelor, cum fac necredincioşii, care nu cunosc pe Dumnezeu... Că nu ne-a chemat Dumnezeu spre necurăție, ci spre sfințenie"* (I Tesaloniceni 4, 3-7).

Pe vremea Sfântului Apostol Pavel încă sufla urgie mare, mai ales peste creştini. De aceea mulți îşi luau de la ei înşişi sfat să se înfrâneze desăvârşit în căsătorie, cu gând să fie gata oricând de Sfânta Împărtăşanie şi de mărturisirea muceniciei. Sfântul Pavel, însă, socotind copiii mugurii căsătoriei, n-a îngăduit înfrânarea desăvârşită decât pentru vremurile de post şi rugăciune (I Corinteni 7,5). Socotind însă şi nevoia ceasului de față, urgia vremii de atunci, le dă sfatul acesta: *„Bine este pentru oricine să fie aşa cum se găseşte. Legat eşti cu femeie, nu căuta desfacere. Dezlegat eşti de femeie, nu căuta femeie... Că de acum vremea s-a scurtat. Aşa încât cei ce au femei, să fie ca şi cum nu ar avea... cei ce cumpără ca şi cum n-ar stăpâni şi cei ce se folosesc de lumea aceasta, ca şi cum nu s-ar folosi de ea. Căci fața acestei lumi trece."* (I Cor. 7, 25-40).

În zilele acestea mai de pe urmă, când şi nouă ni se pare că „de acum vremea s-a scurtat", cercetând firea durerilor, am aflat desfrânarea

încleştând pe oameni şi lucrându-le de zor dărâmarea în întindere şi în adâncime. Iar pe de altă parte preoţii vremurilor noastre n-au mai urmărit-o ca păcat şi ca atare să o măture afară din Taina lui Dumnezeu, adică din căsătoria creştină. Aşa se face că, *„lipsind preotului cunoştinţa legii şi bătrânului sfatul"* (Iezechiel 7,26), oamenii orbecăie în mulţimea neştiinţei şi a lipsei de sfat, care s-a întins ca o noapte de osândă peste bieţii oameni, care dorm liniştiţi somnul de primejdie, de bună credinţă că aceea[38] nu-i păcat.

Dar fiind rânduit să văd şi să ascult mereu durerile oamenilor, care vin de pe urma păcatelor şi a lipsei de sfat, şi ajungând adesea una cu durerea lor, într-o zi, slujind Sfânta Liturghie, rugându-mă *„pentru pacea a toată lumea şi pentru bunăstarea Sfintelor lui Dumnezeu biserici"*, aud deodată în urechea dinlăuntru înfruntarea amarnică: „Nu te ruga de Mine să le dau pace, roagă-te de oameni să-şi schimbe purtările, dacă vor să mai vadă pace pe pământ".

Şi am înţeles pe urmă multe lucruri... drept aceea, ascultător Poruncii, trebuie să strig cuvântul Scripturii ca o sunare de alarmă: „Dumnezeu vesteşte acum pe oameni, ca toţi, de pretutindeni, să se pocăiască" (Fapte 17,30). Adică să vină la viaţă curată, după învăţătura drept măritoare a Bisericii lui Hristos, iar când vremea o va cere, să mărturisească pe Hristos cu preţul vieţii, netemându-se de moarte. În alt fel nu se

---

[38] Desfrânarea dintre soţi.

poate ridica o stavilă pustiirii ce se întinde peste bieții oameni. Iar ridicarea stavilei este ridicarea căsătoriei din desfrânare, la înălțimea de Taină, între cele 7 Sfinte Taine, ca oamenii să nu îngăduie şerpăria fărădelegilor.

Iubirea desfrânării îi face pe oameni groşi la minte şi la obraz, şi nu înțeleg cinstea. De aceea, mugurii căsătoriei lor, copiii, îi dau pe părinți cu capul de toți pereții şi prin purtările lor rele le azvârle cu copite în obraz, iar la rândul lor îndoit vor lua şi ei de la copiii lor.

Lămurit că lucrurile nu mergeau bine!

Nu fără înțeles „a fost chemat şi Iisus la nuntă, cu ucenicii Săi" (Ioan 2,2), ci ca să pricepem că la nuntă se face prima minune dumnezeiască, spre bine. Numai prin tocmirea căsătoriei după Hristos, care este mintea desăvârşit stăpână peste patimi, se pot scoate înclinările rele afară din fire şi să nu mai fie date moştenire sporită din neam în neam şi să chinuiască pe oameni.

Iar viața curată a căsătoriei, după cinstea ei de Taină, este aceasta:

1. Binecuvântată este numai rodirea de copii; tot ce este în afară de rostul acesta, în privința trupească, este desfrânare şi păcat şi să nu se mai facă.

2. Vremi îngăduite pentru chemarea copiilor sunt numai zilele între posturi. Însă dacă numai soții amândoi sunt învoiți pentru rostul rodirii de copii;

3. Vremi oprite sunt acestea:

Cele patru posturi mari de peste an;

Cele trei zile de post pe săptămână (miercuri şi vineri, iar luni numai dacă este voinţă):

Sărbătorile şi zilele asupra sărbătorilor;

Vremea necurăţiei;

Vremea de slăbiciune sau de boală a unuia din soţi;

Vremile de tulburări şi războaie, precum şi oarecare vreme după acestea, pentru cei ce au luat parte la ele;

Vremea oprită cu mare asprime este toată vremea sarcinii, precum şi toată vremea alăptării.

4. Cei ce se dovedesc neroditori, să se înţeleagă la petrecerea frăţească, evitând păcatul;

5. De la încetarea semnelor femeii, încetează şi datoria căsătoriei, a chemării de copii.

6. Urmând aşa, nu se mai întâmplă:

Crime de avort;

Blestemăţia ferelii;

Fărădelegea desfrânării şi alte spurcăciuni.

Iată cu ce rânduială să fie soţii de un înţeles. De ce aşa? Lămuriri:

1. {*Binecuvântată este numai rodirea de copii*}

O căsătorie creştină nu e cu putinţă decât între creştini convinşi.

Necredincioşii în Dumnezeu nu pot avea parte de Taina lui Dumnezeu, în care nu cred. Până când cineva este în afara credinţei creştine dreptmăritoare, tot ce face e păcat şi păcatul îi este lege. Cu necredincioşii nu e cu putinţă viaţa curată. Prin răbdarea chinuirii de la ei, pot fi biruiţi de Dumnezeu şi înviaţi din moartea în

care trăiesc. Căci câtă vreme sunt numai trup, sunt printre morţi şi când află despre Dumnezeu şi suflet, învie din morţi şi încep pocăinţa.

Ajutaţi-le, răbdând toate de la ei, dar împotrivindu-vă păcatului, chiar dacă ar fi aceasta o mucenicie neîntreruptă. *„Femeia să se teamă de bărbat"* când Hristos este capul bărbatului (Efeseni 5, 22-24; I Corinteni 11,3), dar când capul lui e păcatul şi „dumnezeul lui e stomacul", n-are ce sfat de mântuire lua de la dânsul. Fără Hristos este mort, iar sfatul morţilor duce la moarte; acolo să nu mergeţi. De morţi să nu aveţi frică. De cei ce nu se tem de Dumnezeu, nici vouă să nu vă fie teamă. Toată teama să vă fie de păcat, căci pe aceasta au avut-o şi Sfinţii.

De aceea sunt opriţi de la căsătorie:

1. a. Nebunii; b. Îndrăciţii; c. Băutorii; d. Slabii de minte şi cei cu boli lumeşti.

2. Rudeniile de sânge până la gradul opt. (Verii de-al IV-lea grad îi îngăduie pravila bisericească, însă am văzut şi la depărtarea asta copii însemnaţi cu păcatul amestecării de sânge şi cu sănătatea zdruncinată pentru totdeauna).

3. Cei prea deosebiţi cu vârsta. Depărtarea cea mai mare ce poate fi îngăduită este de şapte ani. Ce trece peste aceştia dovedeşte patima desfrânării care se răzbună. Văduvii să ia văduve.

4. Vârsta îngăduită pentru fete: de la 18 la 20 ani, iar pentru băieţi: spre 25 de ani. Adică vârsta la care să priceapă pe ce cale merg şi cum trebuie să meargă. Şi încă de ceva trebuie să se aştepte o vârstă mai mărişoară: ca să se vadă pe

cât e cu putinţă toate înclinările din cei doi tineri, care numai cu vârsta se arată. Aşa se întâmplă că înainte de căsătorie au o purtare, iar după o oarecare vreme răsar alte purtări, pentru care bucuros ai fi căutat tovarăşul vieţii în altă parte.

5. Căsătoriile făcute după sfatul sau sila părinţilor, care socoteau averea - patima lăcomiei - n-au dus la capăt bun. Averea toată s-a împrăştiat.

6. Cercetaţi ce purtări au avut părinţii, cei patru bunici, străbunicii, căci aşchia nu sare departe de butuc (trunchi).

7. Nu începeţi căsătoria cu păcatul, că siliţi Taina lui Dumnezeu, şi-L veţi avea împotrivă. Până la cununia Bisericii, toţi sunt datori a avea fecioria nestricată, şi fete şi băieţi. Celui ce crede în Dumnezeu şi ţine posturile şi are un duhovnic, îi este cu putinţă. Celuilalt, nu i-a fost cu putinţă întâi, nu-i va fi nici pe urmă. De aceea, cei ce robesc la patimi trebuie să dovedească întâi îndreptarea de toate patimile şi să ajungă la credinţa lucrătoare, apoi să întemeieze căsătorii, căci altfel numai înmulţesc răul între oameni, mai osândind şi pe alţii împreună cu dânşii.

{*Căsătoria nu este numai o aprindere de trupuri, ci este chip al unirii sufletului cu Dumnezeu*}

Dacă înainte de Hristos, Tobit (8, 8) a zis cuvântul: *„Doamne, iată, iau pe această soră a mea, nu pentru împlinirea poftelor mele* (curvie), *ci o fac cu inimă curată"*, ci într-adevăr ca femeie, cine, în vremea noastră mai crede aşa?

Căsătoria nu este numai o aprindere de trupuri, iar unde este numai atâta vine ura şi face vrajbă! Nunta este mai mult decât acestea, este chip al unirii sufletului cu Dumnezeu. De aceea numai când cei doi soţi sunt uniţi cu sufletul în Dumnezeu, dăinuieşte şi unirea cea trupească şi aduce roade după Dumnezeu: copii curaţi, trăgători spre El.

2. şi 3. {*Vremi oprite şi vremi îngăduite chemării pruncilor la viaţă*}

E oprită vremea posturilor şi a sărbătorilor. Întâi e sufletul şi Dumnezeu, şi pe urmă trupul. Când poartă omul grijă de suflet, iese din pofta trupească, o stinge chiar, ca să poată primi Sfânta Împărtăşanie, mâncarea sufletului, şi de care trebuie să se apropie tot creştinul măcar de patru ori pe an.

Postul e rânduit tocmai spre stingerea poftelor trupului. Câtă vreme omul nu iese din poftă nu se poate apropia de Dumnezeu. Copiii chemaţi în sărbători şi posturi, toţi poartă în ei păcatul părintesc. Căci precum părinţii lor n-au ţinut seamă de ziua Domnului, aşa nici copiii nu vor ţine seamă de voia lui Dumnezeu şi de sfatul părinţilor.

E oprită vremea necurăţiei. În Lege, cei ce călcau rânduiala aceasta erau omorâţi cu pietre, pentru că pruncul ce se zămislea în vremea necurăţiei la ei, avea înclinări spre lepră, fiind o ţară caldă, iar la noi va avea înclinări spre orice putrezire de viu.

E oprită vremea de tulburări şi războaie, pentru cei ce iau parte la ele, fiindcă în acestea li se zdruncină nervii şi au o pornire spre vărsare de sânge.

Apoi mai e ştiut că pruncul ce se va naşte, se va alătura părintelui mai slab ca să ţină cumpăna; se înţelege astfel de ce în rândul de copii de după războaie sunt mai mulţi băieţi şi moştenesc apucăturile războinice ale taţilor, dar şi zdruncinarea lor nervoasă din vremea când i-au chemat la viaţă; se mai înţelege de aici şi de ce copiii aceştia vor face revoluţii şi vor sfârşi cam prost, ca unii ce vor fi mereu în stare de război cu ceilalţi oameni. De aceea, mai aşteaptă puţin până ce se mai liniştesc nervii şi nu mai ai vise tulburate cu spaime de război, că în starea aceasta nu poţi chema decât un băiat, care, şi din graba ta, poate apuca pe calea puşcăriei. Ia sfatul la vreme, că acesta face minuni!

{E oprită cu mare asprime vremea sarcinii şi vremea alăptării}

Iată pentru ce e oprită toată vremea sarcinii:

O dată, pentru că nu mai are rost[39].

Apoi, pentru că toate simţirile celor doi părinţi, dar mai ales ale mamei, prin care trece în vremea aceea, se întipăresc cu deosebire, în mugurele ce s-a plămădit. Deci iată o mare cheie a lucrurilor: precum au fost purtările şi toate simţămintele mamei în vremea celor nouă luni,

[39] Pruncul fiind deja în pântecele mamei.

aşa va fi şi moştenirea copilului ce se va naşte pe toată viața sa. Dacă părinții i-au tulburat tocmirea cu fărădelegea desfrânării, aceasta se va întipări într-însul cu tărie mare. Iar când se va naşte, până nu ajunge să priceapă se va juca cu sora *„de-a mirele cu mireasa sa"*, şi încă de la şapte ani. Mai târziu va încerca la dobitoace, sau se va deda la curvie cu mâna, pe urmă la curvie în toată regula, patimi care-i vor omorî milioane de celule nervoase. Şi de nu se va întâlni cu cineva care să-i cunoască boala, pe la vârsta căsătoriei ajunge în doaga nebuniei. Despre sporul la carte nici nu mai vorbesc, patima aceasta le tâmpeşte mintea, căci începe să se poată face de pe la 14 ani. Iar dacă nu i se dă de leac, nu lasă pe om nici la 70 de ani. Toate patimile slăbesc puterea de împotrivire a sufletului, pustiind şi trup şi suflet şi pierzându-le pentru veşnicie. Cei ce pătimesc de aceasta, întâi să se tămăduiască apoi să se căsătorească.

Doctorii dau sfatul căsătoriei numaidecât, fără să socotească roada bolnavă ce vor chema-o pe lume să se chinuiască, şi peste toate, dacă aduc vreo roadă.

Prin urmare, înclinările pe care le-au avut părinții în vremea sarcinii, acelea vor fi conducătoare în toată viața copilului ce vine. Acum e vremea cea mai scumpă de a îngriji de purtările viitoare ale copilului, căci acum poți semăna într-însul înclinările unui sfânt, sau apucăturile tâlharului. Se roagă părinții în vremea asta, se împărtăşesc cu Sfintele Taine, petrec cu dragos-

te de Dumnezeu, aşa va fi şi toată viața copilului ce se va naşte, şi nu vei avea bătaie de cap cu el că nu crede, că n-ascultă şi umblă după rele. Întors, ştiți cum e!

Dar şi vremea alăptării trebuie ținută curată, că încă e legat de mamă şi de purtările ei. Apoi nu poate rodi copil nou, pentru că nu-şi poate împărți sângele în trei părți şi toate să meargă bine: o parte cu laptele, alta pentru sine şi a treia parte pentru cel de pe cale. Dacă sunt mai deşi decât îngăduie rânduiala aceasta, toți sunt slabi şi nu-s de trai.

Dar de aici se mai înțelege ceva: că pe măsură ce s-a întărit desfrânarea în mădularele oamenilor, a scăzut şi puterea lor de apărare împotriva bolilor de tot felul, iar căzând în acestea foarte greu se tămăduiesc, deşi mijloacele de vindecare sunt din ce în ce mai bune. Orice fel de desfrânare e o putrezire înceată ... ca gunoiul care arde... şi scurtează zilele omului.

Luați aminte, că pentru osteneala părinților după voia lui Dumnezeu, Se milostiveşte Dumnezeu spre copii şi-i binecuvintează cu daruri, precum Însuşi a zis: *„până la al miilea neam"* (Ieşirea 20, 6) pentru cei ce-L iubesc pe El.

4. şi 5. {*Despre soții neroditori*}

Înainte de căsătorie întrebați medicii cum stați (cu rodirea sau nerodirea pântecelui). Iar cei ce n-ați făcut-o până la căsătorie, întrebați-i ce se mai poate drege. De aici vă pot spune aceasta: se poate întâmpla ca amândoi soții să

fie roditori şi totuşi roade nu aduc. Ce să fie? Pe unul din soţi, cu deosebire pe bărbat, l-au ajuns faptele lui din tinereţe: era curvar, onanist, sau alt chip de pătimaş, şi mult făcând fărădelegile acelea i-a slăbit frâna şi repede îl trece firea, înainte de clipa când s-ar fi deschis tot pentru o clipă mitrasul femeii să-i primească sământa. Femeia n-are aşadar nici o descărcare, bărbatul nu o mulţumeşte, i se face scârbă de el, încetul cu încetul se îmbolnăveşte. Iar dacă se duc la doctori, aceştia cunoscând şi ei pricina, că n-au potrivite timpurile, dau sfatul păcătos de a încerca cu altul, şi iată stricându-se căsătoria. Şi de unde începătura la toate acestea? Din păcatele tinereţilor, pe care atotputernicia şi rânduiala firii ţi le-a întors să ţi le duci în spate. Iată de ce trebuie fecioria nestricată să o aibă şi feciorii.

Faceţi bine şi ţineţi posturile, osteniţi-vă trupurile să nu zburde (să nu azvârle?) şi ... este Dumnezeu, Care ajută pe tot cel ce zice: Doamne ajută! Întăriţi-vă cu Sfânta Împărtăşanie şi nu se poate să nu se poată.

Iar dacă n-aţi făcut acestea şi aţi ajuns aici[40], plecaţi-vă puterii mai tari şi petreceţi pentru suflet. Căci tot ce se dovedeşte fără rost pentru Dumnezeu tulbură conştiinţa şi mărturiseşte că-i păcat. Ajunşi aici să ţinem parte conştiinţei, ca să fim pe placul lui Dumnezeu şi să dobândim iertare.

Un sfat: să vă doriţi copii de la început, din tinereţe, până ce părinţii nu s-au hodorogit de

---

[40] Neroditori.

grijile vieţii şi de multe păcate, căci sunt mai ageri şi de mai bună nădejde în viaţă. Copiii de la bătrâneţea părinţilor sunt mai stinşi, pare că lipseşte vlaga din ei şi duc o viaţă chinuită, pentru că au moştenit o zestre slăbită[41]. Căci viaţa şi aşa este o cheltuire neîndurată, şi dacă mai e şi cu greşeli, le dai ca povară copiilor. Totuşi se poate ajunge până la 12 copii fără cusur, ceea ce va veni vremea să fie o datorie.

Urmând aşa (după sfaturile de mai sus) nu se mai întâmplă:

a). Crima de avort.

Crima de avort este mai mare decât simpla crimă, pentru că se face contra unui copil fără apărare. De aceea cere cap de mamă şi de tată. Sângele lor strigă la Cer răzbunare şi puţini scapă. Nenorocirile între oameni, războaiele au şi rostul acesta de-a face dreptate acolo unde nu s-a făcut pocăinţă. „Să nu spurcaţi pământul pe care aveţi să trăiţi; că sângele spurcă pământul, şi pământul nu se poate curăţi de sângele vărsat pe el altminteri, decât cu sângele celui ce l-a vărsat” (Numeri 35, 33).

b). Blestemăţia ferelii de zămislire

Iată unde duce blestemăţia ferelii de zămislire: la îmbolnăvirea nervilor interni ai soţiei, care răspund cu un capăt în şale, încât femeia nu mai poate ridica de jos nici un braţ de lemne şi nu mai poate merge. Vin durerile de stomac şi de rărunchi, şi acestea uşurează căpătarea

---

[41] Clătinată.

diferitelor boli, care greu se mai vindecă, printre care şi „poala albă". Iar a treia supărare este că strică toată rânduiala dinăuntrul femeii, care ajunge desăvârşit neroditoare. Aşa se răzbună firea pentru fapta aceasta. De aceea nu trebuie să îndrăznească fetele a se gândi la căsătorie înainte de vârstă (18-20 de ani), când să fie în stare de a naşte copii. Sfatul greşit al părinților de a le căsători prea tinere cu soți prea deosebiți ca vârstă, îi face pe aceştia să se ferească de sarcină, neştiind urmarea care este mult mai multă decât înşirai aici. Aşa se întâmplă că neamul celor fără de sfat se stinge.

c). Fărădelegea desfrânării

Nu apărați desfrânarea că nu are nici o apărare. Ea nu întreține ci mai curând sau mai târziu macină dragostea între soți şi duce la ură şi răzbunare, ca orice păcat.

Alte lucruri de ştiut:

{*De la părinți şi bunici se moşteneşte înclinarea de a crede sau a nu crede în Dumnezeu*}

Văd oameni, dar mai ales copii, chinuindu-se între a crede în Dumnezeu şi a nu crede. Lupta lor între bine şi rău, de multe ori, e aşa de mare încât se tem să nu-şi piardă mintea. Iar ei încă sunt copii. De unde vine chinuiala aceasta? De la părinții şi bunicii care sunt într-însul. Se aflau între dânşii unii care credeau în Dumnezeu şi alții care credeau în cel rău. Se moşteneşte atât înclinarea de a crede în Dumnezeu precum se moşteneşte şi înclinarea de a nu crede. Tot ce e

sănătos în părinți înclină spre Dumnezeu, iar tot ce e păcătos sau bolnav înclină spre începătorul răutății; iar în copil se bat cap în cap aceste înclinări potrivnice. Dacă nu este cineva ca să-l ajute în vremea lui de cumpănă, se poate întâmpla să fie biruită partea bună de cea rea, căci mai totdeauna împrejurările[42] din afară aşa „ajută" - dacă însă are parte de un sfat la vreme trece cu bine peste vremea chinuirii sale şi mai vede liniştea. Cunoască deci, că firea părintelui necredincios, cât a moştenit-o, trebuie să o biruie, lipindu-se de Dumnezeu, Care nu are de lepădat pe nimeni. Unii ca aceştia trebuie să călătorească în viață cu foarte mare grijă şi să nu cadă de la poruncă la desfrânare, că se pot stârni la bătrânețe gânduri de hulire împotriva lui Dumnezeu, chiar în vremea rugăciunii şi gata, gata, să dea în deznădejde de mântuire. Mântuirea se află însă răbdând toată supărarea aceasta.

Iată de ce nu e bine nicidecum să-ți dai copilul în casa necredinciosului, că e chinuire şi pentru el şi pentru urmaşii lui, din neam în neam.



Erau multe şi mari pricinile pentru care trebuia un leac puternic ca acesta. Iată-l dat la îndemâna fiecăruia, tuturora: unora spre bucurie mare, altora spre supărare mare. *Cei ce au păzit cu sfințenie pravila sfântă, sfinți-se-vor, şi cei ce au învățat-o, vor şti ce să răspundă.* (Înțe-

[42] Imboldurile.

lepciunea lui Solomon 6, 10).

Pentru necredincioşi - „după sfatul Părinților" - n-am nici un cuvânt, iar pe desfrânați îi va judeca Dumnezeu.

Păstorul îşi păzeşte oile ... iar lupii îl găsesc de vină; nimic nou.

Chemăm însă din nou pe Iisus la nuntă ... căci cei ce se pogoară în lumea aceasta (copiii), vin în vremea noastră peste măsură de răniți, şi urmările cele mai grele abia de acum vin.

Iată de ce vine Iisus la nuntă şi nuntaşii la judecată.

Doamne, ajută-ne să facem voia Ta! Amin!

Despre durerile oamenilor

Lucrul care îi arde pe toți este pocania - pocăința - pe care o trimite Dumnezeu, ori vrem, ori nu vrem. De aceea este bine ca să ne pocăim de bunăvoie, să nu aşteptăm să ne trimită Dumnezeu pocăința prin necazuri de tot felul, căci pricinile pentru care ne trimite Dumnezeu necazurile sunt păcatele noastre. Deci, dacă pățeşti necazuri în viață, află că ai făcut greşeli. Necazurile sunt mila lui Dumnezeu cu noi.

Acum să vă dezvelesc câteva feluri de păcate, ca astfel să pricepeți înseşi durerile voastre.

I. Beteşugurile trupului.

Din trei pricini se îmbolnăveşte trupul:

1. De otrăvuri din lipsa postului.

Carnea este o otravă, şi se mistuie tot cu ajutorul unei otrăvi care este fierea.

2. Din naştere, pentru că fie mama sau tata nu a fost treaz când s-a zămislit copilul. Fugiţi de bărbaţi ca de foc, când sunt ameţiţi de băutură.

3. Din desfrânare, pentru că trec măsura cuvenită şi începe să-i doară spatele, spinarea, şalele, slăbesc nervii, devin iuţi şi nerăbdători. Toate acestea, pentru că nu şi-au înfrânat poftele (puterile). Este tocmai ca bogatul care sărăceşte. Aşa şi trupul care şi-a mâncat toată vlaga.

II. Vrajba în casă.

Ascultaţi pricinile pe care le au şi apoi ce să facă, pentru ca să nu le mai aibă. Vrajba în casă vine din păcate. Toate îşi au izvorul în păcate.

1. Neapărat vine vrajba în casă atunci când căsătoria s-a început cu stângul, adică cu desfrânarea.

2. Mai vine, apoi, dacă soţii trăiesc în căsătorie nelegitimă, sau fără cununie bisericească. Este un prim păcat, pe care toţi îl plătesc cu vrajba. De aceea, toţi trebuie să intre la cuminţenie şi să se legiuiască dacă sunt aşa.

3. Din curvii nemărturisite, făcute înainte sau după căsătorie. Astfel au intrat într-o casă nouă cu o pecete drăcească pe trupul şi pe sufletul lor şi, pentru că nu s-au mărturisit, acel păcat are să le spargă casa, tocmai pentru că n-au omorât pe diavolul, care le face acest lucru.

4. Lăcomia de avere a unui părinte când şi-a măritat fata sau şi-a căsătorit feciorul. O aseme-

nea căsătorie nu ține, pentru că s-a făcut cu o lucrare a diavolului. De vei mărita fata ta numai pentru avere, căsătoria lor va sfârşi cu vrajbă şi cu spargerea casei aceleia. Prin urmare, cumințiți-vă părinților cu sfaturile când vă măritați fetele sau vă însurați feciorii.

5. Nepotrivirea de vârstă. Sunt părinți care-şi mărită fetele la 14-16 ani, iar la 18, 19 ani fata lor este văduvă (sau divorțată - n.ed.) şi încă cu copil. Aceasta din cauza nepotrivirii de vârstă, căci ce poate face o fată aşa tânără în fața unui vlăjgan, om în toată firea. Această diferență mare de vârstă este un păcat înaintea lui Dumnezeu. Şi din cauza aceasta, casa aceea nu ține ci se sparge şi în aceste cazuri părinții trebuie să recunoască că: au dat un sfat prost.

6. Din negrija de suflet a celor din casă, din negrija de spovedanie, de Sfânta Împărtăşanie şi de rânduielile Bisericii, care sunt poruncile lui Dumnezeu. Fiindcă dacă nu le păzesc pe acestea, păzesc pe ale diavolului, şi nu pot să aibă linişte.

7. Din petrecerea fără post. Cei ce se umplu de mânie sunt cei plini de fiere, care se înmulțeşte în corpul omului atunci când mănâncă carne multă şi nu posteşte. Plini de fiere fiind, se umplu de mânie şi astfel îşi sar în cap unii la alții. Aşa, pentru o vorbă cât de neînsemnată, pentru o bucată de lemn ce nu e la locul ei, îi sare în cap celuilalt.

8. Şi o ultimă pricină este desfrânarea soților. Dar soții cum desfrânează când sunt legiuiți? Aşa bine, căci nu mai țin seamă de miercuri,

de vineri, de zilele postului şi de sărbători. Nu mai ţin nici o rânduială. Şi bate Dumnezeu nerânduiala ca să se facă rânduială.

III. O alta din durerile noastre: paguba din curte şi uite, paguba în agoniseala voastră.

Şi acum, iată pricinile pentru care Dumnezeu trimite pocania asupra avutului nostru.

1. Unii din stăpâni le drăcuie şi atunci să nu se mire dacă li se împlineşte cuvântul, căci dă Dumnezeu după cuvântul lor.

2. Lucrează duminica. Că dacă Dumnezeu n-a lucrat duminica, nici ţie nu îţi este îngăduit ca să lucrezi şi dacă vei lucra, vei pierde nu numai ceea ce ai lucrat duminica ci şi ceea ce ai lucrat în cursul săptămânii. Să nu ascultaţi de sfatul nimănui când este vorba de cinstirea duminicii. Fiecare îşi are socoteala lui, tu însă ai un suflet. Căci va veni vremea să ceri apă cu bilet.

3. Şi mai are pagubă cel ce se uită la agoniseala sa ca la ochii din cap. Şi-a lipit inima lui de lucruri pieritoare. Pentru altceva a dat Dumnezeu inima, nu ca să ţi-o împotmoleşti cu gunoiul lumii, ci ca să ţi-o îndrepţi spre Tatăl, Cel din ceruri. Pe El să-L iubim, de El să ne lipim inima, căci neasemănată este plata pe care ne-o dă Dumnezeu, faţă de cea dată de lume. De aceea nu-ţi lipi inima ta nici de propriii tăi copii, căci de-i pătimi durere în cele iubite peste măsură, cine te va mângâia?

4. Ai cumpărat din mână rea, din mână pătimaşă, din mâna care a furat sau de la unul care

a curvit. De aceea, mai înainte de a o amesteca cu ale tale, dă-i puţină apă sfinţită, cu făină, căci să ştiţi, păcatele trec şi asupra pământului pe care-l calci şi asupra vitelor.

Când a fost izgonit Adam din Rai, Dumnezeu a blestemat pământul: „*Pentru că ai ascultat de glasul femeii tale şi ai mâncat din pomul din care ţi-am poruncit: «numai din acela să nu mănânci» şi ai mâncat dintr-însul, blestemat să fie pământul întru lucrurile tale! Întru necazuri vei mânca dintr-însul în toate zilele vieţii tale! Spini şi pălămidă îţi va rodi ţie şi te vei hrăni cu iarba pământului! În sudoarea feţei tale îţi vei mânca pâinea ta, până când te vei întoarce în pământul din care eşti luat; că pământ eşti şi în pământ te vei întoarce*" (Facerea 3, 17-19). Iar femeii i-a zis: „*Voi înmulţi mereu necazurile tale şi suspinul tău, în dureri vei naşte copiii; şi spre bărbatul tău va fi întoarcerea ta; şi el te va stăpâni*" (Facerea 3,16). Iată cum o greşeală a noastră atârnă asupra întregii averi.

5. Cineva se ţine de vrăji asupra ta, iar tu n-ai ocrotirea lui Dumnezeu asupra ta. Cineva lucrează cu diavolul asupra ta şi asupra vitelor tale şi atunci tu tânjeşti şi vitele tale. De ce pot lucra aceste puteri? Pentru că tu n-ai ocrotirea lui Dumnezeu. Şi ca să nu mai poată lucra duhurile rele, curăţeşte-ţi trupul tău prin post, fă sfeştanie, pune-ţi o Sfântă Cruce în curte şi roagă-te lui Dumnezeu să te ocrotească.

6. Mai poţi avea necazuri şi din cauză că, în curtea în care stai tu, sau pe pământul pe care-l

lucrezi apasă jurăminte, blesteme sau nedreptate: să luaţi seama, să nu tăiaţi o brazdă din pământul care nu este al vostru, căci aduce moarte, dar se mai poate să ai asupra curţii şi alte păcate. Poate că ai cumpărat această curte cu bani munciţi într-o vreme când poate trăiai în desfrânare. De aceşti bani, deşi i-ai muncit, nu te vei putea folosi, căci şi asupra lor atârnă şi apasă păcatele de când i-ai muncit şi te urmăreşte Dumnezeu până în pânzele albe. Pentru ce? Pentru că nu te mărturiseşti, pentru că ţii şerpii în sân şi Dumnezeu lasă să te muşte.

7. Apasă blestemele părinţilor sau ale altuia asupra casei tale şi asupra ta.

8. Omoruri sau sinucideri făcute în curtea ta, sau ce este şi mai des, copiii lepădaţi şi îngropaţi ici, colo. Ba în gunoi, ba lângă o altoaie. Şi lepădarea copiilor este păcat strigător la cer.

9. Stăpânii au păcate nemărturisite din tinereţe sau mai pe urmă şi nu le-au ispăşit, că nu-i destul să le spui sub patrafir, trebuie să le şi ispăşeşti de bunăvoie. De aceea vine bătaia lui Dumnezeu asupra voastră, peste tot, pe câmp, peste vite şi peste tot lucrul mâinilor voastre.

IV. Copiii îndărătnici, neascultători, necredincioşi şi desfrânaţi.

Toţi părinţii luaţi aminte, ceilalţi de asemenea fiţi cu mare băgare de seamă ca să nu cădeţi în astfel de greşeli, când vă va veni rândul. Copiii îndărătnici vin din următoarele pricini:

1. Părinţii nu au păzit postul şi nu s-au putut

înfrâna de la poftele trupeşti şi aşa au călcat zilele şi timpurile neîngăduite care sunt: miercurea, vinerea, duminica, sărbătorile de peste an şi posturile întregi. Toţi copiii care rezultă sunt neascultători şi îndărătnici, pentru că nici părinţii lor nu au ascultat de poruncile lui Dumnezeu de a păzi zilele sfinţite.

Întrebaţi-vă cugetele şi vă vor spune ce este îngăduit. Astfel, îi veţi vedea plângând şi veţi plânge şi voi şi aşa veţi ispăşi păcatul în care i-aţi zămislit. Desigur că vă doare, dacă nu le-aţi fi făcut nici nu v-ar fi durut.

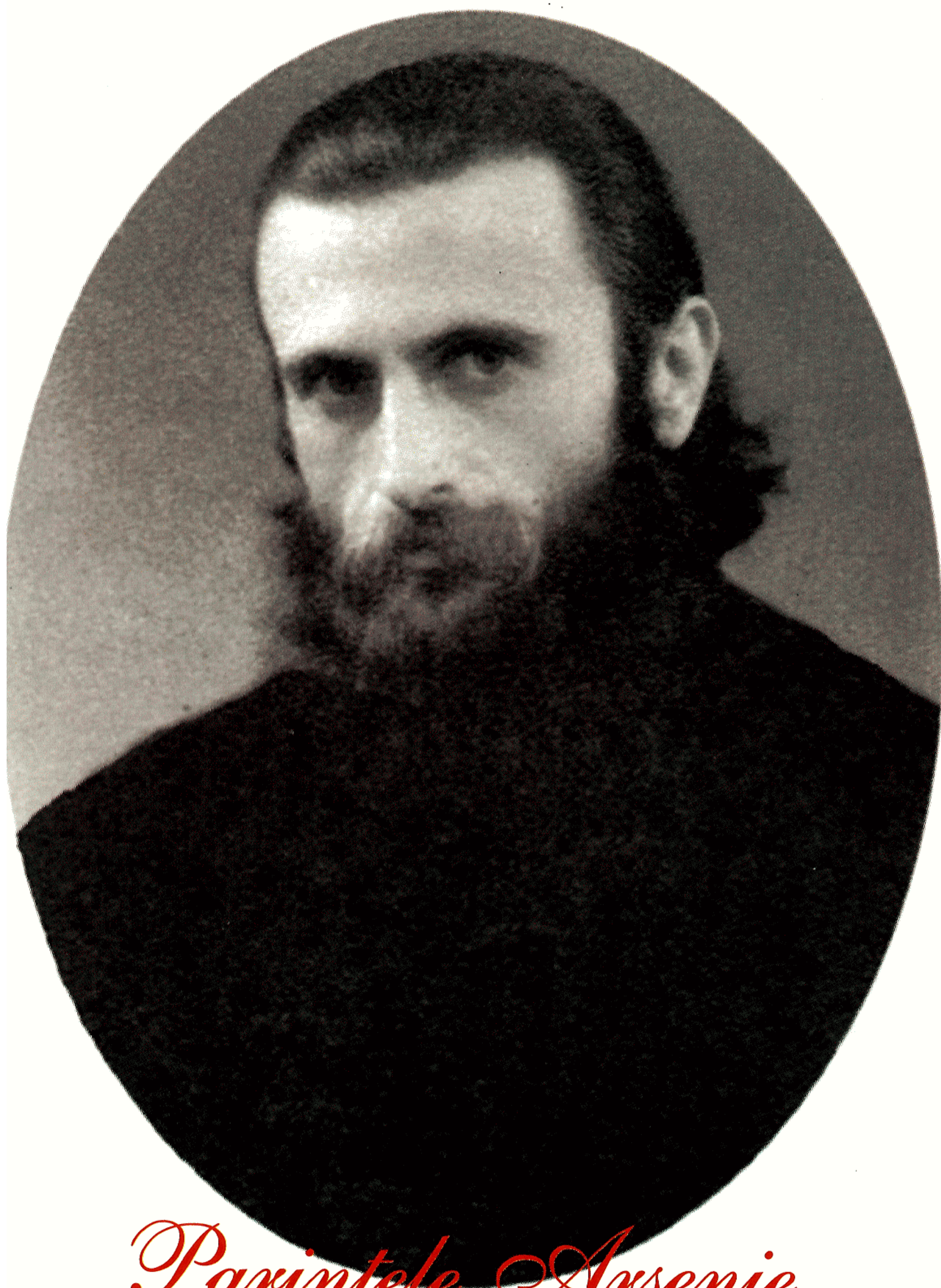
2. Mamele nu s-au păzit până la curăţenie deplină şi aşa se nasc copii plini de bube şi pot muri. Şi dacă în vremea aceea tata a mai fost şi beat, se naşte un copil care va fi slăbănog fie cu mintea, fie cu trupul, fie cu amândouă. Şi iată cum vei avea pocania de la Dumnezeu cu propriul tău rod.

3. În vremea sarcinii nu te-ai păzit de bărbat, de aceea mulţi copii se nasc morţi sau mor de tineri sau dacă trăiesc alunecă în curvie, pentru că s-a întipărit pecetea curvească pe ei încă din pântecele mamei lor.

Se găsesc acestea în Sfânta Scriptură, căci toate prin câte trece mama, în vremea celor 9 luni de sarcină, fie bune, fie rele, se întipăresc şi în copil. Când va creşte mare, toate îi vor răsări în cale.



Maica Domnului nostru Iisus Hristos,
model de viețuire pentru mamele creştine



Parintele Arsenie



Să ajungi să-L faci pînă şi pe Dumnezeu să plângă, iată toată osteneala părinților din familia creştină de azi. Hal de creştini ortodocşi suntem noi?



Noul Irod - avortoarea - împărăteasa contemporană în brațele căreia aleargă toți cei ce cu dinadinsul vor să meargă la iad

Spre această împărăteasă aleargă toate femeile şi fetele ce se împodobesc şi se fardează, iubitoare de cadouri, mergând pe stradă mai mult dezbrăcate decât îmbrăcate, uşuratice, cele cu inima împietrită - slugi ale diavolului - pentru a-i aduce împărătesei copiii avortaţi sau lepădaţi.

Iată şi medicul - altă slugă a diavolului - care pentru bani ucide fătul cu sabia chiuretei şi-l aruncă demonilor în iad.

Îngerul Domnului plânge şi se scârbeşte de fapta avortoarelor şi a medicului.

Iată toată zdroaba şi roadele ostenelilor mai marilor zilei, de a educa pe om fără de Dumnezeu [a emisiunilor mizerabile ale televiziunii, ziarelor şi revistelor pornografice de tot felul.

Iată prima etapă de îndobitocire şi îndrăcire în masă a tineretului, înainte de instaurarea lui Antihrist] (n.ed)



(Detaliu) Sceptrul ei este coasa şi sabia puternică a morţii ca şi mâna doctorului, însetate de sânge nevinovat



(Detaliu) Părul ei este alcătuit din şerpi iar coroana are ca diademă cranii de om.

Veniți la mine, mânca-v-ar tata - zice diavolul - că pat de smoală clocotitoare vă pregătesc tuturor celor ce-L înşelați şi fugiți de Hristos



Dreapta Judecată a Domnului nostru Iisus Hristos unde fiecare îşi va primi plata pentru ceea ce a f ăcut pe pământ



Vino Maica Domnului să scapi pe maica omului
de pofta ucigaşă a lui Irod

Despre copiii lepădaţi

> Astăzi Irod s-a multiplicat; aproape că nu mai există familie în care Irod nu-şi ucide copiii. Doar puţini copii fugari mai scapă în Viaţă. Unde eşti Maica Domnului să scapi pe maica omului de pofta ucigaşă a lui Irod?
> (*Părintele Arsenie Boca*)

Altă durere pe care o aveţi voi, mamelor şi taţilor, sunt copiii lepădaţi. Acesta este un păcat strigător la cer. Este uciderea la mijloc, şi nu este cu nimic mai uşoară.

Ascultaţi toţi cu luare aminte: sângele lor cere răzbunare. De asemenea, nu vei avea noroc[43] nici cu ceilalţi, ci numai plâns şi jale. Răzbunarea sângelui vărsat se face fără milă, ori ţi-i ia Dumnezeu şi pe ceilalţi copii, ori vor cere însuşi capul mamei.

Ştiţi bine că aceasta se întâmplă la multe mame (ucigaşe) atunci pe loc. Iar aceasta aşa se tocmeşte că atâta supărare vei avea în casă, că îţi pierzi cumpătul şi uiţi de marea milă a lui Dumnezeu, ce o are cu toţi păcătoşii, şi se apropie diavolul de tine şi îţi bagă în cap gândul să-ţi iei lumea în cap şi să-ţi faci capătul. Acesta este glasul împotriva tuturor celor care fac aşa. Mare ispitire păţesc mamele care fac aşa, care au ucis copii. Iar dacă vrei să scapi tu şi ceilalţi copii, pe

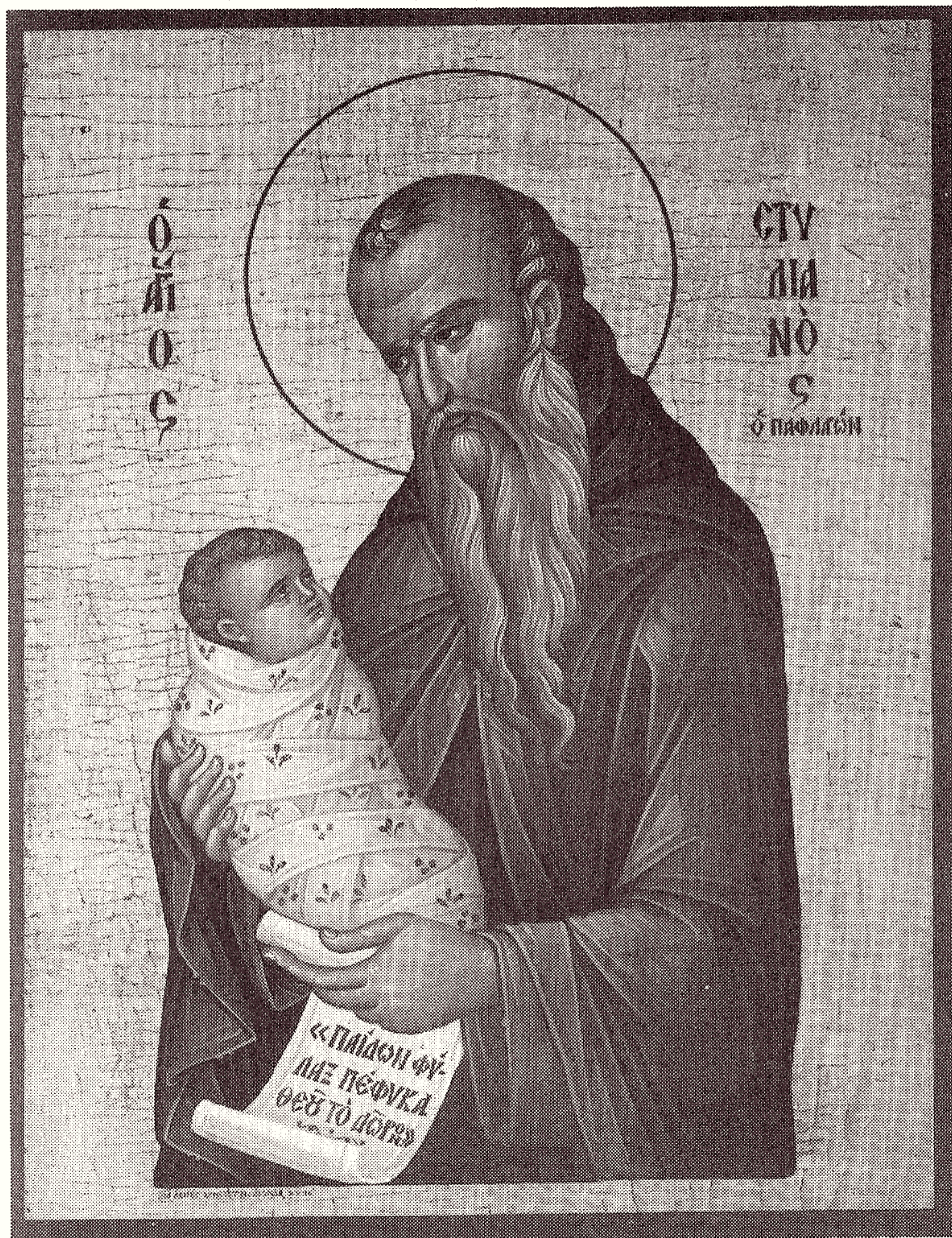
[43] Noroc = şansă, fericire, mulţumire, izbândă.

care i-ai făcut, trebuie să pui în loc tot atâția copii, ai altor femei sărace şi să-i botezi, iar dacă nu, ia-i şi botezați gata şi să îngrijeşti de dânşii ca de copiii tăi, cu îmbrăcăminte, cu încălțăminte, făină, bani de şcoală, până ce sunt în stare să-şi câştige pâinea, şi ce scoți din copiii tăi, aceea să iasă şi din aceia. Iar toate necazurile pe care le vei avea în vremea aceasta, fie pentru ei, fie de la ei, să le rabzi pe toate, nădăjduind în mila lui Dumnezeu, că îți va ierta păcatul, căci prin răbdare ispăşeşti păcatul. Iar milostenia cu osteneală biruie înaintea judecății.

Acesta este un cuvânt de mângâiere pentru voi, dar faceți întocmai căci fața de Dumnezeu nu te poți plăti cu minciuni. Şi-ți va spune diavolul că ai dat destul, numai aşa, ca să te bage dator, ca să-i fii şi lui datornic, şi să nu-ți plăteşti fața de Dumnezeu datoria. Şi să înveți pe cele tinere să nu facă şi ele aşa cum ai făcut tu, pentru că tu ştii cu câtă înfrigurare pătimeşti în sufletul tău.

Vrei copii puțini, nu lăsa pe bărbatul tău să se atingă de tine. Însă, ca să puteți face lucrul acesta, trebuie să vă înfrânați cu postul, iar eu zic cu foamea. Căci trupului acestuia de pe noi nu-i pasă, dacă ne bagă în focul iadului. De aceea, ar trebui ca nici nouă să nu ne pese de poftele lui, ci să le mai ucidem cu postul.

Te sfătuieşte bărbatul ca să ucizi copiii? Sfatul este al unui ucigaş, nu-l asculta, ci mai bine rabdă să fii alungată de la casa lui, şi Dumnezeu va vedea osteneala ta, şi nu te va părăsi, ci te va milui, de vei fi vrednică.



Sfântul Stelian, ocrotitorul copiilor

În toate acestea de până aici se încurcă oamenii care nu postesc, căci aceştia sunt izbiţi de toate relele care de la stomac încep, iar eu vă spun că şi de la brâu în jos.

Prin urmare să vă pocăiţi şi să nu mai păcătuiţi. Să alergaţi la spovedanie curată şi la Sfânta Împărtăşanie, căci altfel nu vine ocrotirea lui Dumnezeu asupra voastră şi asupra avutului vostru. Nu uitaţi, însă, căci postul este poarta, iar patrafirul este uşa. Iar cu acestea vine ocrotirea vie a lui Dumnezeu, fără de care nu putem face nimic.

„Mărturisi-voi asupra mea Domnului fărădelegea mea, şi îndată Tu ai ridicat pedeapsa păcatului meu" (Psalmul 31,6). Asupra noastră atârnă pedeapsa păcatului şi urmează să-l ispăşim şi să-l scoatem din obicei. „De aceea, toată sluga să se roage la vreme, chiar potop de ar veni să nu-l poată potopi". Vedeţi cum trebuie să vă fie aşezământul minţii, inimii şi trupului vostru, curăţite? Căci Dumnezeu nu păzeşte trupul spurcat, inima şi mintea cu vicleşug, iar dacă ne îndreptăm, zilele se însenineează şi ne vom bucura.

Dacă veţi fi şi împlinitori, nu numai ascultători, se vor urni necazurile din loc şi nici eu nu am bătut toaca la urechile surzilor. Mai sunt încă multe de dezbătut, cu ajutorul lui Dumnezeu, dar nu se pot toate dintr-o dată, ci pe rând, şi cu cât le veţi auzi (şi le veţi citi) mai des cu atât le veţi ţine minte mai bine.

{Plata păcatelor părinţilor izbeşte şi-n urmaşi}

Iată ce-i cu relele: ele vin pe capul oamenilor - şi uneori chiar pe cap - de pe urma păcatelor, ca plată, ca ispăşire şi ca hotar al păcatelor. Dar durerea cea mai mare, pedeapsa cea mai grea, e că plata păcatelor izbeşte şi-n urmaşi, până la al treilea şi al patrulea neam. Iată ce scrie la „A doua Lege" - Deuteronomul (cap. 5, 9-10): *„Pedepsesc păcatele părinţilor în copii, până la al treilea şi până la al patrulea neam, al celor ce Mă urăsc pe Mine. Şi fac milă până la al miilea neam celor ce mă iubesc pe Mine, şi păzesc poruncile Mele"*.

Cele mai grele boli sunt bolile de nervi. Mor nervii şi te trezeşti slăbănog, tremurând sau nebun la casa de nebuni. Nu e o boală de moarte şi, odată instalată, n-are leac. Şi cine distruge nervii? Iată ce ne spun şi doctorii: beţia, desfrânarea cu bolile ei, mânia şi supărările peste măsură. Deci feriţi-vă de acestea, că ele omoară milioane de firişoare (celule) nervoase care nu se mai refac în veac. Toate ţesuturile se refac, afară de celula nervoasă.

Un tată pătimaş de acestea n-are urmaşi sănătoşi, ba şi-n nepoţii şi strănepoţii săi se moşteneşte ceva găunos, care la o întâmplare oarecare răbufneşte afară. E destul să se îmbete un tată o dată, ca să aibă, din beţia aceea, un urmaş cu boala copiilor - epileptic. E destul să-şi sperie soţia o dată, în vremea sarcinii, ca dintr-aceasta să se aleagă un copil nenorocit pe toată

viața.

Aşa se răzbună păcatele părinților în bieții copii, care nu au nici o vină şi nici un viitor. Spun acestea şi mai am de gând să mai spun, fiindcă prin regiunea aceasta - odinioară capitala Daciei - acum se bea cel mai mult rachiu, de aceea aici sunt cei mai mulți copii bolnavi de nervi - deşi oamenii pătimesc şi de alt rău mai mare: nu vor să aibă copii; (...).

Nouă, preoților, Iisus nu ne-a dat şi darul tămăduirii minunate, cum îl avea El şi cum îl dă la puțini dintre Sfinți, din vreme în vreme; ne-a dat însă un dar mai mare: al iertării păcatelor! Nu l-a dat îngerilor, dar l-a dat oamenilor.

Darul iertării păcatelor e mai mare decât darul minunilor, întrucât priveşte sufletul, pe când minunile privesc de obicei trupul. O iertare a sufletului, o curățire a lui, uneori e o adevărată înviere din morți, şi-i mai de preț aceasta decât a tămădui un picior.

Fără darul minunilor între oameni ne putem mântui, dar fără darul preoților, al iertării păcatelor, nimeni nu se mântuieşte. Ce n-a dezlegat preotul pe pământ, aşa rămâne: nedezlegat nici în Cer (Matei 18, 18). Şi preotul nu te poate dezlega dacă tu nu vii să-ți mărturiseşti asupra ta păcatele tale. De asemenea, preotul nu te poate dezlega - ca oarecum cu sila - dacă nu-ți dai însuți toată silința de a te dezlega de toate năravurile tale rele.

Iertarea păcatelor înseamnează şi încetarea de a le mai face. Iertarea păcatelor nu înseamnă

să le spovedeşti mereu şi să le iei iarăşi de la capăt şi iar să le spovedeşti şi iar să le iei de la capăt. Creştinismul mai e şi chestiune de refacere a voinţei. Preotului îi trebuie bunăvoinţa voastră ca să o facă voinţă, să o facă tărie de caracter, să o facă simţire de obraz.

Oamenii umblă după făcătorii de minuni, fie ei şi vrăjitori. Dar vă spun că minunea cea mai mare e învierea vieţii tale pe temelia ei, Iisus Hristos; e încreştinarea vieţii tale. Asta-i minunea cea mai mare - „înnoirea vieţii tale" - care ne stă cu adevărat la îndemână şi ni s-a dat nouă, preoţilor, poruncă: *„Înviaţi pe cei morţi!"* După învierea ta tânjeşte Iisus. Ce înseamnează aceasta, n-ar putea să ţi-o spună nimeni mai bine decât înşişi cei ce au înviat din moarte sigură, ca dintr-un vis...

Oare de unde începe slăbănogirea (paralizia)?

De la socoteala trufaşă a minţii. I se pare ei că e mai bine să nu se conducă după Dumnezeu, ci după capul ei, după păcat. Şi aşa dă omul drept în plata păcatului, ca şi cum ar da cu oiştea-n gard.

Tot minte slabă dovedesc şi aceia care nu vor să vină la ştergerea păcatelor, şi n-au de ce aştepta tămăduirea bolilor. Ajută doctorii, dar trebuie să-ţi curăţeşti întâi sufletul.

Dacă oamenii şi-ar potrivi purtările după poruncile lui Dumnezeu, şi nu după momeala păcatelor, ar preveni, ar ocoli toate pacostele necazurilor, dar aşa, drept în ele îşi sparg capul. Şi apoi umblă plângând... **Lasă-te, frate, condus**

de un sfat dumnezeiesc, că de nu..., capul care n-ascultă... odată se sparge şi nu mai are cine ţi-l lega!

Oare de ce vin oamenii aşa de în silă la spovedit? - Fiindcă ştiu că li se cere lepădarea de păcate; ori, lor le plac păcatele mai mult decât înfrânarea de la ele.

E o poveste ştiută pretutindeni, totuşi o voi spune şi aici: Ştiţi că sunt şerpi care sug laptele şi sunt vaci, care, odată supte de şarpe, aleargă nebune după şarpe să le sugă iarăşi. Şi aşa se întâmplă că vaca se apropie de înţărcat, dar de nărav nu se înţarcă şi se duce mereu la şarpe. Şarpele îi suge sângele, iar dacă nu-i prea vine, în sfârşit, o muşcă. Iată prostia de vacă osândită la moarte.

Dar şi prostia de om, tot la moarte-i osândită. Toată tinereţea ta o dai dracului şi vezi la urmă că ai ales rău. Dar întrebarea este: dacă-ţi mai rămân zile să le dai lui Dumnezeu? Şi altă întrebare: dacă-ţi mai primeşte Dumnezeu o grămadă de cioburi, în loc de un vas frumos şi întreg cum puteai să fii? Aspre vorbe! Dar ăsta-i un răspuns la întrebarea: De ce nu vin oamenii la spovedit în primăvara şi vara vieţii lor? Pentru că îşi dau vlaga s-o sugă şarpele!

«În toată lumea nu găseşti un lucru mai uşor de făcut decât păcatul. Şi iarăşi: nimic nu pricepe omul mai greu ca: „Ce e acela: păcatul?”, când petrece în el. De aceea păcătuim cu uşurinţă, dar ne pocăim cu anevoie!» (Ilie Miniat, Didahii, pg. 113).

Altă pricină care te împiedică de la spovedanie e că judeci preoţii! Eşti nemulţumit de preot, iar de care ai fi mulţumit, ţi-e frică. La unul nu te lasă păcatele lui, la altul nu te lasă să mergi păcatele tale. (...)

Orice DUHOVNIC - indiferent de bogăţia, sărăcia, cultura mai puţină sau chiar şi sărăcia morală - este reprezentantul lui Dumnezeu, trimisul lui Dumnezeu şi credincioşii n-au nici un motiv de a-l ocoli. Darul acesta, al preoţiei, e darul lui Dumnezeu şi e în funcţie de Dumnezeu (atârnă de Dumnezeu), el nu e în atârnare de omul care-L reprezintă pe Dumnezeu. Prin glasul slugii Sale, (al preotului), Dumnezeu te iartă, fiindcă tu sub patrafir, în faţa Altarului, lui Dumnezeu te mărturiseşti. Nu de la tine se cer calităţile preotului; de la tine se cere căinţa din inimă şi voinţa de a te îndrepta.

Sunteţi nemulţumiţi de preoţi?

Dar voi, oare, ce-aţi făcut pentru preoţi, ca să fiţi mai mulţumiţi? Cerut-aţi de la Dumnezeu un copil măcar, pe care să-l închinaţi slujirii lui Dumnezeu? Credeţi că vina o poartă numai ei, preoţii? Ei sunt fiii voştri! Cum i-aţi născut, aşa-i aveţi. Ce le găsiţi vină numai lor?

Vă trebuie preoţi mai buni? Naşteţi-i!!

Iată, vă spun că tot poporul este răspunzător că nu are slujitori mai străvezii spre Dumnezeu, mai ai Împărăţiei lui Dumnezeu!

Poporul îşi are în toate privinţele povăţuitorii pe care îi merită.

Repet: Vă trebuie preoţi mai buni? Naşteţi-i!

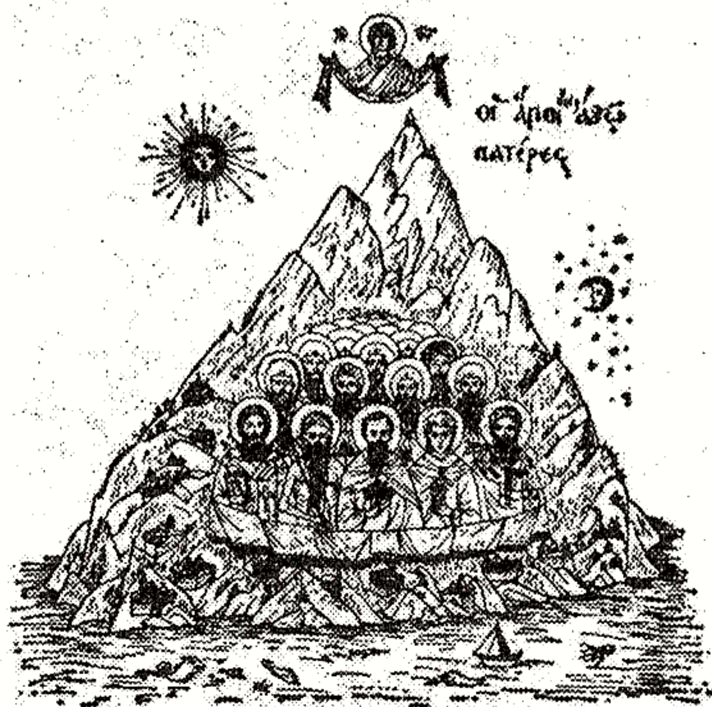
Nu mai stați cu gânduri ucigașe împotriva copiilor, că nu știi în calea cărui mare dar de la Dumnezeu te-ai găsit împotrivă și ai să dai seama. Nașteți copii cu gândul să fie slujitori ai lui Dumnezeu între oameni!

Iată ce spune Scriptura în privința aceasta (se întreabă proorocul):

„*Oare nu i-a făcut El ca să fie o singură făptură cu trup și suflet? Și această făptură întrunită (unitatea căsătoriei) la ce năzuiește ea? Odrasle pentru Dumnezeu!*" (Maleahi 2, 15).

Aceasta e pretenția lui Dumnezeu de la căsătorie și după atare roade tânjiți și voi, băgând însă vină roadelor pe care le-ați dat (copiilor voștri - preoții). Tămăduirea slăbănogiei neamului, de aici începe! Asta i-ar fi iertarea!

Nu mai stați cu gânduri ucigașe împotriva copiilor!



DESPRE EREDITATE ŞI FAMILIE

Îndrumări, lămuriri şi îndemnuri. Aprecieri şi călăuzire, recomandări şi poveţe

(Extrase din scrierile Părintelui Arsenie Boca)

Familia, ca să fie binecuvântată de Dumnezeu, trebuie să pornească de la castitatea soţilor până la căsătoria religioasă, adică până la Taina Nunţii.

„Energia genezică este necesară soţilor, în familia constituită legal, civil şi bisericeşte, pentru echilibrul mintal. Regula de aur constă în evitarea extremelor: nici abuz din partea unuia, nici refuz din partea celuilalt. Dar să nu se creadă că între cele două extreme totul este îngăduit." ... „Trebuie păstrată o anumită frână, un anumit calendar, după calendarul bisericesc. Astfel trebuie păzite zilele de post de miercurea şi vinerea, care pentru creştini sunt două zile de întristare, meditaţie şi rugăciune, nu de plăceri trupeşti. La fel duminicile şi sărbătorile, când se săvârşeşte Sfânta Liturghie, jertfa Domnului nostru Iisus Hristos pentru noi; la fel şi zilele de spovedanie şi primirea Sfintei Euharistii; de asemenea şi posturile anuale."

„În cadrul familiei există o întreagă gamă a desfrânării, prin aşa - zisele aberaţii sexuale, încât se pune accentul numai pe plăcerea ero-

tică, nebunească şi care devine o a doua natură a soţilor, încât ajung sărăciţi de putere şi robiţi de plăcere." „Când se întâmplă să vină şi o zămislire, nedorită sau prin accident, energia naturală slăbită va da un copil slăbănog sau debil fizic şi mintal."

„Un trecut păcătos n-a prea trecut: însoţeşte ca un cazier judiciar. Ispăşirea e obligatorie (...) răbdând palmele trecutului peste obrazul minţii".

„Sufletul e trimis de Dumnezeu în momentul conceperii, şi Dumnezeu singur ştie ce va fi cu copilul acela, cu ce capacităţi va fi venit în lume şi ce va face în lume. Numai te trezeşti la bătrâneţe cu ispăşirea pentru copiii pe care nu i-ai lăsat să se nască şi chiar i-ai avortat."

„Prima iubire e către părinte. Primul copil avea tată pe Dumnezeu. Iubirea vrea ca ceea ce iubeşte ea să dăinuiască veşnic; nu poate concepe ca obiectul ei să moară. ... Asta dovedeşte că iubirea îşi are sensul în Dumnezeu, Care e veşnic şi înveşniceşte şi pe cel ce iubeşte pe Dumnezeu."

„Dar oamenii se mai încâlcesc şi cu iubirea de trup. Iubirea aceasta nu e egală în toate cazurile cu păcatul, ci zicem că în tot cazul e infectată de păcat. (...). Faptul dragostei trupeşti lasă o puternică impresie în toată pivniţa fiinţei, în acea zonă de nouă zecimi a subconştientului. Cenzura morală astupă un depozit de dinamită, după ce n-a reuşit să-l refuze. O înjurătură de Dumnezeu e explozia acestui depozit. Iată de ce, când înjură bărbaţii, folosesc cuvântul - ce nu se

scrie - al iubirii trupeşti. Partea de înjosire şi păcat a acestei iubiri, pe care o simt în trupul lor, le izbucneşte din subconştient şi, cu ea, izbesc furios cenzura morală şi idealul de dragoste - pe Dumnezeul celui pe care-l înjură. O înjurătură e un moment de îndrăcire a mâniei, o clipă de întunecare a minţii - aşa plăteşte cenzura conştiinţei negrija de mai înainte.

Înjurăturile dovedesc, prin urmare, că această iubire între trupuri a fost închisă într-un blestem, într-o ruşine şi într-o necinste. Totul, schematizat în simboluri, coboară în întunericul subconştientului. Când deci pe unii cu cenzura slabă - slăbiciune moştenită genetic - îi scoate din sărite vreo împrejurare oarecare, afluxul de sânge şi fiere la creier face de li se întunecă orice conştiinţă, şi încep rafalele înjurăturii. Deci unii înjură pe Dumnezeu pe faţă; alţii Îl înjură când se roagă. Situaţia îngrozeşte pe cei ce pătimesc neputinţa asta. Ea vine, din cât se poate vedea, din poveri ereditare, din fapte consumate, din auzire, din conţinutul memoriei conştiente sau inconştiente, printr-un mecanism al suprapunerii de imagini, şi anume, peste cele cuvioase, cele necuvioase, stârnite de hormoni, sau, în sfârşit, prin mecanismul de contrast.

Când mediul interior sau exterior e favorabil genezelor recesive, energia lor latentă nu întârzie să răbufnească prin subconştient asupra conştiinţei, şi astfel s-o înlăture, s-o întunece, şi aşa mai departe.

Tot într-o situaţie de contrast [illegible] l ce

se roagă. De aceea unii, nesuferind contrastul, rezolvă situația greșit: nu se mai roagă. Sfinții însă, purificându-și trupul de patimi, au izbutit să-l aducă în armonie cu țintele superioare ale conștiinței, încât trupul lor prezenta multe din caracterele sufletului. Dincoace (la necredincioși), multe din patimile trupului se fac și însușiri ale sufletului.

Înjurăturile au aceeași obârșie cu hulele, numai cât unele sunt învoite de minte, celelalte sunt cenzurate. De aceea vinovăția celor de pe urmă e neasemănat mai mică. Hulele dovedesc o vinovăție mai veche, nu una de acum. Ele sunt o pedeapsă, însă nu duc la nebunie, cum se tem cei mai mulți. Înjurătura însă îl dovedește pe respectivul că, cel puțin în momentul acela, e un iresponsabil, deci dezechilibrat în structura genetică, în mediul umoral, în serviciul de cenzură și în sistemul nervos. Temnița îi deschide porțile și-l va lua în brațe, de nu va fi cu luare aminte.

O hulire mai primejdioasă e minciuna, păcatul împotriva adevărului. Sunt construcții de oameni așa de bizare, capabile de adevărate mutații biologice. Minte câte unul, în chipul cel mai firesc cu putință, de stă soarele în loc; iar după ce-i trece unda asta, nici măcar nu-și mai aduce aminte, iar dacă-i aduci probele în obraz, nu recunoaște nimic. O putere dinlăuntru îl împinge să mintă mereu și să i se pară că e omul cel mai cinstit. E ca și când o noapte s-ar fi lăsat peste mintea lui, ca și când o altă persoană ar fi înjurat, ar fi mințit sau ar fi furat, așa sunt câte

unii de înfundaţi în contraziceri. Acesta e un alt neajuns al căsătoriilor greşite, în care nu s-a ţinut seamă şi de calităţile sufleteşti ale celeilalte părţi. Acestea se pot vedea mai bine în părinţii celor ce se căsătoresc, întrucât vremea le-a scos la iveală toate scăderile sau însuşirile, şi, aşchia nu sare departe de butuc. Zgârcenia, lăcomia, invidia, beţia, necredinţa, minciuna, curvia şi celelalte configurează organismul potrivit cu fiecare din aceste patimi şi se rezumă apoi în factorii ereditari, şi aşa se seamănă în urmaşi patimile contra firii, ca tot atâtea boabe de neghină în ţarina lui Dumnezeu. Iar ei, la rândul lor, ce vrei să rodească? Sau aceleaşi, sau urmările acestora, sau pe amândouă, urmând, fie modul dominant al eredităţii, după care caracterele normale sau patologice trec de la generatori la urmaşi aproape obligatoriu, fie urmând modul atavic, când caracterele se ascund o generaţie sau două şi apar, dintr-o dată, pe neaşteptate, într-al 3-lea sau al 4-lea neam de oameni. Nu cumva aşa vin repetiţiile istoriei?"

„O mare dizarmonie constă în faptul că instinctul bărbatului e în conflict cu instinctul femeii. Instinctul bărbatului vrea mereu femeia, ca prilej al descărcărilor sale genetice. Instinctul femeii însă e maternitatea. Copilului până se desprinde de mamă, îi trebuie doi ani, deci, după rânduiala firii, trebuie să fie lăsată în pace.

Deci, ce va face bărbatul? Sau îşi va perverti soţia, făcând-o să umble şi ea după plăcerea pătimaşă, căutând să scape de rostul firii sale,

sau o va face criminală, punând-o să-şi ucidă în pântece fiinţa fără apărare, sau va practica scârba onaniei cu femeia sa (Facerea 38,9), păzind-o de rostul zămislirii, dar necinstind-o, cum nu se mai poate spune. Alţii recurg la sterilizare, alţii la aventuri, sau la lupanare[44]. Un atare bărbat nu-şi va mântui soţia prin naşterea de fii, ci o va osândi cu ucigaşii şi curvarii, printre care şi el de asemenea va fi (Apocalipsa 21, 8).

Prea puţini sunt bărbaţii care-şi stăpânesc instinctul iraţional, prin puterile raţionale ale sufletului, reglementându-l potrivit cu rostul său originar. Şi iarăşi, şi mai puţini sunt cei ce-i convertesc energia prin înfrânare, săltând sensul firii la rosturi mai presus de fire.

Deci plăcerea, căutată numai pentru ea însăşi, cheamă repetarea din ce în ce mai deasă a actului, până ce ajunge la distrugerea sistemului nervos. Mai mult chiar: ea aprinde organismul şi-l împinge până dincolo de posibilităţile sale funcţionale; ea cere extenuarea şi atrage urmările ei, aberaţiile şi nenumitele perversiuni; ea provoacă frângerea oricărei cenzuri morale şi-şi duce supuşii până la doaga nebuniei. ...

De multe din nevoile acestea sunt de vină şi părinţii celor două părţi. Aşa, de pildă, aş vrea să ştiu de ce nu-s părinţii la fel de grăbiţi şi cu însurarea băieţilor, pe cât sunt de grăbiţi cu măritarea fetelor?

Fapta lor greşită încurajează tăinuit sau pe

---

[44] Lupanar - bordel, casă de desfrânare.

faţă frauda neomaltusiană - onania cu femeia, fereala, păzirea - ceea ce e o plagă de-o nebănuită întindere în toate mediile sociale. Iată că, după scurtă vreme, se arată şi pedepsele acestei fraude, cu deosebire la femei: tulburări grave ale sănătăţii, fenomene dureroase ale pântecelui, tulburări îndeosebi nervoase şi mintale, cu desăvârşire necunoscute nici chiar medicilor. Aşa zic medicii.

De la pântece durerile se întind la rinichi şi în josul pântecelui, uneori în membrele inferioare. Durerile se stârnesc şi cresc în vremea mersului, în vremea ridicării sau aşezării pe scaun, a ridicării vreunui lucru (şi peste toate în vremea intimităţii), lucru care aduce uneori grave neînţelegeri conjugale. Deodată cu durerile acestea apar tulburările nervoase, care schimbă profund starea psihică şi mintală a bolnavilor. Caracterul schimbător ajunge iritabil, irascibil până la exces. Din nimicuri apar explozii violente, furii, adevărate sincope ale judecăţii, care nu mai pot fi înfrânte sau stăpânite. E un adevărat dezechilibru umoral, care face pe biata victimă să treacă de la explozia violenţei până la tristeţea şi melancolia cea mai profundă şi uneori până la ideea sinuciderii.

Astea-s frauda şi isprava. De aceea nu tăcem, ci demascăm, împinşi de milă şi ajutaţi de ştiinţă.

Explicaţia: Într-un raport conjugal normal, organele genitale feminine trec succesiv printr-o fază de congestie intensă şi o fază de slăbănogire bruscă, ce stabileşte cursul regulat în circulaţia

sângelui. Actul conjugal falsificat, neisprăvit, fără concluzia naturală, lasă să persiste în vase o stare de înecare, ce cu vremea ia un caracter permanent. Urmează o tulburare a nutriției țesuturilor, pe urmă tulburarea lor anatomică.

Mulțimea firișoarelor nervoase ale plexului hipo-gastric, firișoare care pleacă de la uter și se unesc cu sistemul cerebro-spinal, îndură apăsări, iritații, care la obârșie sunt dureri locale, dar cu tulburări reflexe la distanță, iar cu vremea aruncă pe bolnavi în plin domeniu psihiatric.

Congestiile acestea cu repetiție produc alterări intense și profunde în sânul țesuturilor, care-și pierd astfel funcțiunea lor normală. Așa se instalează, cu vicleșug, sterilitatea definitivă, incurabilă, după câte o lungă perioadă de sterilitate voită. Atunci în zadar mai dorești copii, mugurii vieții, căci firea te pedepsește cu această crudă întoarcere a lucrurilor, îți califică fapta și îți condamnă neamul la moarte.

Ultimul efect: denatabilitatea, depopularea etc. Așa se stinge neamul... Parcă auzim glasul de foc al lui Osea Proorocul: „Domnul stă la judecată cu locuitorii pământului, fiindcă nu mai este credință, nici iubire, nici cunoaștere de Dumnezeu în țară. Toți jură strâmb, mint, fură și sunt desfrânați, săvârșesc fapte silnice. De aceea țara e în mare jale, iar locuitorii fără vlagă ... Poporul meu va pieri, pentru că nu mai cunoaște pe Domnul.

Când se vor desfrâna, nu se vor mai înmulți căci au părăsit pe Dumnezeu. (Osea 4, 1-10).



Domnul nostru Iisus Hristos, model de ascultare de părinţi şi vieţuire pe pământ

Problema iscată are şi urmări, suntem chiar pe cale să înhăţăm câteva cercuri vicioase, de pildă: însuşirile copilului atârnă de gradul de pervertire la care a ajuns instinctul maternităţii la femeie. Dacă i-a fost stârnită senzualitatea - ceea ce e o decădere de la rostul firii sale, o pervertire convenabilă pentru mascul - evoluţia embrionului în atari condiţii de viaţă intrauterină aduce pe lume un copil uşor aplecat spre onanie precoce şi târzie, şi va fi un copil arţăgos, ereditar nervos, şi predispus spre boli nervoase. Toată această povară îşi are rădăcina numai în această trezire afară de cale a senzualităţii mamei.

Invers, dacă mama n-a fost încă împinsă în acea aprindere a senzualităţii, nici în vremea dezvoltării intrauterine n-a fost tulburată de bărbat şi nici în vremea alăptării copilului, noul venit va fi un copil prea puţin înclinat spre trezirea genetică prematură, neatras spre onanie şi aproape deloc predispus spre nervozitate.

Deci, dacă mama îşi perverteşte rostul maternităţii sale, aduce pe lume copii predispuşi unor pervertiri sporite care le va distruge sistemul nervos, sau de se vor căsători vor mări decăderea şi necazurile.

Acesta-i ocolul de cercuri şi se soldează cu stingerea neamului celui ce apucă pe panta pervertirii rosturilor firii.

De aici urmează că toată vremea sarcinii şi a alăptării, bărbatul trebuie să se înfrâneze, ca să nu tulbure viaţa viitoare a celui ce vine în lume cu un anumit rost de la Dumnezeu.

Desfrânarea bărbatului şi pervertirea femeii zădărnicesc rosturile urmărite de Dumnezeu cu oamenii, de aceea El a dat oamenilor poruncă, frâna a şaptea: „Să nu desfrânezi".

„Funcţiunile genezice (hormonale - n.ed.) se deşteaptă încă din vremea copilăriei, când mintea nu ştie să înfrâneze unele ca acelea.

De ce oare e rânduiala de-a-ndoaselea... ?

În privinţa neurologică şi endocrină, deci după fire, aşa trebuie să fie: încă din copilărie să izvorască această energie interzisă, ca, sub acţiunea ei, să se dezvolte şi să se agerească întreg organismul şi cu deosebire sistemul nervos. Deci hormonii se dovedesc izvorând cu rost, dar acţiunea lor trebuie întovărăşită de înfrânare, altfel creşterea sănătoasă a organismului şi a sistemului nervos ar fi profund alterată, atât organic cât şi funcţional, fie că ar lipsi hormonii, fie că ar lipsi înfrânarea.

Dacă socotim datoria părinţilor de a-şi supraveghea şi de a-şi preveni copiii la vreme, despre aceste noutăţi gingaşe (viaţa sexuală şi capcanele ei - n.ed.), fireşte că răspunderea căderilor nu rămâne numai în seama copiilor, sau a lui Dumnezeu, ci părinţii au să dea seama înaintea lui Dumnezeu. Copiii se reazimă pe mintea părinţilor.[45] (...)

---

[45] Aceasta dacă părinţii au mintea îndreptată spre Hristos, adică spre mântuire, că dacă o au educată şi îndreptată după normele Comunităţii europene atunci cu adevărat nu mai au minte, deci nu mai pot lua aminte; cu adevărat e vai de ei dar e mai vai de copiii care vor avea şi ei copii (n.ed.)

Înțelegând înfrânarea ca o condiție de sănătate a sistemului nervos, iar desfrânarea ca o povârnire spre dezechilibru, e bine să precizăm limitele biologice şi psihologice ale acestei porunci a firii, evitând bănuiala de neînțelegere a chestiunii şi, pe cât cu putință, cârteala şi vijelia mâniei.

Sunt oameni care ar vrea să petreacă după dreapta socoteală, dar nu îndrăzneşte nimeni ca să le-o spună. Chiar autorii de cărți privitoare la această poruncă a firii dau sfaturi mai rele de cum ar da la vite. Ei nu consideră omul şi în natura lui morală şi spirituală. De i-ar îndruma măcar la rânduiala vitelor, ar fi cu mult mai înțelepți. Medicul, care povățuind pe oameni crede că n-are trebuință de suflet şi de Dumnezeu - Autorul şi Stăpânul vieții - e, până la un loc, un bun veterinar. Dar dorm cam tot pe aceeaşi dungă şi oamenii ce nici nu vor să ştie de vreo socoteală, de vreo frână morală, sau de vreo pedeapsă automată şi fără îndurare a libertinajului lor, care-i va ajunge din urmă.

Mă folosesc însă de orientarea spre psihologie şi spirit a medicinii moderne, în urma căreia îşi dă silința să fie mai mult o medicină preventivă. Deci n-am să strâmtorez pe nimeni spre porțile Cerului, ci ajut numai lămurirea problemei şi libera hotărâre a oricui, spre un câştig mai bun, aprofundând corespondența mediului endocrin cu mediul moral, şi reflexul lor în conştiință.

Este o corespondență între trup şi suflet, între calitatea trupului şi caracterul sufletului; o

interpătrundere ondulatorie. Presupuneţi o noapte cu lună şi un lac liniştit, în care cineva aruncă două pietre în puncte diferite; se văd valurile apei, întretăindu-se în cercuri, şi pe ele mişcându-se petece de lună. Cam aşa ceva ar fi atingerea sufletului cu undele trupului, deşi sufletul e de altă natură, nu mai puţin deosebită de trup, decât oglindirea de lună pe vălurelele apei. Şi totuşi se răsfrâng întreolaltă.

Hormonii, prin trup, influenţează spiritul; într-un fel, al bărbatului, şi într-alt fel, al femeii. Astfel, bărbatul dobândeşte, pe lângă configuraţia vigorii anatomice, şi sentimentul virilităţii sale. Intelectualitatea biruie asupra sensibilităţii; puterile minţii se dovedesc creatoare. Cu alţii e activ; înclinat mai mult spre tiranie, decât spre supunere; mai curând spre brutalitate, decât spre bunătate. Cu cât notele diferenţiale sunt mai accentuate, cu atât avem de-a face cu un caracter mai agresiv. Mi se pare că tot aici trebuie căutat şi suportul trufiei.

Poate de aici îşi are obârşia faptul că, mai ales bărbaţii, nici lui Dumnezeu nu vor să se supună, iar când se aprind la mânie, nu găsesc cuvânt mai expresiv ca înjurătura de Dumnezeu şi de toate cele sfinte. Caracterul agresiv al masculului se observă ca o notă comună şi în firea animală. Omul gândeşte cu toate organele sale.

Foliculina, hormonul feminin, are o acţiune cu totul diferită. Astfel, pe lângă configuraţia anatomică, proprie destinului de mamă, îi păstrează totuşi însuşirile copilăriei: voce subţire,

înfățișarea de copil, prietena copiilor; mai mult sensibilă decât intelectuală, mai mult primitoare decât creatoare. Presimte prin instinct, nu prin judecăți. Mintea ei e inima. E înclinată mai bucuros spre suferință şi supunere, decât spre asuprire şi dominație şi, după Scriptură, veşnic atrasă spre bărbat (Facerea 3,16).

Deci, dacă am socoti numai capătul fiziologic al deosebirii bărbat-femeie, găsim o mare disonanță. Tot rostul fiziologic al bărbatului - ca de altfel în întreg regnul animal - nu e altul decât aventura, cu prima întâmplată în cale.

Bărbatul e poligam din fire - aşa ca evreii de odinioară şi ca turcii de până mai dăunăzi. Înțeleptul Solomon avea o mie de femei, însă i-au plătit femeile bine - că l-au smintit la minte, încât s-a lepădat de Dumnezeu (III Regi 11, 3-4).

Tot rostul şi configurația femeii e maternitatea. Chiar şi mântuirea ei e condiționată de naşterea de fii - *dacă stăruie cu deplină înțelepciune în credință, în iubire şi în sfințenie* (I Timotei 2,15).

Între instinctul poligamic şi instinctul maternității e un adevărat conflict biologic şi pricină de tragedii. Ce vrea unul, nu corespunde cu ce vrea altul. Drept aceea, li s-au dat oamenilor normele divine şi minte, ca să trăiască într-o rânduială după fire - rânduială morală şi spirituală, dispuse ierarhic - iar nu să-şi facă de cap, trăind împotriva firii, împotriva moralei, împotriva spiritului, cu totul anarhic, ceea ce de multe ori au să plătească cu capul, sau ei, sau urmaşii lor.

Şi încă n-am isprăvit corespondența endocri-

nologie - neurologie şi psihologie, mai trebuie şi genetică, fiindcă un convoi nesfârşit de necăjiţi mă sileşte să le scriu durerea.

Reamintim orânduirea firii, că organismul întreg şi îndeosebi sistemul nervos se dezvoltă bine datorită şi hormonilor genetici - însă numai sub o cenzură de înfrânare. De aceea, până la căsătoria legală, toţi tinerii trebuie să fie curaţi, cu fecioria păzită, şi băieţi şi fete. Minunea e şi cu putinţă şi cu trebuinţă. Din ce în ce se află tot mai mulţi medici care zic aşa. Dar chiar de n-ar zice nici unul, omul e o realitate mult mai complexă decât sectorul studiat de medic, şi vom vedea că situaţia lucrurilor, în realul lor, impune categoric frâna a şaptea a lui Dumnezeu, ca să normalizeze în ierarhia naturală, morală şi spirituală, năbădăile acestui instinct anarhic, binecuvântat şi plin de blestem.

„Biserica creştină mereu atrage aminte fiilor săi duhovniceşti să nu se cufunde, ca într-un rost ultim al vieţii, în emoţiile iraţionalităţii." ... „Domnul Hristos a mers la nunta din Cana ca să amintească oamenilor obârşia lor divină, ridicând nunta la valoarea şi harul de Taină a Bisericii. Când însă oamenii nesocotesc această obârşie şi degradează nunta, nepăzind hotarele legii, ei devin numai trup (Facerea 6,3) şi se fac fiii pierzării (Isaia 1,4), fiii diavolului (Ioan 8,44), care-L răstignesc pe Hristos".

„În opera recreaţiunii omului în Hristos, cele două părţi (soţul şi soţia) trebuie să se simtă că sunt chemate la cinstea de colaboratori ai lui

Dumnezeu (I Corinteni 3,9), Care urmăreşte prin-tr-înşii o intenţie divină, îmbrăcată în pui de om. O căsătorie cu o aşa socoteală o binecuvintează Dumnezeu când ridică nunta de la instinct la rostul ei spiritual, la cinstea de Taină. E singura garanţie a unei căsătorii durabile şi plăcute lui Dumnezeu.

Când vrea Dumnezeu să întrupeze un gând în lumea văzută, ca pe un nou fiu al Său şi să-l suie pe treptele desăvârşirii făpturilor Sale, neapărat îi trebuie şi o căsătorie corespunzătoare pe pământ. Situaţia aceasta a lui Dumnezeu o găsim exprimată în Scripturi, sub diferite forme.

Astfel, prin Isaia proorocul, Cuvântul se tânguie: *„Piere dreptul şi nimeni nu ia aminte; se duc oamenii cinstiţi şi nimănui nu-i pasă că din pricina răutăţii a pierit cel drept"* (Isaia 57, 1).

- Cum pier drepţii şi nimeni nu ia aminte?

- Foarte simplu: Că nu se mai nasc.

- Şi e de vină omul? Trebuie să se întrebe omul de ce nu se mai nasc drepţii?

- Iată că trebuie, de vreme ce-i aflat de vină, iată că dispariţia dreptului e o problemă de care suntem traşi la răspundere. Căsătoria are cuvântul.

Din cele de până aici s-a înţeles ceva din mecanismul eredităţii, al mediului dirijat de religie şi de educaţie, iar aici, vorbind de trăirea creştină, ne aflăm în plină structurare spirituală, atârnătoare totuşi de factorii omeneşti ai căsătoriei.

Într-o atare perspectivă ni se face pe deplin înţeles cuvântul Sfântului Pavel, care chiar condi-

ționează mântuirea femeii de menirea ei de mamă. *„Femeia se va mântui prin naştere de fii, dacă stăruie cu deplină înțelepciune* (aşa numeau cei vechi înfrânarea), *în credință, în iubire şi în sfințenie"* (I Timotei 2, 15).

Naşterea de fii, deodată cu o viețuire în înfrânare, e ceva care contravine instinctului poligamic şi fără altă socoteală al bărbatului fără Hristos; **deci nu e cu putință împlinirea intenției divine decât cu un soț în stare de aceeaşi credință şi viețuire. Convingerea că se poate şi ceea ce ni s-ar părea că nu se poate, e o putere nebănuită; un fel de amplificare a voinței omului cu voința lui Dumnezeu.**

Avem probe unde nici n-am bănui despre puterile sufletului asupra lumii fizice, deci şi asupra trupului: în fizica modernă. Prin simpla atingere a unui obiect structura acestuia s-a schimbat întrucâtva. Prin simpla îndreptare a energiei cunoscătoare a sufletului asupra unui lucru, acesta se influențează şi se schimbă întrucâtva, încât nu e identic în mod absolut cu el însuşi de mai înainte de experiență. Drept aceea, nu se poate vorbi de o determinare riguroasă a configurației materiei, ci cel mult de un indeterminism în fizică. Pachetele acestea de energie, care bombardează materia sau celula vie, dau acele mutații neprevăzute în structura obiectivului lor. S-a scris chiar despre biologia quantelor. Toate constatările astea sunt legate de nume proprii, recunoscu-te de lumea întreagă.

De aici reținem faptul că organismul viu înre-

gistrează cu atât mai uşor un bombardament al energiei sufletului şi-i pricinuieşte mutaţia infinitezimală, după dorinţă. (...) Deci, cum să nu fie în stare blestemul unei babe, aproape cojită de materie, zvârlit cu urgia cea mai mare pe urma unui vinovat, ca voinţa ei să nu-l ajungă şi să nu-i schimbe configuraţia fizică şi psihică? Gândirea îndreptată ca o săgeată poate pricinui la ţintă leziuni organice. Şi iarăşi: cum să nu fie în stare rugăciunea cu iubire să-l folosească şi să-l schimbe (pe acela), din rău în bun? Cu ce să fie mai prejos rugăciunea unei mame pentru mugurele său, zisă cu tot focul fiinţei sale, ca aceasta să nu-l folosească în chipul pe care ea îl doreşte? Mai mult: toate stările trupeşti şi sufleteşti ale celor doi părinţi, iar mai cu deosebire ale mamei în vremea celor nouă luni, se întipăresc în copil, ca tendinţe sau predispoziţii, pe care copilul le va avea pentru toată viaţa. Supărări, amărăciuni, dureri, predispun copilul la tristeţe, melancolie, nesănătate. Deci toate acestea trebuie ocolite. În vremea aceea, dacă mama fură oarece, copilul va fura toată viaţa. Se îmbată mama odată, copilul se va îmbăta toată viaţa - mai ales beţia are şi suport ereditar. Se roagă mama lui Dumnezeu? Se va ruga şi copilul ei.

Nota sufletească dominantă în familie, cu deosebire din vremea sarcinii, şi mai ales a mamei, va fi caracteristica întregii vieţi a urmaşilor.

Acum e vremea când să faci ce vrei din copilul tău, acum eşti cu deosebire datoare să-l păzeşti de toate relele cu care n-ai vrea să te supere,

fiindcă numai acum poţi şi te ascultă cu desăvârşire. Deci nu te lăsa coruptă de soţul mai slab de fire şi neînstare să priceapă minunea ce o săvârşeşte credinţa ta, ca să nu plângi degeaba de pe urma ticăloşiilor copilului tău pe care nu l-ai păzit curat în vremea în care trebuia păzit.

Îndreaptă purtările tale, mamă, către Dumnezeu, Care săvârşeşte prin tine minunea îmbinării unui pui de om cu un pui de cer, răsplată de fericire pentru ostenelile tale.

În astfel de strădanii orice mamă se va mântui. Iată faza spirituală a vieţii de familie, răbdând pentru un rost divin o pravilă sfântă, despre care zice Sfânta Scriptură: *„Cei ce-au păzit cu sfinţenie pravila sfântă, sfinţi-se-vor, şi cei ce-or învăţa-o vor şti ce să răspundă"* (Înţelepciunea lui Solomon 6,10)."

Dar conflictul sau disonanţa dintre instinctul poligamic al bărbatului şi instinctul maternităţii al femeii, nu se poate înfrânge, nu se poate rezolva şi nu se poate converti, decât în cazul când ambele părţi trăiesc învăţătura creştină din toate puterile fiinţei lor.

Creştinismul e a doua creaţie a lumii, a doua creaţie a omului, o creaţie din nou a firii. Iisus Hristos îl însoţeşte pe om prin învăţătura Sa, prin Biserica Sa, prin rânduielile Sale, prin sălăşluirea Sa întru noi şi întru toţi, ca un Dumnezeu pretutindeni de faţă, iar mai mult decât acestea - care se ştiau - şi până aici.

Iisus Hristos întovărăşeşte, cârmuieşte chiar creaţia fiecărui om ce vine în lume în temeiul

pretutindenităţii şi Atotputerniciei Sale de Dumnezeu. El este cauza primară care configurează viaţa în toate particularităţile sale, încât fiecare ins e unic între oameni. El decide, în infinitul mic, ce calităţi şi ce defecte să fie expulzate prin cele două globule polare, care cuprind jumătate din numărul cromozomilor, şi nicidecum hazardul. El înclină să fie una sau alta din configuraţiile probabile pentru noi şi sigure pentru Dumnezeu ale viitorului ins; El formează destinul nostru în aşa fel încât, o aşezare specifică în infinitul mic să aibă urmări imense în configuraţia şi în faptele noastre viitoare. Toate acestea le face contabilitatea absolută a lui Dumnezeu, care creează în dependenţă cu omul şi potrivit cu faptele sale, ajungându-l cu răutăţile lui din urmă şi întorcându-i-le în braţe, sau iertându-l de ele, dacă s-a silit prin luptă cu sine însuşi să-şi dobândească iertarea.

Ieşirea din înghesuirea aceasta, după care: „Tu singur te pedepseşti cu răutatea şi tu singur te loveşti cu ateismul tău" (Ier. 2,19) nu e cu putinţă, decât trăind prezenţa nevăzută a lui Hristos în noi, trăind învăţătura creştină în toate fibrele fiinţei, ceea ce face cu putinţă lui Dumnezeu să scoată afară, prin mecanismul eredităţii, neghina recesivă, şi în vremea străduinţei celui în cauză, să facă să revină mulţime de geneze recesive în geneze dominante, ceea ce lui Dumnezeu îi este foarte cu putinţă. Puterile credinţei, amplificate de puterea şi binecuvântarea lui Dumnezeu, au influenţă nebănuit de mare asu-

pra eventualelor noastre infirmităţi. Minunea acestei refaceri se întâmplă oriunde se află credinţă de îndeajuns ca să strămute configuraţia recesivă într-una dominantă, fie prin calea naşterilor, fie de-a dreptul.

Puterea lui Dumnezeu nu are hotarele neputinţei noastre şi de aceea nimic nu-i este cu neputinţă. Unde însă nu vrem şi noi, nu intervine, ne-a făcut fără noi, dar nu desăvârşeşte lucrul fără noi.

Abia un bărbat care are cap pe Hristos (I Cor. 11,3) va fi în stare să-şi înfrângă pornirile pervertirii şi să păzească netulburat vremea cuvenită mugurului vieţii, de la rodire până la desprinderea deplină de la sânul mamei.

Un atare bărbat păzeşte fără vrajbă predania pravilei bătrâne, care-l opreşte în posturi şi sărbători şi în zilele asupra lor, ca pe unul ce ştie: ce binecuvintează Dumnezeu şi ce pedepseşte.

Vorbim aici cu toată înţelegerea şi cunoştinţa ce s-a nimerit la îndemână că bărbaţii cu un sistem nervos rezistent sunt capabili de înfrânare. Pe când slabii, nervoşii, dezechilibraţii devin şi mai anormali în urma înfrânării poftelor lor genezice. Persoanele tari se fac mai tari, prin această formă de asceză. Asta o spune Alexis Carrel, un mare doctor al timpului, în *Omul, fiinţă necunoscută*.

Iată de ce la căsătorie nu ajunge numărul anilor îngăduiţi de lege, ci se cere şi vârsta credinţei în Dumnezeu, prin care, păzind hotarele legii, să se asigure stăpânirea peste patimi. Majo-

ratul părţilor îl decide mintea, nu instinctul; credinţa, nu necredinţa; înfrânarea nu desfrânarea.

Viaţa noastră, în dezvoltarea ei, are 3 faze:
- faza vegetativă, până la naştere;
- faza biopsihică, fără limite precise,
- şi faza duhovnicească.

Mulţi nu trăiesc decât primele două faze ale vieţii, iar mai sus n-au nici gând să ajungă. Trăind într-o căsătorie cu aceştia, nu poţi fi decât într-un permanent dezechilibru cu cerinţele duhului. Viaţa acestora e o înjurătură continuă la adresa duhului, iar pentru partea creştină e un fel de mucenicie fără nădejde sigură.

Creşterea normală desfăşoară viaţa omului în faza duhovnicească, în trăirea intensă a credinţei creştine; tinerii abia acum, ajunşi la trăirea creştină a vieţii, numai cu aceasta aduc garanţii suficiente, că în căsătorie vor trăi păzind legile lui Dumnezeu şi înfrânând patimile contra firii. Căci oricum s-ar căuta nu i se dă acestui instinct alt rost de la Dumnezeu, decât singur rostul rodirii de copii, orice denaturare a acestui rost e desfrânare şi cădere de la trăirea creştină la viaţa păgână.

Faptul că un bărbat nu se poate stăpâni, îl degradează, îl coboară de la cinstea de om şi de la rangul de bărbat şi-l cufundă în regnul din subordine, al oricărui mascul.

Situaţia aceasta mai are şi alte urmări, pe lângă cele zise mai sus. Dacă omul e construit pe mai multe planuri de existenţă, pe mai multe zone, orice nesocotire, orice dezechilibrare din

condiția armonică, are urmări. Omul care se întunecă despre Dumnezeu şi suflet, despre morală şi orânduirea spirituală a venirii copiilor pe lume, omul care n-are nici un Dumnezeu şi nu-l interesează nimic decât curvia lui, sigur că roada lui va însuma în sine toată lipsa sa de echilibru cu marele mediu divin, în care ne mişcăm, trăim şi suntem.

Moise, care prin revelație ştia genetică, ne dă câteva documente potrivite şi la poziția la care ajunserăm, astfel:

Geneza 5, 27. *Toate zilele lui Matusalem pe care le-a trăit au fost 969 de ani şi apoi a murit...*

Geneza 6, 1. *Şi când au început oamenii a se înmulți pe pământ şi li s-au născut fiice.*

6. 2. *Văzând fiii lui Dumnezeu că fetele oamenilor sunt frumoase şi-au ales din ele soții, care pe cine a voit.*

6. 3. *Şi a zis Domnul Dumnezeu: „Nu va rămâ-nea Duhul Meu pururea în oamenii aceştia, pentru că sunt numai trup. Deci vor fi zilele lor 120 de ani"*.

Cu toate acestea, pricina s-a lecuit abia în puhoaiele potopului. Răutatea însă a trecut asupra urmaşilor şi prin puntea lui Noe, încât pe vremea lui David le-a mai făcut Dumnezeu o reducere de ani.

Psalmul 89,10. *„Zilele omului sunt 70 de ani, iar de vor fi în putere 80 de ani, şi ce este mai mult decât aceştia, osteneală şi durere"*.

Care va fi media vieții în zilele noastre, urmăriți necrologic buletinul demografic și aflați; dar chiar fără nici o urmărire fapt este că nu mai sunt bătrâni: bătrâni venerabili, adevărate chipuri ale lui Dumnezeu printre oameni.

Scurtarea vieții, prin urmare, a venit neamului omenesc ca o plată pentru căderea în desfrânare.

Nici că se poate mai drept. L-a înzestrat Dumnezeu pe om cu atâtea daruri minunate, ca el să renunțe la ele și să se coboare satisfăcut la singur rolul de mascul și femelă? Asta-i toată aspirația lui? Neînvățat la un ideal mai înalt, sau nevrând să ostenească mai sus, așa după cum a rânduit Dumnezeu o instituție, Biserica, tocmai cu acest scop ca să-l îndrepte și să-l ajute spre împărăția duhului, sigur că se află în disonanță și în dezechilibru cu Dumnezeu. De Dumnezeu nu scapi pe simplul motiv că nu-L asculți sau Îi tăgăduiești existența, și-I nesocotești Biserica, pentru că El are o rânduială și-ți cere s-o urmezi.

Solomon, ca unul ce avea s-o pățească, a întrevăzut acestea, (Înțelepciune cap. 3):

10. *Cei nelegiuiți pedepsiți vor fi...*

12. *Femeile lor sunt fără minte și copiii lor sunt stricați, iar spița lor blestemată.*

13. *Drept aceea, fericită este cea stearpă care nu s-a pângărit și care n-a cunoscut pat cu păcat; ea avea-va roadă la cercetarea sufletelor.*

16. *Fiii desfrânaților nu vor avea desăvârșire și sămânța din patul nelegiuit se va stinge.*

17. *Căci de vor și avea viață lungă, nu vor fi de*

nici o treabă şi bătrâneţile lor, la urmă de tot, vor fi fără cinste.

18. *Iar de vor muri de timpuriu vor fi fără nădejde şi fără mângâiere vor fi în ziua judecăţii.*

19. *Căci neamul celui nedrept are groaznic sfârşit.*

Înţelepciune cap. 4:

3. *Mulţimea pruncilor la cei nelegiuiţi nu este de nici un folos, din mlădiţele lor spurcate nu se înfige rădăcină în adânc şi nu vor avea temei nezdruncinat.*

4. *Chiar dacă se vor îmbrăca vremelnic cu ramuri, fiind fără temeinicie, se vor zgudui de vânt şi se vor dezrădăcina de puterea vijeliei.*

5. *Ramurile vor fi frânte mai înainte de maturitate, rodul lor va fi netrebnic, crud la mâncare şi de nimic bun.*

6. *Fiindcă pruncii născuţi din somnul necurat sunt martori ai nelegiuirii părinţilor, când stai să-i cercetezi.*

Acestea sunt mărturii biblice despre destinul de mizerie al roadelor fărădelegii, de pe urma instinctului desfrânat şi poligamic.

Prin cuvântul lui Iezechiel Proorocul străbate totuşi o rază de îndurare, pentru câteva, puţine, excepţii.

Ne interesează enorm lucrul acesta, al redresării unei moşteniri mizerabile. Astfel, în locul ce urmează e vorba de un tată făcător de toate relele, dar, printr-un concurs de ajutoare văzute şi nevăzute, copilul său pricepe deosebirea dintre bine şi rău şi se fereşte de faptele tatălui. Biruie

în el moştenirea, probabil, mai bună, a mamei.

Deci, dacă unui atare părinte (Iezechiel cap. 18):

14. *„De i s-a născut un fiu care văzând păcatele, văzând toate câte le-a făcut tatăl său, el se păzeşte şi nu face nimic asemenea,*
17. *Acest om nu va muri pentru nedreptăţile părintelui său, ci în veci va trăi.*
19. *Dar veţi zice: pentru ce fiul să nu poarte nedreptatea tatălui său? Pentru că fiul a făcut ceea ce era drept şi legiuit şi toate legiuirile Mele le-a ţinut şi le-a împlinit; de aceea va trăi"*

Adică e cu putinţă, pentru fericite excepţii, despovărarea de sub o moştenire mizerabilă? Da, e cu putinţă, cu preţul şi cu osteneala unei vieţi curate.



LUPTA

ÎMPOTRIVA DESFRÂNĂRII

„Desfrâul este rana prin care a venit moartea în lume. De fapt, nebunia şi desfrâul sunt acelaşi lucru. Este o rană mereu deschisă pe unde se scurge substanţa speciei noastre mizerabile (care nu vrea să ştie de Dumnezeu). De ce efort nu ar fi fost capabil creierul omului dacă musca otrăvită (demonul) nu şi-ar fi depus în el larva sa.

Desfrâul ameninţă să sufoce inteligenţa omului ca şi virilitatea sa. El este incapabil să creeze, ci numai să murdărească. Tu, desfrânare, tu singură ai adus moartea în lume.

Desfrâul nu se cunoaşte, ci se vede. Chipurile lacome, feţele dureroase, masca plăcerii golită de orice ipocrizie produce frică privirii unui copil nevinovat, care fără să vrea asistă la astfel de scene."

(*Georges Bernanos - Jurnalul unui preot de ţară*)

Despre lupta postului cu relele

Dintre toți cei care au avut de la Dumnezeu vreo slujbă către oameni, chemătorii la pocăință au fost cei mai curajoşi, căci toți au acoperit chemarea cu viața lor, recunoscându-se între păcătoşi cei dintâi. Şi dacă a fost nevoie, i-au chemat la pocăință cu prețul vieții lor. Căci cuvântul lor a fost deschis, curat de la Dumnezeu şi ucigaş de rele. Toți au vorbit tare şi răscolitor de viață, de suflet.

V-am spus astea, ca să vă deprindeți cu chemarea la pocăință şi cu felul ei de a fi, ca să răzbată şi-n urechile surzilor celor mari.

Din cuvântul trecut v-aduc aminte, ca să afle toți: că nu vor fi spovediți şi împărtăşiți la mănăstire decât cei ce de aici înainte vor ține posturile aşa cum sunt rânduite de Biserica noastră Ortodoxă. Părinții m-au născut din trup, iar Biserica din apă şi din Duh; şi mai mare este naşterea duhovnicească a Bisericii decât naşterea trupească a părinților. De la naşterea duhovnicească - Sfântul Botez şi Mirungerea - am primit pe îngerul păzitor tot în Biserică - de aceea se botează copiii mici, orice ar zice alții - care să ne apere de toată primejdia văzută şi nevăzută.

{Spovedania deasă la Preot, postul trupului şi al minții, rugăciunea şi pocăința sunt cele mai puternice arme în lupta împotriva desfrânării}

Deci dacă Biserica ne naşte, ea ne şi creşte,

şi printre povețele cu care ne creşte spre măsura bărbatului desăvârşit este şi postul. Trebuie deci să-i ascultăm porunca şi să postim. Sfinții Părinți, cei de demult, au băgat de seamă că toate relele de la stomac încep, de aceea au zis o vorbă aspră, că postul este poarta şi patrafirul este uşa (către împărăția lui Dumnezeu), toți ceilalți ne fură vremea.

Astăzi, din darul lui Dumnezeu, urmează să vă dovedesc, ca să credeți cu toții: **lupta postului cu relele** sau **despre felul cum postul ucide patimile.**

Relele sau păcatele sunt de trei feluri, iată-le:

1. Păcate împotriva noastră înşine.
2. Păcate împotriva aproapelui.
3. Păcate împotriva Duhului Sfânt, împotriva Adevărului.

Toate aceste trei feluri sunt şi păcate înaintea lui Dumnezeu, căci tu nu eşti al tău, ci al lui Dumnezeu. Prin urmare şi păcatele pe care le faci împotriva ta sunt întocmai şi păcate împotriva lui Dumnezeu. De ce? De aceea, fiindcă eşti fiul lui Dumnezeu.

Astăzi să stăruim cu deosebire asupra păcatelor împotriva noastră înşine, şi asupra păcatelor împotriva aproapelui.

Păcatele împotriva noastră înşine duc la învârtoşarea inimii - o cunoaştem cu toții, şi o cunosc şi eu. Dar ele mai duc şi la întunecarea simțirii (care ne îndepărtează) de Dumnezeu. Acestea sunt cele şapte păcate de căpetenie sau păcate de moarte: mândria, iubirea de argint,

desfrânarea, lăcomia, pizma, mânia şi lenea.

Între acestea şapte se află şi rădăcina relelor: lăcomia stomacului sau dumnezeul cel mincinos al trupului. Acesta trebuie ars cu postul şi scos afară! Căci de nu va fi ars şi scos afară, iată, o să vedeți cum creşte şi se întinde acest pom al diavolului, acest dumnezeu mincinos al trupului; şi iată cum anume:

Lăcomia stomacului odrăsleşte dintr-o dată, din rădăcină, o puzderie de ramuri, din care mai arătoase sunt trei: mânia, desfrânarea şi iubirea de avere.

Trebuie să mai ştiți un lucru, că păcatele sau patimile au două fețe: una a omului şi alta a diavolului; sau două laturi: una văzută şi a doua nevăzută. De acolo, din umbră, sunt conduse şi sporite toate patimile noastre. Diavolul, marele sforar al relelor, are slugi sau căpetenii pentru fiecare patimă.

Aşa să înțelegeți, cum întotdeauna patimile le-au numit Sfinții Părinți prin chiar dracii lor. Astfel: dracul lăcomiei de avere, dracul lăcomiei stomacului, dracul mâniei, dracul curviei şi toți ceilalți. Le-au numit aşa pentru că aceste păcate sunt conduse din umbră de diavolul. Şi le-au numit după căpetenia care lucrează din umbră.

Ştiți din Noul Testament că din Maria Magdalena, care s-a apropiat de Iisus cu gând ispititor, Iisus a scos şapte draci. În ea erau toate cele şapte căpetenii ale răului.

Şi tot din Noul Testament ştiți şi despre îndrăcitul din latura Gadarenilor, în care intrase

un legheon - o legiune de draci - cât abia le-a ajuns o turmă de porci care s-a aruncat în mare.

Acum să luaţi seama că am să vă învăţ, ca să puteţi şi voi să prindeţi şi să vedeţi în voi înşivă lucrarea duhului rău. Vorbesc deschis - deci să nu se supere nimeni. Alţii mai subţiri la nas se supără. Noi însă trebuie să vorbim deschis, căci toţi suntem ispitiţi.

E foarte uşor să-i descoperi lucrarea lui necurată, care se face în noi. De pildă, cu lăcomia stomacului, băgaţi de seamă că stomacul se umple, dar pofta nu se satură. Iată lucrul dracului: poftă peste fire. Vedeţi ce uşor îl puteţi prinde, dacă ştiţi?!

E cunoscută lăcomia lupilor şi totuşi lupii nu mănâncă mai mult decât le este foame. Acum dacă lor le-a fost foame rău, asta-i altceva. Câinii ascund pâinea care n-o mai pot mânca.

Iată dar, că fiarele, animalele, nu trec cu poftirea peste fire - numai omul trece, căci numai pe om are diavolul mânie şi numai pe om îl războieşte şi-l încearcă.

{*Niciodată să nu ascultaţi de poftă*}

Iată de ce să nu ascultaţi de poftă niciodată, căci cine a ascultat de poftă a ascultat de diavolul. Asta s-o ţineţi minte în privinţa stomacului. Şi aşa e cu toate patimile. Când va fi vreme mai multă vă voi spune şi despre acelea.

Războiul stomacului, însă, e primul război pe care l-a pierdut omul (în rai) şi prima biruinţă a diavolului. Şi cu el (diavolul) nădăjduieşte să-i

câştige şi pe oameni şi să-i desfacă de Dumnezeu. Şi să ştiţi, că de nu-şi vor trage de seamă oamenii, diavolul va birui.

Iată de ce strigam, s-audă toţi: Înapoi la post căci fără de post ne merge rău!

Şi iată cât de rău.

Cine nu se leapădă de carne şi de grăsime repede va fi încolţit de mânie şi de desfrânare, celelalte două laturi ale lăcomiei stomacului. Şi să vedeţi cum:

Mâncarea de carne, şi mai ales mâncată cu împingerea necurată a poftei, ca să se facă sânge are nevoie de fiere, care este o otravă - veninul nostru. Fierea aceasta topeşte carnea şi grăsimea, întocmai cum topeşte soda slănina, când fac femeile săpun. Fierea e o otravă tare.

Dacă sporeşte mâncarea de carne, sporeşte şi otrava, cu care trebuie topită carnea. Şi atâta sporeşte otrava, încât nu mai încape în beşica ficatului, şi atunci simţi dureri la capătul pieptului, căci stă beşica să crape de plină. Fierea câtă nu încape, umblă prin sânge de sus în jos fără rost şi, otravă cum e, atacă nervii, îi slăbeşte, şi de aici vine nerăbdarea, de aici vine nervozitatea, de aici mânia. Din fierea care atacă nervii. Aici e cheia, de ce se supără unii aşa de uşor, din nimicuri, din fleacuri; să moară de supărare că le e plin sângele de fiere şi li se rup telefoanele - că aşa le zic eu la nervi - şi cea mai uşoară vorbă îi aprinde şi-i chinuie grozav; şi ei la rândul lor îi chinuie pe alţii.

Deschideţi uşa ca să audă şi cei de afară.

Deschideţi-o bine, dar deschideţi şi voi uşile sufletelor voastre, ca să intre Duhul luminii, ca să auziţi, şi să nu vă aflaţi numai auzitori, ci şi împlinitori!

Vedeţi dar, că *fierea* este petrolul, *nervii* sunt fitilul şi *mânia* para diavolului. El a aprins fitilul, căci el vrea să dărâme cu orice preţ şi pe orice căi acest locaş al Duhului Sfânt, care e propriul nostru trup. Acest trup, care nu este al nostru, ci este templu al Duhului Sfânt. Credeţi voi aceasta!? Doar stă scris: *„Oare nu ştiţi că trupul vostru este locaş al Duhului Sfânt ce locuieşte întru voi, pe care-L aveţi de la Dumnezeu, şi că voi nu sunteţi ai voştri? Căci sunteţi cumpăraţi cu preţ! Proslăviţi dar pe Dumnezeu în trupul vostru şi întru duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu"* (I Corinteni 6, 19-20). Şi vedeţi cu ce a început? Cu lăcomia stomacului, adică cu pofta peste fire.

În mâncarea de carne mai sunt şi alte primejdii: o mulţime de alte otrăvuri, care încă dărâmă casa de pe noi; acelea aduc: bolile de inimă, durerile de rărunchi, de ficat şi altele.

Toate se tămăduiesc de la sine înlăturând pricina care le-a adus, curăţind sângele prin post. Căci toate bolile sunt cu putinţă, dacă sângele este otrăvit. Vrei să te însănătoşeşti? Fă calea întoarsă.

Deci luaţi aminte la ce mâncaţi. Căci uite aşa pedepseşte Dumnezeu nesocotirea postului, cu boala, şi încă multe fără leac, cum de pildă e cancerul sau racul - care se face din mâncarea

foarte deasă a creierului de dobitoace, de aceea este mai mult boala orăşenilor şi a măcelarilor de la sate. Paralizia sau slăbiciunea unei jumătăţi de trup, tot din nesocotirea postului se trage.

De obicei cu paralizie pedepseşte Dumnezeu pe toţi nesătuii de avere. Ea poate fi şi moştenire. Şi atunci, dacă simţi acest lucru, ai putea-o ocoli sau stinge postind foarte mult. Dar cum am zis, cu paralizie pedepseşte de obicei Dumnezeu pe toţi nesăţioşii de avere - căci aceştia şi-au făcut socoteala greşită, zicând că dacă postesc nu mai pot alerga şi lucra. Ei au crezut sfatul viclean al diavolului iubirii de avere. Deci au făcut o socoteală greşită înaintea lui Dumnezeu. De aceea toţi harnicii să ia aminte şi să ţină post, ca nu cumva după multa alergătură deşartă să vină o vreme când să trebuiască să stea la pat tot restul vieţii. Dar şi asta de li se întâmplă, tot milă de la Dumnezeu să o socotească, deoarece le dă prilej de a cumpăni şi a-şi cunoaşte greşeala. Căci Dumnezeu nu pedepseşte spre moarte, ci spre întoarcere; căci trupul nu păţeşte nimic când din el scoţi unealta cea rea. Sfinţii au scos cu totul altceva: sfeşnic al Duhului Sfânt.

Prin urmare, cine nu păzeşte postul i se va aprinde în gură para mâniei, de unde începe toată vrajba; iar în timpul lui vor încolţi boli peste boli.

{*Din lăcomia stomacului se naşte şi curvia*}

Nu pot lăsa să nu vă spun că din lăcomia stomacului se mai naşte şi curvia. Despre aerul drăcesc al ei nu se mai îndoieşte nimeni: aces-

ta-i focul iadului.

Acum luaţi aminte, căci n-am răgaz să vă spun mai pe larg, ci numai ceva, din propriile voastre dureri. Nunta într-atât e binecuvântată de Dumnezeu, cât este spre naştere de fii; încolo, chiar între soţii legiuiţi, e desfrânare; şi pentru ea vine bătaia lui Dumnezeu pe oameni în fel şi fel de chipuri.

Desfrânarea între soţi e pricina pentru care vine vremea de se bat de li se sparge casa. Pentru nepăzirea postului şi a sărbătorilor nu se pot înfrâna de la pofta trupească şi aşa zămislesc copii în zile neîngăduite, peste care nu se află darul lui Dumnezeu, ci pedeapsa lui Dumnezeu. Pentru nepăzirea de pofta trupească pe care au întipărit-o în ei, în vremea celor nouă luni de sarcină, se nasc copii îndărătnici, neascultători şi fără frică de Dumnezeu. Aceştia vor cădea în curvie toţi şi mulţumire în viaţă nu vor avea.

Luaţi aminte, părinţilor, că nu e glumă cu viaţa copiilor pe care îi ai, sau vrei să-i ai: eşti răspunzător de ei şi de toată viaţa lor, căci cum le-ai dat-o aşa o au! Şi copiii tăi te vor judeca pe tine după cum bine ştiţi şi bine pătiţi. Iar când te-or supăra, fii cuminte şi nu-i blestema, ascultând de diavolul până în sfârşit, ci trage-ţi de seamă că ei îţi aduc aminte păcatele tale cele nemărturisite şi neispăşite. Roagă-te pentru ei şi roagă-te şi pentru tine - chiar când te-or blestema - să te ierte Dumnezeu.

Păziţi, despre latura poftirii trupeşti, frica şi cuviinţa creştinească şi nu vă amăgiţi de trup,

de vreți să vă bucurați de copiii voștri, iar de nu, așa vor spori relele, încât va junghia fiul pe tată-său și va sugruma fiica pe mamă-sa! Scrie în Sfânta Scriptură! Că așa va fi în vremea din urmă.

Luați prin urmare seama și învățați și pe copiii voștri și curățați-vă de duhul necurat (de diavolul) cu care v-ați deprins a fi.

Luați seama, că dacă vreți să nu cădeți din creștinătate și dacă vreți să biruie chipul lui Dumnezeu în noi, și nu al diavolului - prin patimile sale - luptați-vă din răsputeri cu arma postului, căci după cum vedeți postul este ucigașul patimilor. Pentru că este și dar de la Dumnezeu, dat tuturor celor ce luptă lupta cea bună.

Faceți începătura aceasta și veți vedea cum vi se va înnoi viața și se va liniști casa.



Gândurile bune şi gândurile rele

Sfaturi duhovniceşti

Într-o clipă îs pe pământ şi în cer!

De la marginile lumii şi din adâncuri se reîntorc şi ne spun în şoapta lor tot ce avem de îndeplinit: bine sau rău, dar tu, omule, alege! Gândurile rele... puzderie! Ele tăbărăsc de obicei în mintea omului concentrat la rugăciune sau hotărât a săvârşi binele!

Musafirii nedoriţi, dacă încolţesc ca şi buruienile prin straturi, smulge-le mai înainte de a creşte în propria ta minte.

Ce strat minunat! Un pământ atât de roditor... Dar dacă nu vei plivi buruienile din vreme, te vei pomeni în toamna vieţii tale cu o şerpărie întreagă.

Doreşti să fii de folos pentru tine, pentru viaţă, pentru omenire? Smulge din stratul pe care-l ai buruiana gândului stricat şi nu privi gândurile rele ca într-o oglindă şi nici nu le răsuci pentru a le vedea pe toate feţele. Căci de aici începe păcatul, îndulcindu-te sub amăgirea lor. Cu hoţii nu se face târg, ci se alungă! De vrei, le poţi socoti păsări zburătoare; dar nu-ţi deschide fereastra inimii ca să le arunci grăunţe. Lasă-le să treacă în zbor peste ograda sufletului tău, fără să le dai hrană. Te vei uita şi nu vor mai fi, că ele vor zbura mai departe şi păcatul se va risipi ca un fum mai înainte de a face jeratic pe vatra su-

fletului tău.

O, voi, gânduri abia născute, de ce vă lăsați tulburate? De ce fugiți (de sub cenzura minții) ca o turmă de oi când dau peste păşune străină? Vedeți cum se risipesc de sub ochii păstorului? Ori le sfâşie sălbatica fiară, ori le otrăveşte o iarbă rea. Vraja ispitelor de a scăpa de sub supravegherea multă, pagubă aduce.

Omule! Pune mâna pe toiagul rugăciunii şi fă-le ocol în staulul minții ca să stea acasă sub mila Domnului (sub frâna conştiinței), Care le hrăneşte şi Care primeşte rugăciunile noastre: *„Sufletele le sfințeşte, trupurile le curățeşte, cugetele le îndreptează, gândurile le curățeşte şi aşa ne izbăveşte pe noi de tot necazul celor rele şi al durerii"* (din Ceaslov).

Nemiloasa boală a sufletelor omeneşti, microbul strecurat în rana sufletului, cuiele diavolului bătute în pomul vieții omeneşti, smulge-le cu cleştele rugăciunii şi-ți unge durerea cu harul Sfintei Taine. Scapă-te de satana; l-ai cunoscut poate la o înjurătură. Ooo... şi e aşa de viclean. Căci spune Sfântul Iacob că limba îşi are locul ei între mădularele noastre, dar spurcă tot trupul şi vâră în flăcări aria vieții.

Crezi că înjurătura te astâmpără sau îți sporeşte puterile? E numai o morfină a sufletului - te uşurează pentru o clipă şi te încarcă de amărăciune pentru o veşnicie. **Fii hotărât! Încearcă şi ai să vezi cât poate un om care vrea să fie curat. Un înger bun doreşte să te ajute, nu-l refuza.**

Sau poate ai ajuns robul băuturii, de necaz,

din necumpătare, din patimi? Ooo...! nu ştii că beţia e culcuşul satanei în sufletul ameţit? N-ai văzut că unde-s bălăriile se ascund şerpii şi viperele? Dar, oare, în bălăriile beţiei (tulburarea sângelui şi a creierului) nu se îngrămădesc şerpii patimilor - murdăria trupească şi sufletească: vorbe josnice şi glume necontrolate, înjurături, desfrâu şi altele? Adu-ţi aminte că Sfântul Pavel scrie corintenilor că: nici curvarii, nici furii, nici nesăţioşii de averi, nici beţivii, nici cei răi de gură nu vor moşteni Împărăţia lui Dumnezeu.

Mântuitorul nostru voieşte ca: *„Toţi oamenii să se mântuiască şi la cunoştinţa adevărului să vină"* (I Cor. 2, 4) Nu întârzia! Nu uita că eşti călător prin viaţa asta.

Oare nu ştii, omule, că din prima şi până în ultima zi a vieţii tale tu alergi mereu? Îţi transporţi sufletul spre limanul Împărăţiei lui Dumnezeu, în căruţa trupului tău.

Te-ai gândit cum să-ţi pregăteşti această căruţă? Nici un om chibzuit, sau întreg la minte, nu încarcă lemne, fân sau altceva în carul său până nu-l pregăteşte mai întâi: îl lungeşte, pune lanţuri, prăjină, unge osiile şi apoi încarcă povara pe care doreşte să o transporte. Dacă pentru încărcătura unei poveri obişnuite ne pregătim căruţa cu atâta grijă, cu atât mai vârtos trebuie să ne pregătim căruţa trupului cu lanţurile înfrânării pentru ca să putem transporta cu pace sufletul nostru.

Dacă noi, oamenii, nu îndrăznim să încărcăm o căruţă nepregătită, cu atât mai vârtos Domnul

nostru Iisus Hristos nu va revărsa harul Său într-un trup neîngrijit şi un suflet pustiit.

Nu o spun eu, ci Sfântul Apostol Pavel care zice: orice faceţi cu cuvântul sau cu lucrul, toate să le faceţi din tot sufletul, ca pentru Domnul, iar nu ca pentru oameni (Coloseni 3,23). În numele Domnului Iisus şi prin El să mulţumiţi lui Dumnezeu Tatăl, iar vorbirea voastră să fie dreasă cu sare şi cu grabă să asculte, zăbavnic la vorbă, zăbavnic la mânie (Iacov 1,19). Dacă cineva socoteşte că e cucernic, dar nu-şi ţine limba în frâu, îşi amăgeşte inima, cucernicia acestuia este zadarnică (Iacov 1,26).

De aceea, omule, când vorbeşti, gândeşte-te că vorba ta rămâne scrisă în sufletul celui ce o ascultă, gândeşte-te să te zideşti pe tine şi pe el cu fiecare cuvânt căci şi el şi tu sunteţi ai lui Hristos, Care pentru noi, creştinii, este temelia vieţii noastre. *„După harul lui Dumnezeu, cel dat mie, eu, ca un înţelept meşter, am pus temelia; iar altul zideşte. Dar fiecare să ia seama cum zideşte; căci nimeni nu poate pune altă temelie, decât cea pusă, care este Iisus Hristos. Iar de zideşte cineva pe această temelie: aur, argint, sau pietre scumpe, lemne, fân, trestie, lucrul fiecăruia se va face cunoscut; îl va vădi ziua (Domnului). Pentru că în foc se descoperă, şi focul însuşi va lămuri ce fel este lucrul fiecăruia. Dacă lucrul cuiva, pe care l-a zidit, va rămâne, va lua plată. Dacă lucrul cuiva se va arde, el va fi păgubit; el însă se va mântui, dar aşa ca prin foc"* (I Corinteni 3,12). Nu uita că eşti o cărămidă duhovnicească

din marea clădire a Bisericii lui Hristos. Rămâi cuminte în acest zid socotindu-te legat de celelalte cărămizi cu mortarul iubirii.

Nu te smulge din linia acestui zid duhovnicesc, ci, rotunjindu-ţi cuvintele printr-o frământătură curată a gândurilor, arde-le în cuptorul minţii luminate şi abia apoi trimite-le pe marele şantier al vieţii omeneşti. Clădirea construită astfel, niciodată nu se va prăbuşi.

Fericiţi cei ce mor în Domnul căci faptele lor vin cu ei şi trăiesc în veşnicie.

Omule, trebuie să-ţi schimbi viaţa - retează cu foarfeca voile tale - crengile rele: sudalmele, neascultările, şi va rămânea un pom care nu va putrezi în veac - e cuvântul lui Dumnezeu.

În fiecare zi citeşte, dacă poţi, măcar un verset, măcar un capitol sau un psalm, de care să-ţi legi gândurile, mutându-te de la cele stricăcioase la cele veşnice. Dând astfel de lucru gândului, nu-l vei mai lăsa să zămislească păcatul, care să nască fapte ruşinoase.

Rugăciunea şi postul, aceste aripi sufleteşti, puternice arme de luptă duhovnicească, cu care-ţi poţi câştiga biruinţa împotriva la tot păcatul, le cunoşti şi tu, omule, şi ştii cât de folositoare sunt.

Da! Rugăciunea şi postul sunt minunatele unelte duhovniceşti cu care îţi strângi laolaltă roada ostenelilor duhovniceşti, ca şi pe altă parte uneltele gospodăreşti - când trebuie să coseşti păcatul, când să aduni virtuţile şi când să nimiceşti buruiana gândurilor sălbatice.

Foloseşte-te de ele când trebuie, căci nimeni

nu cunoaşte mai bine ca tine unde să aduni şi unde să tai, numai tu, omule, ştii. Căci scris este: *„Vreme este să plângi şi vreme este să vorbeşti şi vreme este să taci şi toate la vremea lor, şi toate cu aleasă înțelepciune"* (Ecclesiastul 3, 4-8).

„Eu voiesc, zice Sfântul Apostol Pavel, *ca toți oamenii să fie cum sunt eu. Dar fiecare are darul său de la Dumnezeu"* (I Corinteni 7,7).

Mai degrabă atâta cât faci, fă cu duh de smerenie, pentru că Dumnezeu celor trufaşi le stă împotrivă; iar celor smeriți le dă har.

Te afli în post, nu uita că postul te ajută şi este sala de aşteptare, în care creştinul îmbolnăvit de păcate trebuie să cugete, până-i vine rândul, cum să-şi dezvăluie boala mai sincer înaintea duhovnicului său la spovedanie, pentru că de vreme ce ai venit la doctor să nu cumva să te întorci nevindecat, ci să ai parte în mod folositor de cereştile doctorii ale Sfintei Treimi.

Rugăciunea e respirația sufletului, iar postul e apa care stinge văpaia patimilor.

Orice unealtă e cu două tăişuri. Dacă nu o foloseşti cum trebuie, în loc să taie, ea te taie, în loc să clădească, te dărâmă. Deci, fii cu nădejdea în Domnul când foloseşti uneltele Lui.

Adu-ți aminte de acel sobor tainic care a pus la cale trădarea şi prinderea lui Iisus. Era într-o zi de miercuri şi a treia zi, vinerea, a fost străpuns pentru păcatele noastre şi zdrobit pentru fărădelegile noastre. Hristos a fost pedepsit pentru mântuirea noastră şi prin rănile Lui noi toți ne-am vindecat.

Chinuit a fost şi supus şi nu Şi-a deschis gura Sa, ca o oaie spre junghiere S-a adus şi ca un miel fără de glas înaintea celui ce-L tunde, aşa nu Şi-a deschis gura Sa (Faptele Apostolilor 8,32).

Deci a fost răstignit pentru păcatele noastre. Şi fiindcă în aceste două zile a pătimit Iisus pentru noi toți, dorind în chip deosebit să ne scoată din mocirla păcatului, a patimilor, a pieirii veşnice, vrând să ne mântuiască, vom rămâne, oare, nepăsători la marea Lui jertfă? Să nu ne jertfim şi noi măcar atât, prin înfrânare?



Clopotnița Mănăstirii Prislop, în stil athonit, construită de Părintele Arsenie Boca

Gândurile şi vicleniile lor

> Toate patimile dezlănţuie o concurenţă pentru bunurile lumii acesteia încât oamenii se văd unii pe alţii duşmani de moarte şi ajung la crime şi războaie.
>
> (*Părintele Arsenie Boca*)

Gândurile vin în minte de la fire, de la Dumnezeu şi de la diavol.

De la fire sunt cele numite: foamea, setea, frigul şi celelalte.

De la Dumnezeu sunt gândurile cu grijă de suflet, de luminarea lui, de aducerea omului întreg, curat înaintea lui Dumnezeu, precum şi atenţionările conştiinţei şi altele asemenea.

De la diavolul sunt plăcerea de a face rău, de a uita de Dumnezeu, precum şi toate pasiunile. O altă caracteristică a lui este că sileşte omul la toate extremele care-i sunt peste putere.

Mintea, nu creierul, trebuie să ştie să deosebească ce vine de la Dumnezeu, sau de la fire, sau de la diavol. Cu mintea trecem prin mormânt dincolo, ea nu-i supusă morţii.

Toate acestea ca gânduri.

Dar diavolul încurcă lucrurile şi altfel, le strâmbă!

Strâmbă şi cele ale firii, îmbiind firea la toate denaturările şi exagerările ca s-o uzeze şi s-o înnebunească după tot felul de plăceri egoiste.

Strâmbă şi cele ale lui Dumnezeu. Dacă mintea nu ia aminte, diavolul face cu omul cum face cu sectarii. Trage în greşeală pe om să nu asculte de orice rânduială ci numai de capul lui în care el (diavolul) e profesor.

Ce interesează aici, cu deosebire, e ce face diavolul cu instinctele primare ale omului, cum le degradează, cum le exagerează... prezentându-le ca drepturi la ceva - „minţind că asta-i libertatea lui". Că asta-i el şi altceva nimic. De cumva omul crescând află că mai are şi minte şi suflet, le umflă de mândrie, de aroganţă, de suficienţă de sine, de neascultare şi îndărătnicie.

O altă caracteristică a diavolului: este cel mai mare pisălog pe capul omului, obsedând mintea chiar şi în vis cu „învăţăturile lui". Obsesiile sexuale, de pildă. Acestea sunt gânduri care ciocănesc la cap până îl biruie şi îl duc la învoială pe bietul om neatent, îl duc la faptă şi îl aruncă în păcat. Plăcerea mincinoasă şi de-o clipă a căderii în păcat devine cleiul memoriei şi se face deprindere care de acum va cere o repetiţie continuă şi omul pierde stăpânirea de sine şi merge în calea păcatului până la istovire prin moarte şi nu moarte bună, ci moarte a minţii mai întâi - că a fost prima de vină. Nevrozele, psihozele sunt efectul denaturării acestui instinct primar al firii în câteva generaţii succesive dar pot apare şi într-o generaţie dată. Deci omul, condus fără să-şi dea seama de diavol, a declanşat exploziv un instinct al firii. Astfel deci a slăbit firea minţii, a slăbit stăpânirea de sine, a acoperit mustrarea

de conştiinţă, care acum ea face explozie şi găsind mintea slăbită o alungă în schizofrenie, în paranoia şi în alte nenorociri nervoase.

Calea călugăriei nu e după fire; ea e mai presus de fire, ca atare cere o putere în plus. Se înţelege că o putere mai presus de fire de la Dumnezeu dar şi o capacitate biologică de rezistenţă faţă de pisălogeala obsesiei, a tensiunii firii sau a povârnişului denaturării.

Când au zis ucenicii Mântuitorului într-un context: *„Nu e bine a se însoţi omul cu femeie"*, Domnul Hristos, Autorul omului, le-a răspuns: *„Nu toţi pricep cuvântul acesta, ci numai aceia cărora le este dat"* (Matei 19,9)

Cum dat? Dat în conştiinţa lui genetică, mai înainte de a fi vreuna din zilele lui pe pământ. Dat ca destin cu ajutorul orânduirii speciale, a unor gene... în cromozomii săi specifici xx sau yy, ca tensiunea lor cea după fire să poată favoriza convertirea iubirii fizice - pentru o singură persoană, opusă sexului - în iubire duhovnicească universală pentru toţi oamenii oricum ar fi ei.

Potrivnicul (diavolul) e îngăduit să ispitească trupul şi sufletul cu plăcerile patimilor: senzualitatea, lăcomia, luxul, slava deşartă, ispita puterii sau a măririi trecătoare, a mândriei sau aroganţei, cu patima proprietăţii sau poate ispiti omul făcându-l să intre în contextul unei concepţii de viaţă diametral opuse Revelaţiei. Toate patimile dezlănţuie o concurenţă pentru bunurile lumii acesteia încât oamenii se văd unii pe alţii duşmani de moarte şi ajung la crime şi războaie.

Iubirea de oameni e înfrântă de egoisme antagonice sau demonice. Oamenii pot înnebuni dacă rămân sau oftează cu exclusivitate numai pentru viața de acum şi de aici. Libertatea lor cu care sunt împodobiți de creație nefolosind-o sub îndrumarea lui Dumnezeu, ajung în cea mai demonică robie şi omul e pierdut cu voia şi cu mintea lui. Deci, de ce sunt îngăduite devierea şi potrivnicul? Ca să se vadă încotro înclină libertatea duhului omului şi de acea direcție să aibă parte în vecii vecilor.

„Iată pus-am înaintea feței voastre apa şi focul, viața şi moartea; spre care veți întinde mâna, pe aceea veți avea-o" (Isus Sirah 15, 16-17; Deuteronom 30,16)

Numai între contrarii se desăvârşeşte iubirea.

Gândurile lui sarsailă îşi pierd puterea când sunt spuse, denunțate la preot. Mai greu este cu neajunsurile ereditare țesute în fire. La obârşie şi acestea tot pe cel viclean îl au la rădăcină. Sunt neputințe ereditare de care greu scapi, ba de unele din ele nu scapi. Exemplu: alcoolismul bunicilor, străbunicilor, se soldează în urmaşi cu un creier mai slab. Descendenții acestora merg până la al treilea neam. Sfânta Scriptură pomeneşte şi de-al patrulea neam..., de-al cincilea neam nu mai spune nimic, dovadă că s-a stins neamul acesta.

Orice lămurire luminată nu poate înlocui celulele nervoase distruse de alcool. Sunt deci şi imposibilități de luptă cu poverile ereditare. Pe înaintaşi să-i iertăm şi cu asta îi ajutăm la judecată.

Pentru tăria credinţei Ortodoxe pe care a avut-o Părintele Arsenie Boca şi pentru minunile pe care le-a făcut Dumnezeu prin sfinţia sa, aşa îl are poporul cel bine-credincios: la icoane

COPILĂRIE ŞI SFINŢENIE

> Împărăţia lui Dumnezeu este făgăduită copiilor, oamenilor ce o primesc fără discuţie, ca nişte copii, oamenilor ce au venit la Iisus de copii. Deci, cum să nu se supere Împăratul când copiii sunt opriţi de a veni la Iisus, când Iisus le este interzis?

Părinţii şi copiii

Iisus vorbea într-o casă, poate în Capernaum. Iar bărbaţii, femeile, toţi nevoiţii de odihnă şi mângâiere, umpluseră casa şi-L împresurau de-aproape, se uitau la El cum te uiţi la părintele pe care l-ai regăsit, la fratele care s-a făcut bine, la binefăcătorul care mântuie.

Atâta erau de înfometaţi de cuvântul Său acei bărbaţi şi acele femei, că Iisus şi prietenii Săi nu aveau parte nici măcar să înghită o înghiţitură. Vorbea de multă vreme şi aceia ar fi dorit să mai vorbească, până noaptea, fără întrerupere, fără a se odihni o clipă. De-atâta vreme-L adăstau.

Părinţii şi mamele lor adăstaseră în josnică pângărire şi dobitocească încrucişare de braţe, mii de ani. Ei înşişi de prea multă vreme adăstau, în ceaţa tâmpă a unui dor nelămurit. Cu

toţii oftaseră noapte de noapte după o dâră de lumină, după o făgăduială de fericire, după un cuvânt de iubire. Iar acum Îl vedeau în faţă pe Cel ce împărţea răsplăţile îndelungatelor aşteptări. Şi le cereau fără alte amânări.

Acei bărbaţi şi acele femei stăteau în jurul lui Iisus, nerăbdători ca nişte creditori cu drepturi, care, în sfârşit, puseseră mâna pe dumnezeiescul lor datornic - veşnic aşteptat - să-şi ceară partea până la cel din urmă ban. N-aveau decât să se lipsească de mâncare - veacuri după veacuri părinţii lor trebuit-au să se lipsească de pâinea adevărului, ani după ani ei înşişi nu-şi putuseră potoli foamea cu pâinea nădejdii.

Iisus, aşadar, le vorbeşte de una oamenilor care au ticsit casa. Rosteşte iarăşi cele mai ademenitoare imagini ale inspiraţiei Sale, povesteşte noutăţile cele mai nedezminţite despre Împărăţia Cerurilor, Se uită la ei cu acei ochi plini de invocaţie, Se coboară în inima sufletelor, coboară de cu zori în ţarcul neguros al caselor.

Oricare dintre noi şi-ar da zilele ce-i mai rămân ca să fie privit de acei ochi, ca să cate o clipă, să asculte o singură dată glasu-I cotropitor ce se schimbă-n melodioasă armonie, graiul acela smerit.

Acei oameni care au răposat, acele sărmane femei, acei nemernici care-s pulbere azi în văzduhul pustiului ori noroi sub copitele cămilelor, acei bărbaţi şi acele femei pe care nimeni nu îi pizmuia, atâta vreme cât pizmă poate fi după o moarte atât de îndelungată şi învăluită în ceaţa depărtării, acei bărbaţi şi acele femei Îi auzeau



Biserica lui Hristos
şi Familia creştină „după chipul Bisericii"

Hristos şi Biserica Sa sunt acolo unde Domnul întemeiază şi binecuvintează familia şi naşterea de prunci în cadrul ei.

Binecuvântarea familiei cu mulţi copii, a mamei râvnitoare, este acolo unde se ia în serios răspunderea maternă, adică purtarea crucii... Trădarea acestei misiuni aduce grave mustrări de conştiinţă, singura şi sigura scăpare este spovedania la preot, pocăinţa pentru avortul săvârşit, rugăciunea şi facerea canonului. Altă ieşire din acest Iad, categoric, nu este.

glasul, Îi vedeau ochii.

Dar iată un zgomot, larmă pe la uşa casei. Careva dă să intre. Unul din cei de faţă Îi spune lui Iisus: „Mama Ta, fraţii şi surorile Tale au venit să Te caute.” Dar Iisus stă locului: „Cine-i mama? Cine-s fraţii?” Şi rotindu-Şi ochii deasupra celor ce-i stăteau în preajmă, le zice: „Iată mama şi fraţii, oricare dintre voi va împlini voinţa Domnului, Mi-e frate, Mi-e soră, Mi-e mamă. Întreaga-Mi familie aici Îmi este. Alta n-am. Legăturile de sânge n-au preţ când nu-s consfinţite în suflet. Tatăl Meu e Părintele care Mă face asemenea Lui, în desăvârşirea binelui. Fraţii Îmi sunt sărmanii ce-au plâns, surorile - femeile ce-au împărtăşit iubirile pentru Iubire.” Prin aceste cuvinte nu înţelegea să Se lepede de îndurerata Fecioară, din al cărei pântece Se născuse, ci voia să spună că ziua surghiunului voit de bunăvoie, nu mai ţinea de mica familie din Nazaret; era pe dea-ntregul al menirii Sale de Mântuitor al marii familii omeneşti.

Filiaţia duhovnicească în noua iconomie a mântuirii întrece şi lasă în urmă simpla filiaţie trupească. Dacă vine cineva la Mine şi nu-l urăşte pe tatăl său, pe mama sa, nevasta, copiii, fraţii şi surorile, până chiar şi propria-i viaţă, nu-mi poate fi ucenic. Iubirea lăuntrică va să fie pusă mai prejos de iubirea obştească. Eşti ţinut să alegi între vechile legături de dragoste ale omului vechi şi singura iubire a omului nou.

Familia se va stinge atunci când oamenii, în viaţa cerească, vor fi mai mult decât oameni.

Acum familia e o piedică pentru cel ce-i ajută pe ceilalţi să intre în Rai. *„Să nu chemaţi vouă tată pe pământ, că unul este Tatăl vostru, Cel din ceruri"* (Matei 32,9). Cel ce-şi va părăsi familia, fi-va răsplătit în nesaţ. *„Adevăr vă grăiesc vouă, că nimeni nu este care şi-a lăsat casă, nevastă, fraţi, părinţi, copii din dragostea pentru Împărăţia lui Dumnezeu, care să nu ia cu mult mai mult în vremea aceasta şi în veacul ce va să vină viaţă veşnică"* (Luca 18, 29,30).

Tatăl Cel din ceruri e vrednic de încredere, fraţii voştri din Împărăţie sunt vrednici de încredere, dar părinţii şi fraţii de pe pământ pot să fie ucigaşii voştri: *„veţi fi vânduţi până şi de părinţi şi de fraţi şi de rude şi de prieteni, şi vă vor omorî pe mulţi dintre voi şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu"* (Luca 21,16-17).

Cu toate acestea, măcar părinţii s-ar cuveni să fie credincioşi. Căci, după Iisus, părinţii au cu mult mai mari îndatoriri faţă de copii, decât au copiii faţă de părinţi. Străvechea Lege nu-i cunoaşte decât pe cei dintâi: *Cinsteşte pe tatăl şi pe mama ta*. Copiii sunt avuţia celui ce i-a făcut. Viaţa pe acele timpuri pare atât de frumoasă şi de preţ că nu vor fi în stare niciodată să se plătească de datorie. Vor trebui să fie mereu robi, veşnic robi. Nu au a trăi decât pentru bătrân, la poruncile bătrânului.

Şi aici, dumnezeiescul geniu al Răsturnătorului vede ce le lipseşte străbunilor. Părinţii trebuie să dea fără zgârcenie, fără răgaz - să dea. Chiar dacă copiii sunt răi, chiar dacă-l părăsesc

pe părinte, chiar dacă nu-s vrednici de nimic, după chibzuința măruntei înțelepciuni a lumii, *Tatăl nostru* e jumătate o rugăciune a copiilor către Părinte. E rugăciunea şi cererea pe care orice copil i-ar putea-o face tatălui său.

Iar părinții chiar dacă dau tot, pot fi părinți. Dacă fiii se lasă de ei spre a se arunca în vâltoarea vieții desfrânate, trebuie să fie iertați de îndată ce se întorc, precum iertat a fost fiul risipitor din parabolă. Dacă îşi lasă părinții spre a căuta o viață mai înaltă şi mai desăvârşită - cum sunt cei ce se îndreaptă pe căile Împărăției - fi-vor răsplătiți înmiit, în această viață şi în cea de-a doua.

Dar părinții, oricum ar fi, sunt datornici, groaznica răspundere pe care şi-au luat-o dând viață unor făpturi noi, va (trebuie) să fie împlinită. Asemenea singurului Tată din ceruri, sunt ținuți să le dea celor ce cer şi celor ce tac, celor vrednici şi celor nevrednici, celor ce stau la masa casei şi celor ce hoinăresc prin lume, celor buni şi celor răi, celor dintâi ca şi celor de pe urmă. Nu le este îngăduit să se dea înapoi nici din fața copiilor ce fug de ei şi îi lovesc, din fața copiilor ce se leapădă de dânşii.

„Pe care dintre voi l-ar lăsa inima să-i dea copilului său o piatră când cere pâine?" Cine nu-i va da atunci copilului care se îndepărtează fără să ceară nimic, cel mai mare dar: iubirea care nu aşteaptă răsplata iubirii?

Totuşi sunt fii ai Fiului Omului, dar nimeni nu-I putea spune tată după legea firii şi a cărnii.

Poate singura bucurie ce nu dezamăgeşte

dintre dezamăgitoarele bucurii ale oamenilor, e aceea de a ține la piept ori pe genunchi un copilaş îmbujorat la față de un sânge care să fie al tău, care să-ți zâmbească cu cea dintâi străfulgerare a ochilor, care să-ți îngâne numele, să te facă să mai descoperi o dată duioşia pierdută a celei dintâi pruncii. Să simți lipită de pielea îmbătrânită, întărită de vânturi şi arşiță, o carne nouă, moale şi născândă, sub care sângele parcă ar păstra încă ceva din dulceața laptelui, o carne plămădită parcă din petale calde şi vii, să simți că astă carne-i a ta, făcută-n carnea femeii tale, hrănită cu laptele sânilor ei, să iscodeşti ivirea înceată a sufletului în această carne care-i a ta, care-i a aceleia a ta, să fii singurul tată al acestei singure făpturi, al acestei flori ce-i gata să se învolte-n lumina lumii, să te recunoşti în ea, să-ți descoperi ochii aceia mirați, să-ți auzi iarăşi glasul în frageda-i gură, să copilăreşti din nou pentru acest copilaş, pentru a fi vrednic de el, pentru a-i fi mai aproape, să te faci mai mic, mai bun, mai curat, uitând toți anii ce te-au apropiat tăcuți de moarte, să uiți trufia bărbăției, făloşia înțelepciunii, cele dintâi brăzdături ale feței, ispăşirile, pângăririle, josniciile vieții, şi să redobândeşti fecioria lângă acea feciorie, senin lângă acea seninătate, bun de o bunătate pe care n-ai mai cunoscut-o niciodată, să fii, cu un cuvânt, părintele unui copil al tău, care creşte zi de zi în patul tău, în casa ta, în brațele nevestei tale, e fără îndoială cea mai mare desfătare omenească din care îi sunt date omului cu sufle-

tul încătuşat în măduva tinei.

Iisus simţea înclinarea pentru copii ca şi pentru păcătoşi. Spirit absolut, nu-I plăceau decât extremele. Nevinovăţia şi căderea erau pentru El arvunele mântuirii. Nevinovăţia, pentru că n-are nevoie să fie curăţită; josnicia, pentru care se simţea mai cotropitoare nevoia de a se curăţi. În primejdie sunt oamenii de mijloc: cei jumătate stricaţi şi jumătate neatinşi; oamenii ciumaţi pe dinăuntru şi care vor să pară neîntinaţi şi buni la Dumnezeu; cei ce şi-au pierdut odată cu copilăria curăţenia din născare şi nu simt încă mirosul greu al lăuntricei lor putreziri.

Iisus îi iubea cu duioşie pe copii şi cu milă pe ucigaşi, cu duioşie pe cei curaţi şi cu milă pe cei ce nu pot zăbovi să se curețe. Mâna-I stăruia cu voioşie pe părul afânat al pruncului desprins de la sân şi nu dădea în lături părul prostituatei, îmbibat cu mirodenii. Ieşea în calea păcătoşilor, deoarece ei n-aveau întotdeauna tăria să-I iasă în cale, dar îi chema la Sine pe copii, deoarece copiii îl simt pe cel ce-i îndrăgeşte şi dau fuga la el cu bucurie.

Mamele-I întindeau pruncii să-i atingă. Ucenicii, cu obişnuita lor nătângie, le ţineau de rău, iar Iisus, Care vedea acestea, a trebuit să-i dojenească. „Lăsaţi copiii în pace şi nu-i opriţi să vină la Mine, căci a lor e Împărăţia Cerurilor, şi adevărat grăiesc: fiecare dintre voi care nu va intra în Împărăţia lui Dumnezeu ca un copil - nu va mai intra într-însa."

Ucenicii, oameni în toată puterea cuvântu-

lui, mândri de puterea lor de oameni cu trecere şi de slujitori ai Stăpânului de mâine, nu pricepeau cum de-I venea Învăţătorului să-Şi piardă vremea cu nişte copii ce abia-abia începeau să lege cuvintele şi nici nu puteau înţelege încă tâlcul vorbelor celor vârstnici. Dar Iisus, punând în mijlocul lor pe unul dintre aceşti copii, îi ţinu de rău: *„Adevăr grăiesc vouă, că de nu vă veţi schimba şi să vă faceţi ca pruncii, nu veţi intra întru Împărăţia Cerurilor. Că cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, acela mare este întru Împărăţia Cerurilor şi cine va primi un prunc ca acesta întru numele Meu, pe Mine Mă primeşte. Iar cine va sminti* (nărăvi la rele) *pe unul din aceşti copilaşi care cred întru Mine, mai de folos i-ar fi lui ca să-i spânzure o piatră de moară de gât şi să se înece în adâncul mării"* (Matei 18, 3-6).

Şi aici răsturnarea valorilor e totală. După străvechea *Lege*, copilul era acela care trebuia să-i poarte respect omului mare, să-l cinstească pe bătrân. Cel mic era ţinut să-l ia pe cel mare drept pildă, desăvârşirea era lăsată pe seama vârstei coapte sau mai degrabă pe seama bătrâneţii. Copilul era respectat numai într-atât cât păstra în el nădejdea unei viitoare bărbăţii. Iisus răstoarnă *Legea*, cei mari să ia pildă de la cei mici, vârstnicii trebuie să se întoarcă iarăşi în copilărie, părinţii să se poarte cum se poartă copiii. În lumea aceea în care avea trecere puterea, în care se bucura de faimă doar maşterul[46]

---

[46] maşter = neîndurător, rău, crud, neînduplecat, aspru, vitreg.

îmbogățirii și al obijduirii, copilul mai-mai că nu era om. În noua lume propovăduită de Hristos, în care vor domni doar castitatea încrezătoare și drăgălășia nevinovăției, copiii sunt icoana fericirilor de mâine. Copilul, care până atunci părea om „neîntreg", e mai desăvârșit ca bărbatul. Bărbatul, care crede că a ajuns la deplinătatea vârstei și a sufletului său, va (trebui) să se întoarcă înapoi, să se despoaie de nărăvita-i bătrânețe și să se-ntoarcă iarăși la anii copilăriei. Din călăuzitor ajunge călăuzit, de la locul dintâi coboară iarăși la cel din urmă.

Iisus, întrucât Îl privea pe El, Își dezvăluia fățiș copilăria și Se mărturisea fără pic de sfială asemenea copiilor ce-I ieșeau în cale: „Oricare dintre voi întinde mâna unui copilaș ca acesta, Mie Mi-o întinde." Sfântul, săracul, poetul se înfățișează sub această nouă întruchipare - care le întruchipează pe toate: copilul, curat și neîntinat ca sfântul, gol și nevoiaș ca săracul, uimit și îndrăgostit[47] ca poetul.

Iisus nu-i iubește pe copii numai ca modele neștiutoare ale candidaților la desăvârșirea Împărăției, dar și ca adevărații mijlocitori ai adevărului. Neștiința lor e mai luminată decât învățul învățaților; nevinovăția lor e mai puternică decât înțelepciunea ce se răsfrânge în vorbele întrețesute de raționamente. Numai oglinda netedă poate primi răsfrângerile revelației. *„Mulțumescu-Ți Ție, Părinte* - strigă într-o zi -

---

[47] Înaripat, entuziast, înflăcărat, însuflețit.

Doamne al cerului şi al pământului, că ai ascuns acestea de cei înţelepţi şi pricepuţi şi le-ai descoperit pe ele pruncilor" (Matei 11,25). Celor pricepuţi le strică însăşi învăţătura lor, deoarece socotesc că ştiu totul. Pe cei înţelepţi îi încurcă însăşi înţelepciunea lor, deoarece nu-s în stare să descopere altă lumină, afară de lumina minţii. Numai cei neştiutori pricep nepriceperea, nevinovaţii - nevinovăţia, îndrăgostiţii - dragostea. Revelaţia lui Iisus, dezvăluită numai în faţa sufletelor feciorelnice, stă în umilire, în purificare, în milă. Şi omul crescând se strică, se trufeşte, deprinde păcătoasa desfătare a urii. Se depărtează zilnic de Rai, e din ce în ce mai neînstare să-l găsească. Se simte bine în treptata-i coborâre, se făleşte cu netrebnica-i ştiinţă ce ascunde singurul adevăr de care ar avea nevoie.

Ca să descopere iarăşi Raiul cel nou, Împărăţia nevinovăţiei şi a iubirii, omul vârstnic e nevoit să se regăsească copil; copilul prin harul naşterii e de la început aşa cum vor trebui să fie vârstnicii, după cumplite strădanii.

Iisus caută, da, tovărăşia bărbaţilor şi a femeilor, a păcătoşilor şi a păcătoaselor, dar Se simte a fi în mijlocul adevăraţilor Săi fraţi, numai când mângâie capul copiilor, pe care femeile galileene I-l întind lui Iisus ca pe o ofrandă.

Împărăţia copiilor

Copiii odihnesc şi refac omul! Ei rezumă gingăşia şi frumuseţea, puritatea şi nevinovăţia, şi credinţa. Chiar ei sunt o refacere a omului.

Chiar pe Iisus copiii L-au odihnit. Cei mari Îl amărau mereu. Nu ieşise bine din necredincioasa Betsaidă unde abia tămăduise un orb, n-a izbăvit bine pe Petru de „milostivirea" satanei, când a precizat curajul în riscurile mântuirii, când, iată, altă surpriză, o micime omenească.

În drum spre Capernaum, ucenicii se pripeau şi se întrebau, care e mai mare între ei? Cine ştie dacă Petru a mai avut vreo pretenţie?

Când i-a întrebat Iisus despre ce vorbeau între ei pe cale, ucenicii au tăcut, semn că au vorbit din ale lui satana. Acesta, diavolul, se strămutase din Petru în ceilalţi, pe altă temă, a celor omeneşti.

După atâtea şi de la atâţia şi de la toţi, Iisus avea nevoie de odihnă. Deci şezând, i-a chemat! Şi de câte ori i-a chemat..., şi le-a zis: *„De voieşte cineva să fie întâiul, acesta să fie cel mai de pe urmă la toţi şi sluga tuturor"* (Marcu 9,35).

Mare înaintea lui Dumnezeu nu poate fi decât omul smerit. Oamenii ajung mari prin vitejii, bogăţie, putere, chiar înţelepciune - dar aceasta este trufie, şi cu ea sperii lumea; şi aşa eşti mare înaintea lumii.

„Lumea", însă, nu e cuprinsă în scoarţele

cărţii cereşti; dar în schimb (lumea) se înscrie acolo cu un pahar de apă dat unui drumeţ în numele dragostei de oameni.

Şi, luând un copilaş în braţe, le-a zis: *„Oricine va primi în numele Meu pe unul din aceşti prunci, pe Mine Mă primeşte; şi oricine Mă primeşte pe Mine, Îl primeşte pe Cel ce M-a trimis pe Mine"* (Marcu 9,37).

Cuvântul ar putea fi lărgit. Dacă mamele ar primi copiii în numele Domnului, ce străvezii ar fi ei în chipul lui Iisus! Abia atunci şi-ar putea da seama mamele pe cine au primit prin copii.

Copiii ajung în braţele lui Dumnezeu, fiindcă sunt cei mai aproape de El. Modul lor de a fi e cel mai iubit de Dumnezeu. Înţelepţii Îl înţeleg pe Dumnezeu ca pe o necesitate în explicarea lumii. Copiii Îl au ca pe un Tată de pe celălalt tărâm. Iată de ce copiii sunt în Adevăr, pe când înţelepţii în afara Lui. Găseşti ceva şi cu mintea lor, numai dacă ai o inimă curată de copil. Aceasta te duce de-a dreptul în braţele Adevărului.

În ochii copiilor, seninătatea e de culoarea cerului. Nu e Dumnezeu mai real în împărăţia copiilor decât într-un tratat de mecanică cerească?

Dumnezeu şi copiii au înrudirea pe care noi, cei mari, o pierdem.

Sfinţii sunt nişte mari copii!

Şi ce departe ne ţinem de ei!

S-a supărat Iisus[48]

Matei 19, 3-13; Biblia din 1914.

3. *Şi au venit la Dânsul Fariseii, ispitindu-L pe El şi zicând: Oare se cade omului să-şi lase femeia sa pentru fieştece pricină?*
4. *Iar El răspunzând a zis lor: Dar nu aţi citit, că Cela ce a făcut dintâi, bărbat şi femeie i-a făcut pe ei?*
5. *Şi a zis: Pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl său, şi pe mama sa, şi se va lipi de femeia sa, şi vor fi amândoi un trup.*
6. *Pentru aceea nu mai sunt doi, ci un trup. Deci ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă.*
7. *Zis-au Lui: Dar cum Moise a poruncit ca să i se dea carte de despărţire şi să o lase pe ea?*
8. *Zis-a lor: Moise după învârtoşarea inimii voastre v-a dat voie să vă lăsaţi femeile voastre; dar dintru început nu a fost aşa.*
9. *Iată grăiesc vouă: Că oricine îşi va lăsa femeia sa afară de cuvânt de curvie, şi va lua alta, preacurveşte, şi cela ce va lua pe cea lăsată preacurveşte.*
10. *Zis-au Lui ucenicii Lui: Dacă aşa este pricina omului cu femeia, nu este de folos a se însura.*
11. *Iar El a zis lor: Nu toţi pricep cuvântul acesta, ci celora ce s-a dat.*

---

[48] Matei 19, 3-14.

12. *Că sunt fameni, care din pântecele maicii lor s-au născut aşa; şi sunt fameni, care s-au scopit de oameni; şi sunt fameni, care singuri pe sine s-au scopit pentru Împărăţia Cerurilor. Cela ce poate înţelege să înţeleagă.*

13. *Atunci s-au adus la Dânsul prunci, ca să pună mâinile peste ei, şi să se roage. Iar ucenicii i-au certat pe ei.*

Cât de puţin au înţeles chiar ucenicii lui Iisus sensul căsătoriei, se vede din ceea ce a urmat îndată după această lămurire. Mai mult au înţeles mamele ce-şi aduceau la El pruncii, ca să-Şi pună mâinile peste ei şi să-i binecuvânteze. Ucenicii îi certau pe cei care-i aduceau. Iisus, văzând aceasta, S-a supărat şi le-a zis: *„Lăsaţi pruncii să vină la Mine şi nu-i opriţi, că a unora ca acestora este Împărăţia Cerurilor. Şi punându-Şi peste ei Mâinile, S-a dus de acolo."* (Matei 19, 14,15).

Iată o supărare a lui Iisus. Supărarea că copiii nu sunt lăsaţi de mici să vină la Iisus.

Este lucru ştiut, că omul din copilărie aduce închinarea pentru Dumnezeu, indiferentismul sau necredinţa. Rar când este altfel. Copilăria este intervalul vieţii mai apropiat de sfinţenie, mai capabil de credinţă.

Şi oricum, în orice domeniu, „credinţa" este factorul pe care se clădeşte şi pe care se contează. Dacă acest factor este înclinat dintru început (din copilărie) spre Dumnezeu, vom avea „credinţa în Dumnezeu". Dacă este înclinat

împotriva Lui, vom avea „credință în necredință": *„Cred Doamne, ajută necredinței mele"*.

Filozofia, oricare ar fi ea, se bazează pe factorul primordial al credinței în rațiune, al credinței în ştiință etc.



Împărăția lui Dumnezeu este făgăduită copiilor, oamenilor ce o primesc fără discuție, ca nişte copii, oamenilor ce au venit la Iisus de copii. Deci, cum să nu se supere Împăratul când copiii sunt opriți de a veni la Iisus, când Iisus le este interzis?

Ştiu, însă, că indiferent cum este dirijată educația copiilor, tot Dumnezeu este Tatăl sufletului, şi cele ce le lucrează educația pe dinafară pot fi zădărnicite de cele dinlăuntru. Conştiința este un grai de altă natură de cum poate vorbi omul.

Cu toate că lucrurile pot să se desfăşoare şi în favoarea necredinţei, totuşi Dumnezeu rânduieşte fiecărei generaţii libertatea de a decide.

Mare este răspunderea celor ce opresc copiii de la Iisus. *„Mai bine i-ar fi legat de grumaz o piatră de moară şi l-ar fi aruncat în mare decât să smintească pe unul din aceştia mai mici"* (Luca 17,2).

Sfinţenia

Lui Iisus toate lucrurile, întâmplările, oamenii de tot felul, până şi copiii Îi prilejuiau motive de revelaţie. De la toate lucrurile lumii, Iisus ridică oamenii la raţiunile supranaturale ale Providenţei.

Pe copii, de pildă, Iisus i-a găsit modelul sufletului deschis spre Dumnezeu. Ei, deşi nu înţeleg nimic şi nu schiţează nici o împotrivire dialectică, cred totul şi cu credinţă pun întrebări uimitoare lui Dumnezeu. Pentru ei, existenţa lui Dumnezeu şi prezenţa divină este un lucru de la sine înţeles. Nu în zadar s-au alăturat aceste două cuvinte: copilăria şi sfinţenia.

De fapt, omul începe viaţa cu sfinţenia, apoi o pierde: devine păcătos, devine „întrebătorul complicat şi cumplit al veacului acestuia".

Acum întreabă din necredinţă.

Urmează o viaţă zdrobită de toate urmările necredinţei. Acestea scot din om sau un umilit şi înţelepţit, sau un răzvrătit cu desăvârşire.

Iată de ce marile concluzii, ca de pildă a lui Solomon, a deşertăciunii lucrurilor de sub soare, sau a lui Socrate, a căruia singură ştiinţă sigură a fost că nu ştie nimic, şi a altor mărturisitori sinceri ai neputinţei şi tragediei omului, îi apropie iarăşi ca pe nişte copii de Dumnezeu.

Mare preţ are prima nevinovăţie a vieţii, dar născuţi din nou sunt şi oamenii lămuriţi prin „cuptorul smereniei”... Parcă se întrevede explicaţia la întrebarea: de ce toţi înţelepţii iubesc copiii? Pentru că sunt din aceeaşi familie duhovnicească.

Vederea prin văl

Să nu se creadă îngust, că dreptul apare numai în religie. Dreptul poate să se arate în oricare dintre valorile sau talanţii lui Dumnezeu. Dacă însă abia în religie apare, asta se datorează faptului că aici se mai ştie ceva despre atârnarea omului de Dumnezeu. Deci purtătorul oricărei valori, dacă va ajunge la cunoştinţa atârnării sale de Dumnezeu, va ajunge drept.

Dreptul e omul lui Dumnezeu, ori de poartă slujba preotului, ori pe-a împăratului, ori pe-a învăţatului, ori pe-a artistului, ori pe-a vistiernicului, ori pe-a bogatului, ori pe-a săracului. Un singur lucru i se cere pentru aceasta: să se cunoască pe sine ca avându-şi obârşia duhovnicească şi toată înzestrarea de la Dumnezeu. Sunt mulţi drepţi care nici nu ştiu despre ei că

sunt drepţi. Pentru ei neştiinţa e o mare acoperire de primejdii[49].

Pentru toţi cei ce au o răspundere între oameni, e neapărat de trebuinţă să-şi cunoască atârnarea lor de Dumnezeu şi Lui să-I întoarcă cinstea şi slujba pe care o au între oameni.

Tot ceea ce împiedică această situaţie normală e vălul de pe minte, e zidul despărţitor de Dumnezeu al păcatului.

Dumnezeu pe toţi îi trimite înzestraţi şi în stare să fie drepţi. Dar trecând ei prin poarta naşterii pământeşti iau în spate poveri părinteşti, care-i spetesc, îi încovoaie şi-i împlântă cu privirea spre pământ. Pe urmă, slăbiţi de osteneala vieţii şi de mediul înconjurător, greu se vor decide să reprezinte cauza lui Dumnezeu.

„Înainte de-a te urzi în pântece... te-am sfinţit şi te-am rânduit prooroc pentru popoare” (Ieremia 1,5), zice Dumnezeu lui Ieremia, care se cam lepăda de slujba de prooroc. Iona s-a lepădat mult şi bine, Petru s-a lepădat; împăraţi s-au lepădat; preoţi s-au lepădat. Se vede că e un risc al vieţii de-a te ţine de Dumnezeu. E o ciudată ruşine de oameni în a te face mai bun. Iar îndrăzneala de-a sluji lui Dumnezeu şi a-i îndemna şi pe ei să-L slujească, de cele mai multe ori te pune în primejdie cu oamenii. E frica oii de lup. Dar dacă şi Iisus S-ar fi înfricoşat de oameni şi

---

[49] Şi anume, primejdia căderii în mândrie a celor conştienţi de virtutea lor. În sfânta lor neştiinţă ei (drepţii) sunt simpli ca florile, nu ştiu nimic despre frumuseţea lor. (Cărarea Împărăţiei, ed. 1995).

de iad, ce s-ar mai fi ales de nădejdea noastră? Precum în trupul lui Iisus se ascundea Dumnezeu, aşa şi în făptura creştinilor se ascunde Hristos. Aici e minunea, că oile biruie lupii, oricât de mare le-ar fi haita.

Spre a vedea cu ochii o minune ca aceasta, e o singură cale de urmat: viaţa curată - potrivită cu firea - care ajută şi oamenilor, şi-I ajută şi lui Dumnezeu ca să ne poată ajuta. Nu-i alt chip obişnuit de-a surpa zidul şi de-a subţia vălul ce desparte pe oameni de Dumnezeu şi bagă haosul în zidire. Căci acesta este păcatul desfrâului şi a toată fărădelegea, care întârzie sau face cu neputinţă arătarea şi desăvârşirea vieţii lui Hristos în noi. Că numai de se va arăta viaţa lui Hristos în noi, vom avea adevăratul termen de comparaţie şi ne vom cunoaşte destinul.

În copiii veniţi dintr-o vieţuire curată a căsătoriei, precumpănesc înclinările bune şi nu-i biruie împrejurările rele ale mediului, pe care eventual l-ar găsi şi, poate că, chiar împotriva acestui mediu sunt rânduiţi. Ei sunt de mici mai străvezii spre Dumnezeu şi prin asta se vede că au chemare să-I fie ucenici, iar dacă vremea le-o va cere îi vor fi şi mucenici.

Un bărbat de ştiinţă, care mărturiseşte pe Dumnezeu, adeseori e mucenic; un conducător de neamuri, dacă se declară atârnător de Dumnezeu, de asemenea e mucenic, învinuit pe nedrept de slăbiciune. Şi aşa păţesc pe rând oricare dintre dăruiţii lui Dumnezeu, când nu se învoiesc la sfatul lumii, să tâlhărească pe Dumne-

zeu de darul ce li-l dase spre tot lucrul bun.

Cu cât „vălul" ţesut din păcate şi aşternut peste ochiul conştiinţei e mai subţire, cu atât cei dăruiţi află mai repede cine sunt şi ce trimitere au de la Dumnezeu. Iisus, ca om adevărat, n-avea nici un văl despărţitor, încât la 12 ani răspundea dreptului Iosif şi Sfintei Fecioare cu aerul cel mai natural cu putinţă: *„N-aţi ştiut că în casa Tatălui Meu se cade să fiu?"* (Luca 2,49) Era în templul din Ierusalim, înconjurat de bogoslovii *Legii* vechi, întrebându-i şi răspunzându-le din Scripturi.

Deci Sfinţii, drepţii prin excelenţă, pe măsura credinţei şi a curăţiei lor, moştenită din părinţi şi sporită cu propria lor osteneală, sunt o cuvântare vie, pentru că au într-înşii pe Dumnezeu-Cuvântul, Cel ce strigă printr-înşii voia Sa către ceilalţi oameni. În jurul acestora se întăreşte şi se întinde credinţa, şi mulţi se mântuiesc. Prin ei se potoleşte anarhia, prin ei se restabileşte echilibrul şi armonia şi prin ei şi ceilalţi întrevăd pe Dumnezeu.

Sfinţenia e tocmai această transparenţă - străvezenia lui Dumnezeu în făptura Sa, prietenia aceea de mare cuviinţă a sufletului cu Tatăl său - singura situaţie normală şi de la sine înţeleasă a omului şi a oamenilor.

Convingerea e o urmare a credinţei care e un dar al Duhului Sfânt. Numai că Duhul Sfânt trebuie agonisit cu atenţie şi nevoinţă prin toate prilejurile prin care trecem sau din cele ce ne vin

asupra noastră şi punând iubirea noastră de sine la cele mai grele încercări cu atât câştigul e mai mare: mântuirea.

Lumea este impusă fiecăruia ca o piatră de tocilă pe care fiecare are să-şi ascută facultăţile sale spirituale. Prin lume unii se subţiază sufleteşte până la înălţimea cunoaşterii lui Dumnezeu şi a capacităţii de împreună lucrători cu El.

Deci lumea poate fi tot aşa de bine cale spre Dumnezeu, precum poate fi şi cale largă spre iad.

Călătorim prin lume, unii cu faţa spre Adevăr, alţii cu faţa spre aparenţă şi cu spatele spre Adevăr - unii călătorim spre rai iar alţii călătorim spre iad.

Lumea este pomul cunoştinţei binelui şi răului - pomul de încercare a omului. Din această încercare nu poate ieşi limpede decât numai cu ajutorul Duhului Sfânt, numai cu ajutorul vieţii duhovniceşti. Omul duhovnicesc vede, omul lumesc nu vede. Când cel ce vede nu mai judecă pe cel ce nu vede, ci-l iubeşte şi cu iubirea lui îl scoate din orbire, face dovada celeilalte lumi, dovada lui Dumnezeu.



CUNOAŞTEREA DE SINE

Despre caractere şi temperamente[50]

În obştile monahale, unul din marile obstacole pentru creşterea duhovnicească, pentru unirea inimilor şi pacea sufletelor, constă în caracterele încă nedominate şi netransfigurate prin graţia divină şi efortul general.

Nici un monah nu trebuie să invoce caracterul său, oricum ar fi, pentru a se scuza de lipsurile sale şi de întârzierea sa în calea desăvârşirii, ci trebuie bine a îndruma caracterul său, căci cine voieşte se poate schimba.

Îndrumătorul de suflete trebuie să facă mai întâi un mic studiu asupra caracterului celui ce vine în monahism. Căci, dacă din punct de vedere fizic om cu om nu se aseamănă, cu atât mai mult nu se aseamănă din punct de vedere moral. Există totuşi apropieri mai mari sau mai mici între oameni, după care se pot clasa astfel: acesta are aspiraţii înalte, instincte nobile şi dezinteresate, celălalt din contră, manifestă tendinţe viclene, gusturi grosiere, este egoist

---

50 Extrase făcute de părintele Arsenie Boca din cartea „Privire generală asupra monahismului" de Arhimandrit E. Enăcescu. Aceste cunoştinţe pot folosi tuturor celor care vor să ajungă să se cunoască mai bine pe ei înşişi, deci şi tinerilor care păşesc spre întemeierea unei familii.

etc. Unul produce o impresie agreabilă, place prin manierele şi demnitatea sa; altul este penibil, în el totul jigneşte, este un stuf de spini care înțeapă din toate părțile.

Aceste semne exterioare oglindesc starea lăuntrică; afară de caz de boală - fizionomia este icoana sufletului, prin ea ne trădăm fără să vrem.

Aproape întotdeauna cei care se plâng de alții ar trebui să se plângă de ei înşişi, căci fiecare e artistul vieții sale şi viața pleacă dinlăuntrul nostru, adică din sentimentele, din voința şi din conştiința noastră. La egalitate de talente, de situațiune (socială), unul cade, altul reuşeşte, din cauza caracterului. În viață caracterul joacă un rol important.

Despre caractere

Bunul caracter, amabil şi prevenitor, îşi impune legea de a nu jigni, cu voință, pe nimeni. Prin îndelungate şi perseverente eforturi[51], tendințele rele ale naturii au fost slăbite, ba chiar înlocuite cu bune.

Persoana care are un bun caracter n-are

---

[51] Prin perseverență în rugăciune către Dumnezeu, Creatorul nostru, Care, cu adevărat, numai El ne poate ajuta să ne îndreptăm. Căci, desăvârşit, numai El ne cunoaşte şi poate repara cu mâna Lui nevăzută neputința noastră, dacă-I cerem smerit şi ne rugăm cu multă durere şi lacrimi pentru curățirea de propriile noastre răutăți, de care suntem conştienți şi convinşi dar asupra cărora nu avem prea mare putere. (n.ed.).

trebuinţă să caute plăcerea în afară; fiindcă razele de bucurie înainte de a se reflecta pe faţa cuiva şi de a străluci altora, au iluminat mai întâi inima de unde au plecat.

Bunul caracter învinge răutatea omenească şi chiar dacă nu reuşeşte el o suportă cu demnitate, ori de unde ar veni, transformând-o în mari merite pentru el în ceruri.

Bunul caracter nu compromite nimic. El ştie să tacă în împrejurări defavorabile şi îşi revarsă răspunsul când soluţiile favorabile vin de la sine printr-o intervenţie a Providenţei divine.

Ca să poţi obţine asemenea rezultate trebuie să fii însufleţit de credinţă tare în Dumnezeu; căci dacă priveşti creaturile şi evenimentele din punct de vedere pur omenesc, îndată eşti dominat de emoţie şi uşor vei aluneca la nemulţumire, descurajare, mânie, răzbunare. Trebuie a recunoaşte că dacă cineva se supără, aceasta se face pentru că e prea sensibil, orgolios şi nu destul de virtuos.

Blândeţea e fiica umilinţei după cum semeţia, supărarea, neliniştea etc. provin din orgoliu.

Cum va putea Iisus, Care a recomandat umilinţa şi blândeţea, să recunoască pe oameni ca ai Săi, printre cei care nu practică aceste virtuţi esenţiale?

Răul caracter are sursa în orgoliu şi senzualitate. Orgoliul naşte susceptibilitatea şi gelozia, iar senzualitatea îndeamnă la căutarea după îndestulări şi produce melancolia şi scrupulul rău înţeles.

Caracterul orgolios. Nu este nimeni mai orb decât orgoliosul (trufaşul). El se crede superior tuturor şi îşi atribuie totul lui şi nimic aproapelui şi lui Dumnezeu. E mândru, dispreţuitor, violent, casant, voieşte ca toţi să se plece înaintea lui şi el totdeauna să aibă dreptate.

Caracterul susceptibil. Un suflet susceptibil e totdeauna rănit de procedeele altora; el ia totul în rău, nu suportă să fie corijat sau contrazis, observaţiile le crede întotdeauna nemeritate. De aici o viaţă de tristeţe, de oftări, chiar de îmbufnare, de antipatie şi de ranchiunuri fără de sfârşit.

Caracterul gelos. Gelozia e supărarea ce o simte cineva la vederea avantajelor care se întâmplă aproapelui. Acest suflet îşi închipuie că e lăsat la o parte şi mereu pândeşte pe superiori şi pe fraţi.

Caracterul inegal. Acest caracter e plin de contradicţii, ce-i displăcea ieri, îi place astăzi. Originalitatea şi capriciul îi constituie fondul şi nu poate niciodată să fie hotărât. Aci admiră, aci critică, se plânge, preferă totdeauna alt lucru decât pe cel pe care-l are, altă ocupaţie, altă locuinţă.

Caracterul egoist adună totul pentru el, este pretenţios, are oroare de ocupaţiuni grele, îşi atribuie toate lui, totul i se cuvine.

Caracterul distrat nu este niciodată desăvârşit în îndatoririle sale ci se lasă în totul antrenat de reveriile imaginaţiei lui şi este cu totul superficial în exerciţiile de pietate.

Caracterul superficial n-are fond serios de

pietate ci se mulţumeşte cu practicile exterioare şi se lasă târât de cea mai mică tentaţie (ispitit).

Caracterul scrupulos are un fel fals şi îngust de a aprecia lucrurile; se încăpăţânează a reveni mereu asupra spuselor sale chiar dacă n-are dreptate, şi se lasă pradă neliniştii care-i paralizează viaţa spirituală.

Caracterul melancolic, descurajându-se la cea mai mică dificultate, este o greutate pentru el însuşi. Melancolicul suferă şi face să sufere de aceea i s-a zis cu dreptate: „caracter trist, trist caracter".

Răul caracter pe unde trece nu izbuteşte şi, în loc să se acuze pe sine, aruncă vina pe alţii care au nenorocirea să fie pe lângă el. El se laudă că nu este linguşitor şi că are curajul să spună fiecăruia fapta lui. Îşi închipuie că stăpâneşte inimile subalternilor - le domină prin teroare.

Este vorba însă de a nu-şi abandona nimeni sufletul său instinctelor naturii şi capriciilor de circumstanţă. Această experienţă de a ne cuceri pe noi înşine nu este cu neputinţă fiindcă atâţia alţii au realizat-o, numai să voiască dumnezeiescul ajutor.

În caracter există două părţi: cea care revine naturii şi cea care revine persoanei morale.

Asupra părţii naturale aproape nu putem avea stăpânire, căci ceea ce este cineva prin temperament, aceea şi rămâne. Dacă cineva este din oţel, oţelul trebuie să-l lucreze; iar dacă cineva este ca o răchită, să se trateze ca atare. Cu alte cuvinte, dacă cineva este sanguinic, va

rămâne tot astfel; şi dacă e nervos, va rămâne tot nervos. Însă oricare ar fi fondul natural, nu trebuie nimeni să se descurajeze căci nu există pământ atât de ingrat, din care să nu se poată scoate printr-o abilă cultură, un seceriş mulțumitor.

În ceea ce priveşte partea care revine persoanei morale, voința noastră are deplină putere asupra ei prin chemarea ajutorului lui Dumnezeu, prin dreptatea conştiinței, prin tăria voinței, prin bunătatea inimii şi prin demnitatea ținutei noastre.

Despre temperamente şi influența lor asupra caracterului

Este constatat că fiecare suferă influența temperamentului său, dar să nu descurajăm ci să ne silim a deveni ceea ce trebuie cu ajutorul Harului lui Dumnezeu.

În fiecare temperament se află avantaje care trebuie dezvoltate şi defecte care trebuie corijate.

Ce ar fi într-o mănăstire unde fiecare călugăr ar urma temperamentul său: adică biliosul (colericul) ar fi mereu în mânie, flegmaticul totdeauna incapabil de cel mai mic efort, sanguinul n-ar face decât să se amuze iar melancolicul ar purta peste tot tristețea şi neîncrederea sa?

Trebuie să menționăm că nu se găseşte nici un tip exclusiv, nici pur sanguinic, nici pur nervos şi că nimeni nu se regăseşte şi nu se recunoaşte în mod absolut în nici unul din portretele date

de naturalişti; ci fiecare găseşte în diferitele cadre trăsăturile care-i aparţin.

1. Temperamentul sanguinic este constituit prin predominarea sângelui, care dă un plus de viaţă, circulând cu rapiditate în tot organismul, răspândind vioiciunea şi dispoziţia. De aceea, în general, *sanguinul* este superficial şi schimbător. Imaginaţia lui puţin vagaboandă îşi formează visuri încântătoare care dispar pentru a face loc altora. Sensibilitatea este vie însă neconstantă, căci sanguinul trece repede de la râs la plâns. De la bucuria delirantă la neagră întristare. Este foarte sensibil la încercări şi suferă la cele mai mici indelicateţi, însă uită uşor. Foarte impresionabil dar schimbător, i se potriveşte proverbul „depărtarea ochilor, depărtarea inimii".

Spiritul *sanguinului* este scăpărător, sesizează repede, dar nu aprofundează, adică cu mai multă lucire decât soliditate. Aceste calităţi de suprafaţă totuşi îi aduc succese: aprins cum este, mişcă sufletele şi se lansează în acţiune.

Sanguinul este vesel şi amabil, e fericit să trăiască, e bucuria societăţilor. Manifestă mai ales pietate sentimentală, suspină după cer, după eroism, însă cu condiţia să le obţină fără eforturi prea mari.

Ceea ce-i lipseşte *sanguinului* este voinţa statornică în hotărârile sale. El trebuie să ajungă să-şi stăpânească voinţa, are nevoie de o regulă care să-i susţină voinţa sa pe calea cea bună în mod constant. Sfaturile unui bun prieten îi sunt foarte utile, el are trebuinţă să simtă că este

iubit, că se interesează de el şi la atenţii răspunde cu multă afecţiune.

Dacă cineva îl tratează cu multă duritate sau numai cu indiferenţă îi închide inima pentru totdeauna.

Sanguinului dacă i se prezintă virtutea în aspectele ei atrăgătoare, repede va înţelege că trebuie să-şi purifice (viaţa) inima şi să iubească pe Dumnezeu până la eroism.

2. Temperamentul bilios sau coleric se caracterizează prin trebuinţa de a lucra şi a se consuma în lucru. *Bilioşii* sunt impulsivi, pasionaţi şi oameni de voinţă. Sângele lor bogat şi abundent traversează puternic muşchii şi ajunge în vine înnegrit de produsurile arderilor organice. Aceste rămăşiţe se depun în stratele pigmentare ale pielii şi de aceea colericii au în general culoarea puţin galbenă. Cum aceste persoane cheltuiesc multă energie, ele sunt de obicei slabe, au trăsăturile ascuţite - trăsături care dau figurii un aspect aspru şi o expresie severă.

Caracterele influenţate de acest temperament sunt ambiţioase, orgolioase, independente, geloase, neîncrezătoare, tăinuite şi gata să trateze pe alţii cu trufie, până la cruzime. Ei sunt de o apropiere seacă şi bruscă, de o relaţie dificilă şi dură; foarte grăbiţi să mustre pe alţii însă ei nu suferă să fie mustraţi. La aceşti mari activi, sensibilitatea nu este deloc delicată. În trebuinţa ce o simt de a acţiona, ei nu au timp să asculte suferinţele altora şi nici pe ale lor. Când întâlnesc obstacole, devin violenţi şi mânia lor este

teribilă şi de temut. Când sunt învinşi păstrează ura în inimă până se pot răzbuna. Se remarcă la ei o părtinire de mirat şi nu revin uşor asupra aprecierilor anterioare, chiar când le condamnă în sinea lor.

Avantajele acestui temperament: activitate, energie, voinţă şi iubire de tot ce este frumos şi măreţ.

Dacă pot studia, ***bilioşii*** acumulează multe cunoştinţe datorită obişnuinţei de a lucra până la oboseală. Ce pot face azi nu lasă pe mâine, mintea lor este mereu frământată, iar pentru a termina ceva mai repede calcă în picioare totul - chiar convenienţele cele mai elementare.

Asemenea persoane ar fi nepreţuite dacă ele ar şti să-şi stăpânească şi să-şi canalizeze energiile. ***Bilioşii*** seamănă cu maşinile încălzite la tensiune ridicată, lansate la mare viteză, însă cărora le lipsesc frâne destul de sigure. Ei n-ar trebui să urmeze instinctul lor căci deşi fac paşi mari, uneori îi fac afară din drum, adesea fac mai mult decât trebuie şi de multe ori nu fac nici ceea ce trebuie. Încredere au numai în ei înşişi.

Persoanele bilioase trebuie conduse cu blândeţe şi bunătate căci un procedeu graţios le calmează şi împiedică inflamaţia bilei lor. Să nu uite cuvintele Mântuitorului: „Învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima."

Meditarea adevărurilor eterne de asemenea va aduce pace şi linişte în natura lor prea arzătoare. Căci ***bilioşii*** sunt capabili de mari virtuţi, după cum sunt capabili şi de mari greşeli.

3. Temperamentul nervos sau melancolic

Nervoşii sau ***melancolicii***, numiţi şi atro-biliari (bilă neagră) din cauza tendinţelor spre melancolie, se disting prin predominarea sistemului nervos asupra celorlalte părţi ale organismului; ei par a avea puţin sânge şi destui nervi - mai multă sensibilitate decât activitate. Culoarea lor este pală, se resimt de cele mai mici vibraţii ale temperaturii şi mai ales la toate emoţiile sufletului.

Melancolicii sunt de o sensibilitate extremă, vorbesc sub impresiunea momentului şi spun cuvinte pe care le regretă imediat - căci ei nu mai sunt stăpâni pe sine în aceste momente de exaltare.

Iubirea şi ura îşi împart viaţa acestor persoane. Din propria lor iniţiativă ***nervoşii*** fac puţin, însă când sunt exaltaţi, acţiunea lor devine febrilă, chiar violentă, dar ei se uzează repede prin aceste eforturi nervoase.

Sensibilitatea este mai puţin iute decât la sanguinici, însă mult mai profundă. În timp ce la cea mai mică dificultate sanguinul se agită, ***nervosul*** pare calm şi insensibil deşi resimte impresiunea dureroasă până la inimă. În timp ce sanguinul respinge injuria ca pe un cărbune aprins, ***nervosul*** o lasă să-l impresioneze.

Nervosul (melancolicul) nu se încrede în sine (în el) însuşi; el iubeşte binele, însă se crede neputincios să-l realizeze şi suferă de bolile pe care i le creează imaginaţia lui. Nu este lipsit de inimă şi o oferă delicat şi fidel, însă el suferă mai mult decât se bucură: căci sau simte că nu i

se răspunde cu aceeaşi dragoste, sau timid şi stângaci, el nu ştie sau nu poate să-şi exprime durerea ce o încearcă. Într-adevăr, *nervosul* nu este deschis, expresiv ca sanguinul. Neîncrederea sa față de alții măreşte şi mai mult melancolia sa. El (uneori) atribuie uitărilor aparente, vorbelor banale, procedurilor indiferente, o gravitate pe care n-o au şi vede în cei ce-l supără involuntar, persecutori şi călăi. Dacă-l stăpâneşte vreo antipatie[52], nu mai poate suporta persoana aceea şi obsesia îl duce până la nebunie. Pentru *nervos* lucrul intelectual este obositor şi nu poate dura la el mult timp.

Cum tot răul la *nervos* vine de la voință, care e supusă la eclipse, *nervosul* trebuie să se convingă că depresiunile şi întristările lui vin de la slăbiciunea lui organică. În general *persoanele nervoase* trebuie primite cu rezervă la călugărie, fiindcă sunt expuse a lua visurile lor drept manifestări ale voinței divine, apoi dispozițiile pe care le au pentru izolare şi singurătate îi fac să se despartă de exercițiile vieții de obşte şi să se lase pradă visurilor lor. Aceste persoane sunt potrivite pentru activitățile contemplative, căci nefiind aşa de răspândite cu sufletul ca sanguinii, se fixează mai mult şi aprofundează mai bine.

4. Temperamentul flegmatic sau limfatic

Acest temperament este determinat de pre-

---

[52] antipatie = sentiment de silă, de aversiune față de cineva sau de ceva.

dominarea limfei în sânge. Persoanele cu acest temperament au o aparență moleșită, un aer de neînsemnătate. Nu trebuie confundați *limfaticii* cu apaticii, care sunt leneși potenți, și nici cu amorfii, ci ei sunt persoane de valoare. Sensibilitatea *flegmaticilor* nu este nici iute, nici fină, ci profundă.

Inteligența lor poate să fie deschisă și chiar judicioasă, însă ea nu este îmbogățită de imaginație. Limbajul lor este clar, just și pozitiv - mai mult decât este colorat și antrenant. Ei pot deveni de o mânie și de o ambiție îndărătnică, care nu dă înapoi dinaintea nici unui exces.

Flegmaticii sunt prudenți, rezervați, nu merg decât la sigur și ajung la scop fără să jignească pe cineva. Totuși ei lasă să le scape ocazii favorabile, sunt din acei care nu sting fitilul până fumegă încă și ocolesc obstacolele în loc de a le sfărâma.

În timp ce biliosul trebuie înfrânat, *flegmaticul* trebuie stimulat. Este bine ca să li se impună o ocupație intelectuală sau corporală care să-i absoarbă fără însă a-i copleși. Judecata *flegmaticilor* este dreaptă și înțelege utilitatea observațiilor și chiar a reproșurilor adresate lor cu bunătate și fermitate.

Deci dacă cineva nu-și dă seama de ceea ce este, nu înțelege nici trebuința de a se corija, de a se îmbunătăți ca fire.

Pentru a realiza calitățile cele mai de dorit ale caracterelor, să facem un împrumut de la cele 4 tipuri: de la sanguin vom lua buna dispozi-

ţie, de la nervos, profunzimea şi delicateţea sentimentală, de la bilios, activitatea şi tenacitatea, de la flegmatic, stăpânirea de sine, prudenţa şi spiritul de continuitate.

Monahismul nu-i compus din persoane perfecte ci din persoane ce tind spre perfecţiune. Trebuie pururea a avea în faţă lupta cu sine de fiecare zi cu ajutorul lui Dumnezeu.

Despre cunoaşterea de sine

Cel ce pe sine se cunoaşte în destul, se dispreţuieşte şi nu se lasă măgulit, câtuşi de puţin, de laudele oamenilor.

Înfrânează-ţi dorinţa prea vie de a cunoaşte - că nu vei afla în aceasta decât o mare risipire şi tot pe atâta înşelare. Celor care ştiu multe, lesne le vine să pară şi să treacă drept îndemânatici. Cu cât vei cunoaşte mai mult şi mai bine, cu atât vei fi judecat mai aspru, de nu vei trăi mai cu sfinţenie. Oricât de înzestrat ai fi şi oricâtă ştiinţă ai avea să nu-ţi faci din ele temeiuri de îngâmfare, ci mai întâi de toate teme-te din pricina luminilor ce ţi-au fost dăruite.

Nebun întru totul este cel care are alte gânduri decât acelea privitoare la mântuirea sa.

Mulţimea cuvintelor nu îndestulează deloc sufletul, ci numai o viaţă sfântă şi un cuget curat dau potolire duhului şi o mare încredere în a grăi lui Dumnezeu.

Placă-ţi să trăieşti necunoscut şi să te soco-

teşti drept nimica. Ştiinţa cea mai înaltă şi cea mai folositoare iat-o: să te cunoşti deplin - şi să te dispreţuieşti pe tine însuţi.

A nu te crede lucru mare şi a cugeta că alţii sunt mai de seamă decât tine, e o mare înţelepciune şi o mare desăvârşire.

Fie de-ai vedea pe fratele tău săvârşind pe faţă o greşeală, fie chiar una foarte grea - nu cugeta, cu toate acestea, că ai fi tu mai bun ca el, căci nu ştii câtă vreme vei mai fi statornic în cele bune. Toţi suntem şubrezi - dar crede că nimeni nu-i mai şubred ca tine.

Trufia l-a pierdut pe om, însă smerenia îl ridică şi-l aşează din nou în împăcarea cu Dumnezeu.

Meritul omului în faţa lui Dumnezeu nu stă în ceea ce ştie ci în ceea ce face. Ştiinţa fără fapte nu-l va acoperi deloc la judecata cea mare, ci mai degrabă îl va împovăra. Ştiinţa purcede şi ea de la Dumnezeu, dar în ea se ascunde o mare capcană şi o mare ispită. Ea adesea umflă, zice Apostolul, hrăneşte trufia, insuflă o tainică iubire de sine, iubire ticăloasă şi nebunească totodată.

Să nu uităm niciodată că nimic suntem şi că drept bogăţie a noastră avem numai păcatul.

Despre prevederea în faptele noastre

Nu trebuie să dăm crezare oricărui cuvânt şi nici să dăm ascultare oricărei porniri lăuntrice, ci să cântărim fiecare lucru, după Dumnezeu, cu înţelepciune şi cu îndelungă băgare de seamă.

Mare înţelepciune este să nu faci nimic cu grăbire - şi să nu stărui cu încăpăţânare în ceea ce crezi tu. De asemenea tot înţelepciune este să nu crezi, fără cernere, tot ceea ce grăiesc oamenii şi să nu porţi de îndată pe la urechile altora ce se aude şi ce se crede.

Dumnezeu trebuie să fie ţelul cel din urmă al faptelor noastre, cum şi al năzuinţelor noastre. Şi cum nimeni nu se cunoaşte pe sine, aşa că nu poate fi sieşi călăuză, înţelepciunea ne învaţă să nu pornim la o ispravă mai de seamă până ce nu primim sfat, în duh de supunere, de umilinţă. Această cuvenită temere de tine (de sine) însuţi scuteşte de scăderi şi de căderi şi curăţă inima. Sfatul te va păzi - zice Scriptura - şi te va întoarce de la calea cea rea.

Despre învăţătura adevărului

La ce ne folosesc acele vorbiri îndemânatice despre lucruri ascunse şi întunecoase, de care la ziua judecăţii nu vom fi ţinuţi de rău că nu le-am cunoscut.

O, Adevăr, care Dumnezeu eşti, fă să fiu una cu Tine într-o dragoste veşnică. În Tine sălăşluieşte tot ceea ce doresc, tot ceea ce vreau. Toţi învăţaţii să tacă, toată făptura să amuţească în faţa Ta, grăieşte-mi numai Tu.

Un duh curat, simplu şi statornic, nu-i niciodată împrăştiat chiar în mijlocul multor îndeletniciri, fiindcă el face totul ca să cinstească pe

Dumnezeu, şi fiindcă, paşnic fiind în el însuşi, îşi dă osteneala să nu se caute pe sine în nimic.

Cea mai grea luptă în viaţa aceasta nu este alta decât biruirea de sine. Căci biruirea de sine duce la propăşirea binelui.

Orice desăvârşire, în viaţa aceasta, este amestecată şi cu puţină nedesăvârşire - şi pe toate le vedem ca printr-o ceaţă.

Cei mai mulţi se îndeletnicesc mai osebit a cunoaşte decât a trăi cum se cuvine, se rătăcesc adesea, iar din truda lor nu se aleg decât cu puţine roade, sau deloc. O, dacă ar fi tot atât de harnici cu stârpirea stricăciunilor lor şi cu cultivarea virtuţii, cum sunt cu vânturarea deşartelor vorbiri, n-am vedea atâtea rele, nici atâtea scandaluri, şi slăbănogie în lume.

Fără îndoială, la ziua judecăţii nu vom fi întrebaţi ce-am citit, ci ce-am făcut, nici dacă am vorbit cu dibăcie, ci dacă am trăit cum se cuvine.

Acela cu adevărat e mare, care are o mare dragoste. Acela cu adevărat e mare, care-i mic în ochii lui însuşi şi pentru care slava lumii nu-i decât o curată nimicnicie.

Sunt două învăţături, dar nu-i decât un singur adevăr. Sunt două învăţături: una a lui Dumnezeu, neclătinată ca şi El, alta a omului, schimbătoare ca şi el.

Învăţătura lui Dumnezeu se împrăştie în sufletele pregătite s-o primească prin Înţelepciunea necreată şi Cuvântul dumnezeiesc. Ea este o părticică din El însuşi şi fără de moarte. Este pusă la îndemâna oricui şi este dăruită mai din

belşug celui smerit cu inima.

Învăţătura omului, dimpotrivă, îi măguleşte mândria, fiindcă el îi este tată. „Ideea aceasta îmi aparţine, eu am spus cel dintâi acest lucru, nu se ştia nimic despre aceasta înainte de mine..."

Placă-ţi să întrebi, ascultă în tăcere vorbirile bătrânilor, căci ele nu sunt spuse în deşert.

Dorinţa de a şti a pierdut pe omul dintâi, el căuta cunoaşterea, care hrăneşte trufia, şi a găsit moartea.



Imagine de la Altarul din pădure;
Mănăstirea Brâncoveanu - Sâmbăta de Sus

Cu timp şi fără timp, cu voia lui Dumnezeu
şi fără voia mai marilor lumii, Părintele Arsenie
va predica neîncetat: „Pocăiţi-vă că s-a apropiat
Împărăţia Cerurilor" (Matei 3, 2)

„Oare nu ştii, omule, că din prima şi până în ultima zi a vieţii tale tu alergi mereu? Că îţi transporţi sufletul spre limanul Împărăţiei lui Dumnezeu, în căruţa trupului tău?

Te-ai gândit cum să-ţi pregăteşti această căruţă? Nici un om chibzuit, sau întreg la minte, nu încarcă lemne, fân sau altceva în carul său până nu-l pregăteşte mai întâi: îl lungeşte, pune lanţuri, prăjină, unge osiile şi apoi încarcă povara pe care doreşte să o transporte. Dacă pentru încărcătura unei poveri obişnuite ne pregătim căruţa cu atâta grijă, cu atât mai vârtos trebuie să ne pregătim căruţa trupului cu lanţurile înfrânării pentru ca să putem transporta cu pace sufletul nostru.

Dacă noi, oamenii, nu îndrăznim să încărcăm o căruţă nepregătită, cu atât mai vârtos Domnul nostru Iisus Hristos nu va revărsa harul Său într-un trup neîngrijit şi un suflet pustiit."

„Fii hotărât! Încearcă şi ai să vezi cât poate un om care vrea să fie curat. Un înger bun doreşte să te ajute, nu-l refuza."

(*Părintele Arsenie Boca*)

ADĂUGIRILE EDITORULUI

I. Câteva mărturii despre darurile primite de Părintele Arsenie Boca de la Dumnezeu,
adunate de N. N.

Despre primăvara sufletească (februarie 1947):

„Când pământul se apropie de soare, razele soarelui cad mai perpendicular şi încălzesc mai mult pământul. Atunci gheaţa se topeşte, pâraiele încep să curgă, iar apoi începe primăvara: florile, gâzele etc.

Tot astfel când pământul - om - se apropie de soarele - Hristos - începe să se încălzească sufletul de căldura iubirii lui Hristos, încep să curgă lacrimile de pocăinţă şi urmează o primăvară - renaştere - sufletească. Se dărâmă zidul chinezesc - al păcatelor - care despărţea sufletul de Hristos".

„Păcatele sunt ca zidul chinezesc care a ţinut China într-o stare de înapoiere, nelăsând să pătrundă civilizaţia acolo"

Ne-a povestit nouă un lucru foarte important:

- „Când eram copil, în casa mamei mele era o icoană a Domnului care-mi plăcea foarte mult.

Odată am întrebat-o pe mama:

- De ce îmi place aşa de mult acea icoană?

Iar ea mi-a spus:

- Ei, dragul meu şi scumpul meu, cât te-am purtat în pântece, foarte mult m-am uitat şi m-am rugat la această icoană."

Ne mai povestea despre rolul de împăciuitor pe care îl poate avea un copil:

- „Când eram copil se întâmpla ca mama să se certe cu bunica. Eu mă duceam la bunica şi îi spuneam:

- Mata eşti mai bătrână, trebuie să fii mai înțeleaptă. Nu lua în seamă vorbele mamei.

Mă duceam şi la mama şi-i ziceam:

- Bunica e bătrână şi nu trebuie să pui la inimă toate câte le spune ea.

Şi aşa le făceam de se împăcau."

Ne-a povestit acest lucru din tinerețea sfinției sale:

- „După ce-am terminat studiile, mama credea c-am să mă stabilesc ca orice om la casa lui. Când a aflat ce intenții am, mi-a luat capul în mâini, m-a sărutat şi m-a binecuvântat zicându-mi:

- „O, dragul meu şi scumpul meu, de când mă rog eu pentru asta!"

Nişte credincioase l-au găsit odată pe Părintele măturând prin Biserică. Una din ele a cerut mătura, ca să termine ea de măturat şi Părintele i-a răspuns:

- „Ba cu mătura asta trebuie să mătur eu toată trufia şi mândria din sufletele voastre!"

O pereche de oameni, soţ şi soţie, erau căsătoriţi de 5-6 ani şi neavând copii au venit la Părintele. Când le-a dat drumul le-a spus:

- „Vă duceţi doi şi veţi veni trei", lucru ce s-a şi împlinit.

O familie a venit la Părintele să ceară sfat pentru copilul lor care plângea mult mai ales înainte de a adormi şi trebuia legănat îndelung în cărucior.

- „Părinte, nu ştim ce să mai facem cu el, că tare mai este rău.

La aceste cuvinte Părintele a ripostat imediat:

- Să nu ziceţi niciodată copilului că este rău căci cuvintele au puterea să facă cele ce zici, au puterea să facă după cuvântul *rău*. Întotdeauna să foloseşti numai vorbe bune şi să i te adresezi numai cu cuvinte frumoase."

Unui tânăr Părintele i-a spus:

- „Bine că ai venit şi tu, bine că te-a trimis Dumnezeu, ca să aibă capăt şi suferinţa ta. Fă-ţi inventarul de toate jurămintele făcute dracului şi de toate drăcuielile şi du-te la preotul tău duhovnic de te spovedeşte de toate; spovedeşte-te şi de onanie şi părăseşte-o; cere iertare lui Dumnezeu, căsătoreşte-te şi fii creştin bun!"

Cu vreo 10 ani înainte de-a începe Părintele propovăduirea, un prim-ministru al ţării a căzut victimă unui atentat politic. Cu prilejul acesta doi credincioşi, soţ şi soţie, vorbind între ei în intimitate, au spus atât: „Bine i-au făcut că a fost un ticălos!" Peste vreo 11 ani au ajuns să se

mărturisească Părintelui. Au mărturisit ce şi-au adus aminte iar la urmă Părintele, cunoscând păcatele lor, le-a spus că sunt părtaşi la omor, amintindu-le că au spus de acel ministru că: „Bine i-au făcut!"

Mitropolitul, pentru gospodăria lui, avea un câine foarte rău care stătea toată vremea legat. Într-o seară, slobozindu-se câinele, pe care-l numeau „lup", a sărit la o credincioasă. Ca prin minune a apărut Părintele între câine şi acea persoană. A vorbit cu câinele ca şi cu un om şi dându-i să miroasă o mănuşă a persoanei i-a spus câinelui: „Na, miroase, şi de-acum să nu te mai apropii de ea!" De atunci înainte câinele ocolea sistematic acea persoană.

Spunea odată aceste cuvinte:

- „Când mă sui în munte, diavolul îmi răstoarnă brazi în cale şi-mi rostogoleşte stâncile, ca doar-doar să-i fac pe voie, să mă mânii".

Într-o vreme venise la mănăstire o adventistă făcând tulburare multă în popor. Duminică, după slujbă, ieşind Părintele prin sfintele uşi îmbrăcat în veşminte şi cu Sfânta Cruce în mână, i-a spus femeii, cu voce liniştită:

- „Marie, fă-ţi Cruce!"

Femeia a început să batjocorească Sfânta Cruce în aşa hal, încât făcea spume la gură de tare ce striga şi ocăra.

Părintele a lăsat-o o vreme în pace, apoi i-a zis iarăşi, tot în linişte:

- „Fă-ţi Cruce, Marie!", la care adventista şi

mai mult s-a îndrăcit, împotrivindu-se cu cuvinte din Scripturi şi făcând de ocară Sfânta Cruce.

Văzând Părintele că nu izbândeşte altfel, a ridicat Sfânta Cruce pe care o ţinea în mână şi a zis cu mânie:

- „Arză-te-ar Sfânta Cruce să te ardă".

În clipa aceea, femeia a căzut jos zvârcolindu-se ca-ntr-un acces de îndrăcire şi dintre picioarele ei a sărit o formă neagră în patru labe, care a ieşit din biserică şi a luat-o la goană până ce nu s-a mai văzut.

Spaima a fost foarte mare printre credincioşi, dar adventista a rămas liniştită, fără simţire.

Părintele a spus s-o ridice 2 bărbaţi şi s-o ducă în tinda bisericii ca să-şi revină. Iar către credincioşi a zis:

- „Aţi văzut cine n-o lăsa să-şi facă Sfânta Cruce?"

Când femeia şi-a revenit, primul lucru pe care l-a făcut a fost să se închine cu semnul Sfintei Cruci, fiind slobozită acum de diavolul.

Întrebându-l cineva în urmă pe Părintele, dacă era vinovată femeia şi dacă Părintele s-a supărat pe ea, el a răspuns:

- „Cel viclean s-a strecurat în această femeie ca să facă tulburare pe aici şi să mă pomenesc cu vreo anchetă. De aceea m-am mâniat pe el şi l-am ars cu Sfânta Cruce".

„Sectarii şi cei fără cruce n-au cu ce se apăra de diavol, n-au un semn, ei sunt ai lui şi de aceea nu-i lasă să-şi facă cruce."

„Păcatele trebuie ispăşite după spovedanie aici (în viaţa aceasta), prin canon şi prin suferinţe purtate cu răbdare, ca să scăpăm de ispăşirea de dincolo."

„Unora nu le vine să creadă că vor da seama de faptele lor, iar necredincioşii nici nu vor să creadă, de aceea mai grozavă va fi răsplata lor."

„Toţi avem o genă oncogenă şi ne putem îmbolnăvi de mai multe ori fără să ştim, dar prin spovedanie sinceră şi împărtăşirea cu Sfânta Euharistie ne refacem. Trebuie să ne întărim cu Sfintele Taine, cu energie duhovnicească, capabile să stăvilească anarhia din creier şi din organismul nostru. Factorul supranatural se dovedeşte capabil de atâtea ori să ne scape din multe încurcături."

„Dumnezeu e pretutindeni doar că trebuie rugat. Uneori chiar o rugăciune scurtă făcută însă din tot sufletul şi cu toată inima te ajută dacă o zici cu putere. Chiar numai primele cuvinte din *Tatăl nostru*, dar cu adevărat înţelegând şi crezând pe Dumnezeu ca Tată, te pot ajuta. Puterea lui Dumnezeu îţi repară mintea şi-ţi scoate obsesiile din cap, te scapă din necaz, numai că trebuie să-L chemi, să-L rogi. Apoi trebuie timp ca să-ţi alimentezi mintea cu cele bune, cu cele religioase, prin rugăciune, meditaţie şi citirea cărţilor de suflet ziditoare."

„Mulţi bărbaţi preferă pentru căsătorie femei sterile, ca să poată profita fără restricţii, dar vina

mai mult s-a îndrăcit, împotrivindu-se cu cuvinte din Scripturi şi făcând de ocară Sfânta Cruce.

Văzând Părintele că nu izbândeşte altfel, a ridicat Sfânta Cruce pe care o ţinea în mână şi a zis cu mânie:

- „Arză-te-ar Sfânta Cruce să te ardă".

În clipa aceea, femeia a căzut jos zvârcolindu-se ca-ntr-un acces de îndrăcire şi dintre picioarele ei a sărit o formă neagră în patru labe, care a ieşit din biserică şi a luat-o la goană până ce nu s-a mai văzut.

Spaima a fost foarte mare printre credincioşi, dar adventista a rămas liniştită, fără simţire.

Părintele a spus s-o ridice 2 bărbaţi şi s-o ducă în tinda bisericii ca să-şi revină. Iar către credincioşi a zis:

- „Aţi văzut cine n-o lăsa să-şi facă Sfânta Cruce?"

Când femeia şi-a revenit, primul lucru pe care l-a făcut a fost să se închine cu semnul Sfintei Cruci, fiind slobozită acum de diavolul.

Întrebându-l cineva în urmă pe Părintele, dacă era vinovată femeia şi dacă Părintele s-a supărat pe ea, el a răspuns:

- „Cel viclean s-a strecurat în această femeie ca să facă tulburare pe aici şi să mă pomenesc cu vreo anchetă. De aceea m-am mâniat pe el şi l-am ars cu Sfânta Cruce".

„Sectarii şi cei fără cruce n-au cu ce se apăra de diavol, n-au un semn, ei sunt ai lui şi de aceea nu-i lasă să-şi facă cruce."

se căiască."

„Tinerele fete, după 20 de ani să se căsătorească, să nască copii, căci ispitele sunt mari. Singurătatea nu e bună şi o fată poate cădea uşor."

„La căsătorie să se afle, să se ţină seama dacă soţul sau soţia viitoare provine din părinţi beţivi sau necredincioşi. Aceia degradează căsătoria. Să se întrebe dacă aceia au trecut pe la biserică, la spovedanie."

Spunea: „Când bărbatul este plin de alcool şi trăieşte cu femeia lui se instalează sarcini extrauterine, care trebuie operate, căci altfel pot duce chiar la moartea femeii. Deci feriţi-vă de legături conjugale când bărbaţii sunt plini de alcool."

Spunea Părintele: „Devreme, în adolescenţă, uneori şi mai devreme - la pubertate - apar faptele rele ale curviei, patimi legate de instinctul sexual. Aşa se învaţă mai întâi onania - păcatul lui Onan (Facerea 38,9) - această uzură a instinctului sexual. Odată învăţată, greu te mai poţi dezvăţa de ea şi uneori ţine şi după însurătoare. Numai prin spovedanie poţi fi iertat şi izbăvit, prin hotărâre eroică. Sarsailă l-a învăţat pe Onan şi-i învaţă pe toţi ceilalţi. Se învaţă şi în armată şi în închisori ... dar este cu mare primejdie, fiindcă materialul eliminat e de foarte mare trebuinţă creierului, căci o parte se varsă în sânge şi ţine creierul în echilibru."

Spunea: „Examenele se iau mai uşor în stare

de castitate ori de înfrânare, de abstinenţă, pentru că se convertesc mai uşor energiile în inteligenţă. Energia genezică (energia hormonală a sământei de om) alimentează creierul şi mai ales centrul memoriei şi-ţi poţi lua examenele fără frică. Cei ce însă îşi tâlhăresc această energie să nu se aştepte la bune, ci la rele. Se ştie că marii savanţi îşi convertesc endocrin energia lor aproape total şi nu au nevoie de femeie".

„Eforturile fizice ajută la curăţirea reziduurilor din organism. Ascensiunile la munte şi efortul pe care trebuie să-l faci curăţă ţevăria. Adică oxigenează arterele şi le curăţă şi astfel nu se ajunge la îngroşarea lor. Aerul, muntele şi oxigenul înlătură răutăţile şi calcifiază oasele."

„Copiii mici să mănânce brânză dulce de vacă, ca să nu se îmbolnăvească şi ca să nu se trezească cu defecţiuni. Laptele trebuie mâncat, nu băut, căci asimilarea lui se face în cavitatea bucală."

„Părintele ne vorbea despre „mecanismul funcţional al omului" şi ne spunea: omul are aproximativ 15 miliarde de neuroni, care aparţin sistemului nervos şi care au nevoie de hrană şi mediu:

1. Oxigenul din aer pe care hematiile din sânge îl duc la creier. În combinaţie cu hidrogenul dă apa, de asemenea necesară vieţii. Trebuie căutat aerul curat, de munte, din păduri, de la ţară.

2. Glicogenul este zahărul special preparat de ficat pentru neuroni. Se depozitează în ficat,

muşchi, ţesuturi, favorizând sănătatea organismului. Alcoolul, fumatul distrug ficatul; îmbolnăvindu-se ficatul nu se mai fabrică glicogenul şi sănătatea suferă.

3. Hormonii (adică produsul glandelor cu secreţie internă: epifiza, hipofiza, tiroida, timusul, pancreasul, suprarenala şi glandele sexuale) se varsă direct în sânge şi ageresc întreg organismul şi cu deosebire sistemul nervos. Sistemul endocrin lucrează în strânsă colaborare cu sistemul nervos. Hormonii sexuali alimentează şi ei creierul, în special centrul memoriei. Prin sexualitate, aceste substanţe sunt aruncate afară.

4. Somnul, dreptul la somn fiind obligatoriu, ştiindu-se că omul moare după opt zile de nesomn. Celula nervoasă ca şi întreg organismul are nevoie de somn ca să se refacă, pentru ca omul să poată depune efortul intelectual şi fizic necesar vieţii. Nopţile pierdute în nesomn şi petreceri sunt zile pierdute din anii vieţii.

5. O concepţie sigură de viaţă necesară neuronilor aduce cu sine înfrânarea de la orice excese. Ori călătoreşti în viaţă cu o concepţie sigură de viaţă, a lui Hristos, ori orbecăieşti pe drumul vieţii fără sens, fără ideal, fără busolă, fără destin. Celula nervoasă are nevoie de această concepţie de viaţă. Există o legătură între concepţia religioasă şi glandele *hipofiza* şi *epifiza,* care comandă proliferarea hormonilor necesari sistemului nervos. Una are capacitatea de a produce, alta de a frâna; frânează când ai o concepţie restrictivă. În concepţiile de viaţă

epicureice şi hedoniste, care au ca scop al vieţii plăcerea trupească, nu mai frânează procesul şi lasă să se prade hormonii. De aceea şcoala se face într-un regim de abstinenţă totală sexuală, pentru ca fenomenul bioelectric din creier să se producă normal, întărind inteligenţa şi memoria.

Concepţia de viaţă este aceea în care te integrezi trup şi suflet. Aceasta va frâna producerea hormonilor şi va echilibra sistemul endocrin. Prin aceasta se modifică pozitiv structura celulelor întregului corp şi se armonizează cu această învăţătură."

Neînţelegerile dintre oameni au o explicaţie: incompatibilitatea (nepotrivirea) dintre ei. E valabil şi între soţi.

Vorbindu-se despre diferite virtuţi, cei mai mulţi lăudau dreapta socoteală. Părintele, o vreme a tăcut, apoi a spus cuiva în taină: „E bună şi dreapta socoteală, însă dragostea e Dar de sus".

Unui bătrân credincios îi murise soţia. L-a întrebat pe Părintele: „După ce semn o va recunoaşte în viaţa viitoare?" şi i-a răspuns: „După dragoste".

Spunea odată şi acest lucru:

- „În iad, deşi sunt mulţi acolo, fiecare este singur, căci neavând dragoste, nu poate împărtăşi altuia nimic".

Zicea iarăşi către cei mai apropiaţi ai săi:

- „Nu ştiţi cât e de greu să vorbeşti la oameni de diferite grade de cultură, de diferite stări

sociale şi din diferite locuri. De-o pildă (spre pildă): vorbeşti despre post şi nu aude cel îmbuibat, că nu-i convine, ci câte o biată băbuţă care abia îşi ţine sufletul ei că de slabă ce-i".

Cineva se plângea de nedesăvârşirea preoţilor iar Părintele a zis:

- „Dacă vreţi preoţi buni, naşteţi-i şi creşteţi-i. Oare de ce se plânge Dumnezeu omului prin glasul lui David: «Piere cel drept şi nimeni nu ia aminte»? Cum pier drepţii? Că nu se mai nasc."

Glumea, zicând:

- „Foaie verde, de dai, n-ai
Ia nu da, să vezi cum n-ai!"
sau
„Foaie verde, de dai, n-ai
Ia mai dă să vezi cum ai!"

Spunea: „Dacă într-o zi nu v-aţi rugat cu atâta tărie, încât să simţiţi că v-a stat până şi răsuflarea în loc (în piept), în ziua aceea înseamnă că nu v-aţi rugat. Calitatea unei rugăciuni nu este lungimea ei, ci tăria, intensitatea ei".

„«*Când doi sau trei se adună pe pământ în numele Meu, sunt şi Eu în mijlocul lor*», adică atunci când puterile sufleteşti, înţelegerea, simţirea şi voinţa se adună pe pământul inimii în pomenirea preasfântului nume, atunci aduc prezenţa Mântuitorului în suflet".

Despre rugăciune mai spunea:

- „Rugăciunea tâlharului a fost scurtă, dar a străpuns cerul. Până aflăm asta, ne purtăm ca

tâlharii."

„Cea mai grea ispită pe care o poate întâmpina omul în calea mântuirii este ispita „nopţii din Ghetsimani", adică aparenta lăsare în părăsire din partea lui Dumnezeu. Dacă rezistă cineva la această probă, acela a dobândit desăvârşirea.

După ce Saul a greşit, Dumnezeu nu i-a răspuns nici prin prooroci, nici prin ursit (un fel de a întreba pe Dumnezeu). Dacă el ar fi înţeles atunci că această părăsire este numai vremelnică, ar fi avut răbdare şi n-ar fi căzut la vorbirea cu morţii."

Cineva l-a întrebat pe Părintele, zicând:

- În Mântuitorul era plenitudinea dumnezeirii. Cum deci, tocmai în clipa când împlineşte rostul venirii Sale pe pământ, prin jertfa de cruce, El se mărturiseşte părăsit de Tatăl?

Şi a răspuns Părintele aşa:

- „Diavolul până la urmă n-a ştiut cine este Iisus. Deci, dacă nu s-ar fi recunoscut pe Sine părăsit de Dumnezeu, atunci diavolul n-ar fi îndrăznit să se apropie cu moartea de trupul Domnului".

„Culmile, întotdeauna sunt singuratice" a spus dânsul.

„Iar dacă va veni asupra ta vreo furtună şi vreo clătinare, acestea vor fi pe măsura neascultării tale. Căci pe cel ce ascultă cu adevărat nici diavolul însuşi, spun Părinţii, nu-l poate vătăma."

Spunea: „A denatura firea e uşor, mult mai

uşor decât a scoate denaturarea introdusă în fire."

Despre tulburarea duhului (Eccles. 7-9-10):

„Nu te grăbi să te întărâţi întru duhul tău, căci mânia sălăşluieşte în sânul celui nebun. Nu spune niciodată: «Cum se face că zilele cele de altădată au fost mai bune decât acestea!» Căci nu din înţelepciune întrebi una ca asta."

Despre purtarea obraznică (Isaia 3, 5):

„În popor se vor strâmtora unul pe altul, şi fiecare va împila pe aproapele său, cel tânăr se va purta obraznic faţă de cel bătrân şi cel de neam prost faţă de cel de neam ales."

Din Filocalia - vol VIII - A celor dintre monahi - Calist şi Ignatie Xanthopol:

„Patimile stau lângă virtuţi şi locuiesc uşă lângă uşă: - când cultivăm o virtute se trezeşte în noi o dorinţă contrară; - când ne înfrânăm de la plăceri se trezeşte în noi o dorinţă după acele plăceri, întrucât le lăsăm mult timp nesatisfăcute; - când ne smerim se trezeşte în noi dorinţa de a ne arăta că suntem „cineva". Numai cei ce au ajuns la treapta desăvârşită a virtuţilor au dobândit nepătimirea sau au desfiinţat în sine total dorinţa de trezire a dorinţei după plăcerile contrare.

De dragul rânduielii, care ţine la un loc atât cele cereşti, cât şi cele pământeşti, suntem stăpâniţi de frică, de uimire şi de spaimă pentru nimicnicia şi trândăvirea noastră şi pentru cele alese din prostie, din părerea de sine, spre o

vieţuire stângace, primejdioasă, după o rânduială proprie şi în chip nesupus. Căci, cu adevărat lupta aceasta e plină de frică şi zeci de mii sunt tâlharii şi nenumărate cursele ispititorilor. Pe lângă acestea, căderile nu se pot număra. De aceea, din cei mulţi, foarte puţini sunt cei ce se mântuiesc (Luca 13,23). Aceştia însă trebuie să-şi facă drumul precum voiesc. Căci focul va cerca cum este lucrul fiecăruia" (I Cor 3,13).

„Suişul Carmelului" din Sfântul Ioan al Crucii:

Judecata, memoria şi voinţa sunt puterile sufletului.

Credinţa, nădejdea şi dragostea sunt obiecte mai presus de fire ale puterilor sufletului, prin care sufletul ajunge la unirea cu Dumnezeu.

- Credinţa trebuie să lucreze asupra judecăţii (priceperii).

- Nădejdea trebuie să lucreze asupra memoriei.

- Dragostea trebuie să lucreze asupra voinţei.

Credinţa. Sfântul Pavel zice despre credinţă: *„Credinţa este încredinţarea despre lucrurile nădăjduite şi adeverirea celor nevăzute"* (Evrei 11,1). Cu toate că raţiunea se alipeşte în chip desăvârşit şi cu toată tăria de aceste lucruri ale credinţei, ele nu se descoperă înţelegerii, căci de s-ar descoperi n-ar mai fi credinţă.

Nădejdea. Nu se vede, fiindcă dacă s-ar vedea n-ar mai fi nădejde, căci ceea ce ar vedea oricine, la ce ar mai nădăjdui.

Dragostea. Ne pune să iubim pe Dumnezeu deasupra tuturor lucrurilor, şi aceasta nu se

poate decât numai prin lepădarea de sine şi de toate. „Fiecare din voi dacă nu se leapădă de tot ce are nu poate să-Mi fie Mie ucenic" (Luca 14,33).

Despre dragoste. Fie de-aş avea toată ştiinţa lumii, dacă n-am dragoste, la ce-mi foloseşte aceasta în faţa lui Dumnezeu, care mă va judeca după fapte.

Despre înclinările destrăbălate

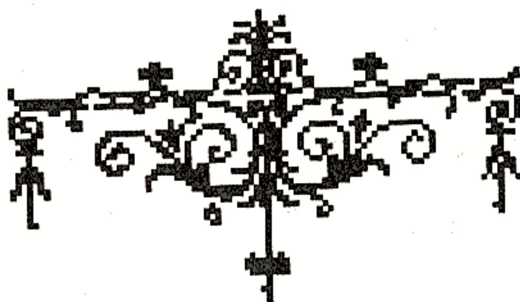
De îndată ce omul începe să dorească un lucru într-un chip destrăbălat, neliniştea îl cuprinde îndată în suflet.

Mândrul şi zgârcitul n-au linişte niciodată, ci săracul şi smeritul în duh trăiesc în belşug de pace.

Omul care nu-i încă cu totul mort pentru sine, lesne este ispitit şi cade copleşit de nimicuri şi de fleacuri.

Pace nu va fi deloc în inima omului trupesc, a omului care-i robit de lucrurile dinafară, ci pacea-i partea omului plin de râvnă şi duhovnicesc.

Un jug greu apasă pe grumajii copiilor lui Adam, frământaţi fără odihnă de poftele firii stricate. Atunci când sunt cuprinşi de poftele firii stricăcioase, cad - şi sufletul lor e cuprins de tristeţe, tulburare, amărăciune şi remuşcare.



II. DESPRE TAINA NUNŢII[53]

Învăţătura revelată

Instituită şi existentă în Biserică, Taina Nunţii este valabilă numai pentru persoanele ce se căsătoresc cu scopul întăririi lor spiritual-harice sau a unirii conjugale reciproce prin această mare Taină a Bisericii, pentru binecuvântata naştere de prunci şi educarea lor creştină spre înduhovnicirea şi mântuirea lor.

Despre instituirea dumnezeiască a Tainei Nunţii şi însemnătatea ei moral-religioasă

După cuvintele Sfântului Profet Moise, Dumnezeu l-a creat mai întâi pe om şi apoi pe femeie - ca ajutor omului, ca ei fiind doi să formeze un singur trup (Facerea 2, 18, 22-24), şi binecuvântându-i, le-a zis: *Creşteţi, şi vă înmulţiţi şi umpleţi pământul* (Facerea 1,28). Tot astfel, şi după potopul universal, Dumnezeu l-a binecuvântat pe Noe şi pe fiii lui şi le-a zis: *Creşteţi şi vă înmulţiţi şi umpleţi pământul* (Facerea 9,1). Această grijă deosebită a lui Dumnezeu faţă de nunta instituită de El Însuşi arată lămurit că nunta a fost bine plăcută lui Dumnezeu şi că ea

---

[53] Acest capitol este extras din *Dogmele Bisericii Ortodoxe* vol. 4, alcătuite de Sfântul Silvestru, Episcop de Canev; ed. „Credinţa strămoşească" 2001.

avea să ocupe un loc însemnat în planurile dumnezeieşti despre destinul lumii şi de aceea se şi găseşte sub o deosebită îngrijire dumnezeiască. Tot de aici se mai vede că persoanele unite prin căsătorie, conform cu voința dumnezeiască, totdeauna trebuiau să privească nunta ca fiind un lucru mare şi sfânt, unit cu înalte obligații şi îndatoriri, nu numai unul față de altul, ci şi către Dumnezeu. Deci, ca o consecință, la întemeierea căsătoriei, natural, trebuiau să se umple de sentimente cucernice şi de supunere înaintea Domnului Dumnezeu cu rugăciuni către El, spre a le da binecuvântarea Sa părintească şi ajutorul Său cel întru tot puternic în viața ce le stă înainte. Înalta însemnătate morală a Tainei Nunții şi importanța binecuvântării lui Dumnezeu pentru ea se poate vedea, pe de o parte, din istorisirea profetului Moise despre deosebita îngrijire dumnezeiască pentru curățenia femeiască a lui Sarra, femeia lui Avraam (Facerea 12,17), dar mai mult din istorisirea căsătoriei lui Isaac cu Rebeca. Trimițând Avraam, după cuvintele profetului Moise, pe slujitorul său în Mesopotamia, ca să aleagă femeie fiului său Isaac, iată ce i-a spus la plecare: *Domnul Dumnezeul Cerului şi Dumnezeul pământului* (...) *Acesta va trimite pe îngerul Său înaintea ta şi vei lua de acolo femeie feciorului meu* (Facerea 24,7). Ajungând slujitorul lui Avraam în oraşul lui Nahor şi oprindu-se afară de oraş la o fântână, s-a adresat lui Dumnezeu cu următoarea rugăciune: *Doamne, Dumnezeul stăpânului meu Avraam, fă cale bună înaintea mea*

astăzi şi milă cu stăpânul meu Avraam. Iată, eu stau la fântâna apei şi fetele celor ce locuiesc în cetate ies ca să scoată apă. Şi fecioara căreia eu îi voi zice: pleacă vadra ta să beau şi ea îmi va zice: bea tu şi cămilele tale le voi adăpa până ce vor înceta toate să bea, aceasta va fi gătită lui Isaac slugii tale; şi întru aceasta voi cunoaşte că ai făcut milă cu stăpânul meu Avraam (Facerea 24, 12-15). Şi îndată după aceasta, când una din fecioarele care veniseră la fântână, anume Rebeca, a îndeplinit tot ce se ceruse de slujitorul lui Avraam şi când toate acestea au fost comunicate părintelui fecioarei, Batuel, fiul lui Nahor şi fratelui ei Laban, le-o cerură pe Rebeca ca femeie lui Isaac, atunci, iată ce i-au răspuns ei: *De la Domnul a ieşit lucrul acesta* (şi) *nu vom putea grăi ţie împotrivă, nici bine nici rău. Iată Rebeca este înaintea ta ia-o şi mergi şi va fi femeia feciorului stăpânului tău cum a grăit Domnul* (Facerea 24, 50-51). Şi după ce a convenit la aceasta şi Rebeca, au slobozit-o şi au binecuvântat-o zicând: *Sora noastră eşti, fă-te întru mii de zeci de mii* (Facerea 24, 60).

De aici, uşor se poate vedea cât de mare însemnătate religioasă se dădea nunţii în perioada patriarhală şi cât de multă consideraţie se dădea, la întemeierea căsătoriei, bunei voinţe şi binecuvântării lui Dumnezeu, după cum şi binecuvântărilor rudelor de aproape a viitorilor soţi - binecuvântări care în această perioadă erau egale binecuvântărilor preoţeşti.

Încă din perioada Vechiului Testament,

nunta era trecută la datoriile moral-religioase şi pusă sub scutul legilor date de Dumnezeu lui Moise, care pedepseau aspru atât pentru călcarea curăţeniei şi credinţei familiale[54], cât şi pentru permisiunea dată gradelor de înrudire mai apropiate de a contracta căsătoria[55]. Din toate acestea, reiese că nunta, după sensul Legii lui Moise, nu se putea întemeia fără ştiinţa şi binecuvântarea preoţilor.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Care nu a venit ca să strice Legea Vechiului Testament ci s-o împlinească, nu numai că n-a diminuat însemnătatea moral-religioasă a nunţii, ci, din contra, prin învăţătura Sa a întărit-o ridicând-o la înălţimea de Taină în Biserică. Totuşi, El nu o consideră necesară pentru toţi, ci pentru unii arată că e mai bine să rămână în stare de feciorie, dacă se cred vrednici de a păstra pe deplin atât curăţenia feciorelnică a trupului, cât şi castitatea şi curăţenia sufletului lor (Matei 19, 10-12; 5, 27-28). Astfel, la întrebarea fariseilor: pentru orice cauză, oare, poate omul să se despartă de femeia sa?, El le-a răspuns următoarele: *Dar n-aţi citit că Cel ce i-a făcut dintâi, bărbat şi femeie i-a făcut pe ei şi a zis: Pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa şi se va lipi de femeia sa şi vor fi amândoi un trup. Pentru aceea nu mai sunt doi, ci un trup. Deci, ceea ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu*

---

[54] Leviticul 20, 10-13; A doua lege 22, 22; conf. Ieşirea 20, 14-17

[55] Leviticul 20, 14, 17, 20 şi 21

despartă (Matei 19, 4-6). Iar când fariseii i-au obiectat că Moise a legiuit să se dea carte de despărţire şi să se despartă de femeie, Iisus le-a răspuns: *Moise după învârtoşarea inimii voastre a dat voie să vă lăsaţi femeile voastre, dar dintru început n-a fost aşa. Amin, grăiesc vouă că oricine îşi va lăsa femeia sa, afară doar de cuvântul de curvie şi va lua alta, preacurveşte, şi cel ce va lua pe cea lăsată preacurveşte* (Matei 19, 8-9).

Unirea conjugală este pusă în dependenţă directă de Dumnezeu, Care îi dă caracterul de nedesfacere, şi deci, de la sine se înţelege că faptele conjugale, începând de la întemeierea nunţii şi până la despărţirea ei prin divorţ (numai în caz de adulter), Hristos nu le raporta la autoritatea civilă, ci la autoritatea lui Dumnezeu (Matei 22,21) şi erau încredinţate judecăţii Bisericii întemeiate de El pe pământ, împuternicită cu astfel de drept.

Prin faptul că Hristos, prin prezenţa Sa personală, a cinstit şi a binecuvântat nunta în Cana Galileii, înseamnă că a plăcut lui Hristos să instituie în Biserica Sa o deosebită lucrare sfinţită, care să dea celor uniţi prin căsătorie, binecuvântarea dumnezeiască şi harul necesar. Aceasta se întăreşte şi prin învăţătura Apostolilor, cât şi prin practica apostolică a Bisericii.

Astfel, Sfântul Apostol Pavel se crede în drept şi chiar obligat să rezolve prima chestiune referitoare la Taina Nunţii, fiind îndreptăţit, deoarece creştinii îl întrebau: Ce este mai bine: a rămâne feciorelnici şi necăsătoriţi sau a se căsători? Şi

el le răspunde: *Bine este omului de femeie să nu se atingă, iar pentru a înlătura curvia fiecare să-şi aibă femeia sa şi fiecare să-şi aibă bărbatul său* (...) *zic celor necăsătoriţi şi văduvelor, bine este lor de vor rămâne, precum* (sunt) *şi eu, iar de nu se vor putea stăpâni, mai bine să se căsătorească decât să ardă* (în focul iadului). *Despre feciorie* (referitor la feciorie) *n-am porunca Domnului, ci eu vă sfătuiesc ca unul ce am primit milă de la Domnul să fiu credincios. Socotesc dar că acest lucru este bun pentru nevoia de acum că este bine ca omul să fie aşa* (...). *Te-ai legat cu femeia* (te-ai căsătorit), *n-ai greşit. Şi de s-a măritat fecioara n-a greşit, dar unii ca aceştia vor avea necaz în trup, iar eu vă cruţ* (mă doare pentru voi)... *Şi voiesc ca voi să fiţi fără de grijă, cel neînsurat grijeşte de ale Domnului cum va plăcea Domnului, iar cel ce s-a însurat grijeşte de ale lumii cum va plăcea femeii* (...). *Fecioara se grijeşte de cele ale Domnului, cum va plăcea Domnului ca să fie sfântă şi cu trupul şi cu sufletul, iar femeia* (cea măritată) *se grijeşte de ale lumii cum va plăcea bărbatului ei.*[56]

Toate aceste sfaturi ale Apostolului, se înţelege, au însemnătate dumnezeiască şi sunt regulă şi lege pentru toţi credincioşii Bisericii, atât din perioada Apostolică, cât şi astăzi.

Sfântul Apostol Pavel dă hotărâri clare atât în privinţa păzirii sfinţeniei nunţii pentru ca

---

[56] I Corinteni 7, 1,2,8,9,25,26,28, 32-34; cf, I Timotei 5, 14; 3,2; 1,6

astfel căsătoria să fie curată şi patul neîntinat (Evrei 13,4), cât şi referitor la apărarea nunţii de despărţirea fără temei binecuvântat şi după bunul plac, chiar şi în cazul când s-ar întâmpla ca bărbatul să fie credincios, iar femeia necredincioasă, şi viceversa, pentru care Apostolul şi face următoarea observaţie, de altfel, foarte însemnată: *Şi aşa poruncesc în toate bisericile* (I Corinteni 7, 10-17).

Sfântul Apostol Pavel, mustrând aspru pe dascălii mincinoşi care opreau nunta şi nu mâncau ceea ce a creat Dumnezeu, spune: *Toată făptura lui Dumnezeu este bună şi nimic nu este de lepădat care se primeşte cu mulţumire, pentru că se sfinţesc prin cuvântul lui Dumnezeu şi prin rugăciune.*[57] Sfinţirea prin cuvântul lui Dumnezeu şi rugăciunea de care se vorbeşte aici, Sfântul Apostol Pavel o referă nu numai la mâncarea pe care o dispreţuiau dascălii mincinoşi, dar şi la nunta pe care o interziceau aceşti dascăli şi, de aceea, după ideea Apostolului, ele trebuiau să fie premergătoare intrării în căsătorie.

Tot Apostolul Pavel scrie: *Femeia legată este, prin lege, cât timp îi trăieşte bărbatul, iar dacă-i moare bărbatul - este liberă, după care* (dacă) *va vrea, să se mărite -* (dar) *numai întru Domnul* (I Corinteni 7,39). Expresia din urmă: *numai întru Domnul,* arată că nunta de care se vorbeşte aici trebuie să fie întemeiată în numele Domnului, sau conform cu porunca Domnului şi a Aposto-

---

[57] I Timotei 4, 3-5.

lilor, prin urmare - cu ştiinţa şi binecuvântarea Bisericii, binecuvântare care era unită, cu sfinţirea prin cuvântul lui Dumnezeu şi cu rugăciunea, despre care aminteşte Sfântul Apostol Pavel, în Epistola sa către Timotei (I Timotei 4, 5).

Deosebită atenţie merită însă locul din Epistola către Efeseni în care Sfântul Apostol Pavel, expunând datoriile familiale reciproce ale bărbatului şi femeii, spune următoarele: *Femei! Plecaţi-vă bărbaţilor voştri ca Domnului, căci bărbatul este cap femeii, după cum şi Hristos este cap Bisericii; şi acesta este mântuitor trupului. Dar, precum Biserica se supune lui Hristos aşa şi femeile - bărbaţilor lor întru toate. Bărbaţi! Iubiţi-vă femeile voastre precum şi Hristos a iubit Biserica şi pe Sine S-a dat pentru dânsa ca pe ea să o sfinţească, curăţând-o cu baia apei prin cuvânt; ca să o pună pe ea Lui-Şi înainte mărită, Biserica neavând întinăciune sau prihană sau altceva de acest fel, ci să fie sfinţită şi fără prihană. Aşa sunt datori bărbaţii să-şi iubească femeile lor, ca şi trupurile lor. Cel ce-şi iubeşte pe femeia sa, pe sine se iubeşte, căci nimeni, niciodată nu-şi urăşte trupul său, ci-l hrăneşte şi-l încălzeşte pe el, precum şi Hristos Biserica; că mădulare suntem ale Trupului Lui din carnea Lui şi din oasele Lui. Pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa şi se va lipi de femeia sa şi vor fi amândoi un trup. Taina aceasta mare este, iar eu zic de Hristos şi de Biserică:* (Efeseni 5, 22-32). Aici, evident, e vorba de bărbatul şi femeia creştină, cei ce sunt în Biserică şi în

Hristos, faţă de care ei sunt membrele Lui, trup din Trupul Lui şi os din Oasele Lui. Prin urmare, este vorba despre nunta creştină curată, deosebită nu numai de cea păgână, dar şi de cea creştină în care sau bărbatul este necredincios sau femeia este necredincioasă. Pentru aceştia din urmă Apostolul spune: în cazul când soţul (sau soţia) necredincios(ă) nu voieşte să mai trăiască împreună, poate să se despartă (I Corinteni 7,15).

Care este, însă, deosebirea caracteristică a nunţii creştine faţă de cea păgână după Sfântul Apostol?

Deosebirea caracteristică se cuprinde în faptul că întemeierea căsătoriei creştine reprezintă unirea spiritual-harică a lui Hristos cu Biserica: pentru că capul femeii - (bărbatul faţă de femeie), este ceea ce este Hristos faţă de Biserică - capul ei şi mântuitorul trupului ei. Şi după cum Biserica se supune lui Hristos, aşa şi femeia este datoare să se supună bărbatului şi, după cum Hristos a iubit Biserica Sa, încât S-a dat pe Sine pentru ea, pentru sfinţenia şi curăţenia ei, aşa şi bărbatul e dator să-şi iubească femeia sa ca şi trupul său propriu. Şi de aceea nunta nu numai că este Taină, dar încă este o Taină mare, cum se exprimă Apostolul: *Taina aceasta mare este, iar eu zic de Hristos şi de Biserică*[58]. Iar dacă

---

[58] Cum că cuvintele Apostolului: *Taina aceasta mare este*, se referă la unirea prin căsătorie şi nu, cum explică oarecare, la unirea lui Hristos cu Biserica iar în legătură cu cuvintele următoare: *Iar eu zic de Hristos şi Biserică*, cuprind sensul că nunta creştină e Taină mare pentru că

întemeierea căsătoriei creştine este Taină mare, închipuind unirea spiritual-harică a lui Hristos cu Biserica, atunci se pune întrebarea, ce altceva putea să facă această unire, ca atare, dacă nu plinătatea harului care se revarsă asupra ei din unirea mistic-harică a lui Hristos cu Biserica, ca prototip al nunţii?

Aici, Apostolul face comparaţie între bărbatul, care e dator să-şi iubească femeia sa, şi Hristos care Şi-a iubit şi-Şi iubeşte Biserica, şi face următoarea observaţie: Că Hristos *S-a dat pe Sine pentru dânsa pentru ca s-o sfinţească, curăţind-o prin baie de apă în cuvânt ca să o pună pe ea înaintea Lui mărită Biserică, neavând întinăciune sau prihană sau altceva de acest fel, ci să fie sfântă şi fără de prihană* (Efeseni 5, 25-27). Natural că o astfel de lucrare sfinţită a fost instituită de Hristos pentru sfinţirea nunţii creştine.



servesc ca chip al unirii lui Hristos cu Biserica, aceasta se vede din contextul cuvântării în care obiectul de căpetenie sunt raporturile conjugale dintre bărbat şi femeie, iar despre unirea lui Hristos cu Biserica se vorbeşte numai atâta cât e necesar pentru lămurirea şi determinarea înaltei însemnătăţi şi obligativităţii nunţii creştine.

Doctrina Sfinţilor Părinţi în primele trei secole ale creştinismului

Învăţătura Părinţilor Bisericii vechi şi practica ne arată că, a existat din vechime sfinţita lucrare a nunţii şi încă o aşa lucrare, prin care se comunică celor căsătoriţi un deosebit har dumnezeiesc.

Astfel *Sfântul Ignatie, Purtătorul de Dumnezeu*, repetă numai ideile Apostolului Pavel, care se referă la îndatoririle reciproce ale soţilor. În Epistola către Policarp, el dă următoarele sfaturi: „Sfătuiesc pe surorile mele să fie mulţumite cu convieţuitorii lor după trup şi duh. De asemenea, poruncesc fraţilor mei, în numele lui Iisus Hristos, ca să-şi iubească pe convieţuitoarele lor, cum şi Hristos iubeşte Biserica". La aceasta, el mai adaugă următoarea regulă, referindu-se la întemeierea căsătoriilor: „Iar cei ce voiesc să se însoare şi să se mărite sunt datori să întemeieze căsătoria cu ştiinţa (μετά χνώμης) episcopului (preotului), pentru ca nunta să fie întru Domnul, iar nu după poftă. Totul trebuie să fie întru slava Domnului"[59]. De aici, este evident şi neîndoielnic că chiar în primele timpuri, întemeierea căsătoriilor în Biserica creştină era cu totul sub supravegherea ierarhilor Bisericii, aşa că, fără ştiinţa sau permisiunea lor nu se putea săvârşi nici-o nuntă creştină.

---

[59] Epistola către Policarp, c. 5.

A mai tratat, despre nuntă, încă unul dintre bărbații apostolici, *Sfântul Herma*, dar numai despre o chestiune referitoare la această Taină: „Dacă bărbatul sau femeia moare şi cel rămas contractează din nou o căsătorie, păcătuieşte el, oare"? Cu această întrebare se adresează el păstorului (îngerului) şi capătă următorul răspuns: „Nu păcătuieşte, dar dacă nu se mai căsătoreşte a doua oară, atunci îşi procură mare slavă la Domnul"[60]. Se vede de aici că în secolul Părinților Apostolici a doua nuntă nu era considerată ca păcat, cât şi faptul că asemenea chestiuni conjugale erau recunoscute în Biserică, ca fiind sub autoritatea ei, iar nu în afară de sfera bisericească, (deci) numai Biserica le rezolva.

De aceea, mai târziu, tot ceea ce era conform cu învățătura Mântuitorului Iisus Hristos, *Sfântul Iustin* recunoaşte ca lege dumnezeiască, căreia trebuiau să-i urmeze cu strictețe cei ce întemeiau căsătoria, pe când tot ceea ce nu era conform cu învățătura Mântuitorului era lege omenească şi care nu era urmată decât de păgânii care admiteau unirea conjugală oricum.

Sfântul Irineu îi mustră pe păgâni, care, deşi considerau nunta ca Taină religioasă, totuşi, o disprețuiau prin exagerata lor destrăbălare. Sfântul Irineu face următoarea observație: voind ei, păgânii, să-şi acopere şi să-şi îndreptățească destrăbălarea „Ei ne arată pe noi ca pe nişte oameni ce nu ştim nimic şi care ne păzim de a

---

[60] Păstor. lib. II, De mandat IV, 4.

nu greşi nici cu cuvântul, nici cu cugetul, de frica lui Dumnezeu, iar pe dânşii se înalţă şi se numesc sămânţa aleasă şi perfectă."

Deosebită atenţie merită învăţătura lui *Tertulian* despre nuntă ca Taină bisericească atât faţă de claritatea şi determinarea ei, cât şi faţă de complexitatea ei. Recunoscând superioritatea nunţii creştine faţă de nunţile ereticilor, că nunta creştină e Taină, închipuind unirea mistică a lui Hristos cu Biserica, Tertulian mai învaţă totodată şi despre necesitatea comunicării unui deosebit har sfinţitor celor uniţi prin căsătorie, pentru ca unirea nunţii lor să fie ceea ce trebuie să fie, faţă cu idealul ei înalt - unirea lui Hristos cu Biserica. Aşa, îşi sfătuieşte femeia ca în caz de moartea lui să nu întemeieze a doua căsătorie, urmând exemplul celor chemaţi la viaţa sfântă - a slujitorilor sfinţiţi, dar nici să n-o dispreţuiască. În acelaşi timp, cerea atât de la femeia sa, cât şi de la oricine va intra în a doua căsătorie, ca nunta lor să nu fie decât în Domnul. Explicând cuvintele Apostolului: *Decât în Domnul*, în sensul că nu trebuie să se întemeieze căsătoria decât numai cu creştin sau creştină.

Pentru primirea acestui har e necesar ca ambii soţi să fie creştini, iar nu numai unul şi celălalt să fie păgân. Pentru că în caz contrar, ei n-au dreptul să prezinte contractul lor de căsătorie înaintea Tribunalului Domnului şi deci nunta lor nu poate fi legal contractată.

Căci harul lui Dumnezeu sfinţeşte numai ceea ce găseşte curat. Şi ceea ce nu poate fi

sfințit, este necurat; iar ce este necurat, nu are nimic comun cu ce este sfânt, afară doar că-l spurcă şi-l pierde. De aceea pot, oare, ei să prezinte astfel de contracte de căsătorie înaintea Tribunalului Domnului? Şi putem (oare) să recunoaştem o astfel de nuntă întemeiată după lege?

Tertulian, punând nunta pe aceeaşi treaptă cu Taina Botezului, Mirungerii şi a Euharistiei, zice: „Diavolul silindu-se să înjosească adevărul, caută să imite în misterele păgâne chiar înseşi Tainele dumnezeieşti. El chiar botează pe oricare, ca pe aderenți ai săi, făgăduindu-le curățirea de păcate prin scăldătoare şi după aceea îi pecetluieşte pe soldații săi şi săvârşeşte cu multă pompă proaducerea pâinilor (...) şi chiar reprezintă pe marele sacrificator în timpul săvârşirii nunții".

Din acest citat se vede că, pentru a avea Harul lui Dumnezeu, sfințita lucrare a nunții, ca şi alte Taine, trebuie săvârşite numai de episcopi sau de preoți, ca împuterniciți ai episcopului.

Origen, referindu-se la nuntă ca lucrare sfințită, în care se comunică celor căsătoriți un deosebit har dumnezeiesc, face indicație în locul unde, tratând faptul că Însuşi Dumnezeu îi uneşte pe cei ce se căsătoresc şi legătura lor o face nedezlegabilă, spune: „Dumnezeu este Acela Care a unit pe doi într-unul (...) şi întrucât i-a unit Dumnezeu, apoi în puterea acestei uniri există în cei uniți un dar". Iar darul acesta se considera pe aceeaşi treaptă cu darul pe care, după cuvintele lui Origen, l-a dat Dumnezeu, prin

rugăciunea Bisericii, celor ce s-au făgăduit că vor rămâne feciorelnici. Ca o confirmare serveşte faptul că, încă din vechime, mulţi puneau tunderea în monahism între Tainele Bisericii[61]. Şi de aici rezultă că şi acel dar al harului care se dă celor uniţi prin căsătorie li se dă numai în Biserică şi prin rugăciunile Bisericii.

Învăţătura Părinţilor şi dascălilor bisericeşti în perioada Sinoadelor ecumenice

1) Părinţii şi dascălii acestei perioade învăţau lămurit despre nuntă, că este o lucrare sfinţită bisericească, care comunică persoanelor unite prin căsătorie binecuvântarea şi harul lui Dumnezeu, care sfinţesc unirea lor prin căsătorie şi o fac nedespărţibilă.

Sfântul Vasile cel Mare arată că unirea prin căsătorie, care îi leagă la un loc pe bărbat cu femeie, este jugul ce şi l-au luat asupra lor cu binecuvântare[62] prin mijlocirea şi participarea preoţilor (slujitorilor sfinţiţii ai) Bisericii, care au dreptul de a comunica altora binecuvântarea lui Dumnezeu.

Sfântul Ambrozie afirmă de-a dreptul că „nunta creştină trebuie să se sfinţească cu acoperământul şi binecuvântarea preoţească". Mai mult, în alt loc, vorbind tot despre acest subiect, Sfântul Ambrozie spune următoarele:

[61] Dionisie Areopag. De eccles. hierarch. n. 6. n. 1-3
[62] Omilia la Hexaemeron, n. 5.

„Recunoaştem că Stăpânul şi păzitorul căsătoriei este Dumnezeu, Care nu îngăduie ca patul străin să fie întinat. Şi cel ce face lucrul acesta păcătuieşte împotriva lui Dumnezeu, căci calcă legea Lui şi schimbă harul Lui. Păcătuind împotriva lui Dumnezeu, omul se lipseşte de a participa la Taina cerească". Sfântul Ambrozie arată că persoanelor unite prin căsătorie, împreună cu sfinţirea primită de ei, prin acoperământul şi binecuvântarea preoţească, li se mai comunică de la Dumnezeu şi un deosebit har mistic, pe care sunt datori să-l păstreze prin observarea sfinţeniei nunţii şi pe care nu-l pot pierde decât prin călcarea acestei sfinţenii.

Sfântul Grigorie Teologul, vorbind tot despre partea aceasta a nunţii şi având în vedere neînţelegerile ce existau în timpul său referitor la curăţenia şi sfinţenia nunţii, iată ce spunea auditoriului său: „Dacă nu te-ai atins de trup, eşti curat şi după intrarea în căsătorie. Primesc eu răspunderea, eu sunt împreunătorul, eu sunt introducătorul miresei (...), eu voi urma lui Hristos - Mirelui celui curat, Care face minuni la nuntă şi prin prezenţa Sa procură cinste căsătoriei"[63]. De aici se vede nu numai faptul că în ajunul intrării persoanelor în căsătorie se săvârşea asupra lor o anumită lucrare sfinţită prin slujitorii sfinţiţi, cât şi faptul că această lucrare sfinţită, după credinţa Bisericii, comunica unirii lor în căsătorie puterea sa sfinţitoare, pe care

[63] Cuvântul 40, la Sfântul Botez, Opp. Sf. Părinţi III, 288.

Însuşi Mântuitorul a comunicat-o, oarecând, nunţii din Cana Galileii, prin prezenţa Sa acolo.

Tot acestea le repetă şi *Sfântul Ioan Gură de Aur,* învăţând cu aceeaşi claritate, că nunţile trebuie să se săvârşească prin binecuvântarea şi rugăciunile preoţilor şi că prin aceasta se comunică celor căsătoriţi deosebitul har dumnezeiesc pe care sunt datori să-l păstreze totdeauna sfânt şi, în puterea căruia nunta nu se mai poate desface niciodată, după cum (nu se mai poate desface niciodată) nici unirea lui Hristos cu Biserica[64]. „Cum au procedat locuitorii din Cana Galileii, zice el, aşa să procedeze şi acum cei ce se căsătoresc: să aibă în mijlocul lor pe Hristos. Dar cum poate fi aceasta? Prin mijlocirea preoţilor. *Cel ce vă primeşte pe voi,* a zis Domnul, *pe Mine Mă primeşte* (Matei 10, 40). În alt loc, luptând împotriva obiceiului de a sărbători nunta cu cântări ruşinoase, Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Pentru ce necinsteşti în public Sfânta Taină a Nunţii? Toate acestea trebuie să le înlături şi să o înveţi pe copilă să fie ruşinoasă chiar de la început şi să-i cheme pe preoţi şi prin rugăciune şi binecuvântare să încheie legătura căsătoriei, pentru ca să sporească iubirea mirelui şi să se păzească curăţenia miresei, şi mai ales ca (...) soţii, uniţi prin harul lui Dumnezeu, să petreacă o viaţă plăcută[65].

---

[64] Omilia 20 la Efeseni, c. 5, vers 32; Omilia 62 la Matei, c. 19, vers 4; De non iterand. conjug. n. 1, 2.
[65] Omilii 48 la Facere, n.6.

Tot astfel învăţau despre Taina Nunţii şi contemporanii Sfântului Ioan Gură de Aur - *Siriţie* şi *Inocenţiu I* - dintre care cel dintâi recunoştea atât (de mult) sfânta binecuvântare dată miresei de către preot, încât călcarea şi întinarea acestei binecuvântări o considera sacrilegiu[66]; iar cel de-al doilea afirma că binecuvântarea dată de preot celor ce se căsătoresc reprezintă forma legii instituite de Dumnezeu încă din vechime[67]. Instituirea formei acesteia pentru creştini, *Sfântul Epifanie, Chiril al Alexandriei* şi *Fericitul Augustin* o raportau la Însuşi Iisus Hristos şi vedeau în participarea la nunta din Cana Galileii începutul binecuvântării nunţii creştine. De aceea, Fericitul Augustin numeşte de-a dreptul Taină - lucrarea sfinţită bisericească a nunţii şi uneşte cu însemnătatea ei mistic-harică nedesfacerea nunţii creştine. El zice: „Vrednicia nunţilor la toate popoarele constă în naşterea de prunci şi în păzirea curăţeniei, iar la poporul lui Dumnezeu constă şi în sfinţirea Tainei, după care chiar şi ceea ce se desparte prin divorţ nu se mai poate uni cu altul întrucât bărbatul său este viu[68], pentru că în Biserică se săvârşeşte nu numai unirea prin căsătorie, ci şi Taina". Chiar şi *Sfântul Leon*, Papă al Romei, numeşte lucrarea sfinţită a nunţii creştine: Taina Nunţii (nupţiale mysterium)[69], spunând că în timpul lui se săvâr-

---

[66] Epistola către Himerium, c. 3; conf. c. 13.

[67] Epistola către Wictric, c. 11; conf. c. 10.

[68] De bono conjugii c. 24.

[69] Epistola către Rustic. Narbonn. 167 curs. comp. lat. t. 54

şea Sfânta Liturghie pentru cei ce se căsătoreau şi după ce se împărtăşeau li se da binecuvântarea bisericească cu rugăciunile corespunzătoare[70].

Despre cântările şi rugăciunile ce se rosteau de slujitorii sfinţiţi la sfinţirea unirii celor căsătoriţi mai vorbeşte şi *Sfântul Paulin de Nola*[71]. Iar *Teodor Studitul* citează însăşi rugăciunea care se întrebuinţa în timpul lui şi se întrebuinţează şi acum în Biserică, în timpul când se pun cununiile pe capul celor ce se căsătoresc. Rugăciunea se citeşte astfel: „Tu, Doamne, trimite mâna Ta din Sfânt Locaşul Tău şi uneşte pe robul Tău şi pe roaba Ta, unindu-i într-un gând, încununându-i într-un singur trup, pe care ai binevoit să se unească unul cu altul, nunta lor cinstită o arată, patul lor îl păzeşte nespurcat şi viaţa lor fără de prihană a fi binevoieşte"[72].

Rugăciunile nunţii se considerau atât de necesare la cununie, încât esenţa nunţii, potrivit cu credinţa Bisericii vechi, Patriarhul Fotie o determi-

---

col. 1197.

[70] Lib sacrament. eccles. rom. n. 30 curs. comp. lat. t. 55 col. 130.

[71] Patrologia greacă, curs complet, t. 61. S. Paulini poem XXV p. 633.

[72] Epistola 22 către Simeon, Patrologia greacă curs complet, t. 99 col. 973. Despre punerea cununiilor de către preot pe capul celor ce se căsătoresc chiar şi la căsătoria persoanelor împărăteşti, care se săvârşeşte în prezenţa patriarhilor, mărturiseşte lămurit *Teofan Mărturisitorul*, dând informaţii despre cununia lui Teodosie fiul lui Mavrichie cu fiica patriciului German, a lui Eraclie cu Eudoxia şi a lui Leon cu Irina (Theophan, chronograph, ann. 594, p. 238; ann. 602 p. 250; ann 761 p. 374).

nă astfel: „Nunta nu constă numai în împreunarea trupească, ci în lucrarea sfințită a rugăciunilor[73].

2) De aceea, Părinții și dascălii acestei perioade, ca și predecesorii lor, deși puneau fecioria mai presus de nuntă, totuși prețuiau mult și nunta, apărându-i sfințenia împotriva diferitelor învățături eretice cum au făcut *Eusebiu, Sfântul Epifaniu* și *Fericitul Augustin.* În privința aceasta, însă, merită deosebită atenție opinia Sfântului Chiril al Ierusalimului, Sfântului Grigorie Teologul și Sfântului Ioan Gură de Aur, despre vrednicia reală a feciorieі și a nunții. „Fiind fecior (sau fecioară), spune Sfântul Chiril, nu trebuie să fii arogant, față de cei ce sunt căsătoriți. Căci *nunta este cinstită și patul neîntinat,* spune Apostolul (Evrei 13,4). Și tu care păzești curățenia, nu ești născut tot din cei uniți prin căsătorie? Nu disprețui valoarea argintului, pentru că ai aur". Același lucru îl repetă și *Sfântul Grigorie Teologul,* învățând: „Bun lucru este nunta, dar nu pot zice că este superioară fecioriei. Fecioria n-ar fi așa de superioară, dacă n-ar fi mai bună dintre tot ce-i bun. Dar să nu se amărască prin aceasta cei ce poartă lanțurile nunții!... Din contră, fecioarele și femeile să se unească laolaltă, să formeze un tot în Domnul și să servească una alteia ca podoabă! N-ar fi fost feciorelnici, dacă n-ar fi fost nunta; căci de unde a apărut în lume feciorelnicul? N-ar fi fost nunta cinstită dacă feciorelnicul n-ar fi adus lui Dumnezeu viața sa". *Sfântul Ioan*

---

[73] Nomocanon. Tit. 13.

Gură de Aur exprimă însă această idee mult mai caracteristic, deşi pe scurt, în următoarele sfătuiri: „Fiind lună nu mai poţi fi soare. Fiind stea nu mai poţi fi lună; nu mai poţi fi feciorelnic intrând cu castitate în căsătorie, numai prin Biserică".

3) Din această cauză, în această perioadă, ca şi în cea precedentă, viaţa conjugală era considerată, în Biserică, pe aceeaşi treaptă cu cinul şi slujba sfântă. Ce-i drept, în această perioadă s-a răspândit şi s-a întărit, din timp în timp, cu deosebire în Biserica Apuseană[74], şi o idee contrară, care pretinde celibatul necondiţionat al clerului, dar ideea aceasta şi-a găsit, în decursul acestei perioade, bariera şi restrângerea cuvenită.

4) Dar, pe când Părinţii şi dascălii bisericeşti din această perioadă, ca şi predecesorii lor, considerau aşa de sus prima nuntă, la nunta a doua priveau cu totul altfel, pentru că numai nunta întâi o considerau ca ideal al nunţii creştine, care trebuia să fie adevăratul chip al unirii lui Hristos cu Biserica, care totdeauna a fost şi este una ca şi Hristos, iar odată cu aceasta şi chip al adevăratei iubiri morale creştine care nu încetează nici chiar cu moartea vreunuia dintre soţi[75]. *Sfântul Grigorie Teologul* determină rapor-

---

[74] Vezi Papa Siriţie epistola către Himer. Opp. Leon t. III. patr. curs. compl. lat. t. 56, col. 554; Innocent I Epist. către Exsuper, et Victric. Ibid. col. 500, 519.

[75] *Sfântul Grigorie de Nissa,* în viaţa preacuvioasei Macrina, sora sa, iată ce scrie, faţă de refuzul ei de a intra în căsătorie, după moartea mirelui său ales şi hotărât de

tul dintre prima şi a doua nuntă în chipul următor: „Prima nuntă este lege, a doua - pogorământ - concesie[76]. Tot aşa învăţau şi alţi Părinţi bisericeşti ca *Sfântul Chiril al Ierusalimului, Ambrozie, Ioan Gură de Aur şi Epifaniu,* care considerau nunta a doua ca admisă şi pogorământ pentru neputinţa lor trupească[77]. Această hotărâre a Bisericii despre nunta a doua s-a exprimat însă mai lămurit în faptul că trebuia să fie unită cu pocăinţa[78], şi fără ca să se pună cununiile pe capul celor ce se unesc prin această căsătorie[79].

---

părinţii săi: „Când părinţii adesea vorbeau cu ea despre căsătorie, pentru că mulţi, faţă de frumuseţea ei, voiau să contracteze căsătorie cu ea, ea le spunea: este necuviincios şi chiar nelegiuit ca să nu respecţi nunta ce era hotărâtă de părinţi şi să te adresezi la altul, când se ştie că nunta în esenţă este una după cum şi naşterea şi moartea este una; de asemenea, afirma că cel unit cu ea după hotărârea părinţilor n-a murit, ci trăieşte la Dumnezeu întru nădejdea învierii, că el nu-i mort, ci numai cât s-a depărtat pentru un timp, şi deci este neraţional ca să nu păstrezi credinţa mirelui ce lipseşte" (Viaţa preacuvioasei Macrina. Opp. Sfântul Grigorie de Nissa part. VIII, p. 131; conf. Sfântul Ioan Gură de Aur Omilia II la Epistola către Tit. c. I, vers. 6)

[76] Cuvântul 37 Opp. Sf. părinţi III, 220.

[77] Vezi *Sfântul Ioan Gură de Aur* (Omilia II către Tit. c. I, v. 6;) *Siriţie* (Epistola către Himer, c. 8-12); Epifanie (exposit. Fidei. cathol. n. 21; Erezia 59, n. 4.) şi Fer. Ieronim (Epist. ad. ocean. 82).

[78] Vezi canonul 4 al *Sfântului Vasile cel Mare*

[79] Vezi *Sfântul Nichifor Mărturisitorul* (nomocanonul fila 596).

Învăţătura şi hotărârile Sinoadelor ecumenice despre Taina Nunţii

Ceea ce au învăţat diferiţii Părinţi şi dascăli bisericeşti din perioada examinată despre Taina Nunţii creştine a fost confirmat de Biserică în hotărârile ei luate în această perioadă atât de sinoadele locale, cât mai ales la Sinoadele ecumenice.

1) Biserica recunoaşte că nunta creştină depinde întru totul şi este sub autoritatea şi ştiinţa sa, iar aceasta se vede lămurit din canoanele şi practica bisericească care hotărăsc, pe de o parte, legalitatea şi nelegalitatea nunţilor, iar pe de alta, îi obligă pe preoţi să săvârşească căsătoriile legale şi să refuze binecuvântarea nunţilor ilegale[80]. Că nunţile creştine s-au săvârşit şi se săvârşesc printr-o anumită lucrare sfinţită bisericească, între altele, se vede aceasta din canonul III al sinodului din Cartagina, care glăsuieşte: „Mirele şi mireasa, când trebuie să vină ca să primească binecuvântarea de la preot, trebuie să fie aduşi de părinţii sau naşii lor şi primind binecuvântarea, din respect către ea (pentru Taina Nunţii), sunt datori să petreacă acea noapte în feciorie”[81].

---

[80] Vezi *Sfântul Vasile cel Mare* canoanele: 23, 77, 78 şi 87; *Timotei al Alexandriei* canonul 7; sinodul din Neo-Cesarea canonul 2, 3; *Sinodul din Laodiceea* canonul 10, 31; *Sinodul din Calcedon* canonul 14; *Sinodul Trul.* canonul 53, 54, 72 şi 87.

[81] Capit. 13. Binii. Concil. t. I, p. 728.

2) Că Biserica nutrea un deosebit respect față de feciorie și necăsătorie, aceasta se vede lămurit din rânduiala ca episcopii sau ierarhii bisericești să nu fie căsătoriți - obicei care a fost ridicat la treapta de canon și care s-a practicat încă din vechime aproape pretutindeni[82]. Afară de aceasta, cum că Biserica avea destul respect și către viața conjugală, aceasta se vede, de asemenea, din asprele sale hotărâri sinodale, împotriva celor ce disprețuiau căsătoria, având în vedere pe slujitorii bisericești căsătoriți[83], cerând de la ei celibatul absolut[84], cât și din intențiile sale de care se conducea în asemenea cazuri și care în canonul 13 al Sinodului Trulan se exprimă astfel: „(așa procedăm) pentru ca să nu fim constrânși cu chipul acesta să-L scârbim pe Dumnezeu cu nunta instituită și binecuvântată de El și în prezența Lui".

3) Că slujitorilor sfințiți - preoților și diaconilor - nu le interzicea Biserica să întemeieze căsătoria mai înainte de hirotonie și că li se permitea să trăiască împreună cu femeile lor și după hirotonie, aceasta se vede lămurit și se confirmă de canoanele sinoadelor locale din *Ancira*[85], *Gangra*[86], *Neo-Cesareea*[87] și sinodul al V-lea

[82] Sinodul Trulan, canonul 12, 48.
[83] Sinodul din Gangra, canonul 4.
[84] Sinodul Trulan, canonul 13.
[85] Sinodul din Ancira, canonul 10.
[86] Sinodul din Gangra, canonul 4.
[87] Sinodul din Neocesarea, canonul 8.

din *Cartagina*[88], care, când le confirma căsătoria de-a dreptul, când presupunea şi îndreptăţea viaţa conjugală a slujitorilor sfinţiţi. Aceste canoane erau îndreptate mai ales împotriva Bisericii Apusene, care începuse să legiuiască celibatul clerului[89]. Contra acestei inovaţii a Bisericii Apusene este îndreptat mai cu seamă următorul canon al Sinodului al VI-lea ecumenic, care glăsuieşte: „Întrucât am văzut că în Biserica Romei s-a stabilit în formă de canon, ca toţi acei care vor să fie hirotoniţi diaconi sau preoţi, să fie îndatoraţi să nu comunice mai mult cu femeile lor, de aceea noi urmând vechiul canon, al disciplinei şi iconomiei apostolice, permitem ca împreună vieţuirea slujitorilor sfinţiţi cu femeile lor legiuite să se continue şi mai departe, neîntrerupt, nedesfăcând legătura lor cu femeile. Şi astfel, dacă cineva se crede vrednic de a fi hirotonit ipodiacon, sau diacon, sau preot, unuia ca acestuia nicidecum să nu-i fie ca impediment la hirotonie trăirea împreună cu femeia sa legiuită. În timpul instalării unui astfel de cleric, nu i se pretinde îndatorirea ca el să se abţină de la comunicarea legitimă cu femeia sa (...). Iar dacă cineva va proceda împotriva canoanelor apostolice şi va îndrăzni să lipsească pe cineva dintre preoţi sau diaconi sau ipodiaconi de legătură şi comunicarea cu femeia sa, să fie depus; de

[88] Sinodul V din Cartagina, canon 18, 30, 44, 45.
[89] La sinoadele din Elvira în anul 305 (capit. 33. Binii. Concil t. I, p. 235;) din Tauric în anul 397 (capit. 7. Ibid. p. 702); din Veneţia în anul 453 (capit. t. II. Binii. Concil t. III, p. 565).

asemenea, orice preot sau diacon care îşi va alunga femeia sa, sub motiv de cuvioşie, să fie îndepărtat de la lucrarea celor sfinte, iar de va fi neînduplecat, să fie depus”[90].

Dacă la primul Sinod ecumenic s-a hotărât: „Marele sinod, a stabilit fără excepție, ca nici episcopului, nici preotului, nici diaconului şi, în general nimănui, din cei ce se află în cler, nu i se permite să aibă femeie în casa sa de locuit, afară doar de mamă sau soră, sau astfel de persoană care ar fi străină de orice bănuială”[91], apoi această hotărâre nu se raporta deloc la slujitorii sfințiți, ce-şi aveau femeile lor legitime, ci la acei care aveau pretenția că trăiesc necăsătoriți şi, în acelaşi timp, îşi aveau lângă ei femei străine şi, prin aceasta, îi scandalizau pe mulți. În sensul acesta explică *Sfântul Vasile cel Mare* acest canon, scriind în această privință următoarele: „Canonul expus de Sfinții Părinți, la Sinodul din Niceea, interzicea de-a dreptul slujitorilor sfințiți ca să aibă în casele lor femei cu care să trăiască împreună. În aceasta stă toată vrednicia celibatului - ca să nu aibă comunicare cu sexul feminin. Prin urmare, cel ce se prezintă feciorelnic numai cu numele, face acelaşi lucru pe care îl fac şi cei ce trăiesc împreună cu femeile. Unul ca acesta se dă pe sine ca vrednic de feciorie numai cu numele, nepărăsind însă dezordinea şi plăcerile trupeşti. Pentru aceasta, urmând hotărârilor Sfin-

---

[90] Sinodul Trulan, canonul 13.

[91] Sinodul I ecumenic din Niceea, canonul 3.

ţilor Părinţi, noi poruncim ca slujitorul sfinţit (care trăieşte în afară de nuntă) să se despartă de orice femeie, altfel i se interzice de a mai sluji cele sfinte”[92].

Afară de aceasta, dacă la sinodul al V-lea din Cartagina (în anul 419) „bine s-a judecat ca cei ce se orânduiesc episcopi, preoţi şi diaconi, sunt obligaţi prin însăşi luminarea lor, a păstra lanţurile curăţeniei, cum se cuvine să fie preoţilor lui Dumnezeu, cei ce servesc lucrările sfinţite dumnezeieşti, sunt datori să se abţină întru totul, pentru ca şi noi să păstrăm de asemenea ceea ce ni s-a dat prin Apostoli şi am apucat din cea mai adâncă vechime”, cât şi „ca episcopii, preoţii şi diaconii şi toţi acei ce se ating de cele sfinte, să păzească castitatea şi să se abţină de la femei”[93]. Apoi, sensul acestor canoane, de altfel destul de lămurit, este încă mai bine determinat de sinodul Trulan, care faţă de ele şi alte canoane ale sinodului din Cartagina, a hotărât următoarele: „Ştim că şi în Cartagina, Părinţii adunaţi la sinod, îngrijindu-se de curăţenia vieţii slujitorilor sfinţiţi, au hotărât ca ipodiaconii care se ating de Sfintele Taine şi diaconii şi preoţii în timpurile cuvenite, să se abţină de la locuirea împreună cu femeile lor. Prin urmare şi noi să păstrăm aceasta ca moştenire de la Apostoli şi observată din cea mai îndepărtată vechime; ştiind timpul când trebuie să intri în cele sfinte, eşti dator să te abţii întru toate ca să poţi primi

---

[92] Sfântul Vasile cel Mare, canonul 88.

[93] Sinod. V din Cartagina, canonul 3, 4.

de la Dumnezeu cele cerute în simplitate"[94].

4) Mai departe, pe când prima nuntă era mult respectată de Biserică, a doua nuntă de abia era permisă numai ca pogorământ pentru neputințele omeneşti. Aceasta lesne se poate vedea din canoanele sinoadelor locale din *Neo-Cesareea*[95] şi *Laodiceea*[96], primite de Sinodul al VI-lea ecumenic, cât şi din canoanele *Sfântului Vasile cel Mare*[97], după care cei ce întemeiau a doua căsătorie erau supuşi pocăinței şi unor epitimii.

5) Că, în sfârşit, nunta a doua era considerată de Biserică ca nepermisă față de slujitorii sfințiți, aceasta se poate vedea, atât din canoanele bisericeşti, prin care, pe de o parte, li se permitea să întemeieze căsătorii cu fecioare, numai până la hirotonie, după care apoi nu li se mai permitea, cât şi mai ales din canoanele prin care se interzicea cu desăvârşire slujitorilor sfințiți a doua căsătorie şi, ca consecințe, cei căsătoriți a doua oară nu mai puteau să fie primiți în cler şi nici nu mai puteau fi suferiți dacă întâmplător s-ar fi aflat cineva în astfel de poziție.

Canoanele care permit slujitorilor sfințiți să întemeieze căsătoria mai înainte de hirotonie şi care interzic căsătoria după hirotonie sunt: Canonul al 10-lea al Sinodului din Ancira, Canonul 1 al Sinodului din Neo-Cesarea şi al 6-lea al Sinodului Trulan, dintre care ultimul, cel mai

---

94 Sinodul Trulan, canonul 13.

95 Sinodul din Neo-Cesarea, canonul 7.

96 Sinodul din Laodiceea, canonul 1.

97 Sfântul Vasile cel Mare, canonul 4.

complet după conţinut, glăsuieşte astfel: „Întrucât se spune în canoanele apostolice că, dintre cei intraţi în cler necăsătoriţi, numai citeţii şi cântăreţii pot să se căsătorească, apoi şi noi, păzind această regulă, hotărâm: ca de acum înainte, nici ipodiacon, nici diacon, nici preot, nu mai are permisiunea să se căsătorească, după ce s-a săvârşit hirotonia asupra lui. Dar dacă va îndrăzni cineva să facă aceasta, să se depună. Iar dacă cineva din cei ce au intrat în cler, ar voi să se unească cu femeia după legea nunţii, apoi să facă aceasta mai înainte de hirotonia în ipodiacon, diacon sau preot"[98].

Despre a doua căsătorie, faţă de persoanele sfinţite, *Sfântul Vasile cel Mare,* în canonul 12, vorbeşte următoarele: „Celor intraţi în a doua căsătorie, canonul le interzice cu desăvârşire de a mai fi slujitori bisericeşti". Iar *Sinodul Trulan,* punând felurite pedepse vremelnice în caz de călcarea acestui canon vechi bisericesc, iată ce a stabilit, mai pe urmă, în această privinţă: „De acum hotărâm şi reconstituim canonul care zice: Cel ce după Botez a contractat a doua căsătorie sau a avut concubină, de asemenea cel ce a luat în căsătorie pe o văduvă sau pe o divorţată sau o femeie de moravuri uşoare sau pe o roabă sau pe o infamantă, nu poate fi trecut în lista sau catalogul persoanelor sfinţite" (Sinodul Trulan, canonul 3).

---

[98] Conf. *Sf. Vasile cel Mare,* canonul 27; Sinodul Trulan, canonul 26

Părintele Arsenie Boca
La vârsta de 36 de ani (1946)

Concluzie şi observaţii din cele precedente, despre soarta de mai târziu a doctrinei despre Taina Nunţii

Din cele precedente reiese lămurit că Biserica Creştină, întemeindu-se pe învăţătura Domnului nostru Iisus Hristos şi a Sfinţilor Apostoli, privea neîntrerupt încă din vechime la Taina cununiei membrilor săi creştini:

1) Ca la un obiect moral-religios, care era sub conducerea sa proprie şi totdeauna a considerat ca strict necesar de a sfinţi nunta printr-o deosebită lucrare mistic-harică, pentru ca şi după duh şi după forţă, nunta să fie chipul mistic-haric şi neîntrerupt al unirii lui Hristos cu Biserica.

2) Deşi Biserica totdeauna a considerat fecioria superioară vieţii conjugale, totuşi necontenit a respectat nunta, întrucât ea răspundea idealului său - unirii lui Hristos cu Biserica, şi anume nunta întâi, de aceea,

3) Ea niciodată n-a interzis nunta aceasta, nici slujitorilor sfinţiţi, numai ca ea să fi fost săvârşită înainte de hirotonia lor.

4) Referitor la a doua nuntă, Biserica a învoit-o numai ca pogorământ faţă de neputinţele omeneşti şi de aceea,

5) A şi fost cu desăvârşire interzisă persoanelor sfinţite.

Aşa a învăţat Biserica veche universală

despre Taina Nunții, aşa a continuat, şi tot aşa continuă să învețe şi acum Biserica Ortodoxă de Răsărit, păstrând cu frică moştenirea sa duhovnicească. Dar nu putem spune tot aşa şi despre Biserica Apuseană, care şi-a permis şi în acest caz să se abată mult de la învățătura şi Canoanele Bisericii vechi universale. Păstrând Taina Nunții şi respectând totodată nunta creştină sfințită prin această taină, Biserica Apuseană totuşi nu considera nunta ca răspunzând pe deplin vredniciei cinului sfânt şi, împotriva învățăturii directe şi a canoanelor Apostolice, a interzis-o tuturor persoanelor duhovniceşti, şi prin aceasta, se înțelege, a distrus cu desăvârşire înalta însemnătate atât a nunții creştine cât şi a însăşi Tainei nunții. În modul acesta, a adus un nenumărat număr de rele morale şi duhovniceşti care s-au răsfrânt mai întâi asupra sa însăşi şi pe urmă asupra întregii lumi creştine apusene.

Cu toate acestea, în primele trei secole ale creştinismului a existat în însăşi Biserica Romei, obiceiul comun tuturor Bisericilor vechi de a lăsa voință liberă persoanelor cu dorința de a intra în cler să-şi aleagă sau prima căsătorie sau celibatul, fără să se ia vreo decizie în această perioadă pentru a-i opri pe slujitorii Bisericii de la viața conjugală sau de a introduce celibatul absolut în cler. De abia în secolul al patrulea a început să facă încercări pe față şi, din timp în timp, să le repete cu stăruință[99] în acest sens

[99] Aceasta se vede din hotărârile sinoadelor Bisericii Apu-

persoanelor ce voiesc să intre în cler, pretinzându-le, când celibatul absolut, când abţinerea de la femeile lor, în cazul că sunt căsătoriţi. Şi aceste încercări au întâlnit, nu după mult timp, la Sinodul al VI-lea ecumenic, o astfel de piedică puternică, de care au trebuit să se sfărâme cu desăvârşire. Sinodul acesta, aflând că în Biserica Romei a început să se introducă obiceiul de a pretinde celor ce voiesc să intre în slujirea Bisericii, căsătoriţi fiind, despărţirea de femeile lor, a înlăturat cu desăvârşire acest obicei ca neconform cu canoanele Apostolilor. Pentru ca aceste canoane să rămână intacte pe viitor, sinodul a hotărât: „Dacă cineva, împotriva Canoanelor Apostolice, ar îndrăzni să lipsească pe careva din persoanele sfinţite - preot, diacon, ipodiacon - de unirea şi comunitatea cu femeia sa legitimă, să fie depus ca şi acela dintre preoţi sau diaconi care ar voi să-şi alunge femeia sub motiv de cucernicie, să fie îndepărtat de la lucrările sfinţite şi de va stărui în aceasta să se depună"[100]. Neţinând socoteală de faptul că la amintitul Sinod ecumenic, împreună cu toţi reprezentanţii Bisericii - greci, sirieni, africani, egipteni, armeni şi europeni - au participat şi trimişii episcopului Romei şi hotărârile acestui sinod au fost primite în întregime atât de episcopul Romei, de atunci, Sergiu, cât şi de urmaşii lui, Biserica Romei n-a

---

sene de care am vorbit (din sec. IV, V, VI) convocate la Elvira, Tauric şi la Veneţia.

[100] Sinodul Trulan, canonul 13.

întrerupt încercările de mai înainte de a introduce celibatul absolut al clerului, ci, din contră, trecând din veac în veac ideea aceasta ca moştenire s-a înrădăcinat din ce în ce mai mult şi n-au încetat apusenii să lucreze decât atunci, când şi-au atins scopul. Scopul acesta s-a atins în timpul a două sinoade apusene ţinute la Roma (743 şi 888) şi unul la Augusburg la (952)[101]. Au contribuit foarte mult la atingerea acestui scop şi episcopii Romei, Ştefan VI († 891), Leon IX († 1054), Nicolae II († 1061) şi Alexandru II († 1073)[102]. De abia în timpul lui Grigorie VII cel Grozav, care la Sinodul din Roma (1074) a cerut tuturor slujitorilor sfinţiţi căsătoriţi sau să se despartă cu desăvârşire de femeile lor sau să-şi părăsească demnitatea sfântă[103]; iar la următoarele două sinoade convocate la Roma în anii 1078 şi 1083, s-a întărit definitiv şi s-a sancţionat în Biserica Apuseană legea despre celibatul absolut al clerului[104].

Cât a fost şi este de păgubitoare şi nebisericească această lege, aceasta se vede lămurit din tulburările şi răscoalele în mijlocul cărora s-a aplicat această lege[105], care de pretutindeni au făcut să se protesteze şi să se spună că „Grigorie este eretic şi propovăduieşte o învăţătură extravagantă şi că a uitat cuvintele Domnului: *nu toţi*

---

[101] Baron. Annal. ecclesiastic. sub. 1119. ann.
[102] A. Natalis. Istoria bisericească, t. VII, p. 500, ed. 1787
[103] Ibid. t. XIII, p. 45 ed. 1788.
[104] Ibid. p. 49.
[105] Baron. Annal. ecclesiastic. An. 1075.

înţeleg cuvântul acesta;... cela ce poate înţelege, să înţeleagă (Matei 19, 11-12), cât şi cuvintele apostolice: *cine nu se poate stăpâni, să se căsătorească,* (pentru) *că mai bine este să se căsătorească decât să ardă* (în focul iadului) (I Corinteni 7,9); forţează pe oameni să trăiască ca îngerii; se împotriveşte legii naturale şi dă libertate completă desfrânărilor şi necurăţeniei ascunse"[106]. Consecinţele triste, pentru Biserica Apuseană, rezultate din toate acestea, s-au manifestat curând în demoralizarea exagerată a clerului, iar mai pe urmă - în privirile uşoare ale unor întregi comunităţi creştine - asupra nunţii, fapt care, la rândul său, în dezvoltarea sa mai departe, i-a făcut pe mulţi să jignească şi chiar să nege cu totul căsătoria religioasă (nunta bisericească) şi s-o înlocuiască cu aşa numita - căsătorie civilă.

Luteranismul, apărut din cauza nenumăratelor negări exagerate ale Bisericii Apusene, care neagă nu numai lucruri nelegale şi nedrepte, dar multe chiar şi drepte şi sfinte, foarte uşor s-a răsculat împotriva nunţii creştine şi a învăţăturii clare a Sfântului Apostol Pavel şi i-a refuzat orice însemnătate mistic-religioasă, înjosind totodată lucrarea mistică la treapta de simplu obicei - tradiţie, prin care nu se poate comunica celor uniţi prin căsătorie nimic haric, ci numai li se dovedeşte că ei, conform învoirii reciproce dintre dânşii, sunt obligaţi să trăiască potrivit nunţii instituită de Dumnezeu. Câteva state, educate

[106] Lambert. Chronic. historic. apud. germanos. sub. 1074. an.

sub influența acestui antagonism față de Biserică, au mai făcut încă un pas înainte în această direcție, ajungând să înlăture orice regulă și obicei religios în privința nunții civile sau curat juridice, care nu înfățișează decât fenomenul cel mai detestabil, atât din punct de vedere creștinesc și religios cât și din cel juridic. Căci, cine nu știe că nunta, după esența sa lăuntrică, nu-i deloc întemeiată pe contractul obligațiilor exterioare reciproce dintre persoanele unite prin căsătorie, ci din contră, nunta se zidește pe temelia completei simpatii reciproce și a încrederii - curat liberă, spiritual-morală și religioasă, prin urmare, unirea asta formează sfera morală care stă în afară de cercul legilor civile. Cu atât mai mult trebuie să spunem aceasta despre nunta, cu adevărat creștină, care înfățișează o legătură religioasă spiritual-morală mult mai profundă și tainică, fiindcă unirea asta este destinată să fie chipul unirii mistic-harice a lui Hristos cu Biserica. Și prin ce s-ar putea motiva acest amestec al autorităților civile în întemeierea nunților creștine? Poate prin faptul că aici este și o parte care cade cu totul sub autoritatea și administrația puterilor civile, adică conglăsuirea sau neconglăsuirea nunții contractate cu legile existente în stat? Dar, dacă ar fi așa, atunci ar fi de ajuns să se prezinte cei uniți prin căsătorie la notariat sau la judecătorii de pace și să le declare că nunta lor e împiedicată sau nu de lege, iar nu să dea nunții lor însăși sancțiunea legală, ceea ce face, în fața lor, cu totul de

prisos sfinţirea ce se dă nunţii în Biserică.

Dar, poate s-a crezut că se dă prin aceasta o mai mare tărie nunţii şi, într-adevăr, primeşte nunta, oare, o astfel de tărie, întemeindu-se pe forma juridico-legală, pe forţa şi autoritatea statului? Nicidecum. Pentru că a pune la temelia nunţii şi pentru păstrarea vieţii conjugale numai singure obligaţiile juridico-externe, iar nu principiile spirituale şi moral-religioase ale dragostei, conştiinţei şi datoriei; a întemeia nunta numai pe iscălitura actului nupţial juridic prin mijlocirea autorităţilor civile - a notarului sau a judecătorilor, iar nu pe binecuvântarea şi rugăciunea preotului, care-i mijlocitor între om şi Dumnezeu; în sfârşit, a întemeia nunta pe forţa autorităţilor statului, ce se făgăduieşte celor uniţi prin căsătorie, în caz de trebuinţă, iar nu pe puterea spiritual-harică al lui Dumnezeu; sau, într-un cuvânt, a întemeia nunta pe autoritatea omenească, iar nu dumnezeiască, asta nu va întări şi oţeli legăturile nunţii, ci dimpotrivă - le slăbeşte[107];

---

[107] Asta s-a şi urmărit prin intervenţia legilor statului în întemeierea familiei: înjosirea Tainei nunţii şi slăbirea până la bagatelizare a importanţei harului lui Dumnezeu în unirea conjugală a celor doi căsătoriţi spre naşterea de prunci pentru împărăţia lui Dumnezeu. Apusul care a apus de mult de la dreapta credinţă se izbeşte în mintea lui de zidurile înţelepciunii acestei lumi şi nemaiputând trece dincolo s-a oprit ca înţelegere a Tainei doar la milostenia socială, la faptele de caritate (şoşoni, galoşi, tricouri şi hrană pentru trup). Au uitat cu desăvârşire ce zice Mântuitorul: *Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi toate celelalte se vor adăuga vouă* (Matei

asta nu va înălța nunta, ci mai degrabă o înjosește și o profanează, punând-o în rând cu orice act ordinar sau de comerț. Au înjosit și au nimicit însemnătatea creștinească a nunții; au înjosit și chiar au nimicit nu numai singură temelia Bisericii, dar chiar și temelia Statului, care nu se întemeiază și nu se fortifică decât pe

---

6,33). Punându-l pe Papă în locul Mântuitorului putem zice: „la așa cap, așa căciulă" sau „la așa cap, așa gândire". Cât despre roadele duhovnicești, acestea se văd dacă ai ochi duhovnicești și vrei să le vezi. Că zice Sfântul Apostol Petru: *„Pe preoții cei dintre voi îi rog ca unul ce sunt împreună-preot și martor al patimilor lui Hristos și părtaș al slavei celei ce va să se descopere; Păstoriți turma lui Dumnezeu, dată în paza voastră, cercetând-o, nu cu silnicie, ci cu voie bună, după Dumnezeu, nu pentru câștig urât, ci din dragoste; nu ca și cum ați fi stăpâni peste Biserici, ci pilde făcându-vă turmei. Iar când Se va arăta Mai-marele păstorilor, veți lua cununa cea neveștejită a măririi. Asemenea și voi cei tineri, fiilor duhovnicești, supuneți-vă preoților; și toți, unul altuia plecându-vă, smerita cugetare să agonisiți, pentru că Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă har. Deci, smeriți-vă sub mâna cea tare a lui Dumnezeu, ca El să vă înalțe la timpul cuvenit. Toată grija voastră aruncând spre Dânsul, că El se îngrijește de voi. Fiți treji și privegheați, pentru că potrivnicul vostru, diavolul, umblă, răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită. Căruia stați împotrivă, întăriți fiind în credință, știind că aceleași patimi se întâmplă și frățimei voastre cei din lume. Iar Dumnezeul a tot harul, Care ne-a chemat la slava Sa cea veșnică, prin Hristos Iisus, Acela pe voi care ați suferit puțină vreme, să vă facă desăvârșiți, să vă întărească, să vă facă puternici, să vă întemeieze. Aceluia slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin!* (I Petru 5, 1-10) (n.ed.)

trăinicia şi temeinicia vieţii de familie.[108]

Dar, poate că nu au avut aceasta în vedere şi nici nu au prevăzut aceasta cei ce au instituit nunta civilă. Însă, în tot cazul, nu mai rămâne nici o bănuială că ei n-au fost conduşi de o idee şi de o vedere sănătoasă, ci de un antagonism extrem împotriva Bisericii Apusene şi că acest antagonism i-a împins prea departe, începând să pună mâna - să acapareze în mâinile lor nu numai ceea ce este al Cezarului, dar şi tot ceea ce este al lui Dumnezeu, iar prin aceasta s-au făcut vinovaţi de fapta ce se numeşte sacrilegiu (profanare, pângărire, nelegiuire).

De aceea, Biserica Ortodoxă de Răsărit, care niciodată nu a ştiut şi nici astăzi nu ştie altă nuntă, afară de nunta care se întemeiază şi se săvârşeşte cu ştiinţa ei (a Bisericii) şi prin mijlocul Tainei instituită pentru aceasta de către Însuşi

---

[108] Poate şi aici este mâna ascunsă a celor care propovăduiesc astăzi „drepturile omului": curvia, homosexualitatea, lesbianismul... că ne e şi ruşine să le spunem şi pe celelalte. „Drepturile" pe care le propovăduiesc ei împotriva legilor lui Dumnezeu nu sunt demne de atribuit nici animalelor. Că zice Duhul Sfânt în Psalmul 48, 12: *„Şi omul, în cinstea lui Dumnezeu fiind, nu a priceput; alăturatu-s-a dobitoacelor celor fără de minte şi s-a asemănat lor."* Numai că dobitoacele se împreunează doar pentru perpetuarea speciei lor, o dată sau de două ori pe an, deci ele nu calcă legea lui Dumnezeu. Omul însă, prin patima curviei, a preacurviei şi toate celelalte, a căzut cu mult mai jos decât dobitoacele cele fără de minte, deci a căzut în îndrăcire. Aşa că, să ne străduim *„să ridicăm căsătoria din desfrânare măcar la rânduiala dobitoacelor"* celor fără de minte, deşi pentru mântuire nu este de ajuns. (n.ed.)

Dumnezeu, nu poate să privească decât cu tristețe, dar şi cu scârbă la apariția aşa numitelor căsătorii civile, în comunitățile (aşa zise) creştine. Biserica Ortodoxă de Răsărit nu poate, de asemenea, să nu se scârbească şi să deplângă motivele întrebuințate de Biserica Apuseană, motive care au servit foarte mult la producerea acestui eveniment antibisericesc, atât de trist.



Părintele Arsenie Boca împreună cu alți Părinți slujitori în curtea mănăstirii Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus

III. SFATURI
PENTRU CEI CE URMEAZĂ SĂ SE CUNUNE

„Când familia nu va mai fi întemeiată pe Taină, oamenii vor fi o turmă de fiare sălbatice, destrăbălate"
(*Părintele Arsenie Boca*)

În Sfânta Scriptură şi mai ales în Noul Testament este accentuată valoarea familiei, şi mai ales importanța legăturii sfinte dintre bărbat şi femeie prin Taina Cununiei.

În textul biblic despre crearea omului citim că Dumnezeu a zis: *„Nu este bine să fie omul singur; să-i facem ajutor asemenea lui!"* (Facerea 2,18). Înălțimea şi sublimitatea legăturii dintre bărbat şi femeie este arătată în versetul 24, unde citim: *„...şi se va uni cu femeia sa şi vor fi amândoi un trup"* (Facerea 2,24). Aşadar, cei doi devin un trup, şi nu oricum, ci în urma unei uniri pe care o înfăptuieşte Dumnezeu. Lucrarea sfântă de unire a bărbatului cu femeia nu are loc spontan, de la sine, ci în urma unei mijlociri către Dumnezeu, mijlocire pe care o face nu cel ce vrea să se unească (cu partenerul de viață), ci cel care este ales şi investit cu putere harică - adică preotul, slujitorul lui Dumnezeu. Valoarea sfântă a legăturii dintre bărbat şi femeie în Vechiul

Testament este subliniată şi de faptul că adulterul era asimilat cu idolatria, iar răsplata pentru acest păcat era omorârea.

În Noul Testament găsim învăţături despre Taina legăturii dintre bărbat şi femeie în scrierile Sfântului Apostol Pavel, în Epistola către Efeseni, la capitolul 5, versetele 21-33:

„Plecaţi-vă unul altuia întru frica lui Dumnezeu. Femeilor, plecaţi-vă bărbaţilor voştri, ca Domnului. Căci bărbatul este cap femeii precum şi Hristos este cap Bisericii; şi acesta este mântuitorul trupului. Ci precum Biserica se supune lui Hristos, aşa şi femeile bărbaţilor lor întru toate. Bărbaţilor, iubiţi-vă femeile voastre, precum şi Hristos a iubit Biserica, şi pe Sine S-a dat pentru dânsa, ca pe ea să o sfinţească, curăţind-o cu baia apei prin cuvânt. Ca să o puie înainte pe ea Lui-Şi slăvită Biserică, neavând întinăciune, nici prihană, sau altceva de acest fel, ci ca să fie sfântă şi fără de prihană. Aşa sunt datori bărbaţii să-şi iubească femeile lor ca şi trupurile lor. Cel ce îşi iubeşte pe femeia sa, pe sine se iubeşte. Că nimeni niciodată nu şi-a urât trupul său, ci îl hrăneşte şi-l încălzeşte pe el, precum şi Hristos Biserica; că mădulare suntem ale trupului Lui, din carnea Lui şi din oasele Lui. Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe muma sa, şi se va lipi de femeia sa, şi vor fi amândoi un trup. Taina aceasta mare este; iar eu zic de Hristos şi de Biserică. Deci dar şi voi, fiecare aşa să-şi iubească pe femeia sa, ca pe sine; iar femeia să se teamă de bărbat". (Biblia, ediţia din 1914)

Sfântul Apostol Pavel ne arată că Taina unirii dintre bărbat şi femeie este la fel de sublimă dar şi greu de înţeles raţional ca şi Taina unirii dintre Hristos şi Biserică. Această legătură este o legătură profundă, fiinţială, care practic nu poate fi distrusă dacă este adevărată (dacă nu e pângărită prin adulter). Unirea dintre bărbat şi femeie în concepţia Sfântului Apostol Pavel se înfăptuieşte prin Hristos, Care lucrează în lume prin „mâinile" Sale, care sunt episcopii şi preoţii.

Primul îndemn pe care îl facem tinerilor este acela de a nu confunda iubirea (ca stare şi trăire duhovnicească) cu sexul. Porunca cea mare a iubirii pe care am primit-o de la Hristos nu se referă la sex ci la iubirea duhovnicească. În zilele noastre tot mai mulţi tineri „adaptează" porunca lui Hristos şi o denaturează coborând-o la nivelul redus şi distructiv al plăcerii şi nu fac nici cel mai mic efort de a se ridica pe ei înşişi la înălţimea sfântă a iubirii ca virtute. Moda „căsătoriei de probă", pe care personal (să-mi fie iertată violenţa limbajului) o compar cu perioada efectuării rodajului unui vehicul, nu este altceva decât un atentat grav la adresa mântuirii, sănătăţii morale, fizice şi spirituale a persoanei, familiei şi societăţii, îndepărtându-L pe Dumnezeu din viaţa lor.

Am început să importăm „sărbători" care constituie acordul dat de către autorităţile civile tinerilor de a se desfrâna, fără a se teme de nimic. Ce altceva este „Ziua Sfântului Valentin" decât un îndemn la desfrâu?

Prin urmare, doi tineri (bărbat şi femeie) ce vor să se unească prin Taina Cununiei trebuie să se iubească cu adevărat, cu o iubire deplină, iubire care cuprinde pe om în integritatea sa psiho-somatică care îl înalță către Dumnezeu. Această iubire nu exclude atracția fizică dar nici nu îi exagerează importanța, în detrimentul iubirii duhovniceşti.

Un alt îndemn este acela de a alege partenerul de viață după calitățile spirituale, mai exact după calitatea vieții lui duhovniceşti. Să ne amintim că Domnul Hristos a spus: *„Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu şi dreptatea Lui, şi toate celelalte se vor adăuga vouă"* (Matei 6,33). Partenerul de viață dacă este un bun creştin te va ajuta să împlineşti acest îndemn al Mântuitorului Iisus Hristos.

Se cuvine ca tinerii ce vin în fața Sfântului Altar să fie feciori, curați sufleteşte şi trupeşte. Ce alt dar mai de valoare pot aduce tinerii miri decât neprihănirea? Tinerii care îşi păstrează fecioria până la Cununie pot fi asemănați cu mucenicii. Spun aceasta pentru că, în zilele noastre, războiul acesta nevăzut împotriva ispitei curviei este foarte dur şi trebuie tărie, pricepere, curaj, răbdare şi dorința de a fi plăcut lui Dumnezeu ca să îl poți duce până la sfârşit.

Când te prezinți înaintea lui Hristos trebuie să fii curat. Curățenia ta trebuie să fie deplină, adică şi trupească dar şi sufletească. De aceea, înainte de Cununie tinerii sunt datori să se primenească prin Sfânta Taină a Spovedaniei. Nu

există o baie mai eficientă pentru suflet decât Spovedania şi lacrimile de căință. Prin spovedania la preot, dacă este completă, autentică şi sinceră, omul recapătă neprihănirea pe care o are orice prunc. Această stare o cere Hristos când spune că *dacă nu vom fi ca pruncii nu vom putea intra întru Împărăția lui Dumnezeu.*

Am arătat că prin Taina Cununiei tinerii se unesc prin Hristos. Hristos este Cel care uneşte şi uneşte dacă este prezent în cei ce se unesc. Acest lucru înseamnă că tinerii trebuie să primească Trupul şi Sângele lui Hristos, adică Sfânta Împărtăşanie. Acest lucru se poate *realiza* numai dacă Cununia se săvârşeşte Duminica şi cei doi participă la Sfânta Liturghie.

O rugăciune de la Taina Cununiei spune că „... *rugăciunile părinților întăresc casele copiilor.*" Aceste cuvinte ne arată că tinerii ce se cunună trebuie să aibă binecuvântarea (acordul) părinților. Pentru copii, părinții sunt chipul lui Dumnezeu. Cei ce ascultă şi respectă pe părinți, ascultă şi respectă pe Dumnezeu. Relația copil-părinte este identică cu relația om-Dumnezeu. De aceea acordul părinților este o binecuvântare de la Dumnezeu.

Nu în ultimul rând trebuie să arătăm că de mare importanță este acordul duhovnicului. Acesta poate să realizeze care este „jumătatea" potrivită a fiului său duhovnicesc. Prin sfaturile sale duhovnicul ajută pe cei doi să se armonizeze pentru ca viața de familie să fie o adevărată binecuvântare de la Dumnezeu.

Sunt şi aspecte la care trebuie să se ia aminte:

- e bine ca să se respecte recomandarea ca nunta să nu se facă în post;

- mirii şi naşii să fie ortodocşi; că ce părtăşie au sectarii şi necredincioşii cu Hristos?

- nunta să se facă din convingere şi nu pentru că aşa este obiceiul;

- să nu se urmărească câştigul material ci cel duhovnicesc: împlinirea celor doi în Hristos şi naşterea de prunci pentru Împărăția lui Dumnezeu;

- cei ce participă la slujbă să se roage, nu să vorbească ce nu se cade a se vorbi în biserică, pentru ca prin tăcerea lor să-i ajute pe miri să poată participa şi cu mintea la slujbă;

- mirii să împreuneze iubirea cu respectul reciproc şi cu ascultarea față de Dumnezeu şi cu siguranță vor primi ajutor de la Dumnezeu;

- la fotograf e bine să se meargă după slujbă.

Cu speranța că aceste rânduri vor avea de la Dumnezeu menirea de a fi de folos, dorim celor ce se vor cununa o viață de familie binecuvântată de Dumnezeu.

Preot Dumitru Mihăilă

Parohia „Sf. Arhidiacon Ştefan" - Tătăraşi-Iaşi

† † †

Biserica Ortodoxă a binecuvântat de la începuturile ei unirea dintre bărbat şi femeie, a aşezat-o sub ascultarea poruncilor dumnezeieşti ale Sfintei Scripturi prin Dogmele şi Canoanele Bisericii şi a ridicat-o la rangul de Taină Sfântă,

apărând-o astfel de atacurile viclene ale nevăzutului vrăjmaş al omului şi al lui Dumnezeu. Trăită ca Taină, căsătoria duce la unirea soţilor şi la formarea copiilor după placul lui Dumnezeu, spre bucuria şi pacea lor, şi spre binele societăţii în care se vor manifesta ca oameni maturi, şi totodată spre binele lor veşnic.

Şi pentru că este o datorie de suflet a creştinilor ortodocşi să se cunune religios primind Sfânta Taină a Cununiei, prin care dobândesc binecuvântarea dumnezeiască a unirii lor feciorelnice[109], am introdus în textul cărţii şi slujba acestei Sfinte Taine, pentru ca oricând vor vrea să-şi aducă aminte de făgăduinţele pe care le-au făcut în aceste momente solemne, să le poată citi şi reciti, făcându-se astfel şi împlinitori cu fapta a celor făgăduite şi a poruncilor dumnezeieşti. (n.ed.).

---

[109] Dacă din cauza slăbiciunii firii, cei doi tineri au greşit înainte de cununie curvind în ascuns sau pe faţă, cu gândul sau cu fapta, trebuie neapărat să-şi spovedească păcatele înainte de a se cununa. Astfel îşi pot recăpăta aproape total starea de curăţie prin pocăinţă adâncă şi spovedanie sinceră, fără să le fie ruşine de a-şi destăinui neputinţa la preotul duhovnic, care-i va dezlega de păcate şi le va da un canon de ispăşire. Împlinirea cu bunăvoinţă a canonului după spovedania făcută cu durere pentru că au ofensat pe Dumnezeu din cauza nerăbdării lor, le va aduce împăcarea cu Dumnezeu, pacea în suflete şi binecuvântarea unirii lor. (n.ed.)



Părintele Arsenie împreună cu familia
Părintelui Dumitru Stăniloaie

IV. TAINA CUNUNIEI[110]

Slujba ce se face la Logodnă

După dumnezeiasca Liturghie, preotul, aşezând o masă în mijlocul bisericii, pune Sfânta Cruce şi Sfânta Evanghelie pe masă, aprinzând şi făcliile în sfeşnice. Şi venind cei care vor să se logodească, stau în mijlocul bisericii înaintea mesei; preotul, luându-le inelele, le pune pe Sfânta Evanghelie, al bărbatului de-a dreapta, iar al femeii de-a stânga, dând naşilor făclii aprinse să le ţină în mâna dreaptă; şi binecuvântând de trei ori capetele celor ce se logodesc, cădeşte după obicei; şi fiind diacon zice:

Binecuvintează, părinte.

Iar preotul zice cu glas:

Binecuvântat este Dumnezeul nostru, totdeauna, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Diaconul: Cu pace, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne, miluieşte.

Preotul: Pentru pacea de sus şi pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu biserici şi pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

---

[110] Acest capitol este preluat din Aghiazmatar, Ed. IBMBOR, 1992

Pentru sfântă biserica aceasta şi pentru cei ce intră într-însa cu credinţă, cu evlavie şi cu frică de Dumnezeu, Domnului să ne rugăm.

Pentru Prea Fericitul Părintele nostru (N), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, [pentru (Înalt-) Prea Sfinţitul (Arhi-) Episcopul (şi Mitropolitul) nostru (N)], pentru cinstita preoţime şi întru Hristos diaconime, pentru tot clerul şi poporul, Domnului să ne rugăm.

Pentru (aici se vor face pomeniri, potrivit îndrumărilor Sfântului Sinod), Domnului să ne rugăm.

Pentru robii lui Dumnezeu (N), care acum se logodesc unul cu altul, şi pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să le dea lor fii spre moştenirea neamului, şi toate cererile cele către mântuire, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să li se trimită lor dragoste desăvârşită, paşnică şi ajutor, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fie binecuvântaţi ei în deplină înţelegere şi în credinţă tare, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fie păziţi ei în viaţă şi petrecere fără prihană, Domnului să ne rugăm.

Ca Domnul Dumnezeul nostru să le dăruiască lor nuntă cinstită şi viaţă neîntinată, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fie izbăviţi ei şi noi de tot necazul, mânia şi nevoia, Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuieşte, miluieşte şi ne păzeşte pe noi, Dumnezeule, cu darul Tău.

Pe Preasfânta, curata, Preabinecuvântata,

Mărita, Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea şi pururea Fecioara Măria, cu toţi sfinţii pomenind-o, pe noi înşine şi unii pe alţii şi toată viaţa noastră, lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Preotul - Ecfonisul:

Că Ţie se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

După aceea preotul zice cu glas mare această rugăciune: Dumnezeule cel veşnic, Care pe cele despărţite le aduni întru unire şi ai pus dragostea legătură neîntreruptă; Cel ce ai binecuvântat pe Isaac şi pe Rebeca şi i-ai arătat pe ei moşteni făgăduinţei Tale; Însuţi binecuvintează şi pe robii Tăi aceştia, povăţuindu-i pe dânşii spre tot lucrul bun. Că milostiv şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Preotul: Pace tuturor.

Diaconul: Capetele noastre Domnului să le plecăm.

Şi preotul citeşte în taină rugăciunea aceasta:

Doamne, Dumnezeul nostru, Cel ce dintre neamuri mai înainte Ţi-ai logodit Biserica, fecioară curată, binecuvintează logodna aceasta; uneşte şi păzeşte pe robii Tăi aceştia în pace şi într-un gând.

Preotul cu glas tare zice Ecfonisul:

Că Ţie se cuvine toată slava, cinstea şi închi-

năciunea, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Apoi preotul, luând întâi inelul cel din dreapta, face cu el chipul crucii pe faţa bărbatului, zicând de trei ori:

Se logodeşte robul lui Dumnezeu (N), cu roaba lui Dumnezeu (N), în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, Amin.

Şi-l pune preotul, împreună cu nunul, în degetul inelar al mâinii drepte a mirelui. Aşijderea şi miresei, făcând chipul crucii, zice de trei ori:

Se logodeşte roaba lui Dumnezeu (N), cu robul lui Dumnezeu (N), în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, Amin.

Iar inelul acesta îl pune preotul, împreună cu nuna, în degetul inelar al mâinii drepte a miresei. Apoi nunii schimbă inelele în degetul inelar al mâinii stângi a mirilor.

Apoi preotul zice această Rugăciune:

Domnului să ne rugăm.

Doamne, Dumnezeul nostru, Care împreună cu sluga patriarhului Avraam ai călătorit în Mesopotamia, trimiţându-l să logodească femeie stăpânului său Isaac şi prin mijlocirea scoaterii de apă i-ai descoperit să-i logodească pe Rebeca; Însuţi binecuvintează logodna robilor Tăi acestora (N), şi întăreşte cuvântul ce şi-au dat. Uneşte-i pe ei cu sfânta unire cea de la Tine. Că Tu din început ai zidit parte bărbătească şi femeiască şi de la Tine se însoţeşte bărbatului femeie spre ajutor şi spre dăinuirea neamului omenesc;

Însuţi dar, Stăpâne, Dumnezeul nostru, Cel ce ai trimis adevărul peste moştenirea Ta şi făgăduinţa Ta peste robii Tăi, părinţii noştri, cei aleşi ai Tăi din neam în neam, caută spre robul Tău (N) şi spre roaba Ta (N) şi întăreşte logodna lor în credinţă, în înţelegere, în adevăr şi în dragoste. Că Tu, Doamne, ai arătat să se dea logodire şi să se întărească toate. Prin inel s-a dat lui Iosif stăpânirea în Egipt; prin inel s-a preamărit Daniel în ţara Babilonului; prin inel s-a arătat adevărul Tamarei; prin inel Părintele nostru cel ceresc S-a îndurat spre fiul cel risipitor, când a zis: daţi inel în dreapta lui şi, junghiind viţelul cel gras, mâncând, să ne veselim. Această dreaptă a Ta, Doamne, a întrarmat pe Moise în Marea Roşie, căci prin cuvântul Tău cel adevărat cerurile s-au întărit şi pământul s-a întemeiat. Şi dreapta robilor Tăi să se binecuvinteze cu cuvântul Tău cel puternic şi cu braţul Tău cel înalt, Însuţi dar şi acum, Stăpâne, binecuvintează această punere a inelelor cu binecuvântare cerească, şi îngerul Domnului să meargă înaintea lor în toate zilele vieţii lor. Că Tu eşti Cel ce binecuvintezi şi sfinţeşti toate câte sunt şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Apoi ectenia aceasta:

Miluieşte-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila Ta, rugămu-ne Ţie, auzi-ne şi ne miluieşte.

Încă ne rugăm pentru Prea Fericitul Părintele nostru (N), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române,

[pentru (Înalt-) Prea Sfinţitul (Arhi-) Episcopul şi Mitropolitul nostru (N)], şi pentru toţi fraţii noştri cei întru Hristos.

Încă ne rugăm pentru ... (aici se vor face pomeniri, potrivit îndrumărilor Sfântului Sinod), pentru sănătatea şi mântuirea lor.

Încă ne rugăm pentru robii lui Dumnezeu (N), care s-au logodit unul cu altul, pentru sănătatea şi pentru mântuirea lor.

Încă ne rugăm pentru toţi dreptmăritorii creştini, care sunt de faţă la săvârşirea acestei sfinte slujbe, pentru sănătatea şi mântuirea lor.

Ecfonisul:

Că milostiv şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

† † †

Scurtă învăţătură despre nuntă, extras de la Sfântul Simeon, Arhiepiscopul Tesalonicului.

Cap. 280. Pentru nuni:

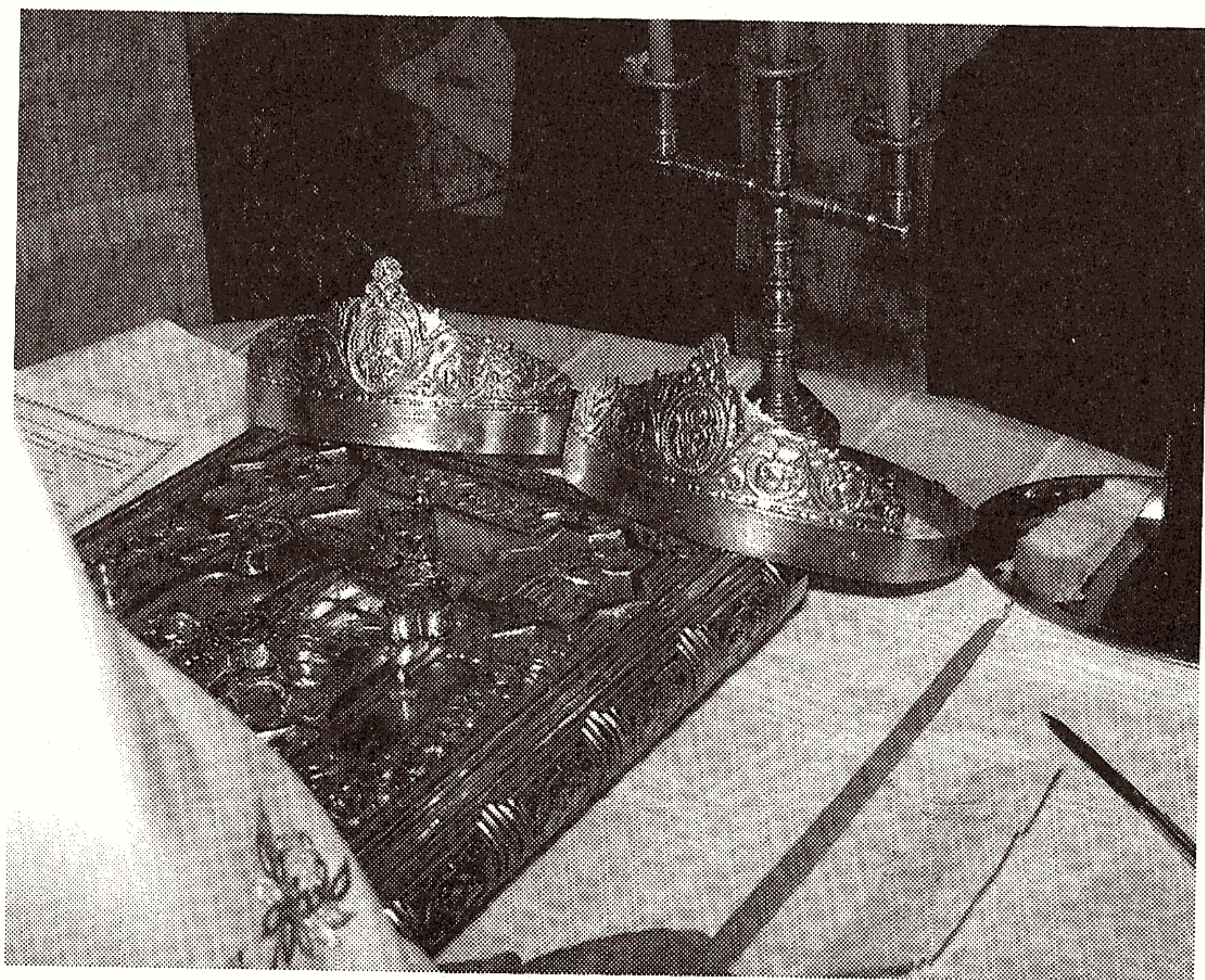
Se cuvine a şti că nunii cei primitori ai curăţiei şi ai unirii, fiind părinţi şi învăţători ai unirii într-un gând şi ai însoţirii, trebuie să fie ortodocşi şi iubitori de Dumnezeu.

Se cuvine a şti şi aceasta, că de vor vrea să se cunune cei logodiţi îndată după logodnă, aşa precum sunt strânşi în biserică, numaidecât începe preotul Psalmul «*Fericiţi toţi...*» şi corul credincioşilor sau cântăreţii cântă: *Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie*, după cum se arată

la începutul cununiei.

† † †

Iar de va fi trecut câtăva vreme după logodna lor, atunci preotul având ştire, iarăşi pregăteşte masa în mijlocul bisericii, după cum s-a arătat la începutul logodnei, punând peste Sfânta Evanghelie, în locul inelelor, cununiile: a bărbatului de-a dreapta şi a femeii de-a stânga. Şi venind cei ce vor să se cunune, având lumânări aprinse, îi cădeşte preotul, citind Psalmul 127, iar credincioşii sau cântăreţii, la fiecare stih, cântă: **Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.**



SLUJBA CUNUNIEI

După ce vin cei logodiți în biserică, stau înaintea mesei cu lumânările aprinse: preotul îi cădeşte, citind Psalmul 127, iar credincioşii sau cântăreții cântă la fiecare stih: Slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție.

Preotul: Fericiți toți cei ce se tem de Domnul.

Strana: Slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție.

Preotul: Care umblă în căile Lui.

Strana: Slavă Ție, Dumnezeul nostru...

Preotul: Rodul muncii mâinilor tale vei mânca.

Strana: Slavă Ție, Dumnezeul nostru,...

Preotul: Fericit eşti; bine-ți va fi!

Strana: Slavă Ție, Dumnezeul nostru,...

Preotul: Femeia ta ca o vie roditoare, în laturile casei tale.

Strana: Slavă Ție, Dumnezeul nostru,...

Preotul: Fiii tăi ca nişte vlăstare tinere de măslin, împrejurul mesei tale.

Strana: Slavă Ție, Dumnezeul nostru,...

Preotul: Iată, aşa se va binecuvânta omul, cel ce se teme de Domnul.

Strana: Slavă Ție, Dumnezeul nostru,...

Preotul: Te va binecuvânta Domnul din Sion şi vei vedea bunătățile Ierusalimului în toate zilele vieții tale.

Strana: Slavă Ție, Dumnezeul nostru,...

Preotul: Şi vei vedea pe fiii fiilor tăi. Pace peste Israel!

Strana: Slavă Ţie, Dumnezeul nostru,...

Apoi, închinându-se, preotul sărută Sfânta Cruce şi Sfânta Evanghelie, făcând binecuvântarea deasupra cununiilor cu Evanghelia.

Şi fiind diacon, zice: Binecuvintează, părinte.

Iar preotul, cu glas mare:

Binecuvântată este Împărăţia Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Diaconul: Cu pace, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluieşte.

Diaconul: Pentru pacea de sus şi pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu biserici şi pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Pentru sfântă biserica aceasta şi pentru cei ce intră într-însa cu credinţă, cu evlavie şi cu frică de Dumnezeu, Domnului să ne rugăm.

Pentru Prea Fericitul Părintele nostru (N), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, [pentru (Înalt-) Prea Sfinţitul (Arhi-) Episcopul şi Mitropolitul nostru (N)], pentru cinstita preoţime şi întru Hristos diaconime, pentru tot clerul şi poporul, Domnului să ne rugăm.

Pentru ... (aici se vor face pomeniri, potrivit îndrumărilor Sfântului Sinod), Domnului să ne rugăm.

Pentru robii lui Dumnezeu (N), care acum se însoţesc unul cu altul prin Taina Nunţii, şi pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fie binecuvântată nunta aceasta, ca şi aceea din Cana Galileii, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să se dea lor viaţă cumpătată şi naştere de prunci buni spre folos, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să se veselească ei la vederea fiilor şi a fiicelor lor, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să li se dăruiască lor bucuria naşterii de prunci buni şi purtare fără de prihană în viaţă, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să li se dăruiască lor şi nouă toate cererile cele către mântuire, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fie izbăviţi ei şi noi de tot necazul, mânia, primejdia şi nevoia, Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuieşte, miluieşte şi ne păzeşte pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

Pe Preasfânta, curata, Preabinecuvântata, Mărita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea şi pururea Fecioara Maria, cu toţi sfinţii pomenind-o, pe noi înşine şi unii pe alţii şi toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Preotul, Ecfonisul:

Că Ţie se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Preotul zice cu glas mare această Rugăciune:

Dumnezeule cel preacurat şi Ziditorule a toată făptura, Care din iubirea Ta de oameni ai

prefăcut coasta strămoşului Adam în femeie şi i-ai binecuvântat pe dânşii şi ai zis: creşteţi şi vă înmulţiţi şi stăpâniţi pământul; şi pe amândoi i-ai arătat un trup prin însoţire; căci pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa şi se va uni cu femeia sa şi vor fi amândoi un trup, şi pe care i-a unit Dumnezeu omul să nu-i despartă.

Cel ce ai binecuvântat pe robul Tău Avraam şi ai deschis pântecele Sarrei, şi l-ai făcut tată a multe neamuri; Cel ce ai dăruit pe Isaac Rebecăi şi ai binecuvântat naşterea ei; Care ai însoţit pe Iacov cu Rahela şi dintr-însul ai arătat doisprezece patriarhi; Cel ce ai însoţit pe Iosif cu Asineta şi le-ai dăruit lor prunci pe Efrem şi pe Manase; Care ai primit pe Zaharia si pe Elisabeta şi le-ai dat lor prunc pe Înaintemergătorul; Cel ce din rădăcina lui Iesei după trup ai crescut pe pururea Fecioara, şi dintr-însa Te-ai întrupat şi Te-ai născut spre mântuirea neamului omenesc; Care, pentru negrăitul Tău dar şi multa bunătate, ai venit în Cana Galileii şi nunta care era acolo ai binecuvântat-o, ca să arăţi că din voia Ta se face însoţirea cea după Lege şi naşterea de prunci dintr-însa. Însuţi, Stăpâne Preasfinte, primeşte rugăciunea noastră a robilor Tăi şi precum acolo şi aici, fiind de faţă cu ajutorul Tău cel nevăzut, binecuvintează nunta aceasta. Şi dă robilor Tăi acestora (N) viaţă paşnică, lungimi de zile, înţelepciune, dragoste unuia către altul întru legătura păcii, dar de prunci, seminţie cu viaţă îndelungată, cununa cea neveştejită a măririi, învredniceşte-i pe dânşii a-şi vedea pe

fiii fiilor lor. Păzeşte viaţa lor fără bântuială. Şi le dă lor din roua cerului de sus şi din belşugul pământului. Umple casele lor de grâu, de vin, de untdelemn şi de toată bunătatea, ca să dea şi celor lipsiţi; şi dăruieşte şi celor ce sunt dimpreună cu dânşii toate cererile cele pentru mântuire.

Că Dumnezeu milostiv şi îndurat şi de oameni iubitor eşti, şi Ţie slavă înălţăm, împreună şi Celui fără de început al Tău Părinte şi Preasfântului şi bunului şi de viaţă făcătorului Tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Iar preotul citeşte cu glas mare această Rugăciune:

Binecuvântat eşti, Doamne, Dumnezeul nostru, sfinţitorul nunţii celei tainice şi preacurate şi legiuitorul nunţii celei trupeşti, păzitorul nestricăciunii şi chivernisitorul cel bun al celor de trebuinţă vieţii, însuţi Stăpâne, Cel ce din început ai zidit pe om şi l-ai pus pe dânsul ca pe un stăpân al făpturii şi ai zis: nu este bine să fie omul singur pe pământ; să-i facem lui ajutor dintr-însul; şi luând una din coastele lui, i-ai zis *femeie*, pe care văzând-o Adam a zis: «*Iată acum os din oasele mele şi trup din trupul meu; aceasta se va numi femeie, că din bărbatul său s-a luat ea; pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa, şi se va uni cu femeia sa şi vor fi amândoi un trup; şi pe care Dumnezeu i-a unit omul să nu-i despartă*». Şi acum, Stăpâne Doamne, Dumnezeul nostru, trimite harul Tău

cel ceresc peste robii Tăi aceştia (N) şi dă roabei Tale acesteia să se plece în toate bărbatului său, şi robului Tău acestuia să fie cap femeii, ca să vieţuiască după voia Ta.

Binecuvintează-i pe dânşii, Doamne Dumnezeul nostru, precum ai binecuvântat pe Avraam şi pe Sarra. Binecuvintează-i pe dânşii, Doamne Dumnezeul nostru, precum ai binecuvântat pe Isaac şi pe Rebeca. Binecuvintează-i pe dânşii, Doamne Dumnezeul nostru, precum ai binecuvântat pe Iacov şi pe toţi Patriarhii. Binecuvintează-i pe dânşii, Doamne, Dumnezeul nostru, precum ai binecuvântat pe Iosif şi pe Asineta. Binecuvintează-i pe dânşii, Doamne, Dumnezeul nostru, precum ai binecuvântat pe Moise şi pe Semfora. Binecuvintează-i pe dânşii, Doamne, Dumnezeul nostru, precum ai binecuvântat pe Ioachim şi Ana. Binecuvintează-i pe dânşii, Doamne Dumnezeul nostru, precum ai binecuvântat pe Zaharia şi pe Elisabeta.

Păzeşte-i pe dânşii Doamne, Dumnezeul nostru, precum ai păzit pe Noe în corabie. Păzeşte-i pe dânşii, Doamne Dumnezeul nostru, precum ai păzit pe Iona în pântecele chitului. Păzeşte-i pe dânşii, Doamne Dumnezeul nostru, precum ai păzit de foc pe sfinţii trei tineri, trimiţându-le lor rouă din cer. Şi să vie peste dânşii bucuria aceea pe care a avut-o fericita Elena când a aflat cinstita Cruce.

Adu-Ţi aminte de dânşii Doamne, Dumnezeul nostru, precum Ţi-ai adus aminte de Enoh, de Sem şi de Ilie. Adu-Ţi aminte de dânşii, Doamne Dumnezeul nostru, precum Ţi-ai adus aminte de

sfinţii Tăi patruzeci de mucenici, trimiţându-le lor cununi din cer. Adu-Ţi aminte, Doamne Dumnezeul nostru, şi de părinţii lor, care i-au născut şi i-au crescut, pentru că rugăciunile părinţilor întăresc temeliile caselor copiilor. Adu-Ţi aminte, Doamne Dumnezeul nostru, şi de robii Tăi (N) naşii lor şi de nuntaşii care s-au adunat la săvârşirea acestei Sfinte Taine. Adu-Ţi aminte, Doamne Dumnezeul nostru, de robul Tău (N) şi de roaba Ta (N), şi-i binecuvintează pe dânşii,

Dă-le lor roadă pântecelui, prunci buni şi bună înţelegere sufletească şi trupească. Înalţă-i pe dânşii ca cedrii Libanului, ca o vie odrăslită. Dă-le lor roadele pământului, ca, toată îndestularea având, să sporească spre tot lucrul bun şi bineplăcut Ţie şi să vadă pe fiii fiilor lor ca nişte mlădiţe tinere de măslin împrejurul mesei lor, şi bine plăcând înaintea Ta să strălucească ca luminătorii pe cer în Tine, Domnul nostru, Căruia se cuvine slava, puterea, cinstea şi închinăciunea, împreună şi Părintelui Tău celui fără de început şi Duhului Tău celui de viaţă făcător, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Preotul zice cu glas mare această Rugăciune:

Dumnezeule cel sfânt, Care din ţărână ai făcut pe om şi din coasta lui ai făcut femeie şi ai însoţit-o lui spre ajutor, pentru că aşa a plăcut slavei Tale să nu fie omul singur pe pământ, Însuţi şi acum, Stăpâne, întinde mâna Ta din sfântul Tău locaş şi uneşte pe robul Tău (N) cu

roaba Ta (N), pentru că de către Tine se însoţeşte bărbatul cu femeia. Uneşte-i pe dânşii într-un gând; încununează-i într-un trup; dăruieşte-le lor roadă pântecelui, dobândire de prunci buni. Că a Ta este stăpânirea şi a Ta este împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Când preotul zice: «*uneşte pe robul Tău (N) cu roaba Ta (N)*» ia dreapta mirelui şi o uneşte cu dreapta miresei.

După terminarea rugăciunii preotul ia cununia mirelui şi face cu ea chipul Sfintei Cruci pe faţa lui, zicând de trei ori:

Se cunună robul lui Dumnezeu (N) cu roaba lui Dumnezeu (N), în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, Amin.

Şi sărutând mirele cununia[111], o pune preotul

---

[111] În „Liber. I. tract. II, despre fid. et charit. n. 4." *Sfântul Zenon al Veronei* († cam pe la 260) numeşte lucrarea sfinţită bisericească, (nunta) care îi uneşte pe doi oameni într-un singur trup prin iubirea conjugală, de-a dreptul „Taină vrednică de respect". Iar *Sfântul Metodie al Patarelor* face o indicaţie indirectă la întrebuinţarea cântărilor bisericeşti în timpul nunţii, la punerea cununiilor pe capul mirelui şi miresei, la înconjurarea mistică împrejurul mesei şi la ţinerea lumânărilor în mână, punând în gura fecioarei ce se leapădă de lume şi aşteaptă viitoarea logodire cu Hristos, cuvintele următoare: „Iată triumful nostru mistic, frumoasă fecioară! Iată răsplata pentru lupta curată a castităţii, curăţeniei! Mă logodesc Cuvântului şi primesc în dar cununa veşnică a nestricăciunii; punând cununa pe cap mă înfrumuseţez cu florile cele luminoase şi negrăite ale înţelepciunii; înconjur cu Hristos, Care îmi

împreună cu naşul pe capul mirelui. Asemenea se face şi la mireasă, punând preotul cununia împreună cu naşa, după ce a zis iarăşi de trei ori:

Se cunună roaba lui Dumnezeu (N) cu robul lui Dumnezeu (N), în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, Amin.

Şi binecuvintează preotul de trei ori, cântând:

Doamne, Dumnezeul nostru, cu mărire şi cu cinste încununează-i pe dânşii.

Apoi prochimenul, glasul al 8-lea:

Pus-ai pe capetele lor cununi de pietre scumpe.

Stih: Viaţă au cerut de la Tine şi le-ai dat lor.

APOSTOLUL

Din Epistola către Efeseni
a Sfântului Apostol Pavel, citire (5, 20-33):

Fraţilor, mulţumiţi totdeauna pentru toate, întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, lui Dumnezeu şi Tatăl. Supuneţi-vă unul altuia, întru frica lui Hristos. Femeile să se supună bărbaţilor lor ca Domnului, pentru că bărbatul este cap femeii, precum şi Hristos este cap Bisericii, trupul Său, al cărui mântuitor şi este. Căci precum Biserica se supune lui Hristos, aşa şi femeile bărbaţilor lor, întru toate.

---

va da răsplata în ceruri, împrejurul Împăratului celui fără de început şi fără de moarte; mă fac purtătoare de lumini a luminilor celor neaccesibile şi voi cânta cântare nouă cu ceata îngerilor" (Combefis. biblioth. graec. Patr. p. I, orat. 6). Aceste chipuri de logodnă a fecioarelor cu Hristos, se înţelege, Sfântul Metodie le-a împrumutat din regula Tainei Cununiei care se săvârşea în Biserică în timpul său.



Bărbaţilor, iubiţi pe femeile voastre, după cum şi Hristos a iubit Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfinţească, curăţind-o cu baia apei prin cuvânt. Şi ca s-o înfăţişeze Sieşi, Biserică slăvită, neavând pată sau întinăciune, ori altceva de acest fel, ci ca să fie sfântă şi fără de prihană.

Aşadar, bărbaţii sunt datori să-şi iubească femeile, ca pe însăşi trupurile lor. Cel ce-şi iubeşte femeia, pe sine se iubeşte. Căci nimeni vreodată nu şi-a urât trupul său, ci fiecare îl hrăneşte şi îl încălzeşte, precum şi Hristos Biserica.

Pentru că suntem mădulare ale trupului Lui, din carnea Lui şi din oasele Lui. De aceea, va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa şi se va alipi de femeia sa şi vor fi amândoi un trup.

Taina aceasta mare este; iar eu zic în Hristos şi în Biserică. Astfel şi voi, fiecare aşa să-şi iubească femeia ca pe sine însuşi; iar femeia să se teamă de bărbat.

Preotul: Pace, ţie.

Citeţul: Aliluia, glasul al 5-lea:

Tu, Doamne, ne vei păzi şi ne vei apăra de neamul acesta în veac.

EVANGHELIA

Din Sfânta Evanghelie de la Ioan, citire: (2, 1-11)

În vremea aceea s-a făcut nuntă în Cana Galileii şi era Mama lui Iisus acolo. Şi a fost chemat şi Iisus şi ucenicii Săi la nuntă. Şi sfârşindu-se vinul, a zis Mama lui Iisus către El: Nu mai au vin. A zis ei Iisus: Ce ne priveşte pe Mine şi pe tine, femeie? Încă n-a venit ceasul Meu. Mama Lui a zis celor ce slujeau: Faceţi orice vă va spune. Şi erau acolo şase vase de piatră, puse pentru curăţirea iudeilor, care luau câte două sau trei vedre. Zis-a lor Iisus: Umpleţi vasele cu apă. Şi le-au umplut până sus. Şi le-a zis: Scoateţi acum şi aduceţi nunului. Iar ei i-au dus. Şi când nunul a gustat apa care se făcuse vin şi nu ştia de unde este, ci numai slujitorii care scoseseră apa ştiau, a chemat nunul pe mire şi i-a zis: Orice om pune întâi vinul cel bun şi, când se ameţesc, pune pe cel mai slab. Dar tu ai ţinut vinul cel bun până acum. Acest început al minunilor l-a făcut Iisus în Cana Galileii şi Şi-a arătat slava Sa; şi ucenicii Săi au crezut în El.

Diaconul: Să zicem toţi din tot sufletul şi din tot cugetul nostru, să zicem.

Diaconul: Doamne atotstăpânitorule, Dumnezeul părinţilor noştri, rugămu-ne Ţie, auzi-ne şi ne miluieşte.

Miluieşte-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila Ta, ne rugăm Ţie, auzi-ne şi ne miluieşte.

Încă ne rugăm pentru mila, viaţa, pacea, sănătatea, mântuirea, paza, iertarea şi lăsarea păcatelor robilor Tăi (N).

Încă ne rugăm pentru poporul ce stă înainte în sfântă biserica aceasta, pentru sănătatea şi mântuirea lui.

Încă ne rugăm pentru toţi fraţii noştri şi pentru toţi drept-măritorii creştini, pentru sănătatea şi mântuirea lor.

Preotul: Că milostiv şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Preotul zice această Rugăciune:

Doamne Dumnezeul nostru, Care, în purtarea Ta de grijă cea de mântuire, ai binevoit în Cana Galileii a arăta nunta cinstită prin venirea Ta, însuţi şi acum pe robii Tăi aceştia (N), pe care ai binevoit a-i însoţi unul cu altul, păzeşte-i în pace şi bună-înţelegere. Arată nunta lor cinstită, fereşte patul lor neîntinat. Binevoieşte să-şi petreacă viaţa lor fără prihană. Şi-i învredniceşte pe dânşii să ajungă bătrâneţi fericite, cu inimă curată împlinind poruncile Tale. Căci Tu eşti

Dumnezeul nostru, Dumnezeu Care miluieşti şi mântuieşti, şi Ţie slavă înălţăm, împreună şi Celui fără de început al Tău Părinte şi Preasfântului şi bunului şi de viaţă făcătorului Tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Diaconul: Apară, mântuieşte, miluieşte şi ne păzeşte pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

Ziua toată desăvârşită, sfântă, paşnică şi fără de păcat, la Domnul să cerem.

Înger de pace, credincios îndreptător, păzitor sufletelor şi trupurilor noastre, la Domnul să cerem.

Milă şi iertare de păcatele şi de greşalele noastre, la Domnul să cerem.

Cele bune şi de folos sufletelor noastre şi pace lumii, la Domnul să cerem.

Cealaltă vreme a vieţii noastre în pace şi în pocăinţă să o săvârşim, la Domnul să cerem.

Sfârşit creştinesc vieţii noastre, fără durere, neînfruntat, în pace, şi răspuns bun la înfricoşătoarea judecată a lui Hristos, la Domnul să cerem.

Unitatea credinţei şi împărtăşirea Sfântului Duh cerând, pe noi înşine şi unii pe alţii şi toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Strana: Ţie, Doamne.

Preotul: Şi ne învredniceşte pe noi, Stăpâne, cu îndrăznire, fără de osândă, să cutezăm a Te chema pe Tine, Dumnezeule cel ceresc, Tată, şi a zice:

Strana: Tatăl nostru...

Preotul: Că a Ta este împărăţia şi puterea şi

slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Preotul: Pace tuturor.

Diaconul: Capetele voastre Domnului să le plecaţi.

Apoi se aduce paharul cu vin şi pâine şi le binecuvintează preotul.

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Preotul zice această Rugăciune:

Dumnezeule, Cel ce toate le-ai făcut cu puterea Ta şi ai zidit lumea şi ai înfrumuseţat cununa tuturor celor făcute de Tine, şi acest pahar de obşte, pe care l-ai dat celor ce se însoţesc prin unirea nunţii, binecuvintează-l cu binecuvântare duhovnicească. Că s-a binecuvântat numele Tău şi s-a preaslăvit împărăţia Ta, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Apoi cântăreţii cântă: Paharul mântuirii...; iar preotul, luând pâinea şi paharul cu vin, dă mirelui de gustă din ele de trei ori; aşijderea şi miresei. Şi îndată, luând cădelniţa, începe a cădi împrejurul mesei (tetrapodului) făcând ocolire cu cei cununaţi şi cu nunii, de trei ori, şi cântând troparul acesta, glasul al 5-lea:

Isaie, dănţuieşte: Fecioara a avut în pântece şi a născut Fiu pe Emanuel, pe Dumnezeu şi Omul; Răsăritul este numele Lui, pe Care slăvindu-L, pe Fecioara o fericim.

Alte tropare, glasul al 7-lea:

Sfinţilor mucenici, care bine v-aţi nevoit şi v-aţi încununat, rugaţi-vă Domnului să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă Ţie, Hristoase Dumnezeule; lauda apostolilor şi bucuria Mucenicilor, a căror propovăduire este Treimea cea de o fiinţă.

După ocolire, mirele face trei închinăciuni şi plecându-şi capul pune mâinile pe Sfânta Evanghelie şi pe Sfânta Cruce, stând cu toată evlavia; iar preotul, apucând cununia de o parte şi nunul de alta, zice:

Mărit să fii mire ca Avraam, şi binecuvântat să fii ca Isaac, să te înmulţeşti ca Iacov, umblând în pace şi lucrând în dreptate poruncile lui Dumnezeu.

Preotul, împreună cu nunul, ia cununia, o dă mirelui de o sărută, şi o aşează pe Sfânta Evanghelie. Apoi îndată vine mireasa şi, făcând la fel, preotul zice:

Şi tu mireasă, mărită să fii ca Sarra, să te veseleşti ca Rebeca, şi să te înmulţeşti ca Rahela, veselindu-te cu bărbatul tău şi păzind rânduielile Legii, că aşa a binevoit Dumnezeu.

Apoi Preotul, dacă nu ţine cuvântare, zice către tineri:

Iată, fiilor duhovniceşti, prin punerea mâinilor pe Sfânta Evanghelie şi pe Sfânta Cruce, aţi săvârşit jurământ înaintea Sfântului Altar că veţi păzi legătura dragostei şi a unirii între voi până la mormânt, curată, neîntreruptă, dreaptă şi cinstită, şi că nu vă veţi abate de la datoriile voastre nici unul, nici altul, urmând ce este plăcut lui Dumnezeu şi oamenilor.



Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Preotul zice această Rugăciune:

Doamne Dumnezeul nostru, Care ai venit în Cana Galileii şi nunta de acolo ai binecuvântat-o, binecuvintează şi pe robii Tăi aceştia, care cu purtarea Ta de grijă s-au însoţit prin unirea nunţii. Binecuvintează intrările şi ieşirile lor. Înmulţeşte cu bunătăţi viaţa lor. Primeşte cununile lor în împărăţia Ta, păzindu-i curaţi, fără prihană şi neasupriţi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Preotul: Pace tuturor.

Diaconul: Capetele voastre Domnului să le plecaţi.

Preotul zice această Rugăciune:

Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, Treimea cea întru tot sfântă şi de o fiinţă şi începătoare de viaţă, o Dumnezeire şi o împărăţie, să vă binecuvinteze pe voi. Să vă dea vouă viaţă îndelungată, naştere de prunci buni, spor în viaţă şi în credinţă. Să vă umple pe voi de toate bunătăţile cele pământeşti şi să vă învrednicească şi de desfătarea bunătăţilor celor făgăduite; pentru rugăciunile Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu şi ale tuturor sfinţilor.

Slavă Ţie, Hristoase Dumnezeul nostru, slavă Ţie.

Strana: Slavă... Şi acum...

Preotul, ecfonisul:

Cel ce cu venirea Sa în Cana Galileii a arătat nunta cinstită, Hristos, Adevăratul Dumnezeul nostru, pentru rugăciunile preacuratei Maicii Sale, ale sfinţilor, măriţilor şi întru tot lăudaţilor Apostoli, ale sfinţilor de Dumnezeu încununaţi şi întocmai cu Apostolii împăraţi Constantin şi Elena, ale Sfântului marelui mucenic Procopie, şi ale tuturor sfinţilor, să ne miluiască şi să ne mântuiască pe noi, ca un bun şi iubitor oameni.

După aceasta, cântăreţii cântă: Cuvine-se cu adevărat...; iar mirii, nunul şi nuna, mergând după preot, sărută icoana Mântuitorului şi a Maicii Domnului de lângă uşile împărăteşti; venind apoi la locul lor unde părinţii tinerilor şi toate neamurile, câte se vor afla aici, fac închinăciuni şi sărută Sfânta Evanghelie, Sfânta Cruce, cununiile, mâna preotului şi felicită pe miri şi pe nuni, iar preotul, binecuvântându-i zice: Pentru rugăciunile... şi celelalte.

Rugăciune în a opta zi după cununie

Venind tinerii Duminică[112] de dimineaţă la biserică, preotul ia epitrahilul şi iese în tinda bisericii unde aşteaptă tinerii - având aprinse lumânările de la nuntă şi face început:

Binecuvântat este Dumnezeul nostru..., Sfinte Dumnezeule..., Preasfântă Treime..., Tatăl nostru... Că a Ta este împărăţia... şi troparul sfinţilor mucenici.

Apoi, îngenunchind tinerii, preotul zice:

Domnului să ne rugăm.

Doamne Dumnezeul nostru, Care ai binecuvântat cununa anului şi ai înmulţit făpturile Tale, binecuvintează şi pe robii Tăi aceştia (N), pe care, cu alegerea Ta, ai binevoit a-i însoţi unul pe altul. Trimite-le lor pe îngerul Tău cel păzitor ca să-i păzească de orice rătăcire până la sfârşit. Învredniceşte-i a intra în sfântă biserica Ta şi a se împărtăşi cu Sfintele Tale Taine, ca totdeauna să slăvească preasfânt numele Tău, al Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

---

[112] Dacă Sfânta Taină a Cununiei s-a oficiat Duminica, după Sfânta Liturghie, aşa cum recomandă Biserica, atunci ziua a opta este tot Duminica, aşa încât tinerii vor veni de dimineaţă pentru citirea rugăciunilor, înainte de începerea Sfintei Liturghii, pentru ca apoi să poată să participe la toată slujba Sfintei Liturghii, ca o pecetluire a începutului creştinesc al vieţii lor de familie. (n.ed.)

Strana: Amin.

Preotul: Pace tuturor.

Diaconul: Capetele voastre Domnului să le plecați.

Preotul: Într-o unire au ajuns robii Tăi prin binecuvântarea Ta, Doamne, învrednicindu-se a primi Sfânta Taină a cununiei prin rugăciunile preoților Tăi. Dă, Doamne, ca robul Tău (N) să fie cap soției sale, precum şi roaba Ta (N) să fie plecată bărbatului său, ca prin aceasta să rămână nezdruncinată unirea lor până la sfârşit, şi Ție slavă să înalțe, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Şi face sfârşit: Slavă Ție, Hristoase Dumnezeul nostru, slavă Ție.

Slavă... Şi acum...

Cel ce cu venirea Sa în Cana Galileii a arătat nunta cinstită... şi celelalte.

Apoi binecuvântându-i, Preotul intră cu ei în biserică, zicând mirele:

Intra-vom în casa Ta, Doamne, ne vom închina în sfântă biserica Ta.

Mai adaugă şi alte rugăciuni ce va şti, sărutând sfintele icoane; apoi, dând cântăreților lumânările pentru a fi folosite în biserică, plecându-se spre strane, se duce fiecare la locul său, ascultând Sfânta Liturghie cu luare aminte.

V. Cine leagănă copilul?

Textul de mai jos, este extras din filmul „Cine leagănă copilul?" realizat de Valentina Matveeva, film din ciclul „Şcoala părinţilor", turnat în Rusia în anul 2001, şi este introdus de editor pentru conţinutul lui actual şi profund educativ. El este un semnal de alarmă pentru gravitatea faptelor ce se petrec sub ochii noştri şi cu acordul nostru, al tuturor.

Învăţăturile Părintelui Arsenie Boca oferă soluţia acestei grave probleme. Trebuie însă voinţă de fier spre jertfirea de sine şi mai ales multă minte (la toate nivelele de organizare socială), spre a lua aminte la poruncile lui Dumnezeu, singurele care apără viaţa şi duc la Viaţa veşnică.

† † †

Privind la mulţimile din marile oraşe, nu poţi să-ţi închipui că este adevărat, dar totuşi aşa este: Rusia se stinge. Însuşi preşedintele Putin a declarat-o în public şi ne-a avertizat:

- „Dacă tendinţa actuală continuă, supravieţuirea naţiunii noastre este în pericol. Mortalitatea s-a accentuat. Maternităţile sunt goale. Ce ne-a adus la această catastrofă? Scăderea nivelului de trai? Epidemiile? Poluarea? Avorturile? Toate la un loc?"

Mă chinuiau aceste întrebări şi am căutat un răspuns şi oameni de suflet care să fie preocupaţi de aceleaşi probleme. Şi i-am găsit. Iată un om al cărui mod de gândire m-a uimit: el este academicianul Igor Alexeevici Gundarov, cercetător în demografie. El spune:

„- De la începutul anilor 90 mortalitatea în Rusia a crescut de o dată şi jumătate. Este practic o epidemie care durează de aproape 8, 9 ani şi care a secerat aproape 5 milioane de oameni. Natalitatea a scăzut de 2 ori, naţiunea pierzând aproape 12 milioane de potenţiali cetăţeni. Motivul epidemiei abătute asupra ţării de 8-9 ani este necunoscut. La o cercetare riguroasă nici unul din factorii socio-economici materiali cunoscuţi nu poate explica nici măcar o zecime din tragedia naţională pe care o traversăm. Atunci, trecând peste mândria omului de ştiinţă, am recurs la cărţile Bisericii, la studiile teologice. Am recitit Biblia şi cu mirare am aflat şi mi s-au dezvăluit colosale descoperiri ştiinţifice de psihologie socială, sociologie. Cu câteva mii de ani înaintea noastră ei s-au ocupat de cercetarea spiritului (a duhului, sufletului)."

Modul de gândire al cercetătorului Gundarov a fost atât de surprinzător pentru mine încât la început nici n-am înţeles. Ce legătură există între psihic, păcat, şi moartea naţiunii? Cu toate că mulţi sunt îngroziţi de starea morală a naţiunii noastre. Iată ce spune mai departe savantul Gundarov:

«- Biblia ne spune cum să măsurăm gradul de viciere a societăţii după faptele oamenilor. Avem un indiciu clar şi anume poruncile lui Dumnezeu. Există în Biblie şi mai ales în Noul Testament, indicatori statistici exacţi ai păcatului opus fiecărei porunci:

- să nu ucizi - crimele,

- să nu furi - furturile,

- să nu curveşti - divorţurile şi violurile,

- să nu-ţi faci chip cioplit - alcoolismul, narcomania..,

- să nu cazi în disperare - sinuciderile,

- cinstirea părinţilor - părinţii părăsiţi de copii sau, invers, copiii abandonaţi în maternităţi.

Toate acestea sunt din Legea lui Dumnezeu. Această relaţie este furnizată de Noul Testament unde Domnul ne-a spus: „Mergeţi în direcţia în care gradul de viciere morală exprimat de aceşti parametri este mai mic". Adică spre Biserică iar nu în direcţie opusă. Când gradul de viciere creşte, drumul e opus Bisericii, când scade e spre Biserică. Pornind de la acestea putem, ca să spunem aşa, cuantifica vicierea morală din diferite regiuni şi compara ţările din punctul de vedere al păcatului. Putem aprecia reformele după nivelul viciului indus de ele în societate. Astfel, dacă e să ne luăm după Evanghelie, reformele noastre sunt satanice, întrucât concentraţia păcatului a crescut de 2, 3 şi chiar de 5 ori. Aşadar conchid foarte clar, drumul acesta nu duce spre Biserică.»

Din punct de vedere demografic ne punem întrebarea, cum sunt legate toate acestea: mortalitatea, pieirea țării, faptul că pierdem câte un milion de vieți anual fără a avea un război declarat, deşi avem senzația că asistăm cu adevărat la un război; iar subiectul nostru este direct legat de aceasta. Este războiul noii generații. Un război nemaiîntâlnit care este înfricoşător întrucât nu este perceput ca atare. Este războiul informațional. Şi toate acestea nu se fac în primul rând pentru a deprava. Depravarea nu este decât o consecință secundară, scopul principal este stârpirea credinței, distrugerea familiei şi scăderea natalității.

Vreau să vă întreb, ați fost vreodată la vreo nuntă la țară? Ați observat cu ce se aseamănă cântecele de nuntă ruseşti? Vă spun eu. Cu bocetele de înmormântare. Dar ştiți de ce? Este prohodită nevinovăția, este plânsă fecioria. Iată cât de prețuită era castitatea în cultura rusă. Castitatea este o mare taină. Nu degeaba toate popoarele o ocroteau ca pe o zestre de mare preț. De ce oare? În mod cu totul neaşteptat ne-au răspuns câțiva savanți geneticieni şi fizicieni dintr-un institut al Academiei de ştiințe din Rusia. Ei au descoperit efectul telegoniei. Descoperirea lor a devenit imediat senzație. Iată ce ne spun ei:

«- Nu m-am ocupat, în special, de telegonie dar am descoperit că din punct de vedere genetic, omul, animalele şi plantele sunt holografice. Din acest punct de vedere ele nu sunt localizabile

cuantic, adică sunt teleportabile, sunt asimilabile textului deoarece conţin texte, şi anume - texte dumnezeieşti. La început a fost Cuvântul, dar Cuvântul nu a fost numai la început, El există şi acum în noi, purtăm în noi gândurile şi cuvintele Tatălui Ceresc. Ce este telegonia? Unii spun că este o simplă ştiinţă. Simplist vorbind, dacă o zebră şi o iapă se împerechează, nu rezultă nimic, fiindcă genomurile lor sunt incompatibile. Dar peste câţiva ani, iapa poate naşte mânji vărgaţi. Din punct de vedere al geneticii materialiste, este o aberaţie. Dar genetica cuantică explică foarte clar acest lucru. Cromozomii au capacitatea de a memora informaţia nu doar pe cale materială ci şi pe cale ondulatorie, prin undele emise de molecule şi atomi. În iapă au ajuns spermatozoizii unei zebre, au rămas o vreme acolo, apoi în aparenţă au dispărut, şi din punctul de vedere al geneticii clasice n-ar trebui să se întâmple nimic, dar nu e aşa. Ei rămân acolo sub formă de unde, sub formă de texte, de informaţie. Puteţi apoi s-o distrugeţi dar ea va rămâne în memorie. Spermatozoizii au proprietatea de a radia fotoni, unde radio şi holograme. Toate acestea se întipăresc. Cum anume? Deocamdată nu ştim, pentru că genetica cuantică este abia la început. Acelaşi lucru se petrece în cazul oamenilor. Dacă o femeie albă are o relaţie sexuală cu un negru, în urma căreia naşte sau nu - acest lucru nu contează - şi dacă peste câţiva ani se mărită cu un alb, ea poate naşte un copil negru. Pare ridicol, dar genetica cuantică

explică aceasta. Contactele sexuale dezordonate care au loc azi atât de des în lumea întreagă, şi mai ales la noi, dau naştere la astfel de cazuri. Dacă o fată are contacte sexuale cu diverşi parteneri şi vrea să se distreze până la vreo 30 de ani, aceasta va naşte copii corciți. Astăzi nu avem copii sănătoşi. Este o consecință a zestrei de păcate ale înaintaşilor ce rămân ca o povară pe bieții copii, iar telegonia o arată clar. Texte genetice dezordonate (acte sexuale, gânduri murdare, etc.) introduse în viitoarea mamă odată cu sperma străină, mai devreme sau mai târziu, sunt citite la nivel cuantic şi determină zestrea genetică a fătului care se naşte cu o mulțime de vicii.»

Am călătorit mult în străinătate în ultimii ani (spune autoarea filmului). Suntem învățați cum să trăim, ni se spune că trebuie să intrăm în casa europeană, în lumea civilizată, iar eu mă întreb: aceasta este lumea civilizată?, când problema numărul 1 este concubinajul adulților cu copiii, lesbianismul şi homosexualitatea? În America, țara care a răspândit SIDA în întreaga lume, încă din 1997, încă din timpul lui Clinton, congresul a hotărât încetarea educației sexuale în şcoli şi inițierea de lecții de castitate. Dar iată că la noi, astăzi, această educație sexuală se introduce în şcoli, şi pentru aceasta sunt alocate încă şi mari fonduri guvernamentale (impozilele). La ei preşedintele de acum, George Bush jr., a propus interzicerea oricărui fel de avort, indiferent de

luna în care se află fătul. Dar iată ce ne spun în continuare cercetătorii:

«- Avorturile sunt, în sine, un păcat foarte grav. Avem dovezi ştiinţifice experimentale clare care arată că după ce este eliminat purtătorul de ADN, (fătul) pe locul respectiv emisia de fotoni continuă, chiar dacă ADN-ul material nu mai există. În plan subtil a rămas o urmă. Fotonii continuă să emită, iar graficul de pe hologramă arată ca şi cum acolo s-ar afla molecula de ADN (fătul). Urma cuantică este un tip de memorie, nimic raţional nu se pierde şi nu poate fi distrus, ci rămâne pentru totdeauna; memoria genetică este veşnică, (se înregistrează pe suflet, n.ed.) de aceea, când ucideţi copilul în pântece, urmele ADN-ului său rămân şi el o va pedepsi pe mamă în vecii vecilor (dacă nu se spovedeşte cu căinţă la preot şi nu-şi face canonul de pocăinţă, n.ed.).»

Dar nu se poate ca o fată care şi-a păstrat castitatea să rămână singură. Cunosc desigur această problemă. Văd astăzi foarte mulţi băieţi care visează să se însoare cu fete cuminţi şi se plâng că nu ştiu unde să le găsească. S-ar duce şi în Siberia şi Kam-ceatka, în fundul provinciei, pentru că fetele din jurul lor sunt groaznice, sunt îngrozitoare, mai că nu-ţi vine să te apropii de ele, darămite să te mai şi însori cu ele. Stendhal scria că atunci când îţi doreşti multă vreme o fată, iubirea e mai trainică, mai profundă, aşadar, fecioria este de preţ şi pentru faptul că iubirea ţine mai mult.

Niciodată nu m-aş fi apucat de acest film dacă n-aş fi întâlnit un fenomen extraordinar în Sankt Petersburg. Cu câţiva ani în urmă, câţiva oameni de ştiinţă, asistente medicale, medici, gospodari şi gospodine s-au unit şi au creat o Şcoală a părinţilor. Aşa ceva nu există nicăieri, dar ea este astăzi, poate mai necesară decât şcoala generală. Femeile sunt învăţate să nască natural şi să crească copii sănătoşi. Cursurile încep cu femeile gravide, sunt continuate cu copii de grădiniţă. Timp de 7 ani acest program a demonstrat cei mai buni indici de dezvoltare a copiilor din întreaga Rusie. Deviza lui este: Pentru o Rusie sănătoasă.

Iată, în continuare, declaraţia unei viitoare mame care frecventează această şcoală:

„Fiecare copil este un înger, ei dau căldură sufletească. Am fost cu toată grupa noastră la biserică. După terminarea slujbei, Nadia (profesoara noastră) ne-a spus: Ne-am rugat pentru sănătatea dumneavoastră, pentru sănătatea celorlalţi, ca pruncul să se nască cu bine după voia lui Dumnezeu. Şi mi-a mai spus: aşa cum Maica Domnului i-a slujit Pruncului său şi dumneavoastră trebuie să slujiţi copilaşului dumneavoastră. Atunci am înţeles că: copilul are nevoie şi să-i cânţi, şi să-i spui poveşti dar şi mai mult contează ca tu să-l ai pe Dumnezeu întru tine. Cel mai important e ca Dumnezeu să fie cât mai adânc întipărit în sufletul mamei. Dacă-L trăieşti pe Dumnezeu în tine pruncul se bucură, pentru că toţi copiii sunt de la Dumnezeu, ei cunosc

totul şi pot totul, deci noi nu avem voie să-i stricăm. Să nu-i stricăm ci să fim, ca să spun aşa, la înălţimea pruncilor noştri."

Am filmat-o pe Tania cu o zi înainte de naştere. Medicii îi spuneau să facă cezariană, dar ea ştia că pruncul trebuie să parcurgă singur drumul acesta. Ea s-a rugat cu o adâncă smerenie lui Dumnezeu şi naşterea a decurs cu bine. Cât timp a fost gravidă a mers la Şcoala părinţilor. Creşterea unui copil sănătos începe din pântecele mamei: gimnastică, cântece duioase, consultaţii medicale, toate sunt îndreptate spre naşterea unui copil sănătos. În timpul graviditătii copilul este deschis către dragoste. A-l învăţa să iubească este cel mai uşor acum. Dacă lăsăm să treacă aceste momente copilul poate creşte egoist, înstrăinat, închis în sine. Este o minune a lui Dumnezeu, o adevărată minune, când am auzit pentru prima oară cum mă atinge cu gingăşie, aşa cum peştele loveşte cu coada. Sunt lucruri care nu pot fi explicate, doar o femeie care a fost gravidă poate înţelege aceasta, de aceea vreau să-i cânt şi să-i citesc, vreau ca el să absoarbă tot ce este bun, să primească o primă zestre de emoţii pozitive cu care să plece în viaţă. Eu mi-am pierdut mama de timpuriu, dar ea a reuşit să-mi transmită această iubire, care mai devreme sau mai târziu iese la suprafaţă. Oricât aş fi eu de rea, copilul tot mă iubeşte, văd că e foarte gingaş cu mine. Când am fost la una din primele consultaţii, mi s-a pus obişnuita întrebare:

- Sunteţi o femeie activă?

- Da, am răspuns eu cu bucurie.

- Foarte rău, fătului nu-i ajunge oxigenul. Am venit acasă speriată, dar pruncul a stat aşa de cuminte, a tăcut toată ziua, dragul de el, doar, doar să nu mă tulbur, abia seara i-am bătut încetişor, eşti viu? El mi-a răspuns la fel. E un copil bun.

Să ştiţi că cele mai interesante lecţii le dau mamele cu mulţi copii. Sfaturile lor sunt mai bune ca orice manual. Când copilul vine pe lume are de suportat o mulţime de stresuri: temperatura este cu 20 de grade mai mică, lumina e foarte intensă, oxigenul îl arde, l-au desprins de la mamă, totul e altfel, şi nici măcar nu e aşezat la pieptul ei. Iar cu mama ce se întâmplă dacă nu îi e aşezat pruncul la piept? Al doilea sistem de semnalizare nu lucrează cum trebuie, adică în subconştient ceva nu este în ordine, contactul direct piele către piele imediat după naştere este indispensabil.

Astăzi au fost invitaţi şi viitorii taţi. Şi ei trebuie să ştie cât mai mult despre soţiile lor. Viitoarea mamă trebuie să înveţe să se relaxeze şi să respire corect, ceea ce nu e deloc uşor. În timpul naşterii contracţiile îl strâng foarte tare pe prunc iar mama uită să se relaxeze. Acum e nevoie de mâna forte a tatălui. Iată naşterea. Azi se poate naşte în mai multe feluri. Aceşti părinţi au ales naşterea în apă. Primele 15, 20 de minute după naştere e esenţial ca pruncul să fie strâns la piept, să simtă bătaia inimii mamei sau a tatălui. Dar mama trebuie să se odihnească puţin. Ce fericire că alături e tata ca să ia el

copilul la piept. În aceste clipe între ei se creează pentru totdeauna o deosebită intimitate pe care medicii o numesc: contact piele către piele. În continuare, când pruncul ajunge la pieptul mamei, cel mai important este ca pruncul să găsească singur sânul. Mi se părea că nu se va întâmpla niciodată fără ajutorul mamei dar medicul ne-a încredințat că da. Acum are loc un adevărat act eroic, acum se hotărăşte dacă omulețul va fi harnic şi activ sau se va obişnui să primească totul de-a gata şi de la alții. Unui tată tocmai i s-au născut 2 gemeni, el a fost atât de curajos încât a tăiat singur cu mâna lui cordonul ombilical, iar apoi a alergat de la unul la altul neştiind pe care să-l liniştească mai întâi.

În acest leagăn este aşezat un om al noului mileniu şi totuşi, cu toții sunt îngeri. Ce mult ne dorim să le lăsăm copiilor ca moştenire credința cea dreaptă în Dumnezeu - credința Ortodoxă, şi o țară bună şi luminoasă! Nu există o zestre mai bună. M-am gândit la acestea la balul noilor născuți care a avut loc pentru prima dată la Sankt Petersburg.



VI. Agresiunea virtuală

*Acest text este extras din filmul: **Agresiunea virtuală** realizat de Valentina Matveeva, film din ciclul „Şcoala părinţilor", turnat în Rusia în anul 2002, şi este introdus de editor pentru realitatea dureroasă pe care o descrie şi pentru că ne atenţionează de uriaşele riscuri ale manipulării descoperirilor ştiinţei asupra purităţii conştiinţei tinerilor, asupra natalităţii şi vitalităţii popoarelor; acest film ne dezvăluie primejdia reprezentată de manipularea modernismului spre degradarea sufletelor copiilor noştri, nu numai ruşi ci şi români.*

Acest dezastru a fost prevăzut de Părintele Arsenie Boca în lucrările sfinţiei sale.

- Noi am copilărit afară; maidanul era lumea cea mare, natura era o taină. Te puteai ascunde într-un copac, sub copac locuia ariciul. Azorel ne acompania peste tot. În fiecare seară mama ne cânta un cântec de leagăn. Până la era televiziunii era cale lungă. Copiii noştri însă petrec în faţa televizorului câteva ore zilnic şi de obicei nu sunt controlaţi la ce filme se uită. Ce se-ntâmplă apoi cu ei? Psihologii din Sankt Petersburg şi-au pus această întrebare. Au făcut teste în zeci de şcoli punând întrebări simple:

- La ce emisiuni te uiţi?,
- Care e eroul tău favorit?

Şi răspunsurile nu ne-au surprins:

- Planeta gândacilor, Diavolul doi, Godzila, Rainbaw, Terminator.

Neaşteptat era altceva: faptul că le-a rămas conştiinţa.

Un băiat din clasa întâi când a fost întrebat despre filmul său preferat, a desenat mai întâi un incendiu, în care nişte limbi roşii de foc ardeau totul în jur. El a explicat:

- A ars casa mea.

L-am întrebat: - De-adevăratelea?

- Nu, aşa îmi imaginez. După desenele animate de la televizor mi se face frică.

Apoi a acoperit culoarea roşie cu verde: incendiul este stins. Alături e un animal necunoscut care încearcă să stingă şi el incendiul. L-am întrebat:

- Va fi bine?

- Nu, a răspuns, vine un val negru care va înghiţi totul şi nu va mai rămâne nimic.

- Ce sunt literele acestea pe care le-ai desenat?

Mi-a spus:

- Este o armată de extratereştri care au venit să-i omoare pe toţi pământenii. Sunt foarte puternici şi ne vor birui. Vom muri cu toţii, sunt sigur de asta!

În alt desen binele este reprezentat ca un iepuraş neajutorat, care plânge. Alături este răul, puternic, curajos şi activ.

- De ce cerul are această culoare? (un movuliu violet)

- Pentru că este înaintea furtunii.

- Totuşi sunt speranţe ca iepuraşul să scape?

Poate îl ajută prietenii?

- Nu, răspunse copilul, nu are prieteni, este singur.

- De ce moare?

- Moare pentru că este bun, astăzi e rău să fii bun!

Un băiat din clasa a treia nu voia să deseneze. A spus că măştile din desenele lui animate preferate alcătuiesc împreună o singură brigadă puternică. Îl întreb:

- De ce s-au unit?

- Este brigada celor mai duri, ei nu-şi arată chipurile, ei urmează să supună întreaga lume.

- De ce au măşti negre?

- Ca să nu fie recunoscuți până când nu vor conduce întreaga lume.

- Ai vrea să faci parte dintre ei?

- Da, eu sunt deja printre ei şi nu mă veți recunoaşte, în curând va afla întreaga lume despre noi.

În alt desen, un grup de băieți şi-au găsit o distracție: şi-au găsit o victimă, au legat-o. Băiatul cel mai dur, cel mai important, are un aparat cu care vrea mai întâi să o gâdile iar apoi s-o jupoaie. Îl întreb:

- Ce face celălalt băiat, cel cu roşu?

- Râde, îl încurajează.

Cred că manifestările de cruzime din rândul copiilor şi tineretului de azi nu se datorează unei agresivități personale crescute, ci faptului că ei nu receptează cruzimea ca atare. De ce? Pentru că se dopează cu filme sângeroase, cu jocuri virtuale foarte crude. Când copilul repetă într-una:

- M-au omorât, l-am omorât, i-am omorât.

Când el ucide virtual de atâtea ori (la jocurile de pe calculator) e nevoit să-şi amorţească inima, conştiinţa. Iată-l în faţa jocului pe calculator, în ce este antrenat şi ce gândeşte el:

- Trebuie să omor 60 de oameni, am omorât vreo 15, mi-au mai rămas 48, 47, 46, ... , atunci voi primi 1000 de dolari. Pentru fiecare om omorât, dacă este rău, hoţ de maşini, primesc 30 de dolari iar pentru unul simplu, 10, 20. Dacă e poliţist, primesc 300 de dolari.

Eu (spune prezentatoarea filmului) lucrez cu copiii şi văd că cei de azi sunt la fel ca şi cei de ieri, buni, curaţi sufleteşte, sensibili, până când adulţii nu-i abrutizează. Adulţii sunt cei care îi împing spre televizor, jocuri pe calculator şi apoi se plâng că nu-i mai pot dezlipi de ecran. Ce mamă este aceea care vrea să pălăvrăgească la telefon cu prietena sau să răsfoiască o revistă de modă şi nu vrea să-i dăruiască copilului o jumătate de oră? Nu-i adevărat că copilul preferă televizorul, copilul preferă întotdeauna comunicarea cu un adult iubit şi autoritar, dar mama îl aşează în faţa televizorului iar apoi nu ştie ce să facă, fiindcă copilul se obişnuieşte cu informaţiile virtuale, cu aceste narcotice, aceste crime şi atunci este greu să-l dezveţi.

În ultima vreme vin la noi foarte mulţi copii cu comportament deviat. Nu sunt criminali încă, dar fug de acasă, vagabondează sistematic, fură lucruri din casă, iar vârsta lor este între 6 şi 18 ani şi mai mult. Un băiat de 10 ani a stat în clubul de calculatoare 12 zile consecutiv, zi şi noapte.

- Calculatorul este cea mai rea boală, mărturiseşte un copil de 11 ani. Dacă stai la el o lună ieşi de acolo complet nebun. Fratele meu ştia o fată care mergea mereu la calculator la club, fura bani de la părinţi, apoi s-a urcat pe acoperiş şi i-a strigat mamei: *Mamă, dă-mi bani pentru calculator, dacă nu eu mă arunc de aici* (de pe acoperiş)!

Aceste jocuri sunt foarte crude, sângeroase, monstruoase şi-l deprind pe copil de mic să participe la astfel de lucruri, să se identifice cu personajele criminale. În creierul său încă nedezvoltat se creează impresia că toate acestea sunt posibile şi reale. Ei trăiesc în două realităţi pe care ajung să le confunde. În psihiatrie acesta se numeşte *sindromul dependenţei de calculator,* care este de fapt o împătimire. Imaginaţi-vă un om care se află tot timpul în două realităţi timp de ore întregi, zile întregi, nopţi întregi nedormite, practic fără mâncare şi băutură. Un creier nematurizat nu poate rezista multă vreme în două realităţi. Apare o schismă, o dedublare, pe care o numim schizofrenie. Copiii îşi iau modelul comportamental din aceste jungle contemporane pe care le iau de la televizor, calculator, din aceste megapolisuri.

Contaminarea cu informaţie primitivă este diagnosticul lumii de azi. Aceasta a fost observată şi de psihiatrii mai vechi, care constatau contaminarea informaţiei sociale de influenţa nefastă a ştirilor din ziare, dar efectul televiziunii asupra psihicului este de sute de ori mai distrugă-

tor. Cercetătorii califică această catastrofă drept un factor generator de informaţie de importanţă strategică stimulată masiv de reclame mizerabile.

La întrebarea:

- Cu ce se ocupă eroul tău preferat?, copilul a răspuns:

- Face reclamă la vodcă. Ţine în mână o sticlă de vodcă, iar dedesubt se află o băutură fără alcool care este neserioasă şi nu mai trebuie fabricată.

Alt copil foarte surescitat m-a întrebat dacă cumpăr *Ferry*. Nu ştiam ce este iar el mi-a explicat că este foarte convenabilă, că are cu 25 la sută mai mult volum. Mi-a spus că se ceartă cu mama sa şi-i interzice mamei să cumpere altă răcoritoare. Iată o evidentă contaminare informaţională.

În alt desen văd doi prieteni care se plimbă.

- De ce sunt în negru? - întreb pe copilul care a făcut desenul.

- Pentru că sunt foarte răi.

- Unde se duc? - l-am întrebat.

- Să fure sau să omoare. Au gânduri negre de aceea îi desenez cu negru.

- Ce au pe cap?

- Nişte scuturi în caz că se trage în ei.

Mulţi copii desenează moartea pe pământ incendiat, ceea ce înseamnă că nu au dorinţă de viaţă. Un băiat de 12 ani care a avut o tentativă de sinucidere a declarat că viaţa nu are nici un sens.

Medicii spun că infectarea morală ia proporţii de epidemie iar izvorul se află în fiecare casă, emisiunile şi filmele de groază de la televizor şi

de pe calculator. Ce trebuie să facem? Medicii încă nu ştiu, este un fenomen nou.

Un băiat de 7 ani ne mărturiseşte: i se pare că din televizor iese o mână neagră care îl trage înăuntru, în televizor. Iar noaptea visează coşmaruri.

Oamenii de ştiinţă au căutat explicaţia acestor fapte şi iată ce ne-a spus academicianul Lada:

„- Priviţi pe ecran, vom opri aparatul între două imagini pe care tocmai le-aţi văzut. Acolo unde n-aţi văzut decât o sclipire, erau ascunse aceste cadre îngrozitoare care s-au întipărit în subconştient (imagini cu diavoli, monştri, oameni morţi şi tăiaţi, cadavre în putrefacţie, viermi pe oameni, sex şi violuri oribile, crime îngrozitoare). Iată de ce copiii visează coşmaruri. Până la 7 ani ei sunt neajutoraţi în faţa lumii virtuale. Însă aceste groaznice mesaje subliminale, care par nevăzute dar pe care subconştientul le înregistrează cu efecte distrugătoare asupra psihicului, nu au ajuns întâmplător pe ecran. Întrebarea este: Cine le-a introdus şi cu ce scop? Ce se urmăreşte de fapt?

Din punctul meu de vedere televiziunea de astăzi este un terorist cu milioane de jertfe şi aş lua faţă de ea aceleaşi măsuri ca şi faţă de teroriştii obişnuiţi care incendiază sălile de cinematograf sau faţă de cei de pe plan mondial. Respect legea presei, respect libertatea cuvântului dar trebuie bine ştiut ce e permis şi ce nu, şi ce e mai mult fatal pentru societate, asemeni crimei sau a unui act terorist de amploare."

Multe ţări au adoptat astfel de legi despre care vorbeşte academicianul Lada, noi încă nu avem astfel de legi.

Cercetătorii Institutului de psihologie şi neurologie Behterev au studiat acest fenomen. Iată ce ne spune profesorul Levada: „Dacă copilul priveşte astfel de filme şi joacă astfel de jocuri, creierul lui nu se mai dezvoltă, nu se diferenţiază pe regiuni ci rămâne un creier primitiv, un organism subdezvoltat. Când citeşte copilul gândeşte, procesele cerebrale sunt mult mai complexe, creierul se diferenţiază pe regiuni şi se dezvoltă. În secolul nostru s-a produs o gravă eroare, s-a crezut că tehnica e hotărâtoare, că tehnologizarea şi automatizarea înseamnă dezvoltare, dar nu este aşa. Dimpotrivă, constatăm că oamenii sălbateci, aborigenii din Australia, au un creier dezvoltat echilibrat, cu toate că nu se uită la televizor şi nu au tehnologie. Creierul lor se dezvoltă prin poveşti, legende, pictură, prin relaţia cu natura deosebit de bogată şi de frumoasă. Informaţia tehnologică atât de sus cotată de noi nu este aceea care dezvoltă copilul. Copilul trebuie să crească printre oameni.

- Am trecut odată printr-o perioadă foarte grea din viaţă când m-au salvat doar jocurile pe calculator. Era un pachet de 9 programe, table, jocuri de cărţi, jocuri de construcţii în afară de un singur joc, să ucizi. Antrenamentele în scopul crimei deformează psihicul."

Aţi putea crede că autorii acestui film sunt împotriva calculatoarelor, dar nu e aşa. „Calcula-

torul e un instrument minunat", ne spune profesorul Lada, „dar trebuie să ştii cum să te foloseşti de el. Vă pot spune din experienţă: poţi să foloseşti calculatorul începând de la vârsta de 15 ani dar nu mai mult de 40 de minute pe zi, apoi în măsura în care îţi este necesar pentru profesie. Dar a începe cu jocuri, cu toată această degradare sufletească este o nebunie. Până la o vârstă copilului nu i se permite să conducă automobilul, nu-i dăm pe mână arme de foc, pentru că vârsta nu e potrivită pentru aşa ceva. Dar de ce să-i permitem calculatorul? În ultimă instanţă pericolul constă în aceea că jucând aceste jocuri criminale copilul simte plăcere. Dar ce anume îi provoacă această plăcere? Crima, totul este dinamic, palpitant, antrenează imaginaţia, dar totul se întâmplă la nivelul percepţiei, e suficient să apeşi pe un buton că se schimbă ceva, apeşi alt buton se schimbă altceva, în final ce-l învăţăm pe copil? Nu să săvârşească fapte ci să apese pe butoane."

Nu suntem împotriva calculatorului dar nu vrem ca lumea virtuală să înlocuiască lumea reală, realitatea. Nu bătăliile virtuale ci adevărata luptă sportivă modelează copilul. Un băiat trebuie să ştie să se lupte ca să se apere pe sine sau pe cei mai slabi iar mai târziu să-şi apere patria.

Dragi mame, ştiţi ce zestre trebuie să-i transmiteţi copilului ca să aibă viaţă fericită? Are nevoie de vocea voastră, de mângâierile şi de cântecele voastre. Acestea îi vor da putere în cele mai grele clipe din viaţă. Cântecele de leagăn conţin o

întreagă concepție despre lume. Ele transmit copilului toată informația despre lumea în care urmează să trăiască. Ele îi spun că această lume este bună şi frumoasă, că acasă este cald şi plăcut, că acasă este ocrotit, că în afara casei există pericole. Acolo locuiesc unele ființe periculoase. Nu numai cântecele de leagăn dar şi cântecele şi jocurile populare, folclorul, toate acestea exprimă acest adevăr, toate îi transmit copilului informații pozitive. Ritmul pronunției cântecelor populare este asemeni secțiunii de aur, dangătelor de clopot, bătăilor de inimă ale omului, toate aparțin aceluiaşi plan şi ne ajută să ne armonizăm cu noi înşine, cu lumea înconjurătoare şi cu Dumnezeu. Dacă ne iubim copiii trebuie să le facem viața fericită. Aceasta cere desigur renunțări şi eforturi dar altă cale nu există. În lumea noastră crudă, familia este o insulă de iubire, poate, şi trebuie să fie o pavăză față de agresiunea lumii din jur.

„- Societatea se descompune. Fiecare societate este centrată în jurul culturii (credinței). Cultura (credința) este cimentul care o unifică, uneşte indivizii şi-i face un singur popor. Un popor este un grup de oameni care mărturisesc aceleaşi valori, aceleaşi lucruri sfinte, aceleaşi obiceiuri, aceleaşi tradiții. Poporul este un organism viu, un sistem. Iar un sistem este incomparabil mai mult decât suma elementelor componente, de aceea, când poporul este unificat în jurul unui sistem, el îşi poate proclama voința,

poate lupta şi câştiga, chiar dacă este o minoritate, pentru că este un sistem, un organism viu. Pentru a ucide un popor trebuie mai întâi să-i distrugi cultura, tradiţiile, să-i batjocoreşti credinţa, istoria şi tot ce are mai sfânt. Dacă-i distrugem cultura, poporul se transformă în populaţie, iar populaţia poate fi manevrată şi supusă foarte uşor de slujitorii lui satana."

• • •

„- Trebuie să omor 60 de oameni, am omorât vreo 15, mi-au mai rămas 48, 47, 46, ... atunci voi primi 1000 de dolari. Pentru fiecare om omorât, dacă este rău, hoţ de maşini, primesc 30 de dolari iar pentru unul simplu, 10, 20. Dacă e poliţist, primesc 300 de dolari..."

Iată modul şi direcţia în care actuala putere, (prin televiziune, ziare, reviste, jocuri pe calculator, programe şi manuale şcolare, legi şi directive de tot felul; la care concurează mai toţi slujitorii Bisericii prin indolenţa şi proasta pregătire a preoţilor) educă gândirea tinerei generaţii şi asta sub ochii şi cu aprobarea iresponsabilă a părinţilor. Încă nu s-a pus preţul pentru savanţi, oameni de ştiinţă, parlamentari, prim-miniştri, preşedinţi de state, preoţi ortodocşi, etc., probabil la viitoarele jocuri pe calculator, o altă etapă diabolică de îndrăcire a „omului modern". *(n.ed)*.

Tinere, nu uita că eşti un simplu călător prin această viaţă!

CUPRINS

CUNOAŞTEREA DE SINE

ADĂUGIRILE EDITORULUI

IV. TAINA CUNUNIEI



PR. STREZA NICOLAE ZIAN

CATISME
ALE PR. ARSENIE BOCA
PE MUNTELE ATHOS



Din învățăturile Părintelui
ARSENIE BOCA



MĂRGĂRITARE
DUHOVNICEȘTI

Ieromonah SIMEON ADRIAN



CĂLĂUZĂ CANONICĂ
CULEGERE DE ÎNVĂȚĂTURI ORTODOXE



„În zilele acestea mai de pe urmă, când și nouă ni se pare «că de acum vremea s-a scurtat», cercetând firea durerilor, am aflat desfrânarea încleștându-i pe oameni și lucrându-le de zor dărâmarea în întindere și adâncime. Iar pe de altă parte preoții vremilor noastre n-au mai urmărit-o ca păcat și ca atare să o măture afară din Taina lui Dumnezeu, adică din căsătoria creștină (și nu numai). Așa se face că: „lipsind preotului cunoștința legii și bătrânului sfatul" (Iezechiel 7, 26), oamenii orbecăiesc în mulțimea neștiinței și a lipsei de sfat, care s-a întins ca o noapte de osândă peste bieții oameni, în care dorm liniștiți somnul de primejdie, de bună credință precum că aceea nu-i păcat."

(Părintele Arsenie Boca)

Cine are minte să ia aminte!